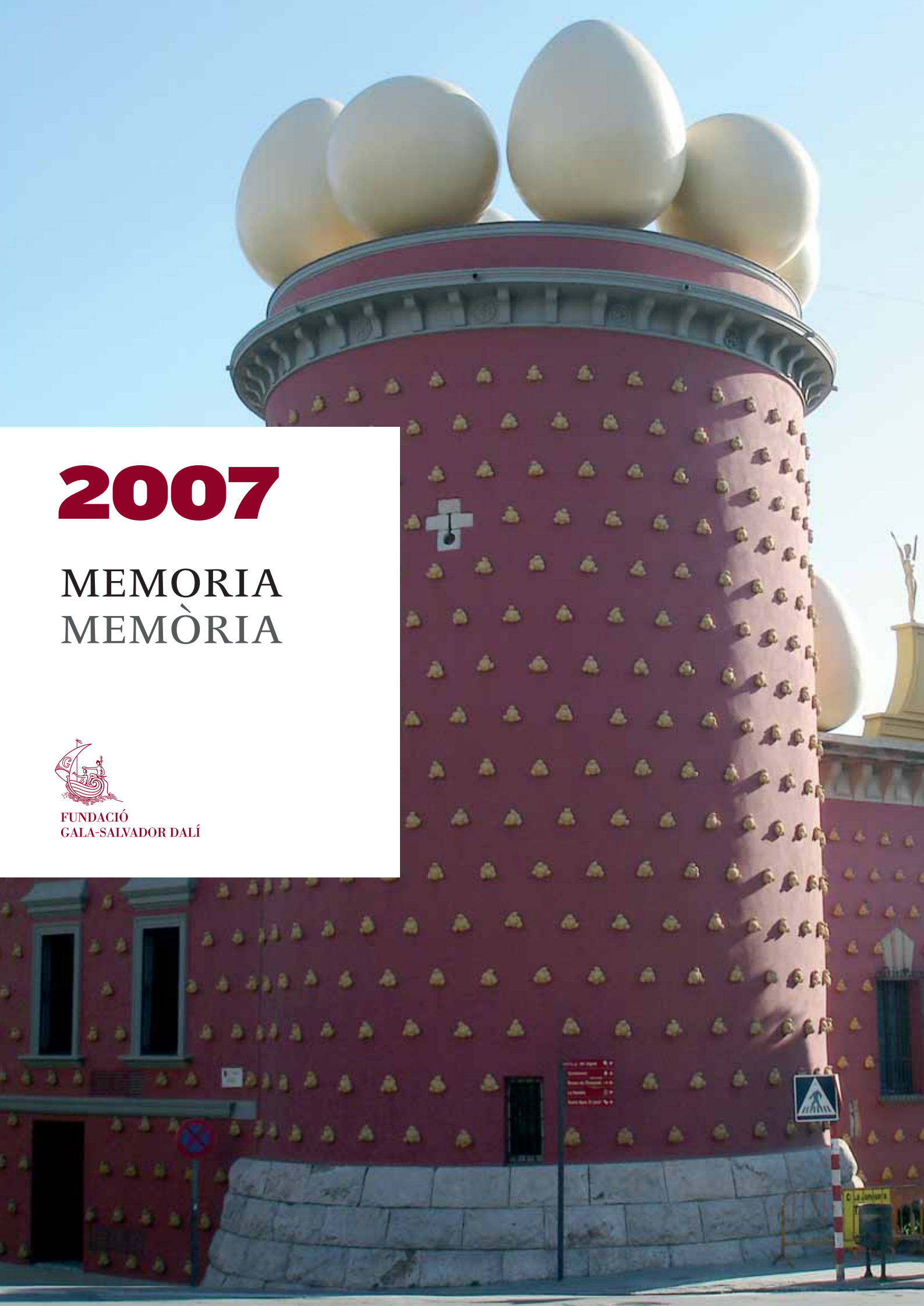

2007

MEMORIA MEMÒRIA

FUNDACIÓ
GALA-SALVADOR DALÍ

2007

MEMORIA
MEMÒRIA

FUNDACIÓ
GALA-SALVADOR DALÍ

ESTATUTOS DE LA FUNDACIÓN GALA-SALVADOR DALÍ

«Objeto: Artículo 4º.- La Fundación tiene por objeto promocionar, fomentar, divulgar, prestigiar, proteger y defender...»

ESTATUTS DE LA FUNDACIÓ GALA-SALVADOR DALÍ

«Objecte: Article 4t.- La Fundació té per objecte promocionar, fomentar, divulgar, prestigiar, protegir i defensar...»

ÍNDICE

Presentación	6
1. Órganos de gobierno y dirección	9
Patronato	10
Comisiones del Patronato	12
Otros órganos	14
2. Fomentar	17
Museos:	18
Teatro-Museo Dalí	26
Dalí-Joyas	28
Casa-Museo Castillo Gala Dalí	30
Casa-Museo Salvador Dalí	32
3. Divulgar	35
Exposiciones temporales	36
Intercambio de obra	42
Préstamos de obra	44
Documentación y catalogación	48
Investigación	54
Conferencias y seminarios	54
Publicaciones	58
Servicio Educativo	62
4. Promocionar	69
Comunicación	70
Promoción y difusión	84
Gestión comercial	88
Gestión de marketing	96
5. Prestigiar	105
Visitas ilustres	106
Patrocinios	106
Premios y galardones	108
Comisión de Acreditación y Catalogación	108
Amics dels Museus Dalí	110
Otras actividades culturales	112
6. Proteger	115
Infraestructuras y seguridad	116
Conservación y restauración	120
7. Defender	147
El patrimonio inmaterial	148
Gestión de los derechos	148
Defensa de los derechos	156
8. Recursos humanos	161
Formación	162
Departamentos y plantilla	164
Anexos	
A- Estudios de público	171
B- Informe de gestión económica	187
ÍNDICE DE PORTADILLAS	218

ÍNDIX

Presentació	7
1. Òrgans de govern i direcció	9
Patronat	11
Comissions del Patronat	13
Altres òrgans	15
2. Fomentar	17
Museus:	19
Teatre-Museu Dalí	27
Dalí·Joies	29
Casa-Museu Castell Gala Dalí	31
Casa-Museu Salvador Dalí	33
3. Divulgar	35
Exposicions temporals	37
Intercanvi d'obra	43
Préstecs d'obra	45
Documentació i catalogació	49
Recerca	55
Conferències i seminaris	55
Publicacions	59
Servei Educatiu	63
4. Promocionar	69
Comunicació	71
Promoció i difusió	85
Gestió comercial	89
Gestió de màrqueting	97
5. Prestigiar	105
Visites il·lustres	107
Patrocinis	107
Premis i guardons	109
Comissió d'Acreditació i Catalogació	109
Amics dels Museus Dalí	111
Altres activitats culturals	113
6. Protegir	115
Infraestructures i seguretat	117
Conservació i restauració	121
7. Defensar	147
El patrimoni immaterial	149
Gestió dels drets	149
Defensa dels drets	157
8. Recursos humans	161
Formació	163
Departaments i plantilla	165
Annexos	
A- Estudis de públic	171
B- Informe de gestió econòmica	187
ÍNDIX DE PORTADELLES	218

PRESENTACIÓN

La Fundación Gala-Salvador Dalí acaba de cerrar el ejercicio 2007, intenso y fructífero en lo que al desarrollo de sus objetivos fundacionales se refiere. Como ya es habitual, quisiera subrayar la decisiva labor de nuestro Patronato, así como la dedicación y profesionalidad de nuestro equipo humano, sin las cuales este nuevo año de éxitos no habría sido posible. La Memoria que ahora presentamos nos ofrece una visión general de la actividad de nuestra institución durante este período y hace especial hincapié en los hitos más destacables del mismo.

Con más de 1 302 000 visitantes, la actividad de nuestros museos ha experimentado un crecimiento del 4,3%. Las actividades culturales y las acciones de promoción y divulgación llevadas a cabo en todo el mundo durante el 2007, la potenciación de nuestro sitio web, que ha contado con más de un millón y medio de visitas y al que se han incorporado nuevos servicios de atención al usuario, el desarrollo de las relaciones con el sector turístico a diferentes niveles y el importante esfuerzo inversor de la Fundación en seguridad, calidad ambiental y capacidad de gestión hacen prever que en el futuro inmediato podamos seguir recibiendo unas cifras similares de visitantes.

Nuestra institución, en tanto que referente mundial en todo lo relacionado con la vida y la obra de Salvador Dalí, ha visto potenciado su papel gracias a un amplio abanico de actividades entre las que cabe destacar la ampliación de nuestra colección a través de una política de préstamos de obra a instituciones nacionales e internacionales, y la organización, un año más, de diversas e importantes exposiciones fuera de nuestros centros, tanto en España como en el extranjero. Estas últimas merecen una mención especial este año puesto que, en su conjunto, han recibido más de 2,5 millones de visitantes, en su recorrido por países como

6

Japón, Finlandia, Reino Unido y Estados Unidos.

Por otro lado, el número de proyectos de investigación llevados a cabo por nuestro Centro de Estudios Dalinianos o con su apoyo ha aumentado hasta abarcar un amplio espectro de ámbitos y disciplinas, hecho que ha vinculado a la Fundación con instituciones y estudiosos de todo el mundo. Además, el segundo volumen del catálogo razonado se ha incorporado al web, con lo que se ha cumplido uno de los principales objetivos del ejercicio.

El 2007 ha sido un año positivo en lo que se refiere a la gestión y la defensa de los derechos de Salvador Dalí. Su papel referencial en el mercado internacional se consolida y, consecuentemente, el volumen de actividad crece, al tiempo que también lo hacen el nivel de control y normalización del uso de los derechos del Maestro. Por otra parte, dicha consolidación ha introducido un factor de claridad y orden que está facilitando la realización de numerosos proyectos expositivos, editoriales y de investigación de primer orden.

En su misión de protección, la Fundación ha mantenido la vigilancia y proseguido con su labor de lucha contra el fraude tanto a través de su actuación jurídica directa como mediante la colaboración de nuestros expertos con instancias policiales y judiciales españolas e internacionales.

Para terminar, cabe mencionar los buenos resultados económicos del ejercicio, reflejo de una gestión ágil y eficiente que permite asegurar, un año más, la autonomía y el dinamismo de la Fundación tanto en el desempeño del importante papel que, desde el punto de vista socioeconómico, tiene en su zona geográfica de influencia como, sobre todo, en la consecución de los objetivos estipulados por su Fundador.

Ramon Boixadós Malé
Presidente

PRESENTACIÓ

La Fundació Gala-Salvador Dalí acaba de tancar l'exercici 2007, que ha estat intens i fructífer pel que fa al desenvolupament dels seus objectius fundacionals. Com ja és habitual, voldria subratllar la tasca decisiva del nostre Patronat, així com la dedicació i professionalitat del nostre equip humà, sense les quals aquest nou any d'èxits no hauria estat possible. La Memòria que ara presentem ofereix una visió general de l'activitat duta a terme per la nostra institució durant aquest període i fa un èmfasi especial en les seves fites més remarcables.

L'activitat dels nostres museus ha experimentat, amb més de 1.302.000 visitants, un creixement del 4,3%. Les activitats culturals i les accions de promoció i divulgació realitzades arreu del món durant el 2007, la potenciació del nostre web, que ha rebut més d'un milió i mig de visites i al qual s'han incorporat nous serveis d'atenció a l'usuari, així com el desenvolupament de les relacions amb el sector turístic a diferents nivells i l'important esforç inversor desplegat per la Fundació en seguretat, qualitat ambiental i capacitat de gestió, fan preveure que en un futur immediat podrem continuar registrant unes xifres similars de visitants.

Com a referent mundial en tot allò relacionat amb la vida i l'obra de Salvador Dalí, la nostra institució ha vist potenciat el seu paper gràcies a un ampli ventall d'activitats entre les quals cal destacar l'ampliació de la nostra col·lecció mitjançant una política de préstecs d'obra a institucions nacionals i internacionals i l'organització, un any més, de diverses i importants exposicions fora dels nostres centres, tant a Espanya com a l'estranger. Aquestes últimes manifestacions mereixen enguany una menció especial, ja que, en conjunt, han registrat més de 2,5 milions de visitants al llarg del seu recorregut per països com el Japó, Finlàndia, el Regne Unit i els Estats Units.

7

El nombre de projectes de recerca duts a terme pel nostre Centre d'Estudis Dalinians o amb el seu suport, d'altra banda, ha augmentat fins a abraçar un ampli espectre d'àmbits i disciplines i ha fet que la Fundació establís lligams amb institucions i estudiosos d'arreu del món. Paral·lelament s'ha incorporat al web el segon volum del catàleg raonat, complint així un dels principals objectius de l'exercici.

El 2007 ha estat un any positiu pel que fa a la gestió i la defensa dels drets de Salvador Dalí. El paper referencial de la Fundació en el mercat internacional es consolida i, per consegüent, creix el volum d'activitat i també el nivell de control i normalització de l'ús dels drets del Mestre. Aquesta consolidació, a més, ha introduït un factor de claredat i ordre que està facilitant la realització de nombrosos projectes expositius, editorials i de recerca de primera fila.

En la seva missió de protecció, la Fundació ha mantingut la vigilància i ha continuat amb la seva tasca de lluita contra el frau tant a través de l'actuació jurídica directa com per mitjà de la col·laboració dels nostres experts amb instàncies policials i judicials espanyoles i internacionals.

Ja per acabar, cal esmentar els bons resultats econòmics de l'exercici, reflex d'una gestió àgil i eficient que permet assegurar, un any més, l'autonomia i el dinamisme de la Fundació en l'acompliment de l'important paper que, des del punt de vista socioeconòmic, té en la seva zona geogràfica d'influència així com, sobretot, en la consecució dels objectius estipulats pel seu Fundador.

Ramon Boixadós Malé
President

A close-up photograph of two champagne bottles. The corks have just popped, and a dense spray of white foam and bubbles is erupting from the necks of the bottles, filling the frame. The background is dark, making the bright, sparkling foam stand out. The bottles are slightly out of focus, emphasizing the dynamic action of the popping corks.

1

ÓRGANOS
DE GOBIERNO
Y DIRECCIÓN
ÒRGANS
DE GOVERN
I DIRECCIÓ

PATRONATO

Presidentes de honor: SS. MM. los Reyes de España

Presidente: D. Ramon Boixadós Malé

Vicepresidente 1.º: D. Santi Vila Vicente

Vicepresidente 2.º: D. Antoni Pitxot Soler

S. A. R. la Infanta D.ª Cristina de Borbón

D.ª Montse Aguer Teixidor

D. Enrique Barón Crespo

D.ª Ana Beristain Díez

D. Joan Borrell Bassols

D. Miguel Doménech Martínez

D. Ciro Lluca Fonollosa

D.ª Iria Losada Baltar

D.ª Ana Martínez de Aguilar

D. Julián Martínez García

D. Jordi Mercader Miró

D. Lluís Monreal Agustí

D. Narcís Serra Serra

D. Òscar Tusquets Blanca

D. Francesc Vergés Bosch

D. Josep Vilarasau Salat

Secretario general, no patrono: D. Lluís Peñuelas Reixach

La composición del Patronato de la Fundación experimentó tres cambios durante el 2007.

El grupo de patronos vitalicios de la Fundación designó como nuevo miembro a D.ª Montse Aguer Teixidor, previo plácet de SS. MM. los Reyes, presidentes de honor de la Fundación. La Sra. Aguer aceptó su cargo en la reunión del Patronato de fecha 19 de marzo.

En cuanto a los representantes del Ayuntamiento de Figueres, D. Santi Vila Vicente, alcalde de Figueres, sustituyó a D. Joan Armangué Ribas, y D. Ciro Lluca Fonollosa, concejal de Cultura, sustituyó a D.ª Isabel Pineda Llauro. Ambos aceptaron sus cargos ante el Patronato en su reunión de 26 de noviembre.

La Generalitat de Cataluña sustituyó a D.ª Caterina Mieras Barceló y a D. Francesc Tarrats Bou como representantes de dicha institución en el seno de nuestra Fundación y nombró en su lugar, respectivamente, a D. Ferran Mascarell Canalda y a D. Josep M. Carreté Nadal. Los nuevos representantes no llegaron a tomar posesión de su cargo de patronos durante el ejercicio 2007.

En su reunión de 26 de noviembre, el Patronato revocó los poderes de D. Joan Armangué Ribas, de fecha 15 de febrero de 1996, y otorgó poderes a D. Santi Vila, vicepresidente 1.º de la Fundación, y a D.ª Montse Aguer.

PATRONAT

Presidents d'honor: S. M. els Reis d'Espanya

President: Sr. Ramon Boixadós Malé

Vicepresident 1r: Sr. Santi Vila Vicente

Vicepresident 2n: Sr. Antoni Pitxot Soler

S. A. R. la Infanta Cristina de Borbó

Sra. Montse Aguer Teixidor

Sr. Enrique Barón Crespo

Sra. Ana Beristain Díez

Sr. Joan Borrell Bassols

Sr. Miguel Doménech Martínez

Sr. Ciro Lluca Fonollosa

Sra. Iria Losada Baltar

Sra. Ana Martínez de Aguilar

Sr. Julián Martínez García

Sr. Jordi Mercader Miró

Sr. Lluís Monreal Agustí

Sr. Narcís Serra Serra

Sr. Òscar Tusquets Blanca

Sr. Francesc Vergés Bosch

Sr. Josep Vilarasau Salat

Secretari general, no patró: Sr. Lluís Peñuelas Reixach

■

La composició del Patronat de la Fundació va experimentar tres canvis al llarg del 2007.

El grup de patrons vitàlics de la Fundació designà com a nou membre la Sra. Montse Aguer Teixidor, previ plàcet de S. M. els Reis, presidents d'honor de la Fundació. La Sra. Aguer va acceptar el càrrec en la reunió del Patronat del 19 de març.

Pel que fa als representants de l'Ajuntament de Figueres, el Sr. Santi Vila Vicente, alcalde de Figueres, va substituir el Sr. Joan Armangué Ribas, i el Sr. Ciro Lluca Fonollosa, regidor de Cultura, substituï la Sra. Isabel Pineda Llauro. Tots dos van acceptar els càrrecs davant el Patronat en la seva reunió del 26 de novembre.

La Generalitat de Catalunya substituï la Sra. Caterina Mieras Barceló i el Sr. Francesc Tarrats Bou com a representants d'aquesta institució al si de la nostra Fundació i nomenà en el seu lloc, respectivament, el Sr. Ferran Mascarell Canalda i el Sr. Josep M. Carreté Nadal. Els nous representants no van arribar a prendre possessió del seu càrrec de patrons durant l'exercici 2007.

En la seva reunió del 26 de novembre, el Patronat va revocar els poders del Sr. Joan Armangué Ribas, de data 15 de febrer del 1996, i atorgà nous poders al Sr. Santi Vila, vicepresident 1r de la Fundació, i a la Sra. Montse Aguer.

COMISIONES DEL PATRONATO

Comisión Artística

Presidente: D. Ramon Boixadós Malé

Vicepresidente: D. Antoni Pitxot Soler

Vocales: S. A. R. la Infanta D.ª Cristina de Borbón

D.ª Ana Beristain Díez

D. Ciro Lluca Fonollosa

D.ª Ana Martínez de Aguilar

D. Lluís Monreal Agustí

D. Òscar Tusquets Blanca

Secretario: D. Lluís Peñuelas Reixach

Comisión Económica

Presidente: D. Ramon Boixadós Malé

Vicepresidente: D. Santi Vila Vicente

Vocales: D. Joan Borrell Bassols

D.ª Iria Losada Baltar

D. Jordi Mercader Miró

D. Narcís Serra Serra

D. Francesc Vergés Bosch

Secretario: D. Lluís Peñuelas Reixach

Comisión de Relaciones Externas

Presidente: D. Ramon Boixadós Malé

Vicepresidente: D. Julián Martínez García

Vocales: D. Enrique Barón Crespo

D. Miguel Doménech Martínez

D. Josep Vilarasau Salat

Secretario: D. Lluís Peñuelas Reixach

REUNIONES DEL PATRONATO Y SUS COMISIONES

El Patronato se reunió el día 19 de marzo, en sesión ordinaria, y el 26 de noviembre, en sesión extraordinaria.

La Comisión Artística se reunió los días 28 de mayo y 17 de septiembre, mientras que las comisiones Económica y de Relaciones Externas lo hicieron en sesión conjunta los días 18 de junio y 22 de septiembre.

Los temas tratados y los acuerdos adoptados en las reuniones del Patronato y de sus comisiones a lo largo del año 2007 se encuentran recogidos en el libro de actas de la entidad.

COMISSIONS DEL PATRONAT

Comissió Artística

President: Sr. Ramon Boixadós Malé

Vicepresident: Sr. Antoni Pitxot Soler

Vocals: S. A. R. la Infanta Cristina de Borbó

Sra. Ana Beristain Díez

Sr. Ciro Lluca Fonollosa

Sra. Ana Martínez de Aguilar

Sr. Lluís Monreal Agustí

Sr. Òscar Tusquets Blanca

Secretari: Sr. Lluís Peñuelas Reixach

Comissió Econòmica

President: Sr. Ramon Boixadós Malé

Vicepresident: Sr. Santi Vila Vicente

Vocals: Sr. Joan Borrell Bassols

Sra. Iria Losada Baltar

Sr. Jordi Mercader Miró

Sr. Narcís Serra Serra

Sr. Francesc Vergés Bosch

Secretari: Sr. Lluís Peñuelas Reixach

Comissió de Relacions Externes

President: Sr. Ramon Boixadós Malé

Vicepresident: Sr. Julián Martínez García

Vocals: Sr. Enrique Barón Crespo

Sr. Miguel Doménech Martínez

Sr. Josep Vilarasau Salat

Secretari: Sr. Lluís Peñuelas Reixach

13

REUNIONS DEL PATRONAT I DE LES SEVES COMISSIONS

El Patronat es va reunir els dies 19 de març, en sessió ordinària, i 26 de novembre, en sessió extraordinària.

La Comissió Artística es va reunir els dies 28 de maig i 17 de setembre, mentre que les comissions Econòmica i de Relacions Externes ho van fer en sessió conjunta els dies 18 de juny i 22 de setembre.

Els temes tractats i els acords adoptats en les reunions del Patronat i de les seves comissions al llarg de l'any 2007 figuren recollits al llibre d'actes de l'entitat.

OTROS ÓRGANOS

Comité de Dirección

D. Ramon Boixadós Malé,

presidente de la Fundación

D. Antoni Pitxot Soler,

director del Teatro-Museo

D.ª Montse Aguer Teixidor,

directora del Centro de Estudios Dalinianos

D. Lluís Peñuelas Reixach,

secretario general de la Fundación

D. Joan Manuel Sevillano Campalans,

gerente de la Fundación

Comisión de Acreditación y Catalogación

D. Antoni Pitxot Soler,

director del Teatro-Museo Dalí

D.ª Ana Beristain Díez,

patrona de la Fundación

D.ª Montse Aguer Teixidor,

directora del Centro de Estudios Dalinianos

y patrona de la Fundación

Secretaria: D.ª Imma Parada Soler

Associació d'Amics dels Museus Dalí

Presidenta: D.ª Lola Mitjans Perelló

Vicepresidenta: D.ª Pilar Puig Adell

Secretario: D. Josep M. Ortega López

Tesorera: D.ª Misse Coll Macau

Vocales: D. Enric Oliva Papiol

D. Jordi Palmada Lloret

D. Pascual Pesudo Castillo

D. Josep Playà Maset

Directora: D.ª M. Dolors Costa Font

Coordinadora: D.ª Flor Miscopein

La Associació d'Amics dels Museus Dalí es una entidad sin ánimo de lucro y con personalidad jurídica propia. Colabora con nuestra institución en la persecución de los objetivos fundacionales.

ALTRES ÒRGANS

Comitè de Direcció

Sr. Ramon Boixadós Malé,

president de la Fundació

Sr. Antoni Pitxot Soler,

director del Teatre-Museu

Sra. Montse Aguer Teixidor,

directora del Centre d'Estudis Dalinians

Sr. Lluís Peñuelas Reixach,

secretari general de la Fundació

Sr. Joan Manuel Sevillano Campalans,

gerent de la Fundació

Comissió d'Acreditació i Catalogació

Sr. Antoni Pitxot Soler,

director del Teatre-Museu Dalí

Sra. Ana Beristain Díez,

patrona de la Fundació

Sra. Montse Aguer Teixidor,

directora del Centre d'Estudis Dalinians

i patrona de la Fundació

Secretària: Sra. Imma Parada Soler

Associació d'Amics dels Museus Dalí

Presidenta: Sra. Lola Mitjans Perelló

Vicepresidenta: Sra. Pilar Puig Adell

Secretari: Sr. Josep M. Ortega López

Tresorera: Sra. Misse Coll Macau

Vocals: Sr. Enric Oliva Papiol

Sr. Jordi Palmada Lloret

Sr. Pascual Pseudo Castillo

Sr. Josep Playà Maset

Directora: Sra. M. Dolors Costa Font

Coordinadora: Sra. Flor Miscopein

L'Associació d'Amics dels Museus Dalí és una entitat jurídica sense ànim de lucre i amb personalitat jurídica pròpia. Col·labora amb la nostra entitat en la persecució dels objectius fundacionals.

2

FOMENTAR
FOMENTAR

<
Cadillac de Gala, Púbol
Cadillac de Gala, Púbol

>
Recibidor del oso, Portlligat
Rebedor de l'ós, Portlligat

>>
Maniquí de la fachada de la Fundació Dalí
Maniquí de la façana de la Fundació Dalí

MUSEOS

A lo largo de los últimos años, la Fundación Gala-Salvador Dalí ha llevado a cabo una importante labor museográfica que ha definido y consolidado el papel del Teatro-Museo Dalí, junto con sus extensiones de Púbol, Portlligat y Figueres, como eje vertebrador de la divulgación de la obra del pintor ampurdanés a escala internacional. Paralelamente, la capacidad de atracción de los museos Dalí no ha dejado de crecer de una manera progresiva y sostenida. Siguiendo esta tónica constante de crecimiento, durante el 2007 el aumento de visitantes ha sido de un 4,3% respecto al año anterior. Del total de 1 302 347 visitantes, 900 802 corresponden al Teatro-Museo Dalí de Figueres, 104 081 a la Casa-Museo Castillo Gala Dalí de Púbol, 99 717 a la Casa-Museo Salvador Dalí de Portlligat y 197 747 a la sala de exposición Dalí·Joyas de Figueres. Los ingresos generados por la venta de entradas y por los servicios directamente relacionados con los museos han sumado 8 233 224,74 euros, cifra que equivale a un 65,54% de los ingresos totales de la Fundación en el ejercicio 2007. La valoración de los visitantes, tanto en lo que se refiere a la obra expuesta como a los servicios, se puede constatar analizando los resultados de las encuestas realizadas durante el 2007 (Anexo A: «Estudios de público»).

Servicios de Atención al Público

La gestión y organización de los diferentes Servicios de Atención al Público corresponde al Departamento de Museos. Su finalidad es facilitar y ordenar la circulación de los visitantes y garantizar el buen funcionamiento de las actividades expositivas y divulgativas de los museos Dalí.

MUSEUS

19

Al llarg dels darrers anys, la Fundació Gala-Salvador Dalí ha portat a terme una tasca museogràfica important que ha definit i consolidat el paper del Teatre-Museu Dalí, juntament amb les seves extensions de Púbol, Portlligat i Figueres, com a eix vertebrador de la divulgació de l'obra del pintor empordanès a escala internacional. Paral·lelament, la capacitat d'atracció dels museus Dalí no ha deixat de créixer d'una manera progressiva i sostinguda. Seguint aquesta tònica constant de creixement, durant el 2007 l'augment de visitants ha estat d'un 4,3% respecte a l'any anterior. Del total de 1.302.347 visitants, 900.802 corresponen al Teatre-Museu Dalí de Figueres, 104.081 a la Casa-Museu Castell Gala Dalí de Púbol, 99.717 a la Casa-Museu Salvador Dalí de Portlligat i 197.747 a la sala d'exposició Dalí·Joies de Figueres. Els ingressos generats per la venda d'entrades i pels serveis directament relacionats amb els museus han sumat 8.233.224,74 euros, import que equival a un 65,54% dels ingressos totals de la Fundació en l'exercici 2007. La valoració dels visitants, tant amb relació a l'obra exposada com pel que fa als serveis, es pot constatar analitzant els resultats de les enquestes realitzades durant el 2007 (Annex A: «Estudis de públic»).

Serveis d'Atenció al Públic

La gestió i l'organització dels diferents Serveis d'Atenció al Públic correspon al Departament de Museus. La seva finalitat és facilitar i ordenar la circulació dels visitants i garantir el bon funcionament de les activitats expositives i divulgatives dels museus Dalí.

20

Durante el 2007, la Central de Reservas de los Museos Dalí ha gestionado 15 311 grupos: 13 605 en el Teatro-Museo y en el espacio Dalí-Joyas, 1 545 en Púbol y 161 en Portlligat. Estos grupos han representado el 35% del total de visitantes de grupos registrado durante este ejercicio. Las visitas guiadas sumaron un total de 450 (266 en el Teatro-Museo y 184 en el Castillo de Púbol).

Entre las actuaciones que estos servicios han llevado a cabo durante el 2007 destaca la potenciación de las posibilidades de la web como herramienta para agilizar la gestión de entradas. En el mes de junio se puso en marcha el servicio de venta anticipada de entradas en línea para los visitantes de grupos del Teatro-Museo en horario diurno y para los del Castillo de Púbol. Desde la puesta en marcha del nuevo servicio de venta, han hecho uso del mismo 7 705 visitantes del Teatro-Museo Dalí en horario diurno y 263 de Púbol. Respecto al uso del servicio por los individuales, activado en el 2006, se observa que este año 12 234 visitantes han realizado su reserva para Portlligat en línea (un 12% del total frente al 4% contabilizado en el 2006) y 2 443 han utilizado este medio para comprar la entrada al Teatro-Museo de Noche (un 18% del total, frente al 13% del 2006).

1 302 347

VISITANTES A LOS MUSEOS DALÍ

<
Sala de las Pescaderías
Sala de les Peixateries

<<
Sala Logias 2
Sala Loggies 2

<
Efectos ópticos
de la Sala Logias 1
Efectes òptics
de la Sala Loggies 1

<<
Tocador de Gala, Púbol
Tocador de Gala, Púbol

Durant el 2007, la Central de Reserves dels Museus Dalí ha gestionat 15.311 grups: 13.605 al Teatre-Museu i a l'espai Dalí·Joies, 1.545 a Púbol i 161 a Portlligat. Aquests grups han representat el 35% de la xifra total de visitants de grups registrada durant l'exercici. Les visites guiades han sumat un total de 450 (266 al Teatre-Museu i 184 al Castell de Púbol).

21

Entre les actuacions que aquests serveis han dut a terme durant el 2007 destaca la potenciació de les possibilitats del web com a eina per agilitar la gestió d'entrades. Al mes de juny es va posar en marxa el servei de venda anticipada d'entrades en línia per als visitants de grups del Teatre-Museu en horari diürn i per als del Castell de Púbol. Des de la posada en marxa del nou servei de venda, n'han fet ús 7.705 visitants del Teatre-Museu Dalí en horari diürn i 263 de Púbol. Respecte a l'ús del servei per als individuals, endegat el 2006, s'observa que enguany 12.234 visitants han fet la seva reserva a Portlligat en línia (un 12% del total, respecte el 4% comptabilitzat el 2006) i 2.443 han utilitzat aquest mitjà per comprar l'entrada al Teatre-Museu de Nit (un 18% del total, enfront del 13% del 2006).

1.302.347

VISITANTS ALS MUSEUS DALÍ

Con la finalidad de descongestionar el flujo de visitas, el Teatro-Museo de Figueres y la Casa-Museo Castillo Gala-Dalí de Púbol han ampliado sus horarios. El primero ha prolongado el horario de apertura una hora al día en período de máxima afluencia de grupos (del 1 de marzo al 30 de junio y todo el mes de octubre); el resultado han sido 110 horas más de apertura que en el 2006. La Casa-Museo Castillo Gala Dalí de Púbol, por su parte, ha abierto media hora más cada día durante toda la temporada, es decir, de marzo a diciembre.

En lo que se refiere a Portlligat, cabe destacar que el Departamento de Museos ha puesto en marcha y coordinado la ampliación del itinerario de la visita a la Casa-Museo Salvador Dalí. Así, desde el 15 de marzo, el visitante puede disfrutar de un paseo por la zona del Olivar, utilizada a menudo por Salvador Dalí como espacio alternativo de creación. El nuevo ámbito abierto al público ha comportado la restauración de diversas creaciones artísticas del pintor ampurdanés, como el *Cristo de los escombros*, la rehabilitación de la estructura paisajística del Olivar y el acondicionamiento museográfico de la nueva área (circulación, adecuación de planos y material informativo y de señalización, organización y preparación del personal del servicio de informadores y vigilantes).

<
Sala del Tesoro, Figueres
Sala del Tesoro, Figueres

>
Vista del Olivar de Portlligat
Vista de l'Olivar de Portlligat

Cal esmentar, així mateix, que el Teatre-Museu Dalí de Figueres i la Casa-Museu Castell Gala Dalí de Púbol han ampliat l'horari amb la finalitat de descongestionar el flux de visites. El Teatre-Museu ha ampliat l'horari d'obertura una hora al dia en període de màxima afluència de grups (de l'1 de març al 30 de juny i tot el mes d'octubre), fins a obrir 110 hores més que el 2006. La Casa-Museu Castell Gala Dalí de Púbol, per la seva banda, ha obert mitja hora més cada dia durant tota la temporada, és a dir, de març a desembre.

23

Pel que fa a Portlligat, cal destacar que el Departament de Museus ha engegat i coordinat l'ampliació de l'itinerari de la visita a la Casa-Museu Salvador Dalí. Així doncs, des del 15 de març, el visitant pot gaudir d'un passeig per la part de l'Olivar que Salvador Dalí va utilitzar sovint com a espai alternatiu de creació. El nou àmbit obert al públic ha comportat la restauració de diverses creacions artístiques del pintor empordanès, com el *Crist de les escombraries*, la rehabilitació de l'estructura paisatgística de l'Olivar i el condicionament museogràfic de la nova àrea (circulació, adequació de plànols i material informatiu i de senyalització, organització i preparació del personal del servei d'informadors i vigilants).

<
Exterior del Teatro-Museo
Exterior del Teatre-Museu

>
Sala Pitxot
Sala Pitxot

>>
Torre Galatea, Figueres
Torre Galatea, Figueres

Servicio de Información al Visitante

Entre las actuaciones realizadas en el 2007 por el Servicio de Información al Visitante cabe señalar las siguientes:

- El mantenimiento, la actualización y la exposición del material informativo de los museos, como la información de los museos publicada en la web, la sala de interpretación de Portlligat, los paneles informativos de introducción a las visitas de Púbol y el álbum fotográfico de Gala en Púbol.
- La edición de los planos-guía de los museos Dalí, que, además de los ejemplares en catalán, español, francés e inglés, han aparecido por primera vez en alemán, ruso e italiano, en atención al aumento de visitantes de estos ámbitos lingüísticos registrado en los últimos años.
- La coordinación de las visitas guiadas a la Casa-Museo Castillo Gala Dalí de Púbol realizadas por el personal del Museo, con una programación diaria de visitas gratuitas en español y catalán y un servicio de visitas contratadas en diversos idiomas. Durante el 2007 han disfrutado de este tipo de visitas un total de 2 451 personas (1 026 en visitas gratuitas y 1 425 en visitas contratadas).
- El mantenimiento y la actualización de la señalización direccional e informativa.
- La preparación y el reciclaje de los informadores de sala de los museos y del personal adscrito al Servicio de Atención al Público.
- En colaboración con el Área de Promoción y Comunicación del Departamento de Gerencia, las actividades de formación y relaciones públicas dirigidas a profesionales del sector turístico y a los medios informativos.
- La contestación y tramitación de las quejas y sugerencias de los visitantes.

Servei d'Informació al Visitant

25

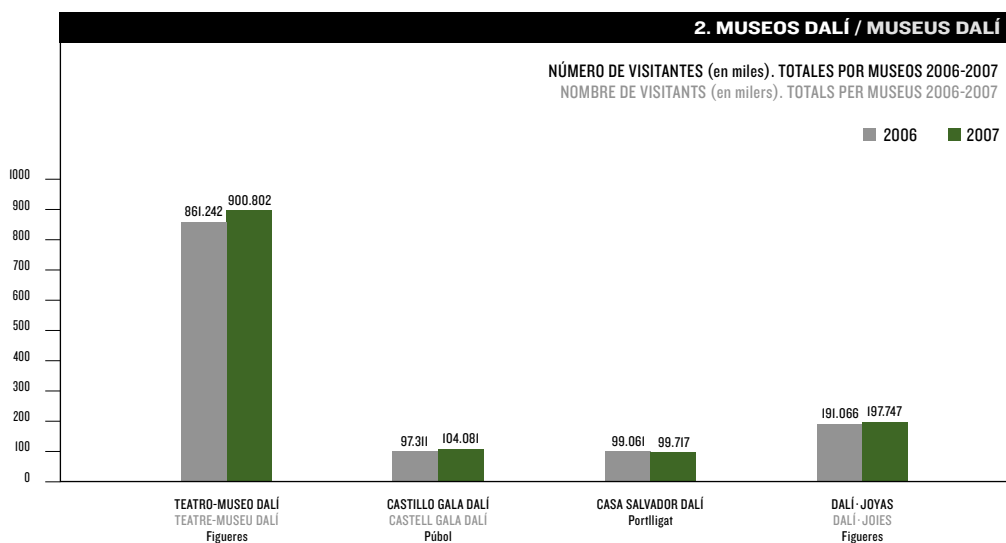
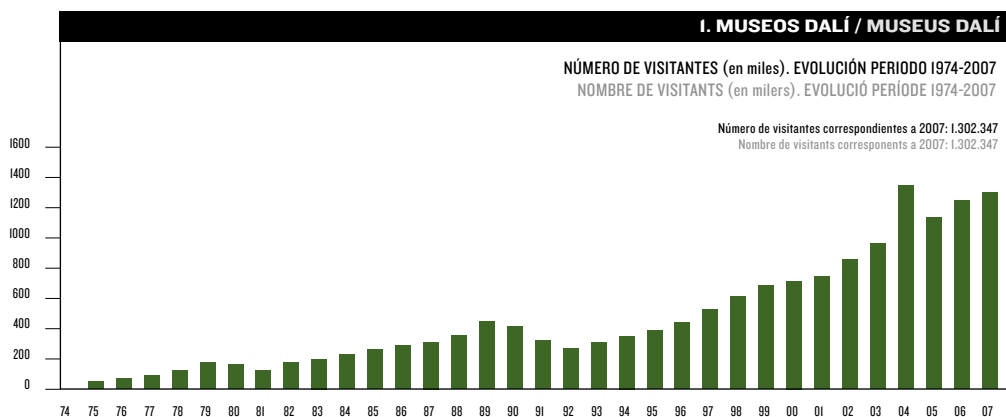
Entre les actuacions realitzades el 2007 pel Servei d'Informació al Visitant cal assenyalar les següents:

- El manteniment, l'actualització i l'exposició del material informatiu dels museus, com ara la informació dels museus publicada al web, la sala d'interpretació de Portlligat, els plafons informatius d'introducció a les visites de Púbol i l'àlbum fotogràfic de Gala a Púbol.
- L'edició dels plànols-guia dels museus Dalí, que, a més dels exemplars en català, castellà, francès i anglès, per primer cop han estat editats en alemany, rus i italià en atenció a l'augment de visitants d'aquests àmbits lingüístics registrat els últims anys.
- La coordinació de les visites guiades a la Casa-Museu Castell Gala Dalí de Púbol que realitza el personal del Museu, amb una programació diària de visites gratuïtes en castellà i català i un servei de visites contractades en diversos idiomes. Durant el 2007 han gaudit d'aquest tipus de visites un total de 2.451 persones (1.026 corresponents a visites gratuïtes i 1.425 a visites contractades).
- El manteniment i l'actualització de la senyalització direccional i informativa.
- La preparació i el reciclatge dels informadors de sala dels museus i del personal assignat al Servei d'Atenció al Públic.
- En col·laboració amb l'Àrea de Promoció i Comunicació del Departament de Gerència, les activitats de formació i relacions públiques dirigides a professionals del sector turístic i a mitjans informatius.
- La contestació i tramitació de les queixes i els suggeriments dels visitants.

TEATRO-MUSEO DALÍ

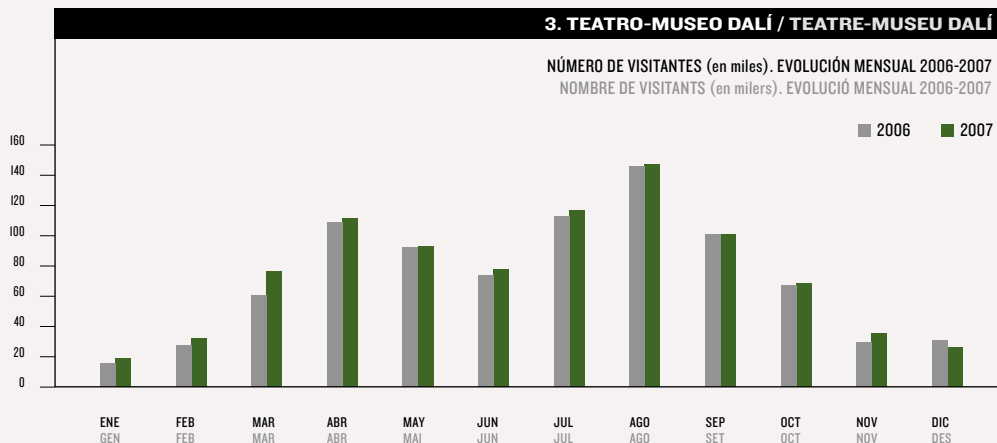
El Teatro-Museo Dalí, eje central del conjunto museográfico daliniano, recibió durante el 2007 un total de 900 802 visitantes, 4,59% más que en el 2006. Los gráficos adjuntos reflejan la evolución en el número de visitantes anuales (núm. 1), la comparación de los visitantes del 2007 con los del 2006 (núm. 2), la evolución mensual del 2007 (núm. 3) y los diferentes tipos de entradas vendidas en dicho ejercicio (núm. 4). Entre los meses de julio y septiembre (temporada alta) se registraron 363 159 visitantes, de los que 12 656 acudieron al Teatro-Museo de Noche. En cuanto a los períodos de enero a junio y de octubre a diciembre, la cifra de visitantes fue de 537 643. El 58% del público que acudió al Teatro-Museo lo hizo como visitante individual, mientras que los grupos organizados representaron un 42%. Los ingresos por venta de entradas en el Teatro-Museo Dalí sumaron 6 708 975 euros.

26

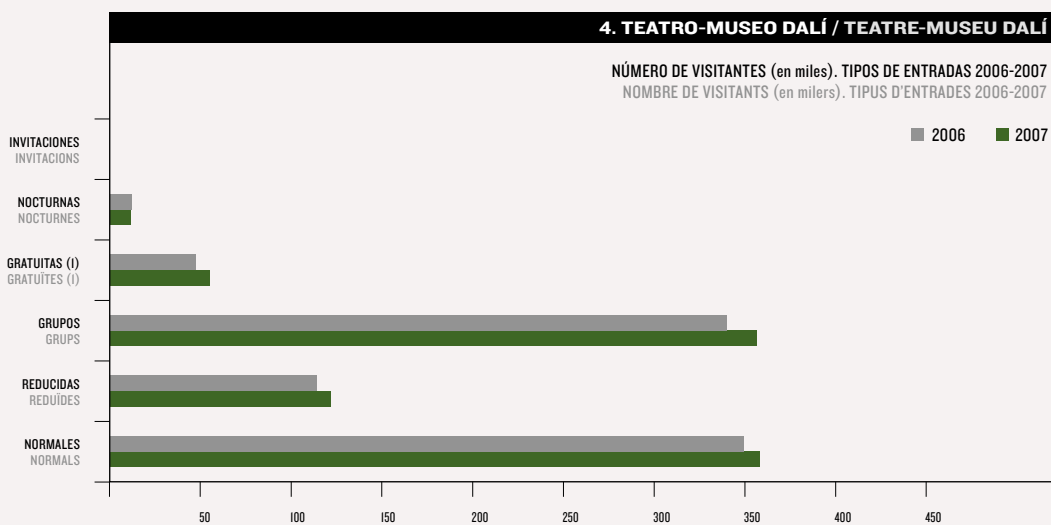

TEATRE-MUSEU DALÍ

Durant el 2007, el Teatre-Museu Dalí, eix central del conjunt museogràfic dalinià, ha rebut un total de 900.802 visitants, 4,59% més que al 2006. Els gràfics adjunts reflecteixen l'evolució en el nombre de visitants anuals (núm. 1), la comparació dels visitants del 2007 amb els del 2006 (núm. 2), a més de l'evolució mensual del 2007 (núm. 3) i els diferents tipus d'entrades venudes en l'esmentat exercici (núm. 4). Entre els mesos de juliol i setembre (temporada alta) es van enregistrar 363.159 visitants, 12.656 dels quals van correspondre al Teatre-Museu de Nit. Quant als períodes de gener-juny i octubre-desembre, la xifra de visitants comptabilitzada va ser de 537.643. El 58% del públic que va acudir al Teatre-Museu ho va fer a títol individual, mentre que els grups organitzats van representar un 42%. Els ingressos per venda d'entrades al Teatre-Museu Dalí van sumar 6.708.975 euros.

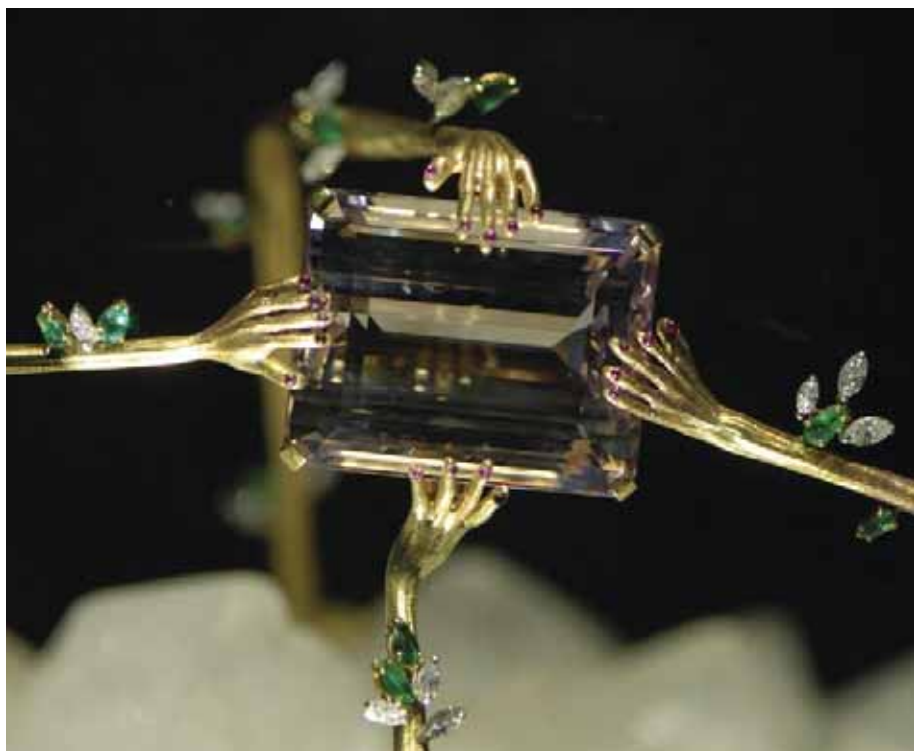
27

(I) Menores de 9 años, guías y responsables de grupos
 (I) Menors de 9 anys, guies i responsables de grups

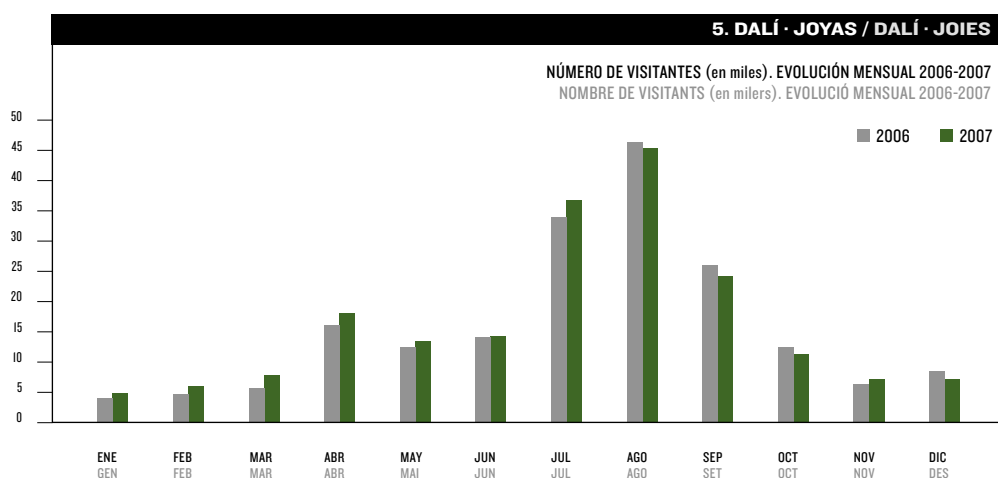
>
 Detalle de la joya *Araña de la noche*
 Detall de la joia *Aranya de la nit*

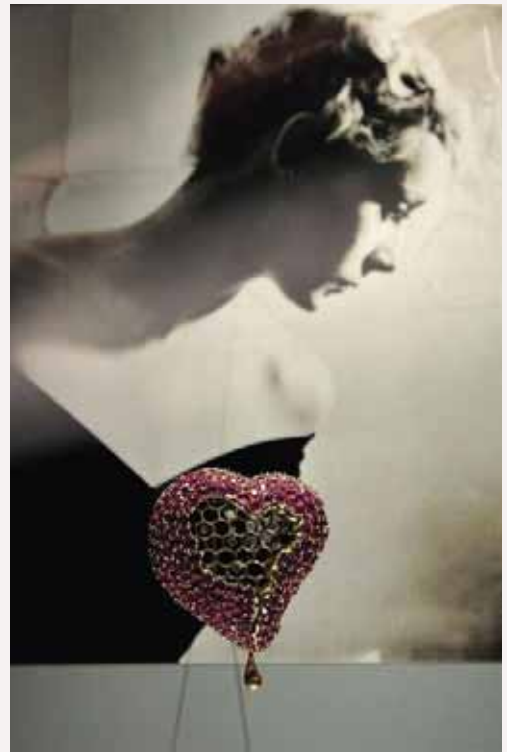
>>
El anillo corsé y El corazón de panal de miel
L'anell cotilla i El cor de bresca de mel

DALÍ·JOYAS

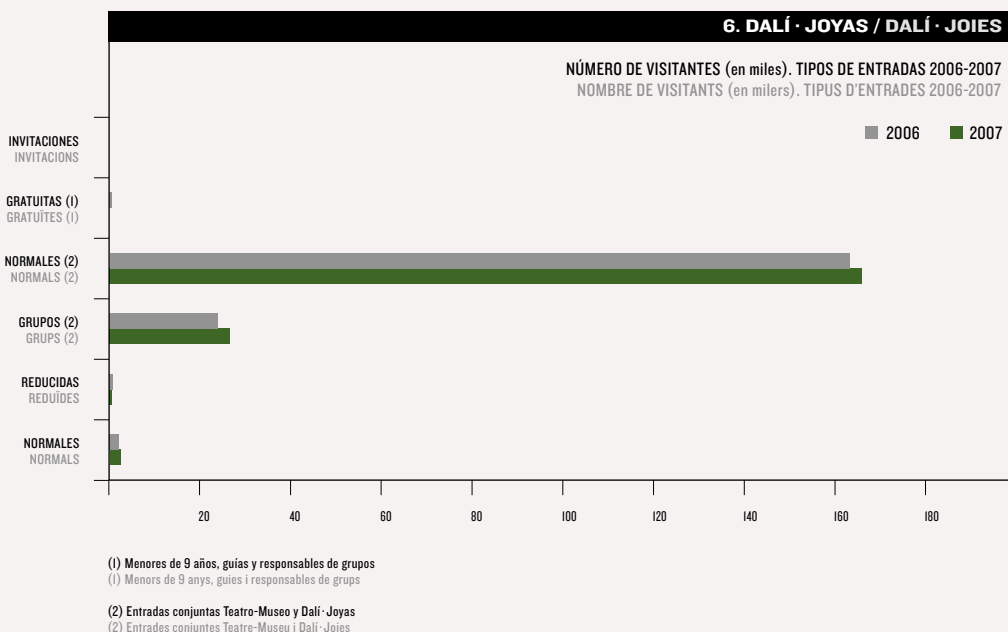
El número de visitantes contabilizado en este espacio museístico durante el 2007 ha sido de 197 747 personas. Debe destacarse que la mayor parte de las visitas han sido individuales, concretamente 170 144, y que un 21% de los visitantes del Teatro-Museo Dalí también ha disfrutado de este espacio. Los ingresos obtenidos por venta de entradas a la sala Dalí·Joyas, excluyendo las ventas realizadas en concepto de entrada conjunta Teatro-Museo Dalí / Dalí·Joyas, sumaron un total de 25 468 euros.

DALÍ·JOIES

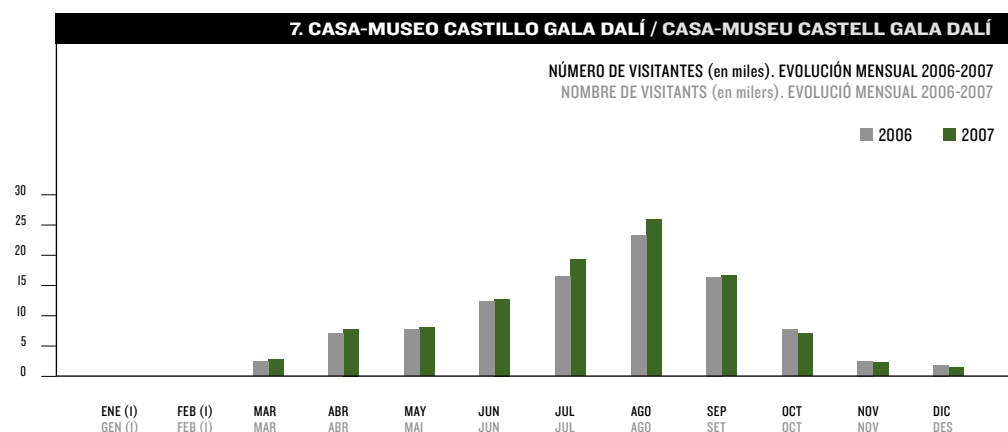
El nombre de visitants comptabilitzat en aquest espai museístic durant el 2007 ha estat de 197.747 persones. Cal destacar que la major part de les visites han estat individuals, concretament 170.144, i que un 21% dels visitants del Teatre-Museu Dalí també ha gaudit d'aquest espai. Els ingressos obtinguts per venda d'entrades a la sala Dalí·Joies, excloses les vendes realitzades en concepte d'entrada conjunta Teatre-Museu Dalí/Dalí·Joies, van sumar un total de 25.468 euros.

CASA-MUSEO CASTILLO GALA DALÍ

Durante el período de apertura, del 15 de marzo al 31 de diciembre, el recinto museístico de Púbol recibió la visita de 104 081 personas, cifra que supone un incremento del 6,96% respecto al año 2006 (véase el gráfico núm. 2). En los períodos de enero-junio y octubre-diciembre se registraron 42 175 visitas, y de julio a septiembre (temporada alta), 61 906. La cifra de visitantes mensuales y la comparativa con el 2006 se pueden apreciar en el gráfico número 7. Por otra parte, observando el gráfico de tipos de entradas (núm. 8), se deduce que un 56% del público corresponde a visitantes individuales, y un 44% a grupos. A lo largo del ejercicio, la Fundación obtuvo unos ingresos de 459 602 euros en concepto de entradas.

(1) La Casa-Museo está cerrada al público del 1 de enero al 28 de febrero
 (1) La Casa-Museu està tancada al públic del 1 de gener al 28 de febrer

>
 Fachada sur del Castillo
 Façana sud del Castell

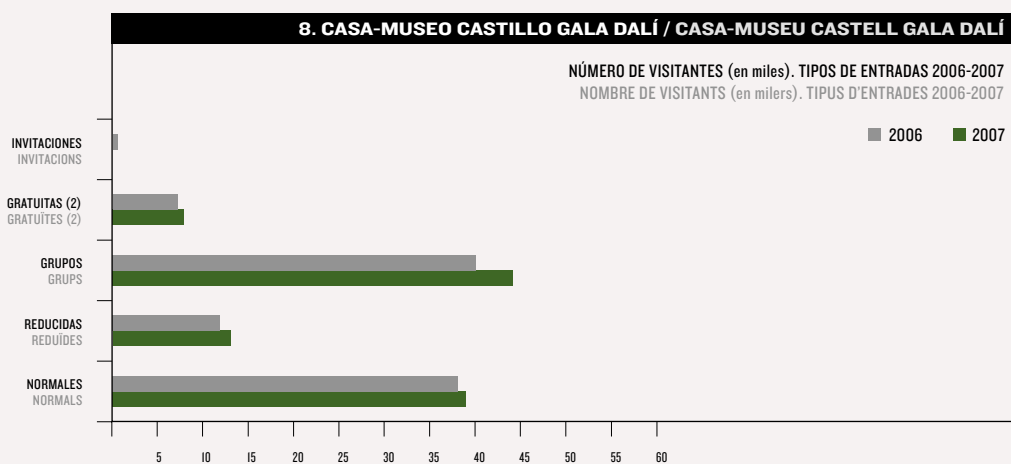
<
 Taller de Dalí en Púbol
 Taller de Dalí a Púbol

<<
 Vista del pueblo de Púbol
 Vista del poble de Púbol

CASA-MUSEU CASTELL GALA DALÍ

31

Durant el període d'obertura, que va del 15 de març al 31 de desembre, el recinte museístic de Púbol va rebre 104.081 persones, xifra que suposa un increment del 6,96% respecte a l'any 2006 (vegeu el gràfic núm. 2). En els períodes de gener-juny i octubre-desembre es van enregistrar 42.175 visites, i de juliol a setembre (temporada alta), 61.906. La xifra de visitants mensuals i la comparativa amb el 2006 es poden apreciar al gràfic número 7. Observant el gràfic de tipus d'entrades (núm. 8) es dedueix que un 56% del públic correspon a visitants individuals i un 44% a grups. Al llarg de l'exercici, la Fundació va obtenir 459.602 euros en concepte d'entrades.

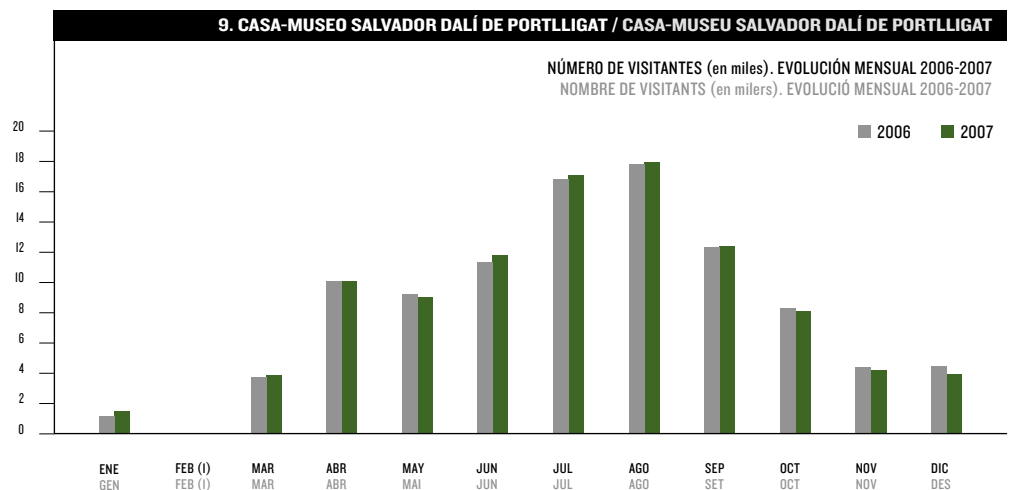

(2) Menores de 9 años, guías y responsables de grupos
 (2) Menors de 9 anys, guies i responsables de grups

CASA-MUSEO SALVADOR DALÍ

A lo largo del ejercicio 2007, la Casa-Museo Salvador Dalí ha visto aumentar el número de visitantes en un 0,66% respecto al 2006. La línea de crecimiento de este museo se mantiene, así, al alza a pesar de las limitaciones que imponen el propio edificio y el sistema de visitas. El recinto museístico, que permaneció cerrado del 8 de enero al 14 de marzo, recibió un total de 99 717 visitantes, una media de 367 por día (gráfico núm. 2). En los gráficos 9 y 10 se puede apreciar la evolución mensual del número de visitantes y los diferentes tipos de entradas vendidas. En los períodos marzo-junio y octubre-diciembre se recibieron 52 325 visitantes, y de julio a septiembre, 47 392. La apertura de la Casa-Museo Salvador Dalí de Portlligat en su décima temporada completa ha aportado a la Fundación un total de 871 856 euros en concepto de venta de entradas.

(1) La Casa-Museo está cerrada al público del 8 de enero al 14 de marzo
 (1) La Casa-Museu està tancada al públic del 8 de gener al 14 de març

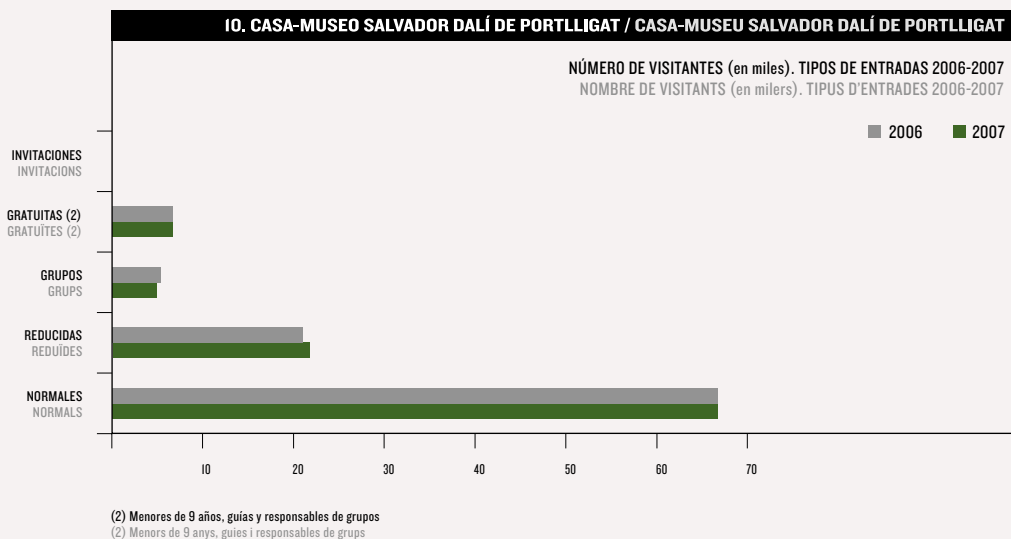
<
Piscina de Portlligat
Piscina de Portlligat

<<
Dormitorio de Gala y Dalí, Portlligat
Dormitori de Gala i Dalí, Portlligat

CASA-MUSEU SALVADOR DALÍ

33

El nombre de visitants comptabilitzat a la Casa-Museu Salvador Dalí de Portlligat durant el 2007 ha augmentat un 0,66% respecte al 2006, en una línia de creixement que es manté a l'alça malgrat les limitacions que imposen el mateix edifici i el sistema de visites. El recinte museístic, que va romandre tancat del 8 de gener al 14 de març, ha rebut un total de 99.717 visitants, és a dir, una mitjana de 367 per dia (gràfic núm. 2). Als gràfics 9 i 10 es pot apreciar l'evolució mensual del nombre de visitants i els diferents tipus d'entrades venudes. Durant els períodes de març-juny i octubre-desembre es van rebre 52.325 visitants, i de juliol a setembre, 47.392. L'obertura de la Casa-Museu Salvador Dalí de Portlligat en la seva desena temporada completa ha aportat a la Fundació un total de 871.856 euros en concepte de venda d'entrades.

3

DIVULGAR
DIVULGAR

<
Tres fotografías de Gala
expuestas en Púbol
Tres fotografies de Gala
exposades a Púbol

EXPOSICIONES TEMPORALES

Dalí Multifaceted: Centenary Exhibition

Suntory Museum, Osaka. 10 marzo – 6 mayo 2007

Nagoya City Art Museum, Nagoya. 13 mayo – 8 julio 2007

Hokkaido Museum of Modern Art, Sapporo. 15 julio – 6 septiembre 2007

En su itinerario por diversas ciudades de Japón, esta exposición ha acercado al público a las diferentes vertientes artísticas de Salvador Dalí, proporcionándole una mirada completa a la obra del pintor. A través de las obras exhibidas se puede descubrir a un artista complejo, inconformista y capaz de intervenir en todos los campos de la creación, desde los más convencionales, como la pintura, la escultura, el dibujo o el grabado, hasta los más innovadores, como las instalaciones, los *happenings* y las *performances*.

Gala. Álbum

Casa-Museo Castillo Gala Dalí, Púbol. 15 marzo – 31 diciembre 2007

Esta exposición, comisariada por Montse Aguer y coordinada por el Centro de Estudios Dalinianos, propone un recorrido fotográfico por la biografía de la musa de Salvador Dalí dividido en 4 ámbitos: «Elena Ivanovna Diakonova», «Gala Éluard», «Gala Dalí» y «Gala musa». Las 67 fotografías que integran la muestra, algunas de ellas inéditas, son de autores como Man Ray, Brassai, Eric Schaal, Philippe Halsman, Cecil Beaton, Meli, Joan Vehí, Batlles-Compte y Juan Gyenes o de algún fotógrafo ocasional, como Luis Buñuel.

En la inauguración de la muestra estuvieron presentes Ramon Boixadós, presidente de la Fundación Gala-Salvador Dalí, Antoni Pitxot, director del Teatro-Museo Dalí, Montse Aguer, directora del Centro de Estudios Dalinianos, y Xavier Vidal-Folch, director adjunto de *El País*.

>
En Japón pudieron verse obras como
Santa Cecilia Ascensionista, «*Queue
d'aronde*» o *Tres mujeres imitando el
movimiento de un velero*

Al Japó es van poder veure obres com
Santa Cecília Ascensionista, «*Queue
d'aronde*» o *Tres dones imitant el
moviment d'un veler*

EXPOSICIONS TEMPORALS

37

Dalí Multifaceted: Centenary Exhibition

Suntory Museum, Osaka. 10 març – 6 maig 2007

Nagoya City Art Museum, Nagoya. 13 maig – 8 juliol 2007

Hokkaido Museum of Modern Art, Sapporo. 15 juliol – 6 setembre 2007

Aquesta exposició, que ha itinerat per diverses ciutats del Japó, permet acostar-se als diferents vessants artístics de Salvador Dalí i fer així una mirada completa a la seva obra. S'hi pot descobrir un artista complex, inconformista i capaç d'intervenir en tots els camps de la creació, des dels més convencionals, com la pintura, l'escultura, el dibuix o el gravat, fins als més innovadors, com les instal·lacions, els *happenings* i les *performances*.

Gala. Àlbum

Casa-Museu Castell Gala Dalí, Púbol. 15 març – 31 desembre 2007

Comissariada per Montse Aguer i coordinada pel Centre d'Estudis Dalinians, aquesta exposició proposa un recorregut fotogràfic per la biografia de la musa de Salvador Dalí dividit en quatre àmbits: «Elena Ivanovna Diakonova», «Gala Éluard», «Gala Dalí» i «Gala musa». Les seixanta-set fotografies que integren la mostra, en alguns casos inèdites, són d'autors com Man Ray, Brassai, Eric Schaal, Philippe Halsman, Cecil Beaton, Meli, Joan Vehí, Batlles-Compte i Juan Gyenes o d'algun fotògraf ocasional, com Luis Buñuel.

La mostra va ser inaugurada amb la presència de Ramon Boixadós, president de la Fundació Gala-Salvador Dalí, Antoni Pitxot, director del Teatre-Museu Dalí, Montse Aguer, directora del Centre d'Estudis Dalinians, i Xavier Vidal-Folch, director adjunt d'*El País*.

<

Tres piezas incluidas en la muestra
dedicada a Anna Maria

Tres peces inclosos a la mostra
dedicada a Anna Maria

>

Entrada a la exposició del LACMA
Entrada a l'exposició del LACMA

>>

Inauguració en la Tate Modern
de S.A.R. la Infanta D.ª Cristina
Inauguració a la Tate Modern
de S.A.R. la Infanta Cristina

Dalí, Painting & Film

Tate Modern, Londres. 1 junio – 9 setembre 2007

Los Angeles County Museum of Art (LACMA), Los Angeles. 14 octubre 2007 – 6 enero 2008

The Salvador Dalí Museum, San Petersburg (Florida). 1 febrero – 1 junio 2008

The Museum of Modern Art (MOMA), Nueva York. 24 junio – 15 setembre 2008

La vinculació de Dalí con el sèptimo arte constitue el eje vertebrador de esta exposició, integrada por pel·lícules, pinturas, dibujos, fotografías y manuscritos, y hasta el momento la muestra más destacada sobre la relación del artista de Figueres con el cine. Las obras que la Fundación ha prestado para la ocasión se acompañan de pinturas de primer orden como *La persistencia de la memoria* (1931). Además, se ofrece la posibilidad de visionar las pel·lícules en las que participó Dalí, ya fuera interviniendo directamente en la elaboración del guión, como en el caso de las realizadas con Luis Buñuel —*Un chien andalou* y *L'âge d'or*—, o bien en calidad de colaborador, como por ejemplo en *Spellbound*, de Alfred Hitchcock. La exposició revela hasta qué punto las pinturas y los dibujos de Dalí influyeron en sus pel·lícules y pone al descubierto la importancia del cine en el estudio de la obra del pintor. De carácter itinerante, la muestra visita algunos de los grandes museos de la escena internacional.

Exposició dedicada a Anna Maria

Teatro-Museo Dalí, Figueres. 17 julio – 17 setembre 2007

La Sala de las Pescaderías del Teatro-Museo acogió una muestra de pequeño formato dedicada a la hermana del artista, uno de los modelos preferidos del joven Dalí. Organizada por la Fundación Gala-Salvador Dalí, la exposició estaba integrada por once retratos de Anna Maria: 6 obras de Dalí procedentes del fondo de la Fundación y 5 piezas muy poco conocidas, una de ellas inédita, procedentes de colecciones privadas.

Dalí, Painting & Film

Tate Modern, Londres. 1 juny – 9 setembre 2007

Los Angeles County Museum of Art (LACMA), Los Angeles. 14 octubre 2007 – 6 gener 2008

The Salvador Dalí Museum, Sant Petersburg (Florida). 1 febrer – 1 juny 2008

The Museum of Modern Art (MOMA), Nova York. 24 juny – 15 setembre 2008

Aquesta exposició, fins al moment la més destacada sobre la relació de Salvador Dalí amb el cinema, explora la vinculació de l'artista de Figueres amb el setè art a través de pel·lícules, pintures, dibuixos, fotografies i manuscrits. Les obres que la Fundació ha prestat per a l'ocasió s'acompanyen de pintures de primer ordre, com *La persistència de la memòria* (1931). A més, s'ofereix la possibilitat de visionar els films en què Dalí va participar, sigui intervenint directament en l'elaboració del guió, com en el cas dels realitzats amb Luis Buñuel —*Un chien andalou* i *L'âge d'or*—, sigui en qualitat de col·laborador, com, per exemple, a *Spellbound*, d'Alfred Hitchcock. L'exposició revela fins a quin punt les pintures i els dibuixos de Salvador Dalí van influir en les seves pel·lícules i posa al descobert la importància del cinema en l'estudi de l'obra del pintor. De caràcter itinerant, la mostra visita alguns dels grans museus de l'escena internacional.

Exposició dedicada a Anna Maria

Teatre-Museu Dalí, Figueres. 17 juliol – 17 setembre 2007

La Fundació Gala-Salvador Dalí va organitzar, a la Sala de les Peixateries del Teatre-Museu Dalí de Figueres, una mostra de petit format dedicada a la germana de l'artista, un dels models preferits del jove Dalí. La mostra, integrada per onze retrats d'Anna Maria, presentava sis obres de Salvador Dalí provinents del fons de la Fundació Gala-Salvador Dalí i cinc peces molt poc conegudes, una d'elles inèdita, procedents de col·leccions privades.

Salvador Dalí – Surrealisti!

Espoo Museum of Modern Art (EMMA), Espoo (Finlandia). 3 octubre – 16 diciembre 2007

Organizada en colaboración con el EMMA a partir de los fondos de la Fundación Gala-Salvador Dalí de Figueres, esta muestra ofrece una mirada completa a la persona y la obra del artista. La exposición está integrada por pinturas, dibujos y acuarelas que abarcan un período de más de 60 años y entre los que destaca la serie de acuarelas realizada en 1945 para ilustrar la *Autobiografía de Benvenuto Cellini*.

Autorretratos

Teatro-Museo Dalí, Figueres. 8 octubre 2007 – 10 febrero 2008

Pequeña muestra dedicada a los autorretratos de Dalí, que la Fundación Dalí presenta en el Teatro-Museo con motivo del préstamo del *Autorretrato* (c 1921) procedente del Salvador Dalí Museum de San Petersburgo (Florida). La exposición, que se puede considerar en sí misma como un autorretrato significativo y revelador del artista, comprende una selección de óleos y dibujos de diferentes períodos.

<
Tres de las obras que se
expusieron en Finlandia
Tres de les obres que es van
exposar a Finlàndia

Salvador Dalí – Surrealisti!

Espoo Museum of Modern Art (EMMA), Espoo (Finlàndia). 3 octubre – 16 desembre 2007

Aquesta mostra, organitzada en col·laboració amb l'EMMA a partir dels fons de la Fundació Gala-Salvador Dalí de Figueres, ofereix una mirada completa a la persona i a l'obra de Salvador Dalí. L'exposició conté pintures, dibuixos i aquarel·les que abracen un període de més de seixanta anys i entre els quals destaca la sèrie d'aquarel·les realitzada el 1945 per il·lustrar l'*Autobiografia de Benvenuto Cellini*.

Autoretrats

Teatre-Museu Dalí, Figueres. 8 octubre 2007 – 10 febrer 2008

Amb motiu del préstec de l'*Autoretrat* (c. 1921) procedent del Salvador Dalí Museum de Sant Petersburg (Florida), la Fundació Dalí presenta al Teatre-Museu una petita mostra dedicada als autoretrats de Dalí que es pot considerar, alhora, un autoretrat significatiu i revelador de l'artista. L'exposició comprèn una selecció d'olis i dibuixos de diferents períodes.

>
Figura sobre las rocas fue
 prestado por el museo de Florida
Figura damunt les roques va ser
 prestat pel museu de Florida

<
 El óleo *Gradiva descubre las ruinas antropomorfas*,
 prestado por el Thyssen-Bornemisza
L'oli Gradiva descobreix les ruïnes antropomorfes,
 prestat pel Thyssen-Bornemisza

INTERCAMBIO DE OBRA

Con la intención de difundir en todo el mundo la obra del genio ampurdanés y, al mismo tiempo, presentarla en el Teatro-Museo de Figueres, la Fundación Gala-Salvador Dalí ha iniciado una política de intercambio de obras del artista con otras colecciones.

Museo Thyssen-Bornemisza, Madrid. 29 enero – 24 mayo 2007

El óleo *Retrato de Pablo Picasso en el siglo XXI* se presta a la exposición *El espejo y la máscara. El retrato en el siglo de Picasso*, celebrada en el Museo Thyssen-Bornemisza de Madrid. En contrapartida, la Fundación Dalí recibe de la institución madrileña el óleo *Gradiva descubre las ruinas antropomorfas (fantasía retrospectiva)* (c 1931-1932).

Fundación Suñol, Barcelona. 1 junio – 9 septiembre 2007

El *Estudio para «La imagen desaparece»*, realizado en 1938, se presta a la colección Suñol de Barcelona a cambio del dibujo *Estudio para el escenario para «Les Mystères surréalistes de New York»*, de 1935, que participa en la exposición *Dalí, Painting & Film*, presentada en primer lugar en la Tate Modern de Londres y más tarde en otros museos.

Salvador Dalí Museum, San Petersburgo (Florida). 8 octubre 2007 – 10 febrero 2008

El Salvador Dalí Museum de San Petersburgo (Florida) recibió de la Fundación Gala-Salvador Dalí, con carácter temporal, los óleos *Tres mujeres imitando los movimientos de un velero* (1940), *Santa Cecilia ascensionista* (1955) y *Sin título. «Queue d'aronde» y violonchelos (Serie de las catástrofes)* (1983). A cambio, el museo americano cedió a nuestra entidad las obras *Autorretrato* (c 1921), *Figura sobre las rocas* (1926) y *Dionisio escupiendo la imagen completa de Cadaqués sobre la punta de la lengua de una mujer gaudiniana de tres pisos* (1958).

INTERCANVI D'OBRA

43

La Fundació Gala-Salvador Dalí ha iniciat una política d'intercanvi d'obres de l'artista amb altres col·leccions per tal de difondre arreu l'obra del geni empordanès i, alhora, presentar-la al Teatre-Museu de Figueres.

Museo Thyssen-Bornemisza, Madrid. 29 gener – 24 maig 2007

L'oli *Retrat de Pablo Picasso al segle XXI* es presta a l'exposició *El espejo y la máscara. El retrato en el siglo de Picasso*, celebrada al Museo Thyssen-Bornemisza de Madrid. Gràcies a aquest préstec, la Fundació Dalí rep l'oli *Gradiva descubreix les ruïnes antropomorfes (fantasia retrospectiva)* (c. 1931-32) de la institució madrilenya.

Fundació Suñol, Barcelona. 1 juny – 9 setembre 2007

L'*Estudi per a «La imatge desapareix»*, realitzat el 1938, es presta a la col·lecció Suñol de Barcelona a canvi del dibuix *Estudi per a l'escenari per a «Les Mystères surréalistes de New York»*, del 1935, que participa a l'exposició *Dalí, Painting & Film*, presentada en primer lloc a la Tate Modern de Londres i més tard en altres museus.

Salvador Dalí Museum, Sant Petersburg (Florida). 8 octubre 2007 – 10 febrer 2008

La Fundació Gala-Salvador Dalí va cedir, de forma temporal, els olis *Tres dones imitant els moviments d'un veler* (1940), *Santa Cecília ascensionista* (1955) i *Sense títol. «Queue d'aronde» i violoncel·les (Sèrie de les catàstrofes)* (1983) al Salvador Dalí Museum de Sant Petersburg (Florida). A canvi, va acollir, provinents d'aquest museu nord-americà, les obres *Autoretrat* (c. 1921), *Figura damunt les roques* (1926) i *Dionís escopint la imatge completa de Cadaqués sobre la punta de la llengua d'una dona gaudiniana de tres pisos* (1958).

PRÉSTAMOS DE OBRA

La Fundación ha prestado obras a seis exposiciones organizadas por otras tantas entidades, que se comentan brevemente a continuación:

El espejo y la máscara. El retrato en el siglo de Picasso

Museo Thyssen-Bornemisza, Madrid. Febrero – mayo 2007

Se prestó 1 pintura.

Esta exposición proponía un análisis del desarrollo del retrato durante la mayor parte del siglo xx, período en el que se vivió una revisión y reelaboración del género a raíz de los nuevos planteamientos estéticos de la modernidad.

Lo(s) Cinético(s)

Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid. Marzo – agosto 2007

Se prestó 1 pintura.

La muestra exploraba la voluntad de introducir el movimiento, ya sea de forma real o virtual, como elemento plástico en la obra de arte. A este fin, realizaba un recorrido transversal por los últimos capítulos de la historia del arte, desde los momentos originarios de la modernidad hasta las manifestaciones artísticas más recientes, pasando por el período en que diferentes grupos de artistas conformaron el que se denominaría *movimiento cinético*.

44

Recto/Verso. La cara oculta de las obras de los museos

Museu de l'Empordà, Figueres. Abril – septiembre 2007

Se prestó 1 pintura.

La exposición tenía como objetivo poner al descubierto la información adicional que el reverso de las obras facilita a los historiadores y aportar datos habitualmente ocultos a la mirada del espectador. Estos datos proporcionan una información valiosísima a la hora de conocer la historia de las obras, sus autores, el momento en que se realizaron, su trayectoria, etc.

Visualkultur.cat

Museum für Angewandte Kunst, Frankfurt. Septiembre 2007 – enero 2008

Se prestaron 1 libro-objeto y 3 grabados.

Con motivo de la Feria del Libro que celebra anualmente, la ciudad alemana de Frankfurt acogió esta exposición de libros de artista y obras de diseño gráfico. En la muestra se presentaban algunos de los capítulos más significativos del proceso que iniciaron los artistas surgidos del surrealismo y el cubismo, que después continuaron los pioneros de la abstracción y, más recientemente, han proseguido los diseñadores y los artistas multimedia.

PRÉSTECES D'OBRA

La Fundació ha prestat obres a sis exposicions organitzades per altres entitats, que es comenten breument a continuació:

El espejo y la máscara. El retrato en el siglo de Picasso

Museo Thyssen-Bornemisza, Madrid. Febrer – maig 2007

Es va prestar 1 pintura.

En aquesta exposició es proposava una anàlisi del desenvolupament del retrat durant la major part del segle xx, un període en què es visqué una revisió i reelaboració del gènere arran dels nous plantejaments estètics de la modernitat.

Lo(s) Cinético(s)

Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid. Març – agost 2007

Es va prestar 1 pintura.

La mostra explorava la voluntat d'introduir el moviment, sigui de forma real o virtual, com a element plàstic en l'obra d'art a través d'un recorregut transversal pels darrers capítols de la història de l'art, des dels moments originaris de la modernitat fins a les manifestacions artístiques més recents, passant pel període en què diferents grups d'artistes van conformar el que es va denominar *moviment cinètic*.

45

Recto/Verso. La cara oculta de les obres dels museus

Museu de l'Empordà, Figueres. Abril – setembre 2007

Es va prestar 1 pintura.

L'exposició volia posar al descobert la informació addicional que el revers de les obres facilita als historiadors i restauradors i aportar dades habitualment ocultes a la mirada de l'espectador. Aquestes dades proporcionen documentació important a l'hora de conèixer la història de les obres, els seus autors, el moment en què van ser realitzades, la seva trajectòria, etc.

Visualkultur.cat

Museum für Angewandte Kunst, Frankfurt. Setembre 2007 – gener 2008

Es van prestar 1 llibre-objecte i 3 gravats.

Exposició de llibres d'artista i obres de disseny gràfic celebrada a Frankfurt amb motiu de la Fira del Llibre que té lloc anualment en aquesta ciutat. S'hi presentaven alguns dels capítols més significatius del procés que van iniciar els artistes sorgits del surrealisme i el cubisme, que després van continuar els pioners de l'abstracció i més recentment han prosseguit els dissenyadors i els artistes multimèdia.

46

Richard Wagner. Visions d'artistes. D'Auguste Renoir à Anselm Kiefer

Musée de la Musique, París. Octubre 2007 – enero 2008

Se prestaron 2 dibujos.

La muestra giraba en torno a la repercusión que la obra de Richard Wagner ha tenido a lo largo del tiempo, desde la pintura de 1850 hasta el arte contemporáneo y presentaba, al mismo tiempo, la diversidad de influencias que tanto la música como las producciones escénicas y los escritos del compositor han ejercido sobre las diferentes generaciones de artistas de todo el mundo.

El mundo del objeto catalán a la luz del surrealismo

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona. Octubre 2007 – enero 2008

Se prestó 1 escultura surrealista.

Exposición que tenía por objeto mostrar al público una selección altamente significativa de las aportaciones que diversos artistas catalanes, o estrechamente vinculados a Cataluña, hicieron al mundo del objeto bajo la influencia del surrealismo en la década de 1930.

<

El *Busto de mujer retrospectivo* fue prestado al MNAC y el estudio para *Bacchanale*, al Musée de la Musique
El *Bust de dona retrospectiu* va ser prestat al MNAC i l'estudi per a *Bacchanale*, al Musée de la Musique

Richard Wagner. Visions d'artistes. D'Auguste Renoir à Anselm Kiefer

Musée de la Musique, París. Octubre 2007 – gener 2008

Es van prestar 2 dibuixos.

La mostra destacava el ressò que l'obra de Richard Wagner ha tingut al llarg del temps, des de la pintura de 1850 fins a l'art contemporani, tot presentant la diversitat d'influències que tant la música com les produccions escèniques i els escrits del compositor han exercit sobre les diferents generacions d'artistes d'arreu.

El món de l'objecte català a la llum del surrealisme

Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona. Octubre 2007 – gener 2008

Es va prestar 1 escultura surrealista.

Exposició que tenia per objecte mostrar al públic una selecció altament significativa de les aportacions que diversos artistes catalans, o estretament vinculats a Catalunya, van fer al món de l'objecte sota la influència del surrealisme en la dècada del 1930.

>
La investigación ha permitido descubrir que estas dos obras eran una sola pieza. Uno de los reversos fue utilizado por Dalí para un retrato de Lorca
La recerca ha permès descobrir que aquestes dues obres eren una sola peça. Un dels reversos va ser utilitzat per Dalí per a un retrat de Lorca

DOCUMENTACIÓN Y CATALOGACIÓN

La presentación de la segunda parte del catálogo razonado de pinturas al óleo de Salvador Dalí tuvo lugar el 30 de enero en la Residencia de Estudiantes. El acto estuvo a cargo de Montse Aguer y Carme Ruiz, mientras que el catedrático Francisco Calvo Serraller se ocupó de presentar el contenido del proyecto.

Durante el 2007, y siguiendo el proyecto inicial, se comenzó a trabajar en el tercer tramo del catálogo razonado de la obra daliniana, que abarca el período 1940-1951. El objetivo de este importante proyecto es establecer y determinar de una manera definitiva el corpus de la pintura daliniana y documentarlo con la máxima información posible.

A lo largo del ejercicio, las responsables de la realización del catálogo razonado visitaron los archivos del Centro Pompidou de París, donde se conserva toda la documentación generada con motivo de la exposición antológica de Dalí celebrada en 1979 en esta entidad. También accedieron al fondo de la Biblioteca Kandinsky del Centro Pompidou al objeto de conseguir la máxima información sobre las obras de este próximo tramo del catálogo.

Búsqueda documental

Con la intención de completar el fondo documental del Centro de Estudios Dalinianos —objetivo ya planteado en años anteriores— y de recopilar los artículos sobre Salvador Dalí aparecidos hasta 1989 tanto en la prensa nacional como en la internacional, se han visitado diversas bibliotecas y hemerotecas, entre ellas la Biblioteca de la Universitat de Barcelona, donde se ha llevado a cabo un vaciado completo de artículos editados en publicaciones de arte.

<
Obra totalmente inédita que
la investigación ha desvelado
Obra totalment inèdita que
la recerca ha desvelat

<<
Óleo muy desconocido perteneciente
a una colección de difícil acceso
Oli molt desconegut pertanyent
a una col·lecció de difícil accés

DOCUMENTACIÓ I CATALOGACIÓ

49

El 30 de gener, la Residencia de Estudiantes de Madrid va acollir l'acte de presentació de la segona part del catàleg raonat de pintures a l'oli de Salvador Dalí, que va anar a càrrec de Montse Aguer i Carme Ruiz. El catedràtic Francisco Calvo Serraller va presentar el contingut del projecte.

En el decurs del 2007, i seguint el projecte inicial, es va començar a treballar en el tercer tram del catàleg raonat de l'obra daliniana, que comprèn els anys 1940 a 1951 i que vol establir i determinar d'una manera definitiva el corpus de la pintura daliniana així com documentar-lo amb la màxima informació possible.

Durant aquest any, les responsables del projecte del catàleg raonat van visitar els arxius del Centre Pompidou de París, en els quals es conserven tots els documents generats per l'exposició antològica de Dalí celebrada el 1979 en aquesta entitat. Així mateix, van accedir al fons de la Biblioteca Kandinsky del Centre Pompidou per tal d'aconseguir tota la informació possible sobre les obres d'aquest pròxim tram del catàleg.

Recerca documental

Seguint l'objectiu d'anys anteriors de completar el fons documental del Centre d'Estudis Dalinians i de recopilar els articles sobre Salvador Dalí apareguts fins al 1989 tant en la premsa nacional com en la internacional, s'han visitat diverses biblioteques i hemeroteques, com ara la Biblioteca de la Universitat de Barcelona, on s'ha fet un buidatge complet d'articles editats en publicacions d'art.

Nuestras investigaciones nos han llevado a descubrir que estos dos retratos formaban parte de un mismo tablero de madera contraplacado
Les nostres investigacions ens han portat a saber que aquests dos retrats formaven part d'un mateix tauler de fusta contraplacat

50

En el marco de esta acción, cabe destacar que la visita a la Biblioteca Kandinsky del Centro Pompidou de París ha servido también para consultar los fondos de prensa periódica generados durante la búsqueda para la exposición antológica de Salvador Dalí.

Además, se ha tenido acceso a diferentes bases de datos de Internet, lo que ha permitido vaciar artículos aparecidos en diversos medios, tanto nacionales como internacionales, e incorporarlos a nuestro archivo. Todo el material compilado se continúa introduciendo en las bases de datos; al mismo tiempo, se siguen digitalizando los artículos pertenecientes a nuestros fondos, hasta el año 1983.

Por otra parte, este año se ha proseguido con las labores de catalogación y conservación del fondo fotográfico, integrado por unas 9 000 imágenes y unos 8 000 negativos y contactos. El objetivo es actualizar y completar las fichas de las fotografías, que se escanean, miden y fechan, y de las que se hace una descripción detallada de manera que tanto el personal del CED como los investigadores que acudan a consultar sus fondos puedan visionar las fichas en lugar de las fotografías originales. Esta actuación ha permitido, además, ubicar las fotografías en el almacén, que cuenta con unas condiciones de temperatura y humedad óptimas para su conservación.

Por su calidad, el fondo fotográfico de la Fundación es objeto de constantes peticiones de material, tanto para exposiciones como para todo tipo de publicaciones, documentales, etc. Esto comporta que, en algunos casos, los interesados acudan personalmente a consultar las imágenes a la biblioteca del CED, mientras que, en otros, el personal encargado del archivo fotográfico presta asesoramiento a los solicitantes o realiza una preselección de las imágenes a consultar, que posteriormente se transmiten a los interesados en soporte CD y en alta resolución. Este año se han atendido una cincuentena de peticiones.

>
Labores de consulta de los fondos
fotográficos en el Centro Pompidou
Tasques de consulta dels fons
fotogràfics al Centre Pompidou

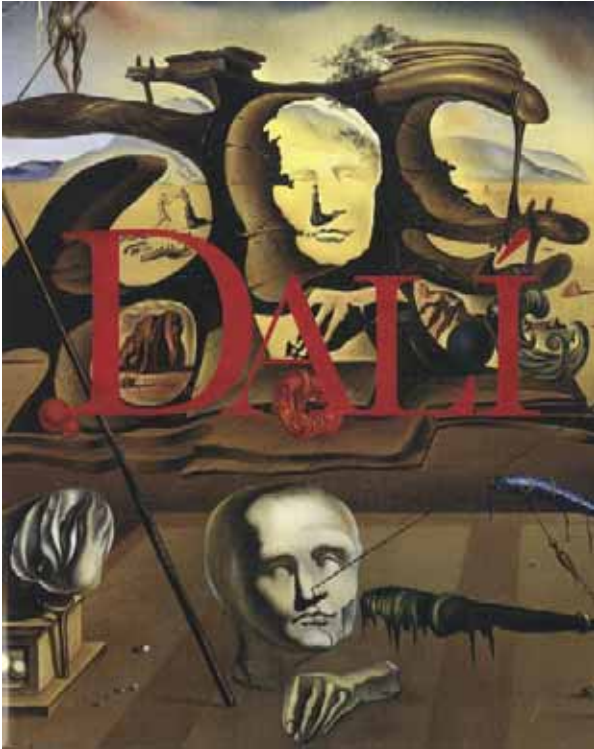
Cal destacar que la visita a la Biblioteca Kandinsky del Centre Pompidou de París també ha servit per consultar els fons de premsa periòdica generats durant la recerca per a l'exposició antològica de Salvador Dalí.

51

A més a més, s'ha tingut accés a diferents bases de dades d'Internet, fet que ha permès buidar articles de diversos mitjans, tant nacionals com internacionals, i incorporar-los al nostre arxiu. Tot el material compilat es continua introduint en les bases de dades; al mateix temps, se segueixen digitalitzant els articles pertanyents als nostres fons, fins a l'any 1983.

Enguany s'ha continuat amb la catalogació i conservació del fons fotogràfic, integrat per unes 9.000 imatges i uns 8.000 negatius i contactes. Aquesta tasca està destinada a actualitzar i completar les fitxes de les fotografies, escanejant les peces, mesurant-les, datant-les i fent-ne una descripció acurada per tal que el personal del CED i els investigadors que consultin el fons puguin visionar les fitxes en comptes de les fotografies originals. Aquesta actuació, a més, ha permès ubicar-les al magatzem, on la temperatura i la humitat són òptimes per a la seva conservació.

La qualitat del fons fotogràfic de la Fundació fa que les peticions, tant per a exposicions com per a tot tipus de publicacions i documentals, siguin constants. Els interessats visiten el CED per consultar les imatges de la biblioteca, o bé el mateix personal encarregat de l'arxiu fotogràfic du a terme un assessorament als peticionaris o realitza una preselecció d'imatges que posteriorment se'ls tramet en suport CD i en alta resolució. Enguany s'ha atès una cinquantena de peticions.

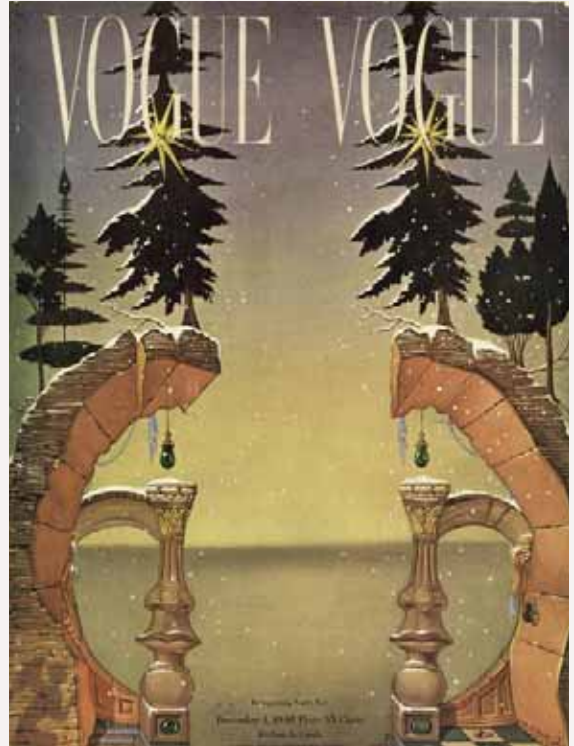
<
Catálogo de la exposición
Dalí multifaceted celebrada en Japón
Catàleg de l'exposició
Dalí multifaceted celebrada al Japó

52

Al objeto de enriquecer la colección y el fondo del archivo, el CED ha continuado su labor de compra de revistas antiguas y de libros. Asimismo, lleva a cabo un seguimiento de las actividades de las casas de subastas, participando cuando lo considera necesario, y controla todo el material relacionado con Salvador Dalí. Este año se ha asistido a alguna subasta y se han comprado diversos documentos.

En el 2007, el Centro de Estudios Dalinianos ha contado con la colaboración de dos becarias: Jennifer Cohen, del Connecticut College, y Michela Frontino, de la Università di Bologna. Ambas participaron en diferentes trabajos del CED, entre ellos la incorporación a la base de datos de toda la prensa recopilada, la digitalización de artículos de los años 1980 a 1982, la búsqueda de artículos americanos en bases de datos de Internet, la digitalización de fotografías de los años setenta y la investigación para el catálogo razonado.

>
Ejemplar de *Vogue* de 1946
adquirido por la Fundación
Exemplar de *Vogue* del 1946
adquirit per la Fundació

El CED ha continuat la seva tasca de compra de revistes antigues i de llibres per tal d'enriquir la col·lecció i el fons de l'arxiu. Així mateix, fa un seguiment de les activitats que duen a terme les cases de subhastes i controla tot el material relacionat amb Salvador Dalí, participant-hi quan escau. Aquest any s'ha assistit a alguna subhasta i s'han comprat diversos documents.

53

En el transcurs del 2007, el Centre d'Estudis Dalinians ha tingut la col·laboració de dues becàries: Jennifer Cohen, del Connecticut College, i Michela Frontino, de la Universitat di Bologna. Totes dues van participar en diferents tasques del CED, entre les quals destaquen la incorporació a la base de dades de tota la premsa recopilada, la digitalització d'articles dels anys 1980 a 1982, la recerca d'articles americans en bases de dades d'Internet, la digitalització de fotografies dels anys setanta i la recerca per al catàleg raonat.

INVESTIGACIÓN

Este año, 25 investigadores procedentes de diferentes entidades —Università di Bologna, Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona, Institute for Comparative Studies in Literature, Art and Culture d'Ottawa, Deutsche Welle, Universidade Presbiteriana Mackenzie de São Paulo y Buena Vista Home Entertainment— han visitado el Centro de Estudios Dalinianos para consultar el fondo documental y gráfico conservado en nuestros archivos. Sus investigaciones giraban en torno a los temas más diversos, desde los más conocidos, como la relación de Dalí con el cine, hasta otros más innovadores, como el interés del Maestro por las nuevas tecnologías.

CONFERENCIAS Y SEMINARIOS

Durante el 2007, el secretario general de la Fundación, Lluís Peñuelas, impartió clases en los másteres de Gestión Cultural de la Universitat Internacional de Catalunya y del Máster en Gestión de Patrimonio Cultural de la Universidad de Zaragoza.

El 22 de marzo, Montse Aguer pronunció en el Teatro-Museo Dalí una conferencia sobre la figura de Gradiva y su influencia en la obra de Dalí y en la de los surrealistas en general. La charla se realizó a petición de Amics dels Museus Dalí y con motivo del préstamo temporal de la obra *Gradiva descubre las ruinas antropomorfas (fantasía retrospectiva)* (c 1931-32), perteneciente a la colección del Museo Thyssen-Bornemisza de Madrid. La misma Montse Aguer publicó un artículo sobre este tema en la revista *Bonart*, con el título «Gradiva, de Jensen y Freud, mito surrealista y daliniano».

El 21 de mayo, el Centro de Estudios Dalinianos fue invitado por la Universitat de Girona a dar a conocer el catálogo razonado de Salvador Dalí a estudiantes de Historia del Arte de esta universidad. La presentación corrió a cargo de la directora del CED, Montse Aguer, y de las responsables del proyecto, Carme Ruiz y Anna Otero.

El 14 de junio, organizada por el Departamento de Cultura y Medios de Comunicación de la Generalitat de Cataluña, se celebró en Barcelona la jornada «La autoría de las obras de arte y las responsabilidades de los expertos y de los profesionales de los museos », en la que Lluís Peñuelas ejerció como coordinador científico y ponente.

Irene Civil pronunció la conferencia «Los reversos de las pinturas de Salvador Dalí» en el marco del curso de arte contemporáneo Recto/Verso. La cara oculta de las obras de los museos. El evento se celebró los días 15 y 16 de junio en Figueres, organizado por la Cátedra de Arte y Cultura Contemporáneos de la Universitat de Girona y por el Museu de l'Empordà.

El 6 de septiembre, y con motivo de la exposición dedicada a Anna Maria, Montse Aguer ofreció en el Teatro-Museo una conferencia sobre la hermana de Salvador Dalí. El público destinatario fue la entidad Amics dels Museus Dalí.

Durante los días 23, 24 y 25 de octubre se celebró, en Madrid, Barcelona y Figueres, el simposio «Arte, ciencia y Dalí. Hacer visible lo invisible», organizado por la Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales, la Residencia de Estudiantes de Madrid, la Residència d'Investigadors de Barcelona y la Fundación Dalí. El congreso, dirigido por Josep Perelló y que contó con el asesoramiento de Montse Aguer, proponía un periplo daliniano de Madrid a Figueres pasando por Barcelona. Durante el simposio se revisaron diversos aspectos del arte y la ciencia contemporáneos, con Dalí como

RECERCA

Enguany han visitat el Centre d'Estudis Dalinians vint-i-cinc investigadors que han consultat el fons documental i gràfic conservat als nostres arxius. Procedents de diferents entitats —Universitat di Bologna, Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona, Institute for Comparative Studies in Literature, Art and Culture d'Ottawa, Deutsche Welle, Universidade Presbiteriana Mackenzie de São Paulo i Buena Vista Home Entertainment—, han fet recerca sobre matèries molt diverses, des de temes més coneguts, com ara la relació de Dalí amb el cinema, fins a altres de més innovadors, com l'interès del Mestre per les noves tecnologies.

CONFERÈNCIES I SEMINARIS

Durant l'any 2007, el secretari general de la Fundació, Lluís Peñuelas, va actuar com a professor dels màsters de Gestió Cultural de la Universitat Internacional de Catalunya i del Màster en Gestió de Patrimoni Cultural de la Universidad de Zaragoza.

El 22 de març, a petició dels Amics dels Museus Dalí i amb motiu del préstec temporal de l'obra *Gradiva descobreix les ruïnes antropomorfes (fantasia retrospectiva)* (c. 1931-32), pertanyent a la col·lecció del Museo Thyssen-Bornemisza de Madrid, Montse Aguer va pronunciar al Teatre-Museu Dalí una conferència sobre la figura de Gradiva i la seva influència en l'obra de Dalí i la dels surrealistes en general. La mateixa Montse Aguer va publicar un article sobre aquest tema a la revista *Bonart*, amb el títol «Gradiva, de Jensen i Freud, mite surrealista i dalinià».

El 21 de maig, el Centre d'Estudis Dalinians va ser convidat per la Universitat de Girona a donar a conèixer el catàleg raonat de Salvador Dalí a estudiants d'Història de l'Art d'aquesta universitat. La directora del Centre d'Estudis Dalinians, Montse Aguer, i les responsables del projecte, Carme Ruiz i Anna Otero, van ser les encarregades de presentar-lo.

El 14 de juny, Lluís Peñuelas va exercir com a coordinador científic i ponent de la jornada «L'autoria de les obres d'art i responsabilitats dels experts i dels professionals dels museus», organitzada a Barcelona pel Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya.

Irene Civil va oferir la conferència «Els reversos de les pintures de Salvador Dalí» dins el curs d'art contemporani Recto/Verso. La cara oculta de les obres dels museus, organitzat els dies 15 i 16 de juny a Figueres per la Càtedra d'Art i Cultura Contemporanis de la Universitat de Girona i pel Museu de l'Empordà.

El 6 de setembre, i amb motiu de l'exposició dedicada a Anna Maria, Montse Aguer va oferir al Teatre-Museu, per als Amics dels Museus Dalí, una conferència sobre la germana de Salvador Dalí.

Durant els dies 23, 24 i 25 d'octubre es va celebrar, a Madrid, Barcelona i Figueres, el simposi «Art, ciència i Dalí. Fer visible allò invisible», organitzat per la Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales, la Residencia de Estudiantes de Madrid, la Residència d'Investigadors de Barcelona i la Fundació Dalí. El congrés, dirigit per Josep Perelló i amb l'assessorament de Montse Aguer, proposava un periple dalinià des de Madrid fins a Figueres tot passant per Barcelona. En aquest simposi es van revisar diversos aspectes de l'art i la ciència contemporanis, amb Dalí com a testimoni.

<
La Fundación participó en el curso
dedicado a los reversos de las obras
La Fundació va participar al curs
dedicat als reversos de les obres

>
Clausura del congreso sobre Dalí
y la ciencia en el Teatro-Museo
Cloenda del congrés sobre Dalí
i la ciència al Teatre-Museu

56

testigo. El fondo del debate se concretó en torno a los siguientes planteamientos: si el artista estuviera entre nosotros, ¿qué arte practicaría?; ¿qué puentes tendería entre la ciencia y el arte?; ¿qué tecnología y ciencia contemporáneas le fascinarían? Para dar respuesta a estas y otras preguntas, se fijó la atención en prácticas que hicieran visibles los misterios de lo invisible provenientes de la ciencia, el arte o la tecnología. Entre los participantes había historiadores del arte, científicos y artistas de prestigio, como Lynn Gamwell, Michelangelo Mangano, Gonzalo Suárez, Miquel Salmerón, Albert Díaz-Guilera, Anna Veiga, Marta de Menezes, Joan Fontcuberta y Adolf Tubeña. La clausura del simposio tuvo lugar bajo la cúpula del Teatro-Museo Dalí, en Figueres.

El 31 de octubre, la directora del Centro de Estudios Dalinianos, Montse Aguer, ofreció una ponencia sobre «El imaginario de Salvador Dalí». El acto, que tuvo lugar en la Biblioteca Fages de Climent, en Figueres, estuvo organizado por el Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

El presidente de la Fundación, Ramon Boixadós, invitado por el Colegio de Economistas de Cataluña, participó en la sesión «La cultura como motor económico en Girona». El acto tuvo lugar en el marco de la Jornada de los Economistas, que se celebró el 6 de noviembre en la Facultad de Económicas de la Universitat de Girona.

El 30 de noviembre, Montse Aguer participó en el simposio «Archivos para el arte contemporáneo» con la ponencia «El archivo de Salvador Dalí, heterogéneo, fragmentario y dual». Organizado por el Departamento de Historia del Arte de la Universidad de Extremadura, el Consorcio Museo Vostell Malpartida y la Consejería de Cultura de la Junta de Extremadura, y celebrado en el Complejo Cultural San Francisco de Cáceres, el congreso giraba en torno a los temas archivos y arte, conservación e instalación de fondos, investigación y difusión, informatización y nuevas tecnologías, y el archivo como obra de arte.

El fons del debat es va concretar al voltant dels plantejaments següents: si l'artista estigués entre nosaltres, quin art practicaria?; quins ponts traçaria entre la ciència i l'art?; o, quina tecnologia i ciència contemporànies el fascinarien? Per donar resposta a aquestes i altres preguntes, es va fixar l'atenció en pràctiques que fessin visibles els misteris d'allò invisible provinents de la ciència, l'art o la tecnologia. Entre els participants hi va haver historiadors de l'art, científics i artistes de prestigi, com Lynn Gamwell, Michelangelo Mangano, Gonzalo Suárez, Miquel Salmerón, Albert Díaz-Guilera, Anna Veiga, Marta de Menezes, Joan Fontcuberta i Adolf Tubeña. La clausura del simposi va tenir lloc sota la cúpula del Teatre-Museu Dalí, a Figueres.

57

El 31 d'octubre, la directora del Centre d'Estudis Dalinians, Montse Aguer, va oferir a la Biblioteca Fages de Climent, a Figueres, una ponència sobre «L'imaginari de Salvador Dalí» organitzada pel Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

El president de la Fundació, Ramon Boixadós, va ser convidat pel Col·legi d'Economistes de Catalunya a participar en la sessió «La cultura com a motor econòmic a Girona» de la Jornada dels Economistes, que va tenir lloc el 6 de novembre a la Facultat d'Econòmiques de la Universitat de Girona.

El 30 de novembre, Montse Aguer va participar, amb la ponència «El archivo de Salvador Dalí, heterogéneo, fragmentario y dual», en el simposi «Archivos para el arte contemporáneo», celebrat al Complejo Cultural San Francisco de Càceres i organitzat pel Departament d'Història de l'Art de la Universidad de Extremadura, el Consorcio Museo Vostell Malpartida i la Conselleria de Cultura de la Junta d'Extremadura. El congrés tractava d'arxius i art, conservació i instal·lació de fons, investigació i difusió, informatització i noves tecnologies i l'arxiu com a obra d'art.

PUBLICACIONES

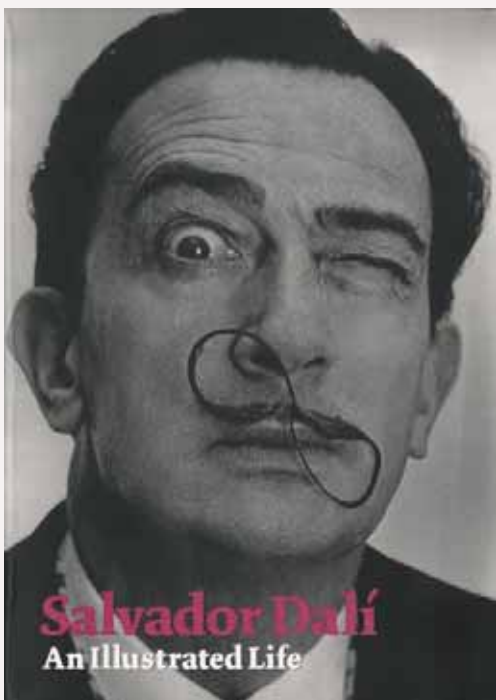
Ediciones propias

Gala. Àlbum. Catálogo de la exposición temporal celebrada en la Casa-Museo Castillo Gala Dalí de Púbol. Los textos, de Montse Aguer, comisaria de la muestra, y Estrella de Diego, catedrática de Arte Contemporáneo de la Universidad Complutense de Madrid, ayudan a conocer mejor a la musa del artista. Diseñado por Bis Dixit y con el patrocinio de "la Caixa", el catálogo ha sido editado por DAS en seis idiomas: catalán, español, inglés, francés, ruso y alemán.

Adquisiciones de la Fundación Gala-Salvador Dalí de 1991 a 2006. Publicación que da a conocer las obras de Salvador Dalí adquiridas por la Fundación Dalí entre 1991 y 2006, únicamente con fondos generados por la propia entidad. La política de adquisiciones de la Fundación tiene por objeto completar una colección única y mejorar la presencia de la obra de Salvador Dalí en el Teatro-Museo de Figueres.

FotoGuía del Teatro-Museo Dalí de Figueres. Guía de formato reducido que propone una visita detallada al Teatro-Museo Dalí. Incluye textos de Montse Aguer y Antoni Pitxot, y fotografías de Jordi Puig que muestran fielmente este espacio tan singular. La guía se ha publicado en cuatro idiomas (catalán, español, inglés y ruso), que se irán ampliando con otros en el futuro.

Texto sobre *El gran masturbador* (1929). En respuesta al interés demostrado por los alumnos de segundo de bachillerato —la obra forma parte del temario de selectividad— se ha llevado a cabo, junto con el Servicio Educativo, un estudio profundo de este óleo de Salvador Dalí. El texto está disponible en la web de la Fundación.

<
Versión inglesa del VIII volumen
de la Obra Completa
Versió anglesa del VIII volum
de l'Obra Completa

<<
Portadas del catálogo de adquisiciones
y de *Gala. Álbum*, de Púbol
Cobertes del catàleg d'adquisicions
i de *Gala. Àlbum*, de Púbol

PUBLICACIONS

59

Edicions pròpies

Gala. Àlbum. Catàleg de l'exposició temporal celebrada a la Casa-Museu Castell Gala Dalí de Púbol. Els textos, de Montse Aguer, comissària de la mostra, i Estrella de Diego, catedràtica d'Art Contemporani de la Universidad Complutense de Madrid, ajuden a conèixer millor la musa de l'artista. El catàleg, dissenyat per Bis Dixit, va gaudir del patrocini de "la Caixa" i va ser editat per DAS en sis llengües: català, castellà, anglès, francès, rus i alemany.

Adquisicions de la Fundació Gala-Salvador Dalí de 1991 a 2006. Aquesta publicació dóna a conèixer les obres de Salvador Dalí adquirides per la Fundació Dalí del 1991 al 2006, només amb fons generats per la mateixa entitat. La política d'adquisicions de la Fundació té per objecte completar una col·lecció única i millorar la presència de l'obra de Salvador Dalí al Teatre-Museu de Figueres.

FotoGuia del Teatre-Museu Dalí de Figueres. Guia de format reduït que proposa una visita detallada al Teatre-Museu Dalí. Inclou textos de Montse Aguer i Antoni Pitxot i fotografies de Jordi Puig que mostren fidelment aquest espai tan singular. La guia s'ha publicat en quatre idiomes (català, castellà, anglès i rus), que s'aniran ampliant amb altres en el futur.

Text sobre *El gran masturbador* (1929). Juntament amb el Servei Educatiu, es va realitzar un estudi aprofundit d'aquest oli de Salvador Dalí en resposta a l'interès demostrat pels alumnes de segon de batxillerat, ja que l'obra forma part del temari de selectivitat. Aquest text es pot trobar al web de la Fundació.

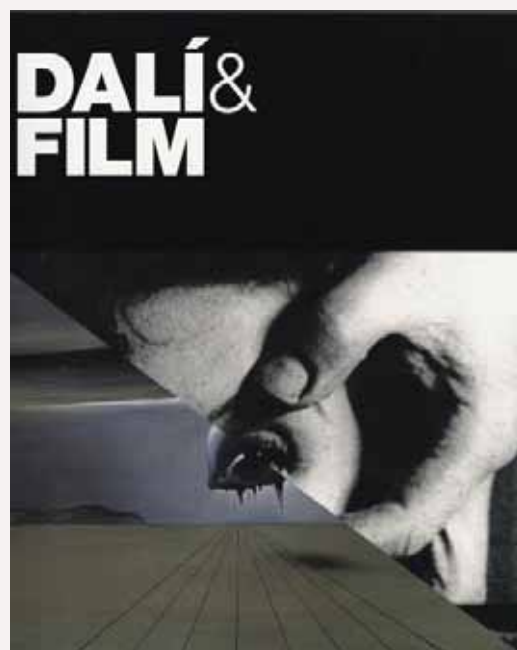
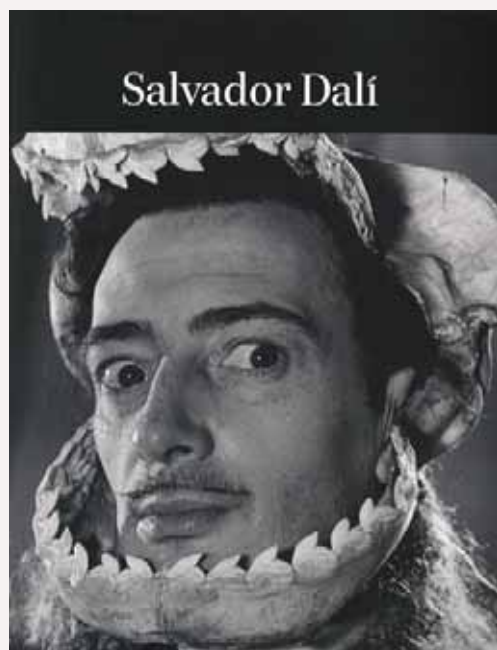
Salvador Dalí. An Illustrated Life. Con motivo de la exposición *Dalí, Painting & Film*, celebrada en la Tate Modern de Londres, se tradujo al inglés *El álbum Dalí*. El texto, que constituye el octavo volumen de la Obra Completa, es una cronología de la vida del artista elaborada por el Centro de Estudios Dalinianos y actualizada ahora con nuevos datos. Esta versión inglesa fue editada por Tate Publishing, la Fundación Dalí y la Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales.

Con motivo de la exposición *Dalí Multifaceted: Centenary Exhibition*, Montse Aguer publicó, en el diario japonés *Chunichi Shimbun*, un artículo sobre la muestra y sobre la figura de Dalí.

El artículo «Los reversos de las pinturas de Salvador Dalí» fue la contribución de Irene Civil al catálogo de la exposición *Recto/Verso. La cara oculta de las obras de los museos*, celebrada en el Museu de l'Empordà.

Coediciones

Dalí Multifaceted: Centenary Exhibition. El catálogo de la exposición presentada en Japón estudia las diferentes vertientes artísticas del maestro ampurdanés y dedica un capítulo a cada una de ellas: «Dalí pintor y creador de objetos», «Dalí escritor», «Dalí ilustrador», «Dalí grafista», «Dalí y la publicidad» y «El Sueño de Venus». Prologado con una presentación del presidente de la Fundación, Ramon Boixadós, y el presidente del Salvador Dalí Museum de San Petersburgo, Thomas A. James, incluye textos de Montse Aguer, directora del Centro de Estudios Dalinianos, y de Peter Tush, director del Departamento de Educación del Salvador Dalí Museum.

Salvador Dalí. An Illustrated Life. Amb motiu de l'exposició *Dalí, Painting & Film*, celebrada a la Tate Modern de Londres, es va traduir a l'anglès *L'àlbum Dalí*, el vuitè volum de l'Obra Completa, una cronologia de la vida de l'artista elaborada pel Centre d'Estudis Dalinians que es va actualitzar amb noves dades. Aquesta versió anglesa va ser editada per Tate Publishing, la Fundació Dalí i la Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales.

61

Amb motiu de l'exposició *Dalí Multifaceted: Centenary Exhibition*, Montse Aguer va publicar un article sobre la mostra i sobre la figura de Salvador Dalí al diari japonès *Chunichi Shimbun*.

Irene Civil va contribuir al catàleg de l'exposició *Recto/Verso. La cara oculta de les obres dels museus*, celebrada al Museu de l'Empordà, amb l'article «Els reversos de les pintures de Salvador Dalí».

Coedicions

Dalí Multifaceted: Centenary Exhibition. El catàleg de l'exposició presentada al Japó estudia els diferents vessants artístics del mestre empordanès i dedica un capítol a cada un d'ells: «Dalí pintor i creador d'objectes», «Dalí escriptor», «Dalí il·lustrador», «Dalí grafista», «Dalí i la publicitat» i «El Somni de Venus». A més a més, està prologat amb una presentació del president de la Fundació, Ramon Boixadós, i el president del Salvador Dalí Museum de Sant Petersburg, Thomas A. James, i inclou textos de Montse Aguer, directora del Centre d'Estudis Dalinians, i de Peter Tush, director del Departament d'Educació del Salvador Dalí Museum.

>
Visita familiar a Púbol
Visita familiar a Púbol

<
Visita piloto con estudiantes a Portlligat
Visita pilot amb estudiants a Portlligat

62

Catálogo de la exposición *Dalí, Painting & Film*. La vinculación de Dalí con el cine es el eje articulador de esta publicación, editada por Tate Publishing y que cuenta con textos de Dawn Ades, Fèlix Fanés, Matthew Gale, Agustín Sánchez Vidal, William Jeffett, Michael R. Taylor, Ilene Susan Fort, Sara Cochran, Montse Aguer, Helen Sainsbury y Elliot H. King.

Salvador Dalí – Surrealisti! Catálogo de la exposición presentada en el Espoo Museum of Modern Art, de Finlandia. Incluye textos de Montse Aguer, directora del Centro de Estudios Dalinianos, y de Timo Kaitaro, en los que se analiza el Dalí surrealista.

Servicio Educativo

La oferta educativa de la Fundación Dalí ha alcanzado en el 2007 un buen nivel de aceptación gracias a una difusión cada vez más cuidada, atribuible en parte a la misma satisfacción de los usuarios y, en parte, a la presencia de la entidad en Internet, medio a través del cual se reciben consultas de todo el mundo. En el ejercicio 2007 se realizaron un total de 811 visitas pedagógicas para unos 25 000 estudiantes procedentes de toda Europa (Francia, Gran Bretaña, Holanda, Alemania, Suecia, Finlandia, Dinamarca, Austria, Rusia, Suiza, Irlanda, Italia, etc.) y de América del Norte. La actividad del Servicio Educativo ha experimentado, en conjunto, un incremento del 30% con relación al 2006. Cabe destacar el crecimiento registrado en número de visitas al Castillo Gala Dalí de Púbol, que han aumentado un 38,2%.

En los últimos años se ha producido un aumento en la demanda de visitas en diferentes idiomas debido al origen diverso del público que acude a los museos Dalí y, en concreto, de los escolares, fruto del incremento de los intercambios escolares registrado a escala europea. Esto hace que la tipología de los guías educadores que forman parte de este Servicio sea más específica y alcance un nivel que supera los estándares habituales, ya que la mayoría son especialistas en educación en museos y dominan una o dos lenguas

Catàleg de l'exposició *Dalí, Painting & Film*. Amb textos de Dawn Ades, Fèlix Fanés, Matthew Gale, Agustín Sánchez Vidal, William Jeffett, Michael R. Taylor, Ilene Susan Fort, Sara Cochran, Montse Aguer, Helen Sainsbury i Elliot H. King, el catàleg de la mostra, editat per Tate Publishing, analitza la vinculació de Dalí amb el cinema.

Salvador Dalí – Surrealisti! Catàleg de l'exposició presentada a l'Espoo Museum of Modern Art, de Finlàndia. Inclou textos de Montse Aguer, directora del Centre d'Estudis Dalinians, i de Timo Kaitaro en què s'analitza el Dalí surrealista.

Servei Educatiu

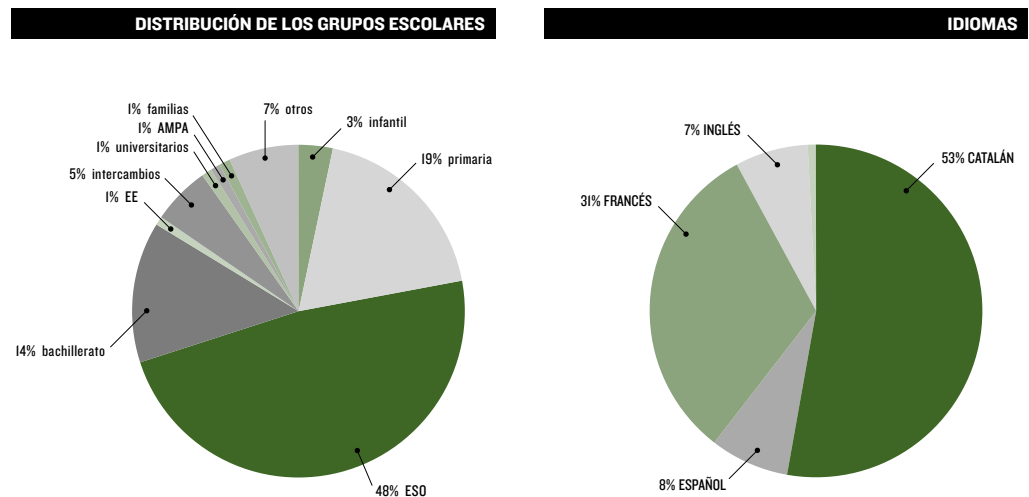
Durant l'any 2007, l'oferta educativa de la Fundació Dalí ha assolit un bon nivell d'acceptació gràcies a una difusió cada vegada més acurada, atribuïble en part a la mateixa satisfacció dels usuaris i, en part, a la presència de l'entitat a Internet, mitjà a través del qual es reben consultes d'arreu del món. Enguany s'ha realitzat un total de 811 visites pedagògiques, amb prop de 25.000 estudiants provinents d'arreu d'Europa (França, Gran Bretanya, Holanda, Alemanya, Suècia, Finlàndia, Dinamarca, Àustria, Rússia, Suïssa, Irlanda, Itàlia, etc.) i d'Amèrica del Nord. L'activitat del Servei Educatiu ha experimentat, en conjunt, un increment del 30% amb relació al 2006. Destaca, principalment, el creixement del nombre de visites al Castell Gala Dalí de Púbol, que han augmentat un 38,2%.

L'origen divers dels visitants dels museus Dalí i, en concret, dels escolars, fruit de l'increment dels intercanvis escolars en l'àmbit europeu, ha comportat un augment de la demanda de visites en diferents idiomes. Això fa que la tipologia dels guies-educadors que formen part d'aquest Servei sigui més específica i assoleixi un nivell superior als estàndards habituals, ja que la majoria són especialistes en educació en museus i dominen una o dues llengües estrangeres. Durant l'any 2007, les visites

extranjerías. Durante el año 2007, las visitas pedagógicas se han ofrecido en 5 idiomas: catalán, español, francés, inglés y alemán. Como novedad importante, cabe apuntar que durante el curso 2007-2008 ya se pueden realizar visitas en japonés.

Los datos concretos del año 2007 son los que se observan en el siguiente gráfico:

Este año destaca el importante incremento del número de grupos de bachillerato, que pasan del 5% del 2005 al 14% registrado en el 2007. En este aumento ha influido, sin duda, la inclusión de la obra de Salvador Dalí *El gran masturbador* en el programa de las pruebas de acceso a la universidad (PAU). En efecto, además de adecuar el contenido de la visita de manera que los estudiantes de este nivel académico sacaran el máximo provecho de la misma de cara a la prueba, el Centro de Estudios Dalinianos ha llevado a cabo un trabajo especial sobre esta obra, que ha concretado en un artículo monográfico que se facilita a los estudiantes de bachillerato. El texto también se puede

<
Monitoreos en el Teatro-Museo
Monitoratges al Teatre-Museu

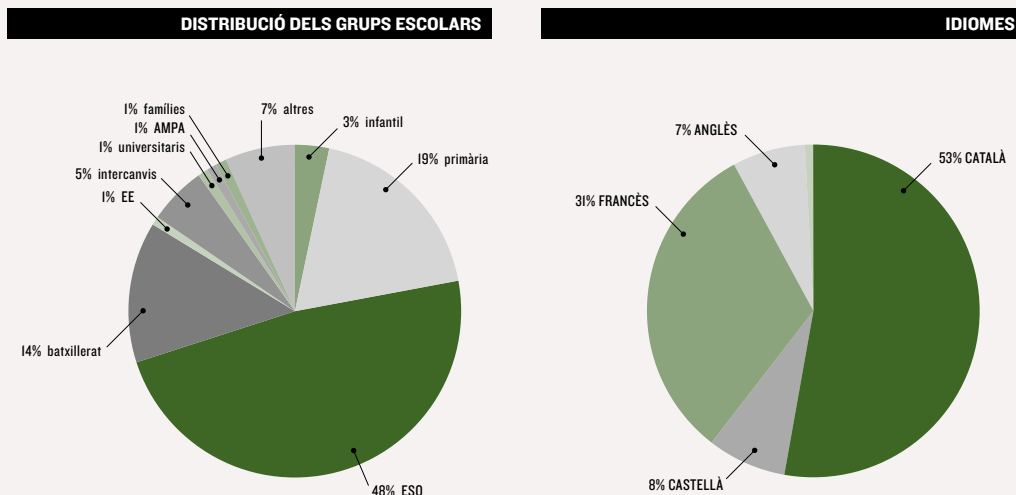
>
Folleto del Servicio Educativo 2007/2008
Fullet del Servei Educatiu 2007/2008

pedagògiques s'han ofert en cinc idiomes: català, castellà, francès, anglès i alemany. Com a novetat important cal apuntar que durant el curs 2007-08 ja es poden fer visites en japonès.

65

Les dades concretes de l'any 2007 són les que s'observen en el gràfic següent:

Enguany destaca l'important increment del nombre de grups de batxillerat, que passen d'un 5% l'any 2005 a un 14% el 2007. Cal precisar que aquest augment s'ha degut, en part, a la importància que s'ha concedit a aquest nivell educatiu a fi que els alumnes poguessin preparar amb èxit l'obra de Salvador Dalí *El gran masturbador*, inclosa en el programa de les proves d'accés a la universitat (PAU). A més d'adequar el contingut de la visita a aquesta finalitat, el Centre d'Estudis Dalinians ha realitzat un treball especial sobre l'obra analitzada, concretat en un article monogràfic que es facilita als estudiants de batxillerat. L'article també s'ha penjat al web de la Fundació, per tal de

consultar en la web de la Fundación: se consigue, así, la máxima difusión y se pone al alcance de todas las personas interesadas una exhaustiva información sobre la obra, expuesta en el Centro de Arte Reina Sofía de Madrid.

En cuanto a la época en que se realizan las visitas, se constata que el mes de marzo es el que concentra un mayor número (162), seguido de abril (109), mayo (101) y octubre (101). Las visitas pedagógicas en temporada baja (de noviembre a febrero y en junio) representan un 35,4%, porcentaje que ha ido aumentando sensiblemente a lo largo de los años gracias a una cuidada difusión que pretende reconducir las visitas escolares hacia estos meses de menor afluencia de visitantes al objeto de incrementar su calidad. No obstante, los viajes escolares se concentran inevitablemente en los meses de marzo a mayo, especialmente los de fin de curso.

En el mes de mayo, un grupo de alumnos de bachillerato realizó una visita guiada piloto a la Casa-Museo Salvador Dalí de Portlligat. Las visitas escolares a este centro son especialmente complicadas, aunque la ampliación de los espacios exteriores ha contribuido a facilitar su organización. Las conclusiones de la experiencia piloto ayudaron a enfocar adecuadamente estas visitas a Portlligat, un destino indispensable para entender el universo daliniano.

El Servicio Educativo, a fin de atender la creciente demanda de visitas guiadas dirigidas a un público familiar, organizó diversas visitas al Castillo de Púbol coincidiendo con períodos de vacaciones, como la Semana Santa o el verano. Asimismo, se realizaron visitas especiales en Púbol y al Teatro-Museo Dalí de Noche para los socios del Club TR3SC, con una gran participación de público.

Durante el 2007 ha continuado vigente el convenio de colaboración suscrito con el Consell Comarcal de l'Alt Empordà por el que se subvencionan las visitas pedagógicas al Teatro-Museo Dalí de Figueres realizadas por las escuelas de la comarca. El objetivo ha sido, nuevamente, facilitar el conocimiento de Salvador Dalí a los escolares. En este ejercicio se beneficiaron de esta ayuda 17 escuelas de la comarca, 6 más que el año anterior. La mayor parte de los centros eran de la ciudad de Figueres, y predominaron los ciclos de infantil y primaria.

Cabe recordar que todos los escolares de Figueres disfrutaban de la entrada gratuita al Teatro-Museo Dalí; los escolares de La Pera al Castillo de Púbol; los de Cadaqués a la Casa Salvador Dalí de Portlligat, y los menores de 9 años a cualquiera de los museos Dalí.

En una segunda fase de prácticas, el Servicio Educativo acogió a una estudiante de Psicopedagogía de la UOC (Universitat Oberta de Catalunya), Cèlia Juncosa, que realizó en dicho servicio su Prácticum II, de 50 horas.

La Fundación Dalí ha participado nuevamente en el Concurso Infantil de Pintura Rápida del GEiEG de Girona, que en el 2007 celebraba su 34.ª edición. Además de la intervención de la responsable del Servicio Educativo, Nuri Aldeguer, como miembro del jurado, se ha colaborado con el certamen con entradas al Teatro-Museo Dalí para los ganadores y con un premio especial para la escuela que hubiera aportado un mayor número de participantes. Esta es una colaboración muy especial para la Fundación ya que, en los años 1924 y 1925, el propio Salvador Dalí participó en este concurso que desde principios del siglo xx organiza el Grup Excursionista i Esportiu Gironí (GEiEG). En 1924 le fue concedido el Premio Extraordinario y, como se recoge en la prensa de la época, su pintura ya «impresionó sobremanera».

donar-hi la màxima difusió i, alhora, per proporcionar una informació acurada sobre l'obra, exposada al Centro de Arte Reina Sofía de Madrid.

Quant a l'època en què es realitzen les visites, es constata que el mes de març és el que en concentra més (162), seguit de l'abril (109), el maig (101) i l'octubre (101). Les visites pedagògiques en temporada baixa (de novembre a febrer i pel juny) representen un 35,4%, percentatge que amb els anys ha anat augmentant sensiblement gràcies a una tasca de difusió que pretén reconduir les visites escolars cap a aquests mesos de menor aflluència de visitants per tal d'incrementar-ne la qualitat. Això no obstant, els viatges escolars es concentren inevitablement durant els mesos de març a maig, especialment els de final de curs.

Al maig es va realitzar una visita guiada pilot a la Casa-Museu Salvador Dalí de Portlligat amb un grup d'alumnes de batxillerat. Les visites escolars a aquest centre són especialment complicades, tot i que l'ampliació dels espais exteriors ha contribuït a facilitar-ne l'organització. Les conclusions de l'experiència pilot van ajudar a enfocar millor aquestes visites a Portlligat, una destinació indispensable per entendre l'univers dalinià.

Per tal d'atendre la demanda cada vegada més gran de visites guiades adreçades a un públic familiar, el Servei Educatiu va organitzar diverses visites al Castell de Púbol coincidint amb períodes de vacances com la Setmana Santa o l'estiu. Així mateix, es van realitzar visites especials a Púbol i al Teatre-Museu Dalí de Nit per als socis del Club TR3SC, amb una gran participació de públic.

67

A fi de facilitar el coneixement de Salvador Dalí als escolars, durant el 2007 va continuar vigent el conveni de col·laboració amb el Consell Comarcal de l'Alt Empordà pel qual se subvencionen visites pedagògiques al Teatre-Museu Dalí de Figueres a les escoles de la comarca. Enguany s'han beneficiat d'aquest ajut disset escoles, sis més que l'any anterior. La major part dels centres són de la ciutat de Figueres, i predominen els cicles d'infantil i primària.

Cal recordar que tots els escolars de Figueres disposen d'entrada gratuïta al Teatre-Museu Dalí, els escolars de la Pera al Castell de Púbol, els de Cadaqués a la Casa Salvador Dalí de Portlligat, i els menors de nou anys a qualsevol dels museus Dalí.

En una segona fase de pràctiques, el Servei Educatiu va acollir una estudiant de Psicopedagogia de la UOC (Universitat Oberta de Catalunya), Cèlia Juncosa, que hi va realitzar el seu Pràcticum II, de cinquanta hores.

La Fundació Dalí va participar novament en el Concurs Infantil de Pintura Ràpida del GEiEG de Girona, del qual se celebrava la 34a edició. A més d'intervenir-hi la responsable del Servei Educatiu, Nuri Aldeguer, com a membre del jurat, es va col·laborar en el certamen amb entrades al Teatre-Museu Dalí per als guanyadors i amb un premi especial per a l'escola que aportés més participants. Aquesta és una col·laboració molt especial per a la Fundació, ja que els anys 1924 i 1925 el mateix Salvador Dalí va participar en el concurs, que a principis del segle xx organitzava el Grup Excursionista i Esportiu Gironí (GEiEG). L'any 1924 li va ser concedit el Premi Extraordinari i, com s'aprecia en la premsa de l'època, la seva pintura ja va «impressionar en gran manera».

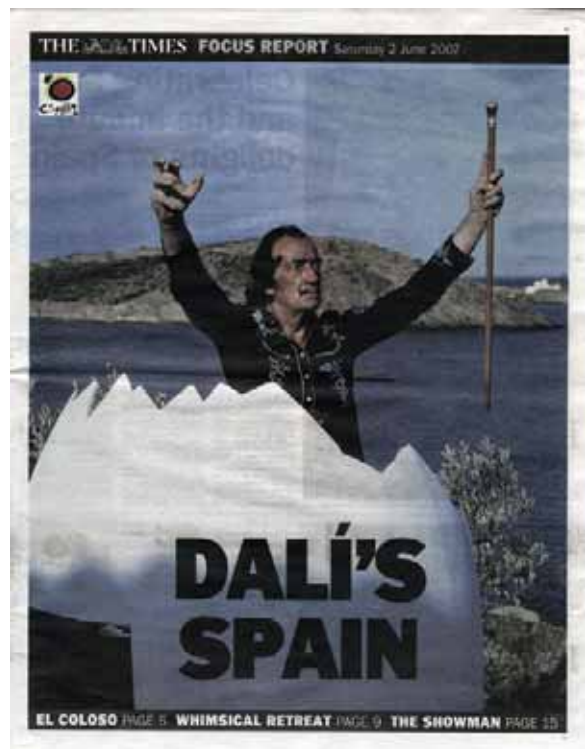

4

PROMOCIONAR
PROMOCIONAR

>
Suplemento de *The Times* dedicado a la muestra celebrada en la Tate Modern
Suplement de *The Times* dedicat a la mostra celebrada a la Tate Modern

COMUNICACIÓN

La finalidad del Área de Comunicación de la Fundación Dalí es dar a conocer la información generada por los diferentes departamentos de la institución y los tres museos que gestiona. Las herramientas de que dispone para desarrollar esta labor son el Servicio de Prensa, la web y la memoria de actividades.

Reportajes

Han realizado reportajes en los museos Dalí numerosos medios tanto escritos como audiovisuales, estatales y extranjeros, entre ellos la BBC con el programa *Art of Spain*, la productora del programa gastronómico *Made in Spain*, de José Andrés, que se emite en EE.UU., la productora británica October Films, para un documental biográfico sobre Dalí, la televisión japonesa TBS, la coreana KBS, el programa *Project Catwalk* de la cadena americana Sky One, la revista griega *Voyager*, la rusa *Story* y el rotativo *Komsomolskaja Pravda* o el diario de Singapur *The Straits Times*. Los medios de prensa escrita, principalmente los especializados en viajes, también se han acercado a los museos Dalí para ilustrar los itinerarios que proponen. Dentro de este apartado cabe mencionar el suplemento *Què fem?* de *La Vanguardia*, *Le Guide du Routard* y *Le Monde*, que preparaba un tema sobre Colliure, Ceret y Cadaqués. Con motivo de las exposiciones celebradas en centros museísticos como la Tate Modern han aparecido amplios reportajes en medios destacados, como *The Independent*, *Financial Times*, el suplemento de *The Times*, así como *The New York Times*, que recomendaba visitar el Triángulo Daliniano con ocasión de la exposición *Barcelona and Modernity*, organizada en el Metropolitan Museum of Art.

>
Rueda de prensa sobre el intercambio
de obra con el museo Thyssen
Roda de premsa sobre l'intercanvi
d'obra amb el museu Thyssen

COMUNICACIÓ

71

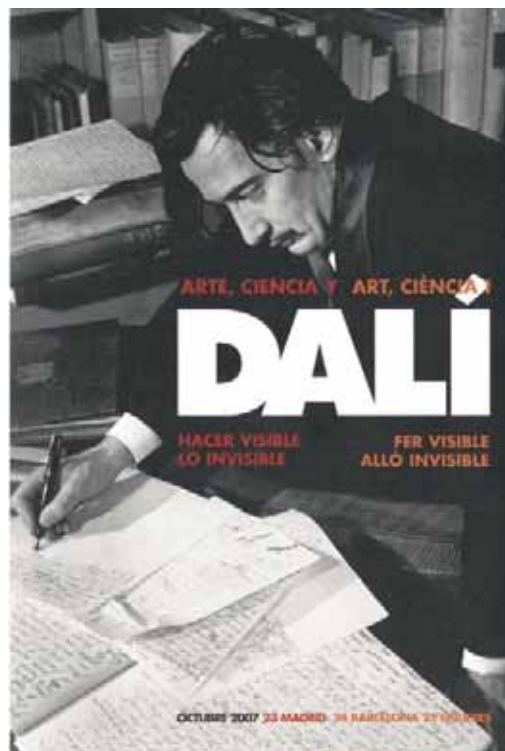
L'Àrea de Comunicació té com a finalitat donar a conèixer la informació generada pels diferents departaments de la institució i els tres museus que gestiona. Les eines de què disposa per desenvolupar aquesta tasca són el Servei de Premsa, el lloc web i la memòria d'activitats.

Reportatges

Han realitzat reportatges als museus Dalí nombrosos mitjans tant escrits com audiovisuals, estatals i estrangers, entre els quals destaquen la BBC amb el programa *Art of Spain*, la productora del programa gastronòmic de José Andrés *Made in Spain*, que s'emet als EUA, la productora britànica October Films per a un documental biogràfic sobre Dalí, la televisió japonesa TBS, la coreana KBS, el programa *Project Catwalk* de la cadena americana Sky One, la revista grega *Voyager*, la russa *Story*, el rotatiu *Komsomolskaja Pravda* i el diari de Singapur *The Straits Times*. Els mitjans de premsa escrita, principalment els especialitzats en viatges, també s'han apropat als museus Dalí per il·lustrar els itineraris que proposen. Dins aquest apartat cal esmentar el suplement *Què fem?* de *La Vanguardia*, *Le Guide du Routard* i *Le Monde*, que preparava un tema sobre Cotlliure, Ceret i Cadaqués. Amb motiu de les exposicions celebrades en centres museístics com la Tate Modern, han aparegut amplis reportatges en capçaleres tan destacades com *The Independent*, *Financial Times*, el suplement de *The Times*, així com *The New York Times*, que recomanava visitar el Triangle Dalinià en ocasió de l'exposició *Barcelona and Modernity*, organitzada al Metropolitan Museum of Art.

>
Hoja divulgativa del simposio «Arte, Ciencia y Dalí»
Full divulgatiu del simposi «Art, ciència i Dalí»

>>
Equipo del programa *Spain...on the Road Again*
Equip del programa *Spain...on the Road Again*

En muchas ocasiones, las peticiones llegan a través de los diferentes organismos turísticos, concretamente Turespaña, Turisme de Catalunya y el Patronato de Turismo Costa Brava Girona, organismo, este último, que en la mayoría de los casos se ocupa de gestionar las solicitudes en nombre de las otras instituciones. Dentro de estos programas de colaboración cabe señalar las peticiones recibidas de diversas televisiones rusas y ucranianas, de las nacionales holandesa, belga, sueca y eslovaca, del Canal Évasion (Canadá), de la RAI SAT (Italia), del programa *Télématin* de France 2 y de *Tiempo de viajar* de Canal 4, de la televisión alemana Deutsche Welle, que emite internacionalmente, con motivo de la Feria del Libro de Frankfurt, de las revistas *De Viajes* y *Rutas del Mundo*, de una guía sobre la Costa Brava que publicaría la Editorial Salvat, de la edición checa de la revista *Travel Digest*, de la radio nacional eslovaca o del programa *Europe through the back door*, del famoso Rick Steves, que se emite en Estados Unidos. También se gestionó la visita de prensa de un grupo de reporteros deportivos, con ocasión de las pruebas del Campeonato del Mundo de Windsurf disputadas en el golfo de Roses, y la de diversos periodistas que asistieron al Fórum Gastronómico celebrado en febrero en Girona. Durante el 2007 se ha participado en diversas campañas de promoción turística, en algunos casos relacionadas con vuelos de bajo coste, principalmente en ciudades italianas y alemanas, pero también en poblaciones españolas. Finalmente, Turisme de Catalunya ha coordinado el rodaje del programa cultural y gastronómico *Spain... on the road again*, que tenía como figura principal a la actriz Gwyneth Paltrow y que se emitirá a través de la cadena americana PBS.

Sovint, les peticions arriben a través dels diferents organismes turístics, concretament Turespaña, Turisme de Catalunya i el Patronat de Turisme Costa Brava Girona; en la majoria de casos és aquest últim organisme qui s'encarrega de gestionar les sol·licituds en nom de les altres institucions. Dins aquests programes de col·laboració cal assenyalar les peticions rebudes de diverses televisions russes i ucraïneses, de les nacionals holandesa, belga, sueca i eslovaca, del Canal Évasion (Canadà), de la RAI SAT (Itàlia), del programa *Télématin* de France 2 i de *Tiempo de viajar* de Canal 4, de la televisió alemanya Deutsche Welle, que emet internacionalment, amb motiu de la Fira del Llibre de Frankfurt, de les revistes *De Viajes* i *Rutas del Mundo*, d'una guia sobre la Costa Brava que publicaria l'Editorial Salvat, de l'edició txeca de la revista *Travel Digest*, de la ràdio nacional eslovaca o del programa *Europe Through the Back Door*, del famós Rick Steves, que s'emet als Estats Units. També es va gestionar la visita de premsa d'un grup de reporters esportius, en ocasió de les proves del Campionat del Món de Windsurf disputades al golf de Roses, i la de diversos periodistes que van assistir al Fòrum Gastronòmic celebrat al febrer a Girona. Durant el 2007 s'ha participat en diverses campanyes de promoció turística —en alguns casos relacionades amb vols de baix cost—, principalment en ciutats italianes i alemanyes però també en poblacions espanyoles. Finalment, Turisme de Catalunya va coordinar el rodatge del programa cultural i gastronòmic *Spain... on the Road Again*, que tenia com a figura principal l'actriu Gwyneth Paltrow i que s'emetrà per la cadena americana PBS.

Entrevistas

Montse Aguer atendió numerosas entrevistas, entre las que destacan las concedidas al programa *Els matins* de Josep Cuní y al *Telenotícies vespre*, ambos de TV3, para hablar de la apertura nocturna del Teatro-Museo Dalí y de la exposición sobre Anna Maria. La directora del CED también participó en los programas *El món a RAC1*, de esta emisora, *El suplement* y *Tornarem a vèncer*, de Catalunya Ràdio, *Un estrany al jardí*, de COM Ràdio, *Dóna pas*, de Ràdio 4, los informativos de France 3, a raíz de la exposición de autorretratos organizada en la Sala *Dalí d'Or* del Teatro-Museo con motivo del intercambio de obra con el museo de San Petersburgo, y, finalmente, en una serie titulada *Dir-se o no dir-se* que se emitirá por la red de televisiones locales. El presidente de la Fundación, por su parte, ofreció entrevistas a la Cadena SER, al programa *Entrevista a dos*, junto con el catedrático de Economía de la Universitat de Girona Modest Fluvià, y a la revista *Fuera de Serie* del diario *Expansión*, que dedicó un amplio reportaje a la adquisición de las joyas. Antoni Pitxot atendió a la productora británica October Films, a la japonesa TBS y a los diversos servicios informativos que asistían a las ruedas de prensa convocadas por la Fundación Dalí. Joan Manuel Sevillano habló con medios extranjeros como Radio Canada o la BBC - Radio 4 para el programa que presenta Susan Marling, en una entrevista a dos bandas con quien fuera mánager de la formación Sex Pistols, Malcolm McLaren.

>
Portada de la revista *Fuera de Serie*,
del diario *Expansión*
Portada de la revista *Fuera de Serie*,
del diari *Expansión*

<
Montse Aguer y Antoni Pitxot comentaron
la muestra dedicada a Anna Maria
Montse Aguer i Antoni Pitxot van comentar
la mostra dedicada a Anna Maria

Entrevistes

75

Montse Aguer va atendre nombroses entrevistes, entre les quals destaquen les concedides al programa *Els matins* de Josep Cuní i al *Telenotícies vespre*, ambdós de TV3, per parlar de l'obertura nocturna del Teatre-Museu Dalí i de l'exposició sobre Anna Maria. La directora del CED també va participar en el programa *El món a RAC1*, d'aquesta emissora, *El suplement* i *Tornarem a vèncer*, de Catalunya Ràdio, *Un estrany al jardí*, de COM Ràdio, *Dóna pas*, de Ràdio 4, els informatius de France 3, arran de l'exposició d'autoretrats organitzada a la Sala *Dalí d'Or* del Teatre-Museu en ocasió de l'intercanvi d'obra amb el museu de Sant Petersburg, i, finalment, en una sèrie titulada *Dir-se o no dir-se* que s'emetrà per la xarxa de televisions locals. El president de la Fundació, per la seva banda, va oferir entrevistes a la Cadena SER, concretament al programa *Entrevista a dos*, en el qual va intervenir juntament amb el catedràtic d'Economia de la Universitat de Girona Modest Fluvià, i a la revista *Fuera de Serie* del diari *Expansión*, que va dedicar un ampli reportatge a l'adquisició de les joies. Antoni Pitxot va atendre la productora britànica October Films, la japonesa TBS i els diversos serveis informatius que assistien a les rodes de premsa convocades per la Fundació Dalí. Joan Manuel Sevillano va parlar amb mitjans estrangers com Radio Canada o la BBC – Radio 4 per al programa que presenta Susan Marling, en una entrevista a dues bandes amb qui va ser mànager de la formació Sex Pistols, Malcolm McLaren.

<
Xavier Vidal-Folch inauguró
la exposición de Púbol
Xavier Vidal-Folch va inaugurar
l'exposició de Púbol

<<
Montse Aguer comenta
la muestra sobre Gala
Montse Aguer comenta
la mostra sobre Gala

>
Antoni Pitxot acompañó a la prensa
por el itinerario ampliado de Portlligat
Antoni Pitxot va acompanyar la premsa
per l'itinerari ampliat de Portlligat

>>
Portada del diario *El Punt*
Portada del diari *El Punt*

Ruedas de prensa

El programa de acciones de comunicación y relaciones públicas, que se extiende de forma regular durante todo el año, pretende llegar no sólo a las secciones culturales de prensa general y especializada en arte, sino también a las propias de los sectores turístico, económico e incluso de ocio, como se puede apreciar por la naturaleza de las ruedas de prensa y el resto de acciones que se mencionan a continuación:

30 de enero: presentación del segundo volumen del catálogo razonado, a cargo de Montse Aguer, Francisco Calvo Serraller y Alicia Gómez-Navarro, en la Residencia de Estudiantes de Madrid.

16 de marzo: inauguración de la exposición temporal de Púbol, a cargo de Xavier Vidal-Folch, director adjunto del diario *El País*, Ramon Boixadós y Montse Aguer.

19 de marzo: presentación de la memoria anual y anuncio del nombramiento de Montse Aguer como patrona vitalicia.

16 de abril: rueda de prensa y visita guiada para presentar la ampliación del itinerario en la Casa-Museo Salvador Dalí de Portlligat. Participaron Antoni Pitxot, Montse Aguer, Lluís Peñuelas y Joan Manuel Sevillano. El acto sirvió, al mismo tiempo, como actividad de relaciones públicas para reforzar los vínculos con los corresponsales y directores de la prensa tanto escrita como audiovisual. La invitación tuvo una acogida muy buena entre redactores y cámaras, y alcanzó una notable repercusión en portadas de diarios, secciones culturales, revistas de viajes e informativos de televisiones y radios.

Rodes de premsa

77

El programa d'accions de comunicació i relacions públiques s'estén de forma regular durant tot l'any i pretén arribar no tan sols a les seccions culturals de premsa general i especialitzada en art, sinó també a les pròpies dels sectors turístic, econòmic i fins i tot d'oci, com es pot apreciar per la naturalesa de les rodes de premsa i les altres accions que esmentem a continuació:

30 de gener: presentació del segon volum del catàleg raonat, a càrrec de Montse Aguer, Francisco Calvo Serraller i Alicia Gómez-Navarro, a la Residencia de Estudiantes de Madrid.

16 de març: inauguració de l'exposició temporal de Púbol, a càrrec de Xavier Vidal-Folch, director adjunt del diari *El País*, Ramon Boixadós i Montse Aguer.

19 de març: presentació de la memòria anual i anunci del nomenament de Montse Aguer com a patrona vitalícia.

16 d'abril: roda de premsa i visita guiada per presentar l'ampliació de l'itinerari a la Casa-Museu Salvador Dalí de Portlligat. Hi van participar Antoni Pitxot, Montse Aguer, Lluís Peñuelas i Joan Manuel Sevillano. L'acte va servir com a activitat de relacions públiques per reforçar els lligams amb els corresponents i directors de la premsa tant escrita com audiovisual. La invitació va tenir una acollida molt bona entre redactors i càmeres i assolí un ressò notable en portades de diaris, seccions culturals, revistes de viatges i informatius de televisions i ràdios.

>

Los espacios dalinianos despiertan
un gran interés mediático
Els espais dalinians desperten
un gran interès mediàtic

78

3 de mayo: comida de prensa con Montse Aguer y Joan Manuel Sevillano para diversos responsables de cultura de Barcelona. El objetivo era presentar materiales de la exposición *Dalí, Painting & Film*, y también reforzar la relación con los jefes de los servicios culturales barceloneses.

13 de junio: presentación del premio de diseño gráfico One Show otorgado al catálogo de la exposición *Dallibres*, a cargo de Montse Aguer, Alex Gifreu, Pere Álvaro y el delegado de "la Caixa" en el Alt Empordà, Jordi Nicolau.

17 de julio: inauguración de la exposición sobre Anna Maria en la Sala de las Pescaderías. Con esta acción se confería un valor añadido a la visita nocturna del Teatro-Museo de Noche, que se inauguraría a finales de ese mes.

25 de septiembre: comida de prensa en Madrid con motivo de la presentación del libro sobre las adquisiciones de obras de Salvador Dalí realizadas durante los últimos quince años y, al mismo tiempo, para fortalecer la relación con los periodistas madrileños. Los diarios económicos se hicieron especial eco del tema.

8 de octubre: presentación del intercambio de obras con el museo de San Petersburgo (Florida) y de la exposición de autorretratos organizada con este motivo.

3 de maig: dinar de premsa amb Montse Aguer i Joan Manuel Sevillano per a diversos responsables de cultura de Barcelona. L'objectiu era presentar materials de l'exposició *Dalí, Painting & Film*, i també reforçar la relació amb els caps dels serveis culturals barcelonins.

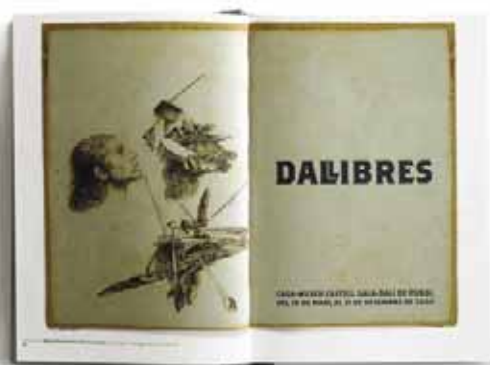
79

13 de juny: presentació del premi de disseny gràfic One Show, atorgat al catàleg de l'exposició *Dallibres*, a càrrec de Montse Aguer, Alex Gifreu, Pere Álvaro i el delegat de "la Caixa" a l'Alt Empordà, Jordi Nicolau.

17 de juliol: inauguració de l'exposició sobre Anna Maria a la Sala de les Peixateries. Amb aquesta acció es donava un valor afegit a la visita nocturna del Teatre-Museu de Nit, que s'inauguraria a finals de mes.

25 de setembre: dinar de premsa a Madrid per presentar el llibre sobre les adquisicions d'obres de Salvador Dalí realitzades durant els últims quinze anys i, d'aquesta manera, enfortir la relació amb els periodistes madrilenys. Els diaris econòmics se'n van fer especial ressò.

8 d'octubre: presentació de l'intercanvi d'obres amb el museu de Sant Petersburg (Florida) i de l'exposició d'autoretrats organitzada amb aquest motiu.

<
Interior del catálogo *Dalibres*, que recibió el prestigioso premio One Show, e imagen de la presentación, a cargo de Jordi Nicolau, Montse Aguer, Alex Gifreu y Pere Álvaro

Interior del catàleg *Dalibres*, que va rebre el prestigiós premi One Show, i imatge de la presentació, a càrrec de Jordi Nicolau, Montse Aguer, Alex Gifreu i Pere Álvaro

Otras acciones de comunicación llevadas a cabo a lo largo del año han sido las siguientes:

Press trips

La Fundación acogió tres viajes de prensa con motivo de la colaboración con organizadores y patrocinadores para exposiciones como *Surreal Things*, en el Victoria & Albert Museum (Londres), *Dalí Multifaceted: Centenary Exhibition*, en Japón, o *Dalí, Painting & Film*, en la Tate Modern (Londres). Los participantes pudieron disfrutar de un programa exhaustivo de visitas al Triángulo Daliniano y su entorno, con entrevistas a Antoni Pitxot, Montse Aguer y Joan Manuel Sevillano. Estas acciones tuvieron una importante repercusión, como demuestra la cifra de visitantes registrada. Otro *press trip* coordinado desde el Área de Comunicación reunió a diversos periodistas alemanes desplazados a Cataluña antes de la celebración de la Feria del Libro de Frankfurt.

Otras acciones de prensa

Durante el 2007 se han enviado comunicados de prensa relativos a los diversos acontecimientos y actividades que ha generado la Fundación o en los que ha participado. En este apartado destacan, como cada año, el anuncio del número de visitantes de los museos y del incremento registrado respecto al año anterior; la comunicación pública de la cifra de visitantes contabilizada en la exposición de Tokio (Japón), que fue de 502 332 desde el 24 de septiembre hasta el 4 de enero de 2007; el anuncio de la reapertura de las casas-museo de Púbol y Portlligat el día 16 de marzo; la nueva edición del Teatro-Museo Dalí de Noche del 28 de julio al 2 de septiembre; la inauguración, el 2 de octubre, de la exposición *Salvador Dalí – Surrealisti!* en el Espoo Museum of Modern Art (Finlandia), en la que participó el gerente de la Fundación Dalí, Joan Manuel Sevillano, y las inauguraciones de la exposición *Dalí, Painting & Film* en la Tate y, posteriormente (el 10 de octubre), en el LACMA.

Desde el Área de Comunicación se encargó un reportaje fotográfico al Dalí·Joyas al objeto de ampliar el fondo de imágenes promocionales de los recintos museísticos para uso interno.

<
Dos obras del museo de Florida cedidas en préstamo y un momento de la presentación
Dues obres del museu de Florida deixades en préstec i un moment de la presentació

Altres accions de comunicació dutes a terme al llarg de l'any han estat les següents:

81

Press trips

La Fundació va acollir tres viatges de premsa arran de la col·laboració amb organitzadors i patrocinadors per a exposicions com ara *Surreal Things*, al Victoria & Albert Museum (Londres), *Dalí Multifaceted: Centenary Exhibition*, al Japó, o *Dalí, Painting & Film*, a la Tate Modern (Londres). Els participants van gaudir d'un programa exhaustiu de visites al Triangle Dalinià i al seu entorn, amb entrevistes a Antoni Pitxot, Montse Aguer i Joan Manuel Sevillano. El ressò aconseguit amb aquestes accions va ser notable, com demostra la xifra de visitants registrada. Un altre *press trip* coordinat des de l'Àrea de Comunicació va ser el que va aplegar diversos periodistes alemanys desplaçats a Catalunya abans de la celebració de la Fira del Llibre de Frankfurt.

Altres accions de premsa

En el decurs del 2007 s'han enviat diferents comunicats de premsa relatius als esdeveniments i activitats que ha generat la mateixa Fundació o en els quals ha participat l'entitat. Dins aquest apartat destaquen l'anunci, com cada any, del nombre de visitants dels museus i de l'increment registrat respecte a l'any anterior; la comunicació pública de la xifra de visitants comptabilitzada a l'exposició de Tòquio (Japó), que va ser de 502.332 del 24 de setembre al 4 de gener del 2007; l'anunci de la reobertura, el dia 16 de març, de les cases-museu de Púbol i Portlligat, la nova edició del Teatre-Museu Dalí de Nit, del 28 de juliol al 2 de setembre, la inauguració, el 2 d'octubre, de l'exposició *Salvador Dalí – Surrealisti!* a l'Espoo Museum of Modern Art (Finlàndia), en la qual va participar el gerent de la Fundació Dalí, Joan Manuel Sevillano, i les inauguracions de l'exposició *Dalí, Painting & Film*, primer a la Tate i posteriorment (el 10 d'octubre) al LACMA.

Des de l'Àrea de Comunicació es va encarregar un reportatge fotogràfic al Dalí·Joies, per tal d'ampliar el fons d'imatges promocionals dels recintes museístics per a ús intern.

Memoria

La memoria institucional es una de las principales herramientas comunicativas de la Fundación y se distingue de publicaciones similares del sector cultural por la amplia información económica que contiene en su anexo B. Como cada año, se edita en dos versiones bilingües: catalán/español y francés/inglés. La versión en PDF se puede consultar en estos cuatro idiomas en la web www.salvador-dali.org.

Internet

La labor de rediseño de la web ha comenzado a dar sus frutos en el 2007, con un número de visitas registradas de 1 540 382, lo que representa un incremento del 11,6%. También en el 2007 se ha puesto en práctica uno de los principales objetivos perseguidos con la renovación: la incorporación progresiva de servicios orientados a facilitar la atención al usuario. Las novedades introducidas durante este año han sido la sección de preguntas más frecuentes, la creación de una bolsa de trabajo, la cancelación de compra y reserva de entradas individuales para Portlligat y el Teatro-Museo Dalí de Noche y, finalmente, la reserva para grupos en Figueres y Púbol. Entre las acciones de optimización cabe destacar el lanzamiento de un plan de estudio y mejora del posicionamiento en Internet que ha consistido, en primer lugar, en la realización de un análisis de la situación y, seguidamente, en la elaboración de una propuesta para conseguir mayor popularidad: incrementar los enlaces con directorios de calidad tanto entrantes como salientes y mejorar el PageRank.

>
Portada del sitio web
Portada del lloc web

<
Presentación de la memoria anual por Montse Aguer, Lluís Peñuelas y Joan Manuel Sevillano
Presentació de la memòria anual per Montse Aguer, Lluís Peñuelas i Joan Manuel Sevillano

Memòria

La memòria institucional és una de les principals eines comunicatives de la Fundació, i es distingeix d'altres publicacions similars del sector cultural per l'àmplia informació econòmica que conté en l'annex B. Com cada any, s'edita en dues versions bilingües: català/castellà i francès/anglès. La versió en PDF es pot consultar en aquests quatre idiomes al web www.salvador-dali.org.

Internet

Durant el 2007 s'han pogut comprovar els fruits del redisseny del lloc web: enguany el nombre de visites enregistrades ha estat de 1.540.382, xifra que representa un increment del 11,6%. Alhora, s'ha posat en pràctica un dels principals objectius perseguits amb la renovació: anar incorporant serveis progressivament i, d'aquesta manera, facilitar l'atenció a l'usuari. Les novetats introduïdes durant aquest any han estat la secció de preguntes més freqüents, la creació d'una borsa de treball, la cancel·lació de compra i reserva d'entrades individuals per a Portlligat i el Teatre-Museu Dalí de Nit i, finalment, la reserva per a grups a Figueres i Púbol. Entre les accions d'optimització endegades, cal destacar el llançament d'un pla d'estudi i millora del posicionament a Internet que ha consistit a fer una anàlisi de la situació i, seguidament, a elaborar una proposta per aconseguir més popularitat: incrementar els enllaços amb directoris de qualitat tant entrants com sortints i millorar el PageRank.

>
 Una publicación catalano-italiana y folleto
 informativo de la exposición de Púbol
 Una publicació catalanoitaliana i fullet
 informatiu de l'exposició de Púbol

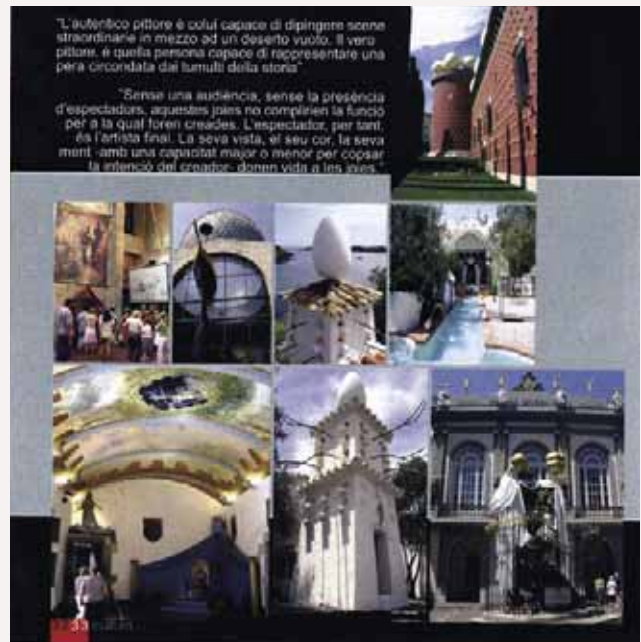
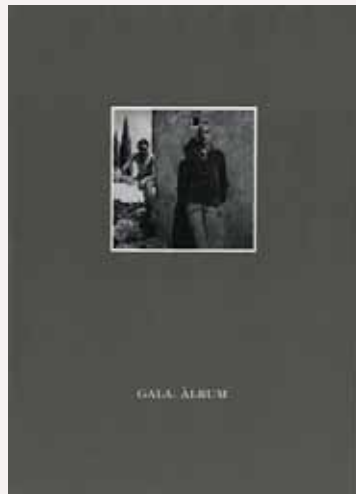
<
 Encuentro del Fórum de Síndicos
 presidido por la *consellera* de Justicia
 Trobada del Fòrum de Síndics
 presidida per la *consellera* de Justicia

PROMOCIÓN Y DIFUSIÓN

Uno de los principales objetivos del Área de Difusión ha sido la promoción del Castillo de Púbol, sin duda el espacio daliniano menos conocido por el gran público. En 1997, primer año de apertura del recinto, se registraron 43 315 visitas; en el 2007, en cambio, fueron más de 100 000, cifra solo superada por la conseguida en el Año Dalí, que constituyó un acontecimiento excepcional e irrepetible para la difusión y promoción de la obra de Salvador Dalí y sus museos, incluido el Castillo de Púbol. Dejando a un lado esta excepción (127 008 visitantes), el 2007 ha sido el año en que se han contabilizado más visitas al Castillo de Púbol: 104 081 en total, cifra que representa un incremento del 6,96% respecto al 2006 (97 311) y de un 140,3% con relación al primer año de apertura.

Durante estos 10 años se han realizado múltiples acciones de promoción orientadas a un objetivo común: la búsqueda de una diversificación máxima para llegar a la mayor variedad de públicos posible. Al respecto, el cambio inicial en la concepción de la difusión de los museos Dalí, entendiéndolos como una sola entidad en lugar de tres, ha resultado determinante para alcanzar —y en estos momentos ya superar— el objetivo de 90 000 visitas al año.

Varios han sido los factores que han contribuido a promover con éxito esta magnífica casa-museo, situada en un núcleo rural privilegiado del Baix Empordà. Entre ellos, podemos citar la relación con determinados operadores turísticos, la gestión y planificación de grupos, la colaboración con los profesionales turísticos, la extraordinaria oportunidad difusora que representó el Año Dalí (2004), la organización por parte del Centro de Estudios Dalinianos de exposiciones temporales anuales en el Castillo, las propuestas pedagógicas concretas orientadas a divulgar la especificidad daliniana del Castillo entre el público escolar y la difusión a través de la web de la Fundación.

PROMOCIÓ I DIFUSIÓ

85

Un dels principals objectius de l'Àrea de Difusió ha estat la promoció del Castell de Púbol, sens dubte l'espai dalinià menys conegut pel gran públic. El 1997, primer any d'obertura del recinte, es van registrar 43.315 visites; el 2007, en canvi, s'ha aconseguit passar de les 100.000 i assolir així un nivell superat només per la xifra de l'Any Dalí, esdeveniment excepcional i irrepetible per a la difusió i promoció de l'obra de Salvador Dalí i els seus museus, inclòs el Castell de Púbol. Deixant de banda aquesta excepció (127.008 visitants), el 2007 és l'any que s'han comptabilitzat més visites al Castell de Púbol: 104.081 en total, xifra que representa un increment del 6,96% respecte al 2006 (97.311) i del 140,3% amb relació al primer any d'obertura.

Les accions de promoció realitzades durant aquests deu anys han estat múltiples, però es podrien resumir en la recerca d'una diversificació màxima per tal d'arribar a la major varietat de públics possible. El canvi inicial en la concepció de la difusió dels museus Dalí, entenent-los com una sola entitat en comptes de tres, ha resultat determinant per atènyer —i en aquests moments ja superar— l'objectiu de 90.000 visites l'any.

La relació amb determinats operadors turístics, la gestió i planificació de grups i la col·laboració amb els professionals turístics, afegides a l'extraordinària oportunitat difusora que va representar l'Any Dalí (2004), l'organització per part del Centre d'Estudis Dalinians d'exposicions temporals anuals al Castell, les propostes pedagògiques concretes per divulgar l'especificitat daliniana del Castell entre el públic escolar o la difusió a través del web de la Fundació, han contribuït a promoure amb èxit aquesta magnífica casa-museu, situada en un nucli rural privilegiat del Baix Empordà.

LAS ENTRADAS AL TEATRO-MUSEO DALÍ DE NOCHE YA SE PUEDEN COMPRAR POR INTERNET

En lo que se refiere al sector turístico, cabe mencionar la importante labor de promoción que, al objeto de proyectar los museos Dalí en el exterior, se realiza conjuntamente con Turespaña, Turisme de Catalunya y el Patronato de Turismo Costa Brava Girona. Entre las numerosas acciones realizadas destaca la participación en las principales ferias turísticas europeas, la organización de visitas para operadores turísticos y medios de información de ámbito mundial, etc. Cabe subrayar también los acuerdos suscritos con entidades de ámbito local, como el Girona Convention Bureau y Costa Brava Verd Hotels; las campañas de ámbito estatal, como el Art Travel Pass, o las que se realizan a través de los trenes internacionales Pau Casals (Zúrich), Salvador Dalí (Milán) y Joan Miró (París); y, finalmente, el acuerdo establecido con Bus Turístic destinado a facilitar el acceso de visitantes procedentes de Barcelona.

Una herramienta muy importante en la promoción del Teatro-Museo continúa siendo la visita nocturna. Este año han optado por esta modalidad 12 656 personas, lo que representa un incremento del 7% en relación con el 2006. Para la difusión de estas visitas han sido fundamentales la información y la posibilidad de adquirir las entradas anticipadamente a través de la web de la Fundación. En el primer año de implantación, el 18% de los visitantes han utilizado este servicio. También resulta de ayuda la colaboración con el semanario *L'Empordà*, que se ha ido manteniendo año tras año. El plus de calidad que se ofrece con la visita nocturna, que incluye una copa de cava y proyecciones diversas en el patio del Teatro-Museo, es uno de los atractivos que propone la Fundación Dalí para las noches de verano.

Otro elemento de promoción destacable ha sido el convenio suscrito con Turisme Juvenil de Catalunya a través del CARNET JOVE, que ofrece descuentos a sus titulares.

Visitas especiales

Durante el año 2007 se han organizado visitas privadas al Teatro-Museo en el marco de reuniones de empresa, congresos, etc., con el objetivo de ofrecer un complemento cultural de calidad. Algunos de los grupos y acontecimientos que se han beneficiado de estas visitas han sido: IX Encuentro del Fórum de Síndicos, Síndicas, Defensores y Defensoras Locales de Cataluña (26 de febrero), abogados directores de escuelas de práctica jurídica de España (16 de mayo), directores de los organismos de la Seguridad Social francesa (22 de mayo), IX Seminario sobre Autonomía y Justicia en Cataluña, con la asistencia de una delegación de presidentes, magistrados y magistradas de las cortes supremas de justicia de América Central, México y la República Dominicana (3 de junio), Richemont Iberia – grupo Cartier (5 de septiembre), Cartoon Forum Catalunya (Castillo de Púbol, 22 de septiembre), El Claustre (28 de septiembre y 9 de noviembre), SEB Ibérica (3 de octubre), ZAO Media Plus – Moscú (6 de noviembre) y, para acabar, la presentación del *Estudio de control de los factores de riesgo cardiovascular en Girona*, en el marco de una jornada organizada por el Hospital de Figueres (15 de noviembre).

LES ENTRADES AL TEATRE-MUSEU DALÍ DE NIT JA ES PODEN COMPRAR PER INTERNET

Pel que fa al sector turístic, cal destacar la important tasca de promoció que es realitza conjuntament amb Turespaña, Turisme de Catalunya i el Patronat de Turisme Costa Brava Girona per tal de projectar els museus Dalí a l'exterior. Les accions dutes a terme són nombroses i inclouen la participació en les principals fires turístiques d'Europa, l'organització de visites per a operadors turístics i mitjans d'informació d'arreu, etc. També cal subratllar els acords subscrits amb entitats d'àmbit local, com el Girona Convention Bureau i Costa Brava Verd Hotels; les campanyes d'abast estatal, com ara l'Art Travel Pass, o les que es realitzen a través dels trens hotel internacionals Pau Casals (Zuric), Salvador Dalí (Milà) i Joan Miró (París); i, finalment, l'acord establert amb Bus Turístic per tal de facilitar l'accés de visitants provinents de Barcelona.

Una eina molt important en la promoció del Teatre-Museu Dalí continua essent la visita nocturna. Enguany s'han rebut 12.656 visites en horari nocturn, xifra que representa un increment del 7% amb relació al 2006. La informació i la possibilitat d'adquirir les entrades anticipadament a través del web de la Fundació han estat eines de gran importància per a la seva difusió. En el primer any d'implantació, el 18% dels visitants han utilitzat aquest servei. També hi ha ajudat la col·laboració amb el setmanari *L'Empordà*, que s'ha anat mantenint cada any. El plus de qualitat que s'ofereix amb la visita nocturna, que inclou una copa de cava i projeccions diverses al pati del Teatre-Museu, és un dels atractius que proposa la Fundació Dalí per a les nits d'estiu.

Un altre element de promoció ha estat el conveni amb Turisme Juvenil de Catalunya a través del CARNET JOVE, que ofereix descomptes als seus titulars.

Visites especials

Durant l'any 2007 s'han organitzat visites privades al Teatre-Museu en el marc de reunions d'empresa, congressos, etc. amb l'objectiu d'oferir un complement cultural de qualitat. Entre altres, els esdeveniments i grups que han gaudit d'aquestes visites han estat els següents: IX Trobada del Fòrum dels Síndics, Síndiques, Defensors i Defensores Locals de Catalunya (26 de febrer), advocats directors d'escoles de pràctica jurídica d'Espanya (16 de maig), directors dels organismes de la Seguretat Social francesa (22 de maig), IX Seminari sobre Autonomia i Justícia a Catalunya, amb l'assistència d'una delegació de presidents, magistrats i magistrades de les corts supremes de justícia d'Amèrica Central, Mèxic i la República Dominicana (3 de juny), Richemont Iberia – grup Cartier (5 de setembre), Cartoon Forum Catalunya (Castell de Púbol, 22 de setembre), El Claustre (28 de setembre i 9 de novembre), SEB Ibérica (3 d'octubre), ZAO Media Plus – Moscou (6 de novembre) i, per acabar, la presentació de *l'Estudi de control dels factors de risc cardiovascular a Girona*, en el marc d'una jornada organitzada per l'Hospital de Figueres (15 de novembre).

GESTIÓN COMERCIAL

Gestión de las tiendas

La actividad de las tiendas de la Fundación Dalí ha experimentado un crecimiento importante, con un volumen de ventas que en el 2007 ha superado ampliamente los 2 millones de euros, cifra similar al *boom* alcanzado con motivo del centenario. De esta manera se constata la consolidación de la tendencia marcada desde que se asumió la gestión de las tiendas por parte de la Fundación.

El análisis pormenorizado tienda por tienda confirma esta tendencia positiva en magnitudes similares, si bien resulta especialmente destacable la tienda de Dalí-Joyas, que ha alcanzado su máximo histórico desde su apertura en el año 2001. El crecimiento promedio de las ventas agregadas de todas las tiendas fue, durante el ejercicio 2007, de un 10,72% con relación al ejercicio 2006, y el volumen de ventas se ha situado en los 2 184 000 euros, volumen de ventas únicamente superado en el ejercicio 2004.

Crecimiento detallado por tiendas 2006-2007

Teatro-Museo Dalí	+8,88%
Dalí-Joyas	+21,44%
Púbol	+11,36%
Portlligat	+15,36%

Evolución del volumen de ventas de los últimos siete años (euros)

Año	Volumen de Ventas
2000	1 160 000
2001	1 530 000
2002	1 707 000
2003	1 713 000
2004	2 351 000
2005	1 995 000
2006	1 996 000
2007	2 184 000

GESTIÓ COMERCIAL

Gestió de les botigues

L'activitat de les botigues de la Fundació Dalí ha experimentat un creixement important de les vendes que li ha permès superar àmpliament la xifra de dos milions d'euros, quantitat similar a l'assolida amb motiu del *boom* del centenari. D'aquesta manera, es constata la consolidació de la tendència iniciada des que la Fundació va assumir la gestió de les botigues.

Si analitzem botiga per botiga en detall, es confirma en magnituds similars aquesta tendència positiva. Destaca, en particular, la botiga de Dalí-Joies, que ha assolit el seu màxim històric des que, l'any 2001, va obrir les portes al públic. El creixement mitjà de les vendes agregades de totes les botigues durant l'exercici 2007 ha estat d'un 10,72% amb relació al 2006, i el volum de vendes s'ha situat en 2.184.000 euros, volum de vendes únicament superat en l'exercici 2004.

Creixement detallat per botigues 2006-2007

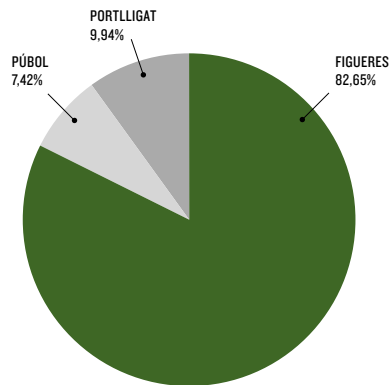
Teatre-Museu Dalí	+8,88%
Dalí-Joies	+21,44%
Púbol	+11,36%
Portlligat	+15,36%

89

Evolució del volum de vendes dels últims set anys (euros)

Any	Volum de vendes
2000	1.160.000
2001	1.530.000
2002	1.707.000
2003	1.713.000
2004	2.351.000
2005	1.995.000
2006	1.996.000
2007	2.184.000

CONTRIBUCIÓN POR CENTRO 2007

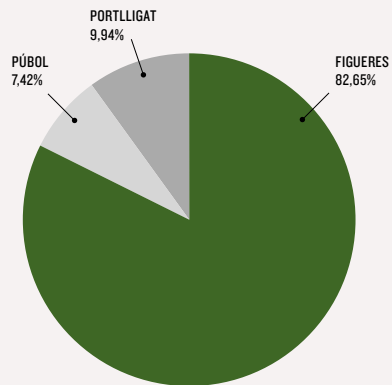
90

CONTRIBUCIÓN POR CENTRO

El reparto de las ventas por centro ha sido el siguiente:

Venta tiendas (euros)			
Año	Tiendas Figueres	Tienda Portlligat	Tienda Púbol
2000	892 000	170 000	97 000
2001	1 220 000	172 000	137 000
2002	1 366 000	199 000	142 000
2003	1 372 000	186 000	134 000
2004	1 883 000	238 000	240 000
2005	1 658 000	193 000	143 000
2006	1 665 000	188 000	145 000
2007	1 805 000	217 000	162 000

CONTRIBUCIÓ PER CENTRE 2007

CONTRIBUCIÓ PER CENTRE

91

El repartiment de les vendes per centres ha estat el següent:

Vendes botigues (euros)			
Any	Botigues Figueres	Botiga Portlligat	Botiga Púbol
2000	892.000	170.000	97.000
2001	1.220.000	172.000	137.000
2002	1.366.000	199.000	142.000
2003	1.372.000	186.000	134.000
2004	1.883.000	238.000	240.000
2005	1.658.000	193.000	143.000
2006	1.665.000	188.000	145.000
2007	1.805.000	217.000	162.000

Figueres: el Teatro-Museo Dalí y Dalí·Joyas

El año 2007 ha representado para la tienda de la colección Dalí·Joyas una expansión en las ventas del 21,44%, lo que la sitúa como el establecimiento con un mayor crecimiento. En el pasado ejercicio, la tienda alcanzó su máximo histórico de ventas desde su apertura en 2001.

La venta por visitante ha aumentado notablemente: en estos momentos ya es de 1,67 euros.

FIGUERES: VENTAS TIENDAS (euros)			
Año	Tienda Teatro-Museo	Tienda Dalí·Joyas	Ventas totales Figueres
2000	892 000	0	892 000
2001	1 215 000	5 000	1 220 000
2002	1 214 000	152 000	1 366 000
2003	1 236 000	136 000	1 372 000
2004	1 735 000	148 000	1 883 000
2005	1 538 000	120 000	1 658 000
2006	1 532 000	133 000	1 665 000
2007	1 648 000	157 000	1 805 000

<
Interior de la tienda
del Teatro-Museo
Interior de la botiga
del Teatre-Museu

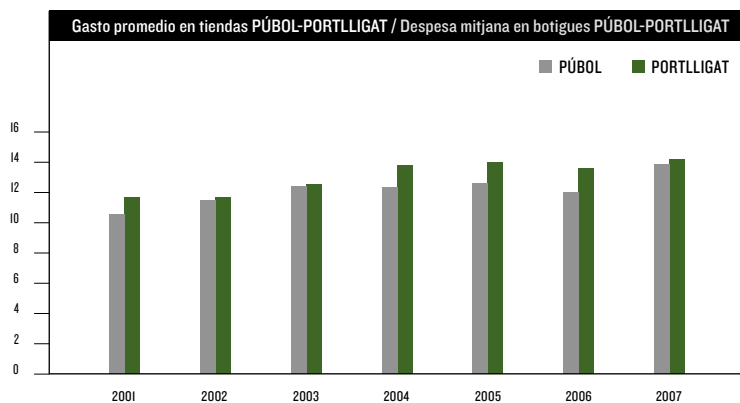
Figueres: el Teatre-Museu Dalí i Dalí·Joies

93

L'any 2007 ha representat per a la botiga de la col·lecció Dalí·Joies una expansió en les vendes (+21,44%) que la converteix en l'establiment de major creixement. Aquest increment l'ha situat en el seu màxim històric des que va entrar en servei, l'any 2001.

La venda per visitant ha augmentat notablement: en aquests moments ja és de 1,67 euros.

FIGUERES: VENDES BOTIGUES (euros)			
Any	Botiga Teatre-Museu	Botiga Dalí·Joies	Vendes totals Figueres
2000	892.000	0	892.000
2001	1.215.000	5.000	1.220.000
2002	1.214.000	152.000	1.366.000
2003	1.236.000	136.000	1.372.000
2004	1.735.000	148.000	1.883.000
2005	1.538.000	120.000	1.658.000
2006	1.532.000	133.000	1.665.000
2007	1.648.000	157.000	1.805.000

>
Tienda de Portlligat
Botiga de Portlligat

>>
Interior de la tienda de Púbol
Interior de la botiga de Púbol

Las casas-museo: Púbol y Portlligat

Durante el ejercicio 2007, las ventas han experimentado un incremento muy significativo en relación con el 2006:

Púbol	+11,36%
Portlligat	+15,36%

Destaca el incremento mostrado por Portlligat, que supera el umbral de los 217 000 euros anuales en ventas.

La venta promedio ha mantenido también su evolución alcista y se ha situado, ya de forma continuada, por encima de los 13 euros en Púbol y de los 14 euros en Portlligat.

Les cases-museu: Púbol i Portlligat

95

Durant l'exercici 2007, les vendes han experimentat un increment molt significatiu amb relació al 2006:

Púbol	+11,36%
Portlligat	+15,36%

Destaca l'increment registrat per Portlligat, que supera el nivell dels 217.000 euros anuals en vendes.

La venda mitjana també ha mantingut la seva evolució alcista i se situa ja de forma continuada per sobre de 13 euros a Púbol i de 14 euros a Portlligat.

GESTIÓN DE MARKETING

Durante el ejercicio 2007, el Departamento de Marketing ha centrado sus principales esfuerzos y recursos en consolidar los procesos de reordenación estratégica iniciados en el 2006 y en incidir especialmente en la reestructuración de la primera de las cuatro áreas de actuación estratégica: el merchandising cultural.

PRODUCTOS DE MERCHANDISING CULTURAL

Debe recordarse que la segunda mitad del año 2006 fue especialmente difícil por la repentina desaparición de dos de las principales empresas licenciatarias de producto cultural daliniano. Ambas empresas eran, además, las principales suministradoras de los productos que se comercializaban en las tiendas gestionadas directamente por la Fundación.

Esta delicada situación nos llevó, durante la primera mitad del presente ejercicio, a concentrar nuestros esfuerzos en tres áreas de actuación principales:

- 1- Realizar un rápido desarrollo de gamas de productos sustitutivos de carácter exclusivo con la finalidad de evitar ruptura de stocks;
- 2- Iniciar un proceso de búsqueda y selección de nuevos licenciatarios para las categorías de productos afectadas;
- 3- Aprovechar la coyuntura para reestructurar y renovar las gamas de productos existentes.

<

Colección de productos identificativos
del Teatro-Museo Dalí
Col·lecció de productes identificatius
del Teatre-Museu Dalí

>

Neceser y monedero inspirados
en los labios de Mae West
Necesser i moneder inspirats en
els llavis de Mae West

GESTIÓ DE MÀRQUETING

97

Durant l'exercici 2007, el Departament de Màrqueting ha centrat els seus esforços i recursos principals a consolidar els processos de reordenació estratègica endegats el 2006 i a incidir especialment en la reestructuració de la primera de les quatre àrees d'actuació estratègica: el marxandatge cultural.

PRODUCTES DE MARXANDATGE CULTURAL

Cal recordar que la segona meitat de l'any 2006 va ser especialment problemàtica per la desaparició sobtada de dues de les principals empreses llicenciatàries de producte cultural dalinià. Ambdues empreses eren, a més, les principals subministradores dels productes que es comercialitzaven a les botigues gestionades directament per la Fundació.

Aquesta situació delicada ens va portar, durant la primera meitat de l'exercici 2007, a concentrar els nostres esforços en tres àrees d'actuació principals:

- 1- Dur a terme un desenvolupament ràpid de gammes de productes substitutius de caràcter exclusiu a fi d'evitar ruptures d'estocs.
- 2- Iniciar un procés de cerca i selecció de nous llicenciataris per a les categories de productes afectades.
- 3- Aprofitar la conjuntura per reestructurar i renovar les gammes de productes existents.

ÉXITO COMERCIAL DE LAS NUEVAS LÍNEAS DE PRODUCTO

Con esta reestructuración se pretendía conseguir dos objetivos fundamentales: el reposicionamiento conceptual de las gamas y el rediseño, a nivel estético, de las mismas. Dicho reposicionamiento ha permitido crear dos gamas diferenciadas en cuanto a su presentación y concepto de producto: por un lado, una línea básica, situada en una banda de precio medio-bajo, cuyos componentes gráficos y motivos inspiradores están basados en elementos de la iconografía daliniana y que va dirigida a un público que desea comprar especialmente un recuerdo del museo que ha visitado; por el otro, una gama de mayor calidad, con más valor añadido y de precio más elevado, con una presentación más orientada al concepto «regalo» y cuyo principal elemento inspirador son las obras y pinturas de Salvador Dalí.

Desarrollo de productos exclusivos

Se ha creado una línea básica identificativa del Teatro-Museo Dalí. El desarrollo conceptual y gráfico se ha basado en la gráfica realizada por el propio Dalí en 1974, en el cartel inaugural del Teatro-Museo. El resultado ha sido una colección colorista y atractiva que se ha aplicado en productos tales como tazas, camisetas, libretas, gorras y mochilas.

Este primer paso en el proceso de desarrollo de gamas propias para cada uno de los museos está orientado a favorecer las ventas globales de las tiendas gestionadas directamente por la Fundación y tendrá continuidad durante el próximo ejercicio 2008. Con ello pretendemos que estas gamas variadas y diferenciadas entre tiendas eviten la repetición de referencias en los cuatro museos y ayuden a potenciar la imagen de cada uno de ellos. Reforzar la identidad individual de cada centro y alargar el recuerdo del museo son otros de los objetivos de este proyecto.

Dentro del proceso interno de rediseño de productos y gamas, cabe destacar la labor realizada con los pósters. Se han rediseñado tres de las referencias existentes. Desde el punto de vista gráfico se ha buscado reforzar la diferenciación en cuanto a diseño, tamaño, color y gramaje del papel para huir del concepto lámina en el que se basaban los anteriores modelos, con el fin de darles una apariencia más actual y atractiva. El resultado ha contado con una extraordinaria aceptación comercial que se ha traducido en un incremento de más del 100% en las ventas de estas referencias.

Se ha recuperado el contacto directo con algunos de los proveedores de nuestros antiguos licenciarios, lo que nos ha permitido mejorar la rentabilidad de ciertos productos. Se ha incidido también en el cambio estético de las gamas y en la adopción paulatina de las nuevas normas de aplicación gráfica de la marca de merchandising y el sello de garantía. Un ejemplo de ello lo encontramos en los puntos de libro con reproducción de obra, cuyo diseño ha sido objeto de una transformación de acuerdo con los parámetros normativos actuales; el resultado ha sido una imagen más homogénea y coherente con el resto de las gamas.

De la misma manera, se ha seguido con el proceso de racionalización de las gamas, de las que se han eliminado referencias que habían quedado obsoletas o eran poco rentables.

ÈXIT COMERCIAL DE LES NOVES LÍNIES DE PRODUCTE

Amb aquesta reestructuració es pretenia assolir dos objectius: reposicionar les gammes des del punt de vista conceptual i redissenyar-les en l'aspecte estètic. Aquest reposicionament ha permès crear dues gammes diferenciades quant a presentació i concepte de producte: en primer lloc, una línia bàsica, situada en una banda de preu mitjà-baix, els elements gràfics i motius inspiradors de la qual estan basats en elements de la iconografia daliniana i adreçada a un públic que, fonamentalment, vol comprar un record del museu visitat. I en segon lloc, una gamma de major qualitat, amb un valor afegit superior i un preu més elevat, que destaca per una presentació orientada més aviat al concepte de regal i el principal element inspirador de la qual són les pintures i l'obra en general de Salvador Dalí.

Desenvolupament de productes exclusius

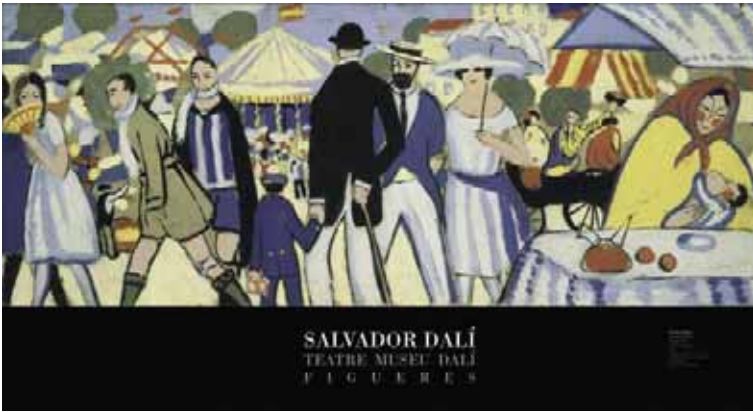
Enguany s'ha creat una línia bàsica identificadora del Teatre-Museu Dalí. El desenvolupament conceptual i gràfic s'ha basat en la grafia realitzada el 1974 pel mateix Dalí al cartell inaugural del Teatre-Museu. El resultat ha estat una col·lecció colorista i atractiva que s'ha aplicat en productes com ara tasses, samarretes, llibretes, gorres i motxilles.

Aquest ha estat el primer pas del procés de desenvolupament d'unes gammes pròpies per a cadascun dels nostres museus, destinat a estimular les vendes globals de les botigues gestionades directament per la Fundació i que tindrà continuïtat durant el proper exercici 2008. Mitjançant la introducció d'aquestes gammes variades i diferenciades entre botigues pretenem evitar la repetició de referències en els tres museus i ajudar a potenciar la imatge de cadascun dels centres. Altres objectius del projecte són el reforç de la identitat individual de cada museu i la prolongació del seu record entre els visitants.

Dins el procés intern de redisseny de productes i gammes cal destacar l'apartat dels pòsters. En aquest exercici, en efecte, s'han redissenyat tres de les referències existents. Des del punt de vista gràfic, s'ha procurat refermar la diferenciació en disseny, mida, color i gramatge del paper per tal de defugir el concepte de làmina en què es basaven els models anteriors i per atorgar-los així una aparença més actual i atractiva. El resultat ha tingut una acollida comercial extraordinària que ha comportat un increment de més del 100% en la venda d'aquests articles.

Enguany hem recuperat el contacte directe amb alguns dels proveïdors dels nostres antics llicenciataris, cosa que ens ha permès augmentar la rendibilitat de certs productes. Alhora, hem incidit en el canvi estètic de les gammes i en la implantació progressiva de les noves normes d'aplicació gràfica de la marca de marxandatge i del segell de garantia. En són un exemple els punts de llibre amb reproduccions d'obres: seguint els paràmetres normatius actuals, han estat objecte d'un canvi de disseny que ha permès aconseguir una imatge més homogènia i coherent amb la resta de les gammes.

De la mateixa manera, s'ha continuat amb el procés de racionalització de les gammes, eliminant referències que havien quedat obsoletes o que no eren prou rendibles.

<
 Rediseño de pósters de la colección
 del Teatro-Museo Dalí
 Redisseny de pòsters de la col·lecció
 del Teatre-Museu Dalí

>
 Puntos de libro. Aplicación de la nueva
 normativa gráfica de producto
 Punts de llibre. Aplicació de la nova
 normativa gràfica de producte

EXPLOTACIÓN DE DERECHOS INMATERIALES

Desarrollo de productos licenciados

La principal novedad en el área de productos licenciados ha sido el acuerdo alcanzado con uno de nuestros principales licenciatarios para llevar a cabo el desarrollo de una nueva línea de productos textiles y de cerámica. En dicho proyecto se ha apostado fuertemente por crear un nuevo concepto de producto, con aportaciones gráficas y de presentación más actuales y modernas, y dirigido especialmente a un sector de público que busca un tipo de artículo más selecto. Los procesos técnicos aplicados en la producción, así como las materias primas utilizadas, han permitido obtener un producto de mayor atractivo comercial. Asimismo, se ha realizado una colección de camisetas con los motivos de las joyas de nuestra colección Dalí·Joyas, con resultados estéticos y comerciales muy positivos. Este proceso general de transformación conceptual se ha traducido en un incremento de las ventas para estas referencias del 65%.

Programas de licencias

Durante el presente ejercicio se ha culminado el proceso de evaluación y selección de la empresa que actuará como motor de desarrollo de los programas de licencia identificando y seleccionando potenciales licenciatarios a nivel internacional. Dicho proceso ha finalizado con la firma de un contrato de colaboración entre la Fundación y una de las más importantes empresas del sector de las licencias culturales. Los resultados de su actividad se han empezado a notar a finales de año con la recepción, por parte de la Fundación, de varias propuestas de colaboración comercial con potenciales empresas licenciatarias.

EXPLOTACIÓ DE DRETS IMMATERIALS

101

Desenvolupament de productes llicenciats

La principal novetat en l'àrea de productes llicenciats ha estat l'acord assolit amb un dels nostres principals llicenciataris per desenvolupar una nova línia de productes tèxtils i de ceràmica. En aquest projecte s'ha apostat decididament per la creació d'un concepte de producte nou, amb unes aportacions gràfiques i de presentació més actuals i modernes, i especialment adreçat a un sector de públic que busca un tipus de producte més selecte. Els processos tècnics aplicats en la producció i les primeres matèries emprades han permès obtenir un producte amb un atractiu comercial més gran. També s'ha creat una línia de samarretes que incorpora motius extrets de la col·lecció Dalí·Joies, amb uns resultats molt positius tant en l'aspecte estètic com en el pla comercial. Aquest procés general de transformació conceptual s'ha traduït en un increment del 65% en les vendes d'aquestes referències.

Programes de llicències

Durant el present exercici s'ha enllestit el procés d'avaluació i selecció de l'empresa que actuarà a tall de motor de desenvolupament dels programes de llicència, identificant i seleccionant llicenciataris potencials en l'àmbit internacional. Aquest procés ha culminat amb la signatura d'un contracte de col·laboració entre la Fundació i una de les empreses més importants del sector de les llicències culturals. Els fruits de la seva activitat s'han començat a entreveure a finals d'any amb la recepció, per part de la Fundació, de diverses propostes de col·laboració comercial amb empreses llicenciatàries potencials.

Aplicación de las joyas diseñadas por Dalí en productos textiles
Aplicació de les joies dissenyades per Dalí en productes tèxtils

Relaciones comerciales con el Salvador Dalí Museum

Uno de los objetivos conseguidos durante el 2007 ha sido la consolidación de las vías de colaboración con el Salvador Dalí Museum, especialmente a través de los respectivos departamentos Comercial y de Marketing. Se ha trabajado en la búsqueda de sinergias para la optimización de las inversiones en los procesos de desarrollo de nuevos productos, en el aprovechamiento de las economías de escala, en la estandarización de las normas de aplicación gráfica y en el desarrollo de nuevas gamas por parte del museo americano así como, muy especialmente, en la definición de los mecanismos y las bases de trabajo que han de regir la operativa relacional del día a día.

PRODUCTOS DE ALTA CALIDAD MARCA SALVADOR DALÍ

El proyecto de desarrollo de una gama de productos de alta calidad relacionada con el pintor ha seguido su curso durante el 2007, especialmente en el área de la definición conceptual del modelo de negocio y de su explotación comercial futura. Se están explorando de manera sistemática y precisa todas las posibilidades y alternativas de desarrollo empresarial dado que se trata de un área de gran importancia estratégica futura para la Fundación.

Nueva colección de productos textiles y de cerámica con reproducción de la obra *Los elefantes*
 Nova col·lecció de productes tèxtils i de ceràmica amb reproducció de l'obra *Els elefants*

Nuevo diseño de camisetas con reproducción de obra y nuevo *packaging*
 Nou disseny de samarretes amb reproducció d'obra i nou *packaging*

Relacions comercials amb el Salvador Dalí Museum

103

Un dels objectius complerts durant el 2007 ha estat la consolidació de les vies de col·laboració amb el Salvador Dalí Museum i, en particular, amb els seus departaments Comercial i de Màrqueting. S'ha treballat en la recerca de sinergies per optimitzar les inversions en els processos de desenvolupament de nous productes, en l'aprofitament de les economies d'escala, en l'estandardització de les normes d'aplicació gràfica i el desenvolupament de noves gammes per part del museu americà així com, molt especialment, en la definició dels mecanismes i les bases de treball que han de regir l'operativa relacional del dia a dia.

PRODUCTES D'ALTA QUALITAT MARCA SALVADOR DALÍ

El projecte de desenvolupar una marca de productes d'alta qualitat relacionada amb el pintor ha continuat avançant al llarg del 2007, sobretot pel que fa a la definició conceptual del model de negoci i de la seva explotació comercial futura. S'estan explorant de manera sistemàtica i precisa totes les possibilitats i alternatives de desenvolupament empresarial, atès que es tracta d'una àrea de gran importància estratègica per a la Fundació amb vista al futur.

5

**PRESTIGIAR
PRESTIGIAR**

El premio Nobel de Literatura Gao Xingjian
El premi Nobel de literatura Gao Xingjian

Soon Yi y su hija aprovecharon el rodaje de la película de Woody Allen en Barcelona para visitar el Teatro-Museo
Soon Yi i la seva filla van aprofitar el rodatge de la pel·lícula de Woody Allen a Barcelona per visitar el Teatre-Museu

La soprano Jessye Norman
La soprano Jessye Norman

Visitas ilustres

En el 2007 han visitado el Teatro-Museo Dalí personalidades como Gao Xingjian, premio Nobel de Literatura, la esposa de Woody Allen, con una de sus hijas y la hermana del director, y, en otra ocasión, la soprano Jessye Norman. El día 12 de diciembre, el *conseller* de Cultura de la Generalitat de Cataluña, Hnble. Joan Manuel Tresserras, fue recibido por la dirección de la Fundación Dalí.

El 22 de septiembre tuvo lugar en el Castillo de Púbol la reunión anual de la European Network of Ombudspople for Children (ENOC), organizada por el defensor del pueblo de Cataluña.

Patrocinios

Museu de l'Empordà

La Fundación Gala-Salvador Dalí realiza cada año una aportación económica de 21 496 euros al Consorcio del Museu de l'Empordà, destinada al mantenimiento y la promoción de dicha institución así como a la financiación de sus actividades culturales. La Fundación contribuye así a la diversificación de la oferta museística de Figueres y a la conservación y difusión del patrimonio cultural de la ciudad y de su comarca.

Ayuntamiento de Figueres

El 31 de diciembre, la Fundación Dalí firmó un convenio con el Ayuntamiento de Figueres para la financiación de la iluminación navideña de carácter daliniano, con la aportación de 12 241,48 euros.

El embajador y el cónsul de Alemania
L'ambaixador i el cònsol d'Alemanya

El *conseller* de Cultura acompañado
por los directivos de la Fundación
El conseller de Cultura acompanyat
pels directius de la Fundació

Visites il·lustres

107

El 2007 han visitat el Teatre-Museu Dalí personalitats com Gao Xingjian, premi Nobel de literatura, l'esposa de Woody Allen, amb una de les filles i la germana del director, i, en una altra ocasió, la soprano Jessye Norman. El dia 12 de desembre, el conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Hnble. Sr. Joan Manuel Tresserras, va ser rebut per la direcció de la Fundació Dalí.

El 22 de setembre va tenir lloc al Castell de Púbol la reunió anual de la European Network of Ombudspersons for Children (ENOC), organitzada pel síndic de greuges de Catalunya.

Patrocinis

Museu de l'Empordà

La Fundació Gala-Salvador Dalí realitza cada any una aportació econòmica de 21.496 euros al Consorci del Museu de l'Empordà, destinada al manteniment i la promoció d'aquest museu i al finançament de les seves activitats culturals. La Fundació contribueix així a la diversificació de l'oferta museística de Figueres i a la conservació i difusió del patrimoni cultural de la ciutat i de la seva comarca.

Ajuntament de Figueres

El 31 de desembre, la Fundació Dalí va signar un conveni amb l'Ajuntament de Figueres per al finançament de l'enllumenat nadalenc de caire dalinià, amb l'aportació de 12.241,48 euros.

Premios y galardones

El catálogo *Dallibres*, diseñado por Alex Gifreu para la exposición temporal celebrada en el 2005 en el Castillo de Púbol, recibió en Estados Unidos el prestigioso premio de diseño One Show. En el certamen, al que concurrían 17 223 trabajos procedentes de 62 países, el catálogo de la exposición quedó en el grupo de los 22 finalistas y, finalmente, fue proclamado ganador. Los premios One Show los concede One Club, una conocida y prestigiosa organización no lucrativa de alcance mundial dedicada al reconocimiento y la promoción de los mejores trabajos del año en el campo de la publicidad y el diseño. Este galardón rubrica la apuesta de la Fundación Dalí por el diseño excelente y la calidad gráfica al editar publicaciones.

Comisión de Acreditación y Catalogación

La Comisión de Acreditación y Catalogación se ha reunido en 3 ocasiones en el 2007. A lo largo del ejercicio se sometieron a peritaje 53 obras, de las cuales 13 fueron consideradas auténticas y quedó 1 pendiente para próximas convocatorias. Del total de 329 peticiones recibidas, 276 fueron desestimadas por tratarse de obra seriada. Uno de los proyectos de los que se beneficiará próximamente esta Comisión es el diseño de una compleja base de datos que archivará todas las peticiones sometidas a estudio por la CAC y que permitirá realizar consultas e informes con una mayor agilidad.

<
Estudios previos para acreditar obra
Estudis previs per acreditar obra

Premis i guardons

109

El catàleg *Dallibres*, dissenyat per Alex Gifreu per a l'exposició temporal celebrada el 2005 al Castell de Púbol, va ser guardonat amb el prestigiós premi de disseny One Show als Estats Units. Entre els 17.223 treballs presentats, procedents de seixanta-dos països, el catàleg de l'exposició va quedar situat dins el grup dels vint-i-dos llibres finalistes i, finalment, va sortir guanyador. Els premis One Show són lliurats per One Club, una coneguda i prestigiosa organització no lucrativa d'abast mundial dedicada al reconeixement i la promoció dels millors treballs anuals dins el camp de la publicitat i el disseny. Aquest guardó rubrica l'aposta de la Fundació Dalí pel disseny excel·lent i la qualitat gràfica a l'hora d'editar publicacions.

Comissió d'Acreditació i Catalogació

La Comissió d'Acreditació i Catalogació s'ha reunit en 3 ocasions. Al llarg de l'exercici s'han sotmès a peritatge 53 obres, 13 de les quals van ser considerades autèntiques i en va quedar 1 pendent per a les properes convocatòries. Del total de 329 peticions rebudes, 276 van ser desestimades per tractar-se d'obra seriada. Un dels projectes dels quals es beneficiarà properament aquesta Comissió és el disseny d'una complexa base de dades que arxivarà totes les peticions sotmeses a estudi per part de la CAC i que permetrà realitzar consultes i informes amb una major agilitat.

AMICS DELS MUSEUS DALÍ

El principal objetivo de Amics dels Museus Dalí es dar apoyo, colaborar, promover y estimular cualquier acción cultural que tenga relación con la Fundación Dalí y sus museos, así como ofrecer a todos sus socios la posibilidad de descubrir y conocer la rica herencia artística daliniana. Durante el 2007 se ha llevado a cabo el programa y el calendario de actividades socioculturales establecido a principios del ejercicio. Un año más, la Asociación ha mostrado su satisfacción por la confianza y el apoyo de sus asociados.

Actividades

2 y 3 de enero: taller de Navidad dirigido a niños y niñas figuerenses y organizado en colaboración con el Área de Juventud del Ayuntamiento de Figueres. La actividad consistía en realizar collages, a partir de diferentes imágenes de obras e iconos dalinianos, con ilustraciones recicladas de revistas como contrapunto.

3 de febrero: excursión a Barcelona para visitar las exposiciones *Grans mestres de la pintura europea de The Metropolitan Museum of Art, Nova York. D'El Greco a Cézanne*, en el MNAC, y *Jean-Honoré Fragonard (1732-1806). Orígens i influències. De Rembrandt al segle XXI*, en el CaixaForum.

22 de marzo: tertulia «Historia del cuadro», a cargo de Montse Aguer, directora del Centro de Estudios Dalinianos y patrona de la Fundación Dalí, a propósito de la obra *Gradiva descubre las ruinas antropomorfas*.

31 de marzo: un año más, la Fundación Dalí invitó a los socios al concierto anual.

12 de mayo: la agrupación Mediterrània Dansa propuso a los Amics dels Museus Dalí su espectáculo *Havanera*, que se representó en el Teatro Jardí de Figueres.

27 de julio: inauguración del Teatro-Museo de Noche en exclusiva para los socios. La velada estuvo amenizada por 8Company, que ofreció un espectáculo de baile y canciones al estilo del cabaret.

29 de agosto: salida cultural a Barcelona para visitar la cripta de la Colonia Güell, en Santa Coloma de Cervelló, y para asistir como público al magacín de tarde *El club d'estiu*, de TV3.

6 de septiembre: conferencia a cargo de Montse Aguer sobre la figura de la hermana del artista, con ocasión de la exposición temporal en homenaje a Anna Maria.

22 de septiembre: salida a pie por el Pla de l'Estany para descubrir la *Ruta de Salamina*. Fue un recorrido guiado por los lugares donde el falangista Rafael Sánchez Mazas se escondió tras escaparse de un fusilamiento colectivo, según los hechos que narra la famosa novela de Javier Cercas. A continuación, visita comentada a las cuevas prehistóricas de Serinyà, al Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles y al Museu Darder.

7 de octubre: salida por el cabo de Creus para admirar las rocas que inspiraron al Maestro, seguida de una visita a la Casa-Museo Salvador Dalí de Portlligat.

AMICS DELS MUSEUS DALÍ

Amics dels Museus Dalí té com a principal objectiu donar suport, col·laborar, promoure i estimular qualsevol acció cultural que tingui relació amb la Fundació Dalí i els seus museus, així com oferir a tots els seus associats la possibilitat de descobrir i conèixer la rica herència artística daliniana. Durant el 2007 s'han executat el programa i el calendari d'activitats socioculturals previstos al començament de l'exercici. Un any més, l'Associació està satisfeta de la confiança i el suport que li han atorgat els socis.

Activitats

2 i 3 de gener: taller de Nadal adreçat als nens i nenes figuerencs i organitzat en col·laboració amb l'Àrea de Joventut de l'Ajuntament de Figueres. Es tractava de fer collages a partir de diferents imatges d'obres i icones dalinianes, amb imatges reciclades de revistes com a contrapunt.

3 de febrer: excursió a Barcelona per visitar les exposicions *Grans mestres de la pintura europea de The Metropolitan Museum of Art, Nova York. D'El Greco a Cézanne*, al MNAC, i *Jean-Honoré Fragonard (1732-1806). Orígens i influències. De Rembrandt al segle XXI*, al CaixaForum.

22 de març: tertúlia «Història del quadre», a càrrec de Montse Aguer, directora del Centre d'Estudis Dalinians i patrona de la Fundació Dalí, a propòsit de l'obra *Gradiva descobreix les ruïnes antropomorfes*. ■■

31 de març: un any més, la Fundació Dalí va convidar els socis al concert anual.

12 de maig: l'agrupació Mediterrània Dansa va proposar als Amics dels Museus Dalí el seu espectacle *Havanera*, que es va representar al Teatre Jardí de Figueres.

27 de juliol: inauguració del Teatre-Museu de Nit en exclusiva per als Amics dels Museus Dalí. La vetllada va ser amenitzada per 8Company, que va oferir un espectacle de ball i cançons a l'estil del cabaret.

29 d'agost: sortida cultural a Barcelona per visitar la cripta de la Colònia Güell, a Santa Coloma de Cervelló, i per assistir com a públic al magazine de tarda *El club d'estiu*, de TV3.

6 de setembre: conferència a càrrec de Montse Aguer sobre la figura de la germana de l'artista, en ocasió de l'exposició temporal en homenatge a Anna Maria.

22 de setembre: sortida a peu pel Pla de l'Estany per descobrir la *Ruta de Salamina*; es tractava d'un recorregut guiat pels llocs on es va amagar el falangista Rafael Sánchez Mazas després d'escapar-se d'un afusellament col·lectiu, segons els fets que narra la famosa novel·la de Javier Cercas. A continuació, visita comentada a les coves prehistòriques de Serinyà, al Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles i al Museu Darder.

7 d'octubre: sortida pel cap de Creus per admirar les roques que van inspirar el Mestre, seguida d'una visita a la Casa-Museu Salvador Dalí de Portlligat.

<
Espectáculo de cabaret
ofrecido por 8Company
Espectacle de cabaret
ofert per 8Company

>
Cartel del Teatro-Museo Dalí de Noche
Cartell del Teatre-Museu Dalí de Nit

>>
La Bilboko Korral Elkartea ofreció
el concierto anual
La Bilboko Korral Elkartea va oferir
el concert anual

<
Salida a Portlligat y al Cap de Creus
Sortida a Portlligat i al cap de Creus

112

14 de octubre: velada de ópera en el Teatro Jardí, organizada en colaboración con el Área de Cultura del Ayuntamiento de Figueres. La asociación Amics de l'Òpera de Sabadell ofreció la obra *Un ballo in maschera*, de Giuseppe Verdi.

24 de noviembre: salida cultural a Barcelona, con visita a la torre Agbar, sede de Aigües de Barcelona, y a la exposición *Yves Tanguy. L'univers surrealista*, en el MNAC. Por la tarde se asistió a la representación de la obra *El libertino*, de E. Schmitt, en el Teatro Poliorama.

13 de diciembre: celebración de un concierto benéfico organizado conjuntamente por los Amics dels Museus Dalí y la Coral Polifónica de Figueres. La recaudación se destinó a la Maratón de TV3. A continuación se ofreció una cena de Navidad a los socios.

En lo que se refiere a la difusión, cabe destacar la edición de un folleto destinado a captar nuevos socios. Se hicieron versiones en cuatro idiomas, que se distribuyen entre el público de los tres museos Dalí.

OTRAS ACTIVIDADES CULTURALES

Concierto

El 31 de marzo de 2007, la Fundación organizó su décimo quinto concierto dedicado a todas las personas que colaboran con la entidad. El evento, que se celebró en el Teatro Jardí de Figueres, estuvo a cargo de la Sociedad Coral de Bilbao-Bilboko Korral Elkartea, bajo la dirección del maestro Iñaki Moreno Navarro y con la participación de la soprano Olatz Saitua. El programa constaba de una primera parte con piezas de Bach, Mozart, Rachmaninov, Donizetti y Montsalvatge, y de una segunda parte centrada en la canción tradicional, con piezas como *El rossinyol*, *El cant dels ocells*, *Maitetxo polita* o *Goiko mendian*. El concierto contó con el patrocinio de "la Caixa" y con la colaboración del Área de Cultura del Ayuntamiento de Figueres.

14 d'octubre: vetllada d'òpera al Teatre Jardí, organitzada en col·laboració amb l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Figueres. En aquesta ocasió es va poder gaudir de l'obra *Un ballo in maschera*, de Giuseppe Verdi, a càrrec dels Amics de l'Òpera de Sabadell

113

24 de novembre: sortida cultural a Barcelona, amb visita a la torre Agbar, seu d'Aigües de Barcelona, i a l'exposició *Yves Tanguy. L'univers surrealista*, al MNAC. A la tarda es va assistir a la representació de l'obra *El llibertí*, d'E. Schmitt, al Teatre Poliorama.

13 de desembre: celebració d'un concert benèfic organitzat conjuntament pels Amics dels Museus Dalí i la Coral Polifònica de Figueres. La recaptació es va destinar a la Marató de TV3. A continuació es va oferir un sopar de Nadal als socis.

Quant a difusió, cal destacar l'edició d'un fullet destinat a captar nous socis. Se'n van fer versions en quatre idiomes que es distribueixen entre el públic dels tres museus Dalí.

ALTRES ACTIVITATS CULTURALS

Concert

El 31 de març del 2007, la Fundació va organitzar, al Teatre Jardí de Figueres, el seu quinè concert, dedicat a totes les persones que col·laboren amb l'entitat. L'actuació va anar a càrrec de la Sociedad Coral de Bilbao-Bilboko Koral Elkartea, sota la direcció del mestre Iñaki Moreno Navarro i amb la participació de la soprano Olatz Saitua. El programa constava d'una primera part amb peces de Bach, Mozart, Rakhmaninov, Donizetti i Montsalvatge, i d'una segona part centrada en la cançó tradicional, amb peces com *El rossinyol*, *El cant dels ocells*, *Maitetxo polita* o *Goiko mendian*. El concert va ser organitzat amb el patrocini de "la Caixa" i amb la col·laboració de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Figueres.

6

PROTEGER PROTEGIR

INFRAESTRUCTURAS, CONSERVACIÓN Y SEGURIDAD

El Departamento de Museos se responsabiliza de la mejora y el mantenimiento de las infraestructuras de los museos Dalí y de la sede de la Fundación. Asimismo, analiza y planifica diferentes aspectos relativos a la conservación preventiva de las exposiciones permanentes y gestiona la política de la Fundación sobre la seguridad de las personas, los equipamientos y las obras de arte.

Inversiones en infraestructuras

Las inversiones realizadas durante el ejercicio 2007 en infraestructuras de la Fundación han ascendido a un total de 253 975 euros.

Entre otras actuaciones, cabe mencionar que se ha mejorado de forma radical el sistema de climatización de las salas Mae West y de las Pescaderías, de los cuatro pasillos y de las escaleras principales del Teatro-Museo Dalí.

En Púbol, se ha instalado, por primera vez, aire acondicionado en la sala del Piano y en la Habitación y Baño de Gala. Esta actuación ha permitido corregir las altas temperaturas que se alcanzaban en verano en este recinto.

El incremento de la seguridad antiintrusión ha sido otro de los grandes objetivos relacionados con las infraestructuras. Entre las inversiones realizadas con esta finalidad, destaca la digitalización de las imágenes que graban la cámaras de seguridad de los centros museísticos de Púbol y Portlligat.

En Portlligat, el espacio expositivo se ha ampliado con dos nuevos ámbitos: el Palomar y el *Cristo de los escombros*. En relación con esta iniciativa se han llevado a cabo un conjunto de intervenciones destinadas a la rehabilitación y consolidación de las estructuras arquitectónicas y decorativas del Olivar de la casa y a su adecuación museográfica: rehabilitación de la jardinería; consolidación de las paredes secas; impermeabilización del techo del tambor para el globo hinchable; rehabilitación del hueco para la toma de fotografías del Palomar y del mirador del *Cristo*; instalación de los elementos de seguridad y protección; saneamiento de la iluminación; e instalación y reubicación de los elementos informativos direccionales.

Otras inversiones destacadas son las que han hecho posible la instalación de nuevas puertas RF en el Teatro-Museo; la climatización de la sala del Patronato; la mejora de los lavabos de Portlligat (techos, paredes, sistema de extracción de aire y canalizaciones de desagües, así como su conexión con la red pública); la regeneración de plantas; el cambio de iluminación de la Sala de las Pescaderías y de diversos dibujos del Teatro-Museo; la modernización del sistema de iluminación de las oficinas; la ampliación de la iluminación perimetral de Púbol; la restitución del toldo del Templete, de las redes de la piscina y de las esteras de esparto artesanales de las salas en Portlligat; y por último, la protección de los elementos decorativos de la zona de la Piscina en Púbol.

INFRAESTRUCTURES I SEGURETAT

El Departament de Museus s'ocupa de la millora i el manteniment de les infraestructures dels museus Dalí i de la seu de la Fundació. Així mateix, analitza i planifica diversos aspectes de la conservació preventiva de les exposicions permanents i gestiona la política de la Fundació sobre la seguretat de les persones, els equips i les obres d'art.

Inversions en infraestructures

Enguany s'ha invertit un total de 253.975 euros en infraestructures de la Fundació.

Aquestes inversions, han permès millorar de forma radical el sistema de climatització de les sales Mae West i de les Peixateries, dels quatre passadissos i de les escales principals del Teatre-Museu Dalí.

A Púbol, s'ha instal·lat per primera vegada aire condicionat a la sala del Piano i a l'Habitació i el Bany de Gala. Aquesta actuació ha permès corregir les altes temperatures que s'hi assolien a l'estiu.

Un altre dels grans objectius relacionats amb les infraestructures ha estat l'increment de la seguretat antiintrusió. Entre les inversions realitzades amb aquesta finalitat, destaca la digitalització de les imatges que enregistren les càmeres de seguretat dels centres museístics de Púbol i Portlligat.

A Portlligat, l'espai expositiu s'ha ampliat amb dos nous àmbits: el Colomar i el *Crist de les escombraries*. Aquesta iniciativa ha comportat un conjunt d'intervencions destinades a la rehabilitació i consolidació de les estructures arquitectòniques i decoratives de l'Olivar de la casa i a la seva adequació museogràfica: rehabilitació de la jardineria; consolidació de les parets seques; impermeabilització del sostre del tambor per al globus inflable; rehabilitació de l'ou per a la presa de fotografies del Colomar i del mirador del *Crist*; instal·lació dels elements de seguretat i protecció; sanejament de la il·luminació; i instal·lació i reubicació dels elements informatius direccionals.

Altres inversions destacades són les que han fet possible la instal·lació de noves portes RF al Teatre-Museu; la climatització de la sala del Patronat; la millora dels lavabos de Portlligat (sostres, parets, sistema d'extracció d'aire i canalitzacions de desguassos, així com la seva connexió amb la xarxa pública); la regeneració de plantes; el canvi d'il·luminació de la Sala de les Peixateries i de diversos dibuixos del Teatre-Museu; la modernització del sistema d'il·luminació de les oficines; l'ampliació de la il·luminació perimetral de Púbol; la restitució del tendal del Temple, de les xarxes de la Piscina i de les estores d'espert artesanals de les sales a Portlligat; i la protecció dels elements decoratius de la zona de la Piscina a Púbol.

Mantenimiento de instalaciones

Dentro de las operaciones de mantenimiento de las instalaciones y los inmuebles de los museos Dalí y de la sede central de la Fundación se incluyen las que afectan a los sistemas de seguridad, control ambiental, climatización, iluminación y exposición.

Durante el 2007, este servicio ha subcontratado a terceros trabajos específicos de mantenimiento y reparación de las infraestructuras mencionadas por un valor de 265 928 euros.

Seguridad

La seguridad antiintrusión y contra incendios de los cuatro museos Dalí y de la Torre Galatea se ha visto incrementada gracias a las inversiones anteriormente comentadas.

La contratación de un mayor número de guardias y de personal de sala ha contribuido a reforzar esta seguridad.

<
Revisión médica y curso
sobre higiene postural
Revisió mèdica i curs
sobre higiene postural

>
Adecuación del nuevo espacio
visitable en el Olivar de Portlligat
Adequació del nou espai
visitable a l'Olivar de Portlligat

Manteniment d'instal·lacions

119

El manteniment de les instal·lacions i els immobles dels museus Dalí i de la seu central de la Fundació inclou les tasques que afecten els sistemes de seguretat, de control ambiental, de climatització, d'il·luminació i exposició.

Durant el 2007, aquest servei ha subcontractat a tercers treballs específics de manteniment i reparació de les infraestructures esmentades per valor de 265.928 euros.

Seguretat

La seguretat antiintrusió i contra incendis dels museus Dalí i de la Torre Galatea s'ha vist incrementada gràcies a les inversions anteriorment comentades.

Aquesta seguretat també s'ha reforçat mitjançant la contractació d'un major nombre de guardes i de personal de sala.

EL TEATRO-MUSEO, COMO CONJUNTO DE INSTALACIONES, SUPONE UN RETO PARA SU CONSERVACIÓN

CONSERVACIÓN Y RESTAURACIÓN

La principal tarea de este Departamento consiste en la conservación y restauración de las obras de la Fundación. Al objeto de garantizar la preservación futura de la obra daliniana, se han llevado a cabo intervenciones en cuatro ámbitos de actuación:

- conservación preventiva: incluye la conservación ambiental y el mantenimiento de los montajes y las instalaciones
- prevención y conservación de la colección durante su manipulación, traslado o exhibición
- restauración de pinturas, obra sobre papel y objetos
- documentación, realización de informes técnicos e investigación sobre los procedimientos artísticos de Dalí, así como asesoramiento técnico a los demás departamentos

A) CONSERVACIÓN PREVENTIVA

La conservación de las obras de la Fundación es de naturaleza primordialmente preventiva y tiene por finalidad la adopción de una serie de medidas externas orientadas a minimizar los posibles deterioros de las piezas causados por el envejecimiento de los materiales debido tanto a la acción del tiempo como a factores exteriores. Así, por ejemplo, se realiza el control y seguimiento de las condiciones ambientales de temperatura, humedad relativa y luz de las salas y de las áreas de almacén.

Año tras año se sigue un riguroso programa de mantenimiento y conservación que incluye la mejora constante de las condiciones de exposición de las obras, el plan de limpieza, las intervenciones puntuales de consolidación o la planificación de las restauraciones más importantes. Asimismo, el programa contempla el control de incidencias y la incorporación de nuevos datos técnicos a los inventarios de la Fundación. Dalí concibió el Teatro-Museo como una gran instalación, como una serie de montajes interrelacionados, lo cual no sólo supone un elemento distintivo para la institución, sino que constituye, al mismo tiempo, uno de los mayores retos para los conservadores, dada la diversidad y heterodoxia de los elementos y materiales utilizados.

EL TEATRE-MUSEU, COM A CONJUNT D'INSTAL·LACIONS, SUPOSA UN REPTE PER A LA SEVA CONSERVACIÓ

CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ

La tasca fonamental d'aquest Departament consisteix en la conservació i restauració de les obres de la Fundació. Les seves intervencions, que tenen per objecte garantir la preservació futura de l'obra daliniana, es poden classificar en quatre àmbits d'actuació:

- conservació preventiva: inclou la conservació ambiental i el manteniment dels muntatges i les instal·lacions
- prevenció i conservació de la col·lecció durant la manipulació, el trasllat i l'exhibició
- restauració de pintures, d'obra sobre paper i d'objectes
- documentació, realització d'informes tècnics i recerca sobre els procediments artístics de Dalí, així com assessorament tècnic a la resta de departaments

121

A) CONSERVACIÓ PREVENTIVA

La conservació de les obres de la Fundació és de naturalesa primordialment preventiva i té per finalitat l'adopció d'una sèrie de mesures externes adreçades a minimitzar les possibles deterioracions que pateixen les obres a causa de l'envelliment dels materials, sigui pel pas del temps o per factors exteriors. Així, per exemple, es realitza un control i seguiment de les condicions ambientals de temperatura, d'humitat relativa i de llum de les sales i les àrees de magatzem.

Any rere any, se segueix un programa rigorós de manteniment i de conservació que inclou la millora constant de les condicions d'exposició de les obres, el pla de neteja, les intervencions puntuals de consolidació o la planificació de les restauracions més importants, així com el control d'incidències i la incorporació de noves dades tècniques als inventaris de la Fundació. Dalí va concebre el Teatre-Museu com una gran instal·lació, és a dir, com una sèrie de muntatges interrelacionats, fet que representa un element distintiu per a l'entitat però que, alhora, planteja un gran repte als conservadors, atesa la diversitat i heterodòxia dels elements i materials emprats.

Conservación de objetos y montajes artísticos en el Teatro-Museo Dalí

Las intervenciones más relevantes efectuadas en el Teatro-Museo Dalí a lo largo del 2007 se han centrado en la Sala Mae West. En este espacio, además de completar el lento proceso de restauración de los dos cuadros que representan los ojos de la instalación del rostro de Mae West, se ha realizado un nuevo sistema de enmarcado de madera para la obra *Cabeza de Miguel Ángel*, un óleo sobre tablero; se ha consolidado y restaurado la escalera de madera, que estaba muy deteriorada; se ha colocado una peana forrada para mejorar las condiciones expositivas del montaje pop de plásticos, luces y figuras japonesas, y, finalmente, se ha materializado la propuesta de apertura de una puerta en la zona posterior del Paraíso a fin de proporcionar un acceso y una ventilación adecuada al espacio.

Por otra parte, se ha puesto en marcha la primera fase de la restauración de los collages de las puertas del vestíbulo del Teatro-Museo, realizados hacia 1974 por Amanda Lear bajo la supervisión de Dalí. La intervención consiste en ir despegando los collages de fotografías y papeles de los paneles de madera de las puertas al objeto de enviarlos al Departamento de Conservación para su restauración. Mientras dura la intervención, los originales se sustituyen por reproducciones fotográficas.

A finales de año, y aprovechando las obras de mejora de la climatización, que exigían el cierre de la escalera del museo, se han retirado y revisado todos los objetos de la zona. Entre las actuaciones realizadas destacan las siguientes: la limpieza sistemática de todas las piezas; el desmontaje y la restauración, por primera vez, del personaje sobre porexpan que representa a Hércules, que lleva una máscara de papel maché y una concha, y que sostiene una columna de madera policromada con una tela de saco; y la restauración de la cabeza en relieve plateada sobre porexpan negro. También se ha retirado de su lugar original, por primera vez, el águila de Valls, al objeto de fijar algún desgarrón, restaurar la corona del chino y mejorar el sistema de iluminación; finalmente, se ha ajustado el índice lumínico adecuado a las obras mediante la colocación de filtros protectores en todas las ventanas de la escalera.

Este año, el Departamento ha contado con la colaboración externa de especialistas en conservación de material inorgánico para restaurar los seis florones de alabastro del patio del Cadillac. Además, se ha contactado con la Fundación Eduardo Capa de Madrid —que fue quien en su día realizara la escultura de bronce *Homenaje a Newton*, situada en el exterior del museo— para encargarle la limpieza de la pátina que la cubre y que con los años se había degradado notablemente.

<
Restauración de los seis florones
de alabastro del patio, antes
y después de la intervención
Restauració dels sis florons
d'alabastre del pati, abans
i després de la intervenció

>
Retoques de pintura en el
vestíbulo del Teatro-Museo
Retocs de pintura en el
vestíbul del Teatre-Museu

123

>
Las intervenciones de conservación más
relevantes se han centrado en la Sala Mae West
Les intervencions de conservació més
rellevants s'han centrat a la Sala Mae West

<
Consolidación de la escalera
de madera policromada de la
Sala Mae West
Consolidació de l'escala de
fusta policromada de la Sala
Mae West

<
Limpieza de la pintura de la
cabeza en relieve plateada de
la escalera del Teatro-Museo
Neteja de la pintura del cap
en relleu platejat de l'escala
del Teatre-Museu

124

<
Montaje *Hércules* que, dibujado
sobre porexpan negro y con una
máscara, sostiene una columna
de madera con tela de saco
Muntatge *Hèrcules*, que, dibuixat
sobre porexpan negre i amb una
màscara, sosté una columna
de fusta amb tela de sac

<<
Consolidación de los
dorados de los capiteles
Consolidació dels
daurats dels capitells

Limpeza y recuperación de la pátina de la escultura de bronce *Homenaje a Newton*, situada en el exterior del Museo
 Neteja i recuperació de la pàtina de l'escultura de bronze *Homenatge a Newton*, situada a l'exterior del Museu

Conservació d'objectes i muntatges artístics al Teatre-Museu Dalí

Durant l'any 2007, les intervencions més rellevants al Teatre-Museu s'han centrat en la Sala Mae West. En aquest espai, a més de completar el lent procés de restauració dels dos quadres que representen els ulls de la instal·lació del rostre de Mae West, s'ha realitzat un nou sistema d'emmarcament de fusta per a un oli sobre tauler, *Cap de Miquel Àngel*, s'ha consolidat i restaurat l'escala de fusta, que estava molt deteriorada, s'ha col·locat una peanya folrada per tal de millorar les condicions expositives del muntatge pop de plàstics, llums i figures japoneses i, finalment, s'ha materialitzat la proposta d'obertura d'una porta a la zona posterior del Paradís per tal de proporcionar un accés i una ventilació adequada a l'espai.

125

D'altra banda, s'ha posat en marxa la primera fase de la restauració dels collages de les portes del vestíbul del Teatre-Museu, que Amanda Lear va fer cap al 1974 sota la supervisió de Dalí. La intervenció consisteix a anar desenganxant els collages de fotografies i papers dels plafons de fusta de les portes per tal de restaurar-los al Departament de Conservació. Mentre dura la intervenció, els originals se substitueixen per reproduccions fotogràfiques.

A finals d'any, i aprofitant les obres de millora de la climatització, que exigien el tancament de l'escala del Museu, s'han retirat i revisat tots els objectes de la zona. Entre les actuacions realitzades destaquen les següents: la neteja sistemàtica de totes les peces; el desmuntatge i la restauració, per primer cop, del personatge sobre porexpan que representa Hèrcules, que porta una màscara de paper maixé i una petxina i que sosté una columna de fusta policromada amb una tela de sac; i la restauració del cap en relleu platejat sobre porexpan negre. També s'ha tret del seu lloc original, per primera vegada, l'àliga de Valls, per tal de fixar algun estrip, per restaurar la corona del xinès i per millorar-ne el sistema d'il·luminació; finalment, s'ha ajustat l'índex lumínic adient a les obres mitjançant la col·locació de filtres protectors a totes les finestres de l'escala.

Aquest any, el Departament ha tingut la col·laboració externa d'especialistes en conservació de material inorgànic per tal de restaurar els sis florons d'alabastre del pati del Cadillac. A més, s'ha contactat amb la Fundació Eduardo Capa de Madrid, que va ser qui al seu dia va realitzar l'escultura de bronze *Homenatge a Newton*, situada a l'exterior del Museu, per encarregar-li la neteja de la pàtina que la cobreix, ja que amb el pas dels anys s'havia degradat notablement.

>
 Se restaura la máscara de papel maché que cubre el rostro del personaje de Hércules
 Es restaura la máscara de paper maixé que cobreix el rostre del personatge d'Hèrcules

>
 El águila de Valls se traslada por primera vez de su lugar habitual para ser restaurada.
 L'àliga de Valls es trasllada per primera vegada del seu lloc original per ser restaurada.
 Procés de fixació de la pintura

<
 Nuevo sistema de enmarcado de madera para *Cabeza de Miguel Ángel*
 Nou sistema d'emmarcament de fusta per a *Cap de Miguel Àngel*

<<
 Consolidación y limpieza del marco de *Autorretrato*
 Consolidació i neteja del marc d'*Autoretrat*

<
 Mejoras en el sistema de enmarcado
 Milliores en el sistema d'emmarcament

<<
 El equipo de mantenimiento ayuda a descolgar la obra *Odalisca cibernética*
 L'equip de manteniment ajuda a despenjar l'obra *Odalisca cibernètica*

>
Labores de mantenimiento
periódico en el espacio Dalí·Joyas
Tasques de manteniment
periòdic a l'espai Dalí·Joiés

<
El cristal del Cadillac fue restituido
El vidre del Cadillac va ser restituït

>
Limpieza del icono ruso de Portlligat que representa a San Nicolás, con trabajo de repujado del metal alrededor de las carnaciones pintadas sobre la madera (antes y después de la intervención). Detalle de otro icono en el que se aprecia con qué está esmaltado
Neteja de la icona russa de Portlligat que representa sant Nicolau, amb treball de repussat del metall al voltant de les carnacions pintades sobre la fusta (abans i després de la intervenció). Detall d'una altra icona on s'aprecia amb què està esmaltada

Púbol y Portlligat

Como cada año, la conservación y el mantenimiento de las casas-museo de Púbol y Portlligat ha comportado la restauración de diversos objetos, la recolocación de las piezas delicadas en las salas una vez acabadas las obras anuales, y el control del mantenimiento de las taxidermias y del mobiliario de madera.

En Púbol se ha llevado a cabo la restauración de la puerta antigua de la habitación de invitados, la restauración de diversos objetos de la vitrina de la misma sala —entre otros, una pintura sobre cristal y el colgador con reloj blando—, la mejora del enmarcado de las fotografías de Marc Lacroix y también la continuación del plan de limpieza de los trajes y los complementos de Dalí y Gala. Además, el Departamento se ha hecho cargo del montaje de la exposición anual, en esta ocasión integrada por fotografías y titulada *Gala. Álbum*.

En Portlligat se ha recuperado y restaurado el *Cristo de los escombros*, una instalación realizada por Dalí en el Olivar a partir de una barca de pescadores vieja, troncos y escombros. También se prosiguió con las labores de mejora de la conservación de los elementos de la zona de la Piscina, donde se finalizó la restauración de la mujerpez de yeso, y se consolidaron y protegieron el burro de madera y el tronco de olivo situados bajo el contenedor-fuente. En el interior de la casa se restauraron dos iconos rusos de la Sala Oval que representan a San Nicolás así como *El caballo de treinta y cinco kilómetros*, una escultura realizada a base de esferas de porexpan recubiertas de gasa y yeso que se consolidó y limpió y cuya presentación se mejoró con una peana de sujeción metálica. Finalmente, especialistas en restauración de tejidos se encargaron de restaurar el *pardessus* de los años sesenta, que se encontraba muy deteriorado.

>
Restauración de un *pardessus*
transparente con flores de colores
de los años sesenta
Restauració d'un pardessus
transparent amb flors de colors
dels anys seixanta

Púbol i Portlligat

129

Com cada any, la conservació i el manteniment de les cases-museu de Púbol i Portlligat ha comportat la restauració de diversos objectes, la recol·locació de les peces delicades a les sales un cop acabades les obres anuals, i el control del manteniment de les taxidèrmies i del mobiliari de fusta.

A Púbol cal destacar la restauració de la porta antiga de l'habitació dels convidats, la restauració de diversos objectes de la vitrina de la mateixa sala, com ara una pintura sobre vidre i el penjador amb rellotge tou, la millora de l'emmarcament de les fotografies de Marc Lacroix i també la continuació del pla de neteja dels vestits i complements de Dalí i Gala. A més, el Departament s'ha fet càrrec del muntatge de l'exposició anual, *Gala. Àlbum*, en aquesta ocasió integrada per fotografies.

A Portlligat es va recuperar i restaurar el *Crist de les escombraries*, una instal·lació realitzada per Dalí a l'Olivar a partir d'una barca de pescadors vella, troncs i runa. També es va continuar millorant la conservació dels elements de la zona de la Piscina, on es va enllestir la restauració de la dona-peix de guix, i es van consolidar i protegir el burro de fusta i el tronc d'olivera situats sota el contenidor-font. A l'interior de la casa es van restaurar les peces següents: dues icones russes de la Sala Oval que representen sant Nicolau, i *El cavall de trenta-cinc quilòmetres*, una escultura feta a base d'esferes de porexpan recobertes de gasa i guix que es va consolidar i netejar i la presentació de la qual es va millorar mitjançant una peanya de subjecció metàl·lica; finalment, especialistes en restauració de teixits es van encarregar de restaurar el pardessus dels anys seixanta, que es trobava molt deteriorat.

< Segunda fase de la restauración de la escultura *Mujer-peiz*, que ha consistido en la recuperación de los pies-cola a partir de la documentación existente
 Segona fase de la restauració de l'escultura *Dona-peix*, que ha consistit a recuperar els peus-cua a partir de la documentació existent

> Conservación del *Cristo de los escombros*. Proceso de restauración de la antigua barca
 Conservació del *Crist de les escombraries*. Procés de restauració de l'antiga barca

<
 Las esferas de porexpan, gasa y yeso de *El caballo de treinta y cinco kilómetros* se han consolidado y limpiado
 Les esferes de porexpan, gasa i guix d'*El cavall de trenta-cinc quilòmetres*, s'han consolidat i netejat

>
 Restauración de una puerta antigua de Púbol
 Restauració d'una porta antiga de Púbol

>
 Recuperación de la capa de protección del burro que se encuentra en la piscina de Portlligat
 Recuperació de la capa de protecció del burro que es troba a la piscina de Portlligat

>
 Detalle de un colgador-objeto de Púbol antes y después de la consolidación
 Detall d'un penjador-objecte de Púbol abans i després de la consolidació

Supervisión de la manipulación de obras y de las condiciones ambientales de las salas durante las exposiciones *Dalí Multifaceted* y *Gala. Àlbum*
 Supervisió de la manipulació d'obres i de les condicions ambientals de les sales durant les exposicions *Dalí Multifaceted* i *Gala. Àlbum*

Mejora del enmarcado del *Espectro del Sex-Appeal*
 Millora de l'emmarcament de l'*Espectre del Sex-Appeal*

Conservación de la colección durante la manipulación, el traslado y la exhibición

En cumplimiento de las normas internacionales de conservación, y con el objetivo de minimizar al máximo los factores de riesgo que conlleva el movimiento de obras de arte, el Departamento se responsabiliza de las cuestiones técnicas que se derivan de las exposiciones y los préstamos de obra. Todo préstamo comporta una serie de tareas básicas, como la revisión de los enmarcados de las obras, la realización de viajes como correos, la elaboración de informes sobre el estado de las piezas a la salida y a la llegada, la supervisión de los embalajes y el desarrollo de los métodos para garantizar un almacenaje y una exhibición seguros.

Durante el 2007 se han realizado grandes exposiciones que han comportado un importante movimiento de obra objeto de préstamo. Entre ellas, *Dalí Multifaceted: Centenary Exhibition*, con tres itinerancias a Japón, *Dalí, Painting & Film*, a la Tate Modern de Londres y a Los Ángeles, y la exposición de Finlandia. Además, la Fundación ha organizado dos pequeñas exposiciones en las salas del Teatro-Museo, una dedicada a Anna Maria y la otra sobre autorretratos, con obras prestadas de otras colecciones. Por otra parte, se han adecuado muchos de los enmarcados de pinturas destacadas que habitualmente se encuentran expuestas en el Teatro-Museo, como *Galatea de las esferas* o *Port Alger*. Entre los numerosos dibujos y fotografías enmarcados para la ocasión cabe destacar las 35 ilustraciones para la *Autobiografía de Benvenuto Cellini*. Además, los restauradores han ideado un nuevo sistema de protección con carpetas de conservación para la manipulación, el traslado y la exposición de los documentos. Finalmente, los dioramas *Babaouo* y *Mae West* también han requerido algunas intervenciones de conservación para ser transportados.

Supervisi3n de embalajes e informes de condici3n de las obras en pr3stamo
Supervisi3n d'embalatges i informes de condici3n de les obres en pr3stec

Conservaci3n de la col·lecci3n durant la manipulaci3n, el trasllat i l'exhibici3n

133

En compliment de les normes internacionals de conservaci3n, el Departament es responsabilitza de les qüestions t3cniques derivades de les exposicions i els pr3stecs d'obra per tal de minimitzar els factors de risc que comporta el moviment d'obres d'art. Tot pr3stec requereix un seguit de tasques b3siques, com ara la revisi3n dels emmarcaments de les obres, la realitzaci3n de viatges com a correus, l'elaboraci3n d'informes sobre l'estat de sortida i arribada de les peces, la supervisi3n dels embalatges i el desenvolupament de m3todes per a un emmagatzematge i una exhibici3n segurs.

Durant el 2007 s'han realitzat grans exposicions que han comportat molt de moviment d'obra objecte de pr3stec, com ara *Dalí Multifaceted: Centenary Exhibition*, amb tres itineràncies al Jap3, *Dalí, Paintingo & Film*, a la Tate Modern de Londres i a Los Angeles, i l'exposici3n de Finlàndia. A m3s, la Fundaci3n ha organitzat dues petites exposicions a les mateixes sales del Teatre-Museu, una dedicada a Anna Maria i l'altra sobre autoretrats, amb obres prestades d'altres col·leccions. Així mateix, s'han adequat molts dels emmarcaments d'algunes pintures destacades que habitualment es troben exposades al Teatre-Museu, com *Galatea de les esferes* o *Port Alguer*. Entre els nombrosos dibuixos i fotografies emmarcats per a l'ocasi3n cal destacar les trenta-cinc il·lustracions per a l'*Autobiografia de Benvenuto Cellini*. A m3s, els restauradors han ideat un nou sistema de protecci3n amb carpetes de conservaci3n per a la manipulaci3n, el trasllat i l'exposici3n dels documents. Finalment, els diorames *Babaouo* i *Mae West* tamb3 han requerit algunes intervencions de conservaci3n per possibilitar-ne el transport.

>
Cambio de bastidor del óleo
«La hilandera» de Vermeer
Canvi de bastidor de l'oli
«La filadora» de Vermeer

B) RESTAURACIÓN

Restauración de pinturas

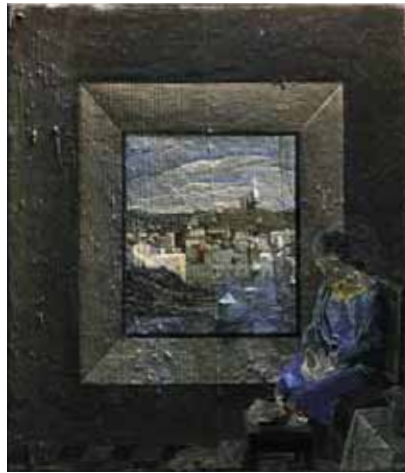
En el ejercicio 2007 se han restaurado las dos pinturas de la instalación de la Sala Mae West que representan los ojos de la actriz, realizados al óleo hacia 1974 con pinceladas cortas y muy gruesas sobre fotografía en blanco y negro de grandes dimensiones. *Los puentes de París* y *La estación de Perpiñán* no se habían restaurado nunca y presentaban un elevado grado de oscurecimiento a causa de la suciedad acumulada. El proceso de limpieza ha sido laborioso y lento, pero ha supuesto una mejora total de la visión estética gracias al aumento de luminosidad de los colores y de la profundidad de la perspectiva de la obra. Durante el proceso de restauración, los originales se sustituyeron por reproducciones fotográficas.

134

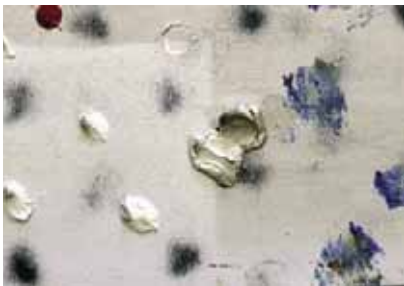
Con motivo de las diversas exposiciones celebradas a lo largo del ejercicio se han llevado a cabo también otras intervenciones menores de conservación y restauración, entre ellas las eliminaciones de deformaciones de la tela, las limpiezas en seco de las capas de superficie o las consolidaciones de pintura. Así, en *Simbiosis y mujer-animal*, un óleo mezclado con arena, conchas y gravilla sobre cartón piedra datado en 1928, se fijó una zona de la capa pictórica que presentaba grietas y se consolidó el sistema de sujeción al marco; en *Gala contemplando el «Corpus hipercubus»*, un óleo sobre tela de 1954, se fijó la pintura, que estaba agrietada a causa de un arañazo; y en la *Naturaleza muerta* de 1924 también se fijó la capa pictórica, que puntualmente mostraba fisuras levantadas a causa de antiguas restauraciones. Además, se cambiaron los bastidores viejos y en mal estado de diversas telas, como *Estudio para «Retrato rinoceróntico de «La hilandera» de Vermeer»*, *Enigma* y *Personaje inspirado en la tumba Médicis y caligrafía catastrófeiforme*. Finalmente, se consolidaron los márgenes del soporte de tablex de los tres *Proyectos de decorado para la película «Spellbound»*.

A finales de año se inició el proceso de conservación de *Muchacha cosiendo*, un óleo sobre tabla de 1926 dejado en depósito temporal en la Fundación para ser expuesto en las salas durante el verano. Con este fin, se llevó a cabo un estudio completo de la obra que incluyó la inspección de detalles con luz visible, lupa binocular y reflectómetro de infrarrojos y de fluorescencia de ultravioleta, así como la toma de micromuestras de la capa pictórica y del barniz para identificar los materiales. La luz infrarroja permitió observar el dibujo en lápiz subyacente a la pintura y compararlo con dos dibujos preparatorios de la obra que se conservan en la Fundación.

Finalmente, cabe destacar la continuación de las labores de mejora de los enmarcados de las pinturas de Antoni Pitxot expuestas en el segundo piso del Teatro-Museo así como de otras obras del centro, como la emblemática *La cesta de pan*, de 1945, para la cual se proyectó una vitrina de control climático.

>
 Inspección de la técnica pictórica de *Muchacha cosiendo* con luz frontal, rasante y reflectografía de infrarrojos, que confirma la existencia de un dibujo preparatorio
 Inspecció de la tècnica pictòrica de *Noia cosint* amb llum frontal, rasant i reflectografia d'infraroigs, que es confirma l'existència d'un dibuix preparatori

135

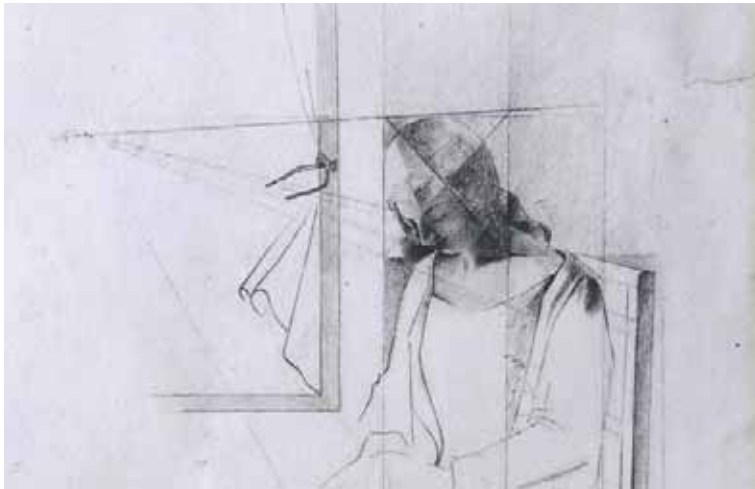

<
 Restauración de las dos pinturas con mucho grueso que representan los ojos de Mae West. Detalles de las pruebas de limpieza
 Restauració de les dues pintures amb molt de gruix que representen els ulls de Mae West. Detalls de les proves de neteja

>
 Proceso de fijación de la pintura
Muchacha cosiendo
 Procés de fixació de la pintura
Noia cosint

>
 Fijación de una zona de
Simbiosis de mujer-animal.
 Textura del collage de piedras
 Fixació d'una zona de
Simbiosi de dona-animal.
 Textura del collage de pedres

<
 Dibujos preparatorios sobre
 papel de *Muchacha cosiendo*
 Dibuixos preparatoris sobre
 paper de *Noia cosint*

<
Detalle de *Simbiosis de mujer-animal* con luz frontal y rasante para observar el relieve
Detall de *Simbiosi de dona-animal* amb llum frontal i rasant per observar el relleu

B) RESTAURACIÓ

Restauració de pintures

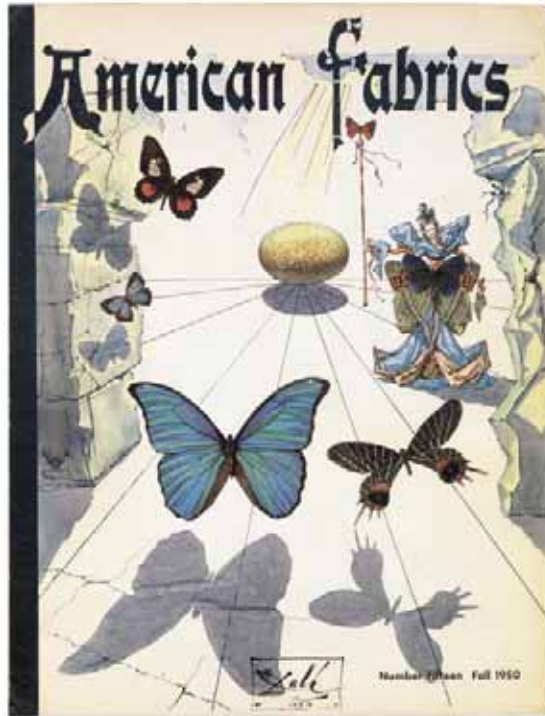
Aquest 2007 s'han restaurat els ulls de Mae West: es tracta de les dues pintures de la instal·lació de la Sala Mae West que representen els ulls de l'actriu, realitzats a l'oli cap al 1974 amb pinzellades curtes de molt gruix sobre fotografia en blanc i negre de grans dimensions. *Els ponts de París i L'estació de Perpinyà* no s'havien restaurat mai i presentaven un grau elevat d'enfosquiment a causa de la brutícia acumulada. El procés de neteja ha estat laboriós i lent, però ha suposat una millora total de la visió estètica gràcies a l'augment de lluminositat dels colors i de la profunditat de la perspectiva de l'obra. Durant el procés de restauració es van substituir els originals per reproduccions fotogràfiques.

137

Altres intervencions menors de conservació i restauració han estat les vinculades a les exposicions, com ara les eliminacions de deformacions de la tela, les neteges en sec de les capes de superfície o les consolidacions de pintura. Així, a *Simbiosi i dona-animal*, un oli barrejat amb sorra, curcules i graveta sobre cartró pedra datat al 1928, es va fixar una zona de la capa pictòrica que presentava clivelles i es va consolidar el sistema de subjecció al marc; a *Gala contemplant el «Corpus hipercubus»*, un oli sobre tela del 1954, es va fixar la pintura, que estava clivellada a causa d'una rascada; i a la *Natura morta* del 1924 també es va fixar la capa pictòrica, que puntualment mostrava esquerdes aixecades a causa d'antigues restauracions. A més, es van canviar els bastidors vells i en mal estat de diverses teles, com ara *Estudi per a «Retrat rinoceròntic de «La filadora» de Vermeer»*, *Enigma* i *Personatge inspirat en la tomba Mèdici i cal·ligrafia catastrofèiforme*, i, finalment, es van consolidar els marges del suport de tàblex dels tres *Projectes de decorat per a la pel·lícula «Spellbound»*.

D'altra banda, a finals d'any es va iniciar el procés de conservació de *Noia cosint*, un oli sobre taula del 1926 deixat en dipòsit temporal a la Fundació per ser exposat a les sales durant l'estiu. Amb aquest fi, es va realitzar un estudi complet de l'obra que va incloure la inspecció de detalls amb llum visible, lupa binocular i reflectòmetre d'infraroigs i de fluorescència d'ultraviolat, així com la presa de micromostres de la capa pictòrica i del vernís per identificar-ne els materials. La llum infraroja va permetre observar el dibuix a llapis subjacent a la pintura i comparar-lo amb dos dibuixos preparatoris de l'obra que es conserven a la Fundació.

Finalment, cal destacar la continuació de les tasques de millora dels emmarcaments de les pintures d'Antoni Pitxot exposades al segon pis del Teatre-Museu i d'altres obres del mateix centre, com ara l'emblemàtica *Panera del pa* (1945), per a la qual es va projectar una vitrina de control climàtic.

Conservación de un ejemplar de 1950 de la revista *American Fabrics*
Conservació d'un exemplar del 1950 de la revista *American Fabrics*

Restauración de obras sobre papel

La restauración de dibujos, relacionada con las exposiciones del año, consistió básicamente en realizar tareas de limpieza en seco de la superficie de las obras y de mejora del enmarcado: en el reverso de *Le pervers polymorphe de Freud* se colocaron bisagras de papel Japón; los dos dibujos a tinta *Escena de café* y *El rostro de la guerra*, de 1941, se despegaron del soporte viejo, al que estaban adheridos directamente con cinta de doble cara; la acuarela *Muchacha con un bol de frutas*, de 1921, y la *Academia* donada por J. A. Samaranch también se despegaron de un cartón oxidado para enmarcarlas correctamente. Otras obras sobre papel, como el gouache de *Estudio para el ballet «Bacchanale»*, de 1939, requirieron la fijación de la capa pictórica agrietada. Cabe destacar la inspección con lupa binocular de los 41 dibujos para la *Autobiografía de Benvenuto Cellini*: en 11 casos se realizó una limpieza superficial con goma en polvo, y también se reintegró un pequeño desgarrón en una obra.

Por último, se restauraron diversos documentos del Centro de Estudios Dalinianos. Las operaciones realizadas incluyeron la limpieza, desacidificación, consolidación y reintegración de desgarros de manuscritos originales de Dalí y de cubiertas de diversos libros y revistas, entre los cuales destacan un ejemplar de 1950 de *American Fabrics* o los libros *La vida secreta de Salvador Dalí* y *Le mythe tragique de «L'Angélus» de Millet* (1963).

Anverso y reverso de la acuarela *Muchacha con un bol de frutas*
Anvers i revers de l'aquarel·la *Noia amb un bol de fruites*

Restauració d'obres sobre paper

139

La restauració de dibuixos, relacionada amb les exposicions de l'any, va consistir bàsicament a realitzar tasques de neteja en sec de la superfície de les obres i de millora de l'emmarcament: al revers de *Le pervers polymorphe de Freud* es van col·locar xarneres de paper japó; els dos dibuixos a tinta *Escena de cafè* i *El rostre de la guerra*, del 1941, es van desenganxar del suport vell, al qual estaven adherits directament amb cinta de doble cara; l'aquarel·la *Noia amb un bol de fruites*, del 1921, i l'*Acadèmia* donada per J. A. Samaranch també es van desenganxar d'un cartró oxidat per tal d'emmarcar-les correctament. Altres obres sobre paper, com el guaix de *l'Estudi per al ballet «Bacchanale»*, del 1939, van requerir la fixació de la capa pictòrica clivellada. Cal remarcar així mateix la inspecció amb lupa binocular dels quaranta-un dibuixos per a *l'Autobiografia de Benvenuto Cellini*: en onze casos es va realitzar una neteja superficial amb goma en pols, i en una obra es va reintegrar un petit estrip.

D'altra banda, es van restaurar diversos documents del Centre d'Estudis Dalinians. Les operacions realitzades van incloure la neteja, desacidificació, consolidació i reintegració d'estrips de manuscrits originals de Dalí i de cobertes de diversos llibres i revistes, entre els quals destaquen un exemplar del 1950 d'*American Fabrics* o els llibres *La vida secreta de Salvador Dalí* i *Le mythe tragique de «L'Angélu» de Millet* (1963).

> Fijación de la capa pictórica
cuarteada del gouache
Estudio para el ballet
«Bacchanale» y detalles
Fixació de la capa pictòrica
clivellada del guaix
Estudi per al ballet
«Bacchanale» i detalls

140

<
 La primera fase de restauración de los collages del vestíbulo consiste en retirarlos de los paneles de madera de las puertas
 La primera fase de restauració dels collages del vestíbul consisteix en retirar-los del plafons de fusta de les portes

<
 Eliminación de restos de cola oxidada en el reverso del papel
 Eliminació de restes de cola oxidada al revers del paper

C) DOCUMENTACIÓN E INVESTIGACIÓN TÉCNICA

Las actividades de estudio y de documentación, de realización de informes y de investigación sobre la técnica de Salvador Dalí tienen como objetivo el continuo enriquecimiento de la base de datos sobre los procedimientos artísticos del artista, además de proporcionar apoyo técnico tanto al resto de departamentos y servicios de la Fundación como a las diversas peticiones externas. Actualmente, el Departamento lleva a cabo diversos proyectos de investigación, que cuentan con la colaboración principal de los laboratorios científicos del Departamento de Conservación y Restauración y el Departamento de Grabado de la Universitat de Barcelona.

Análisis de obra única

142

Durante el 2007, el Departamento ha continuado trabajando en el proyecto del estudio y documentación de la técnica pictórica de Salvador Dalí, que se ha enriquecido con la adquisición de un nuevo microscopio estereoscópico de hasta 115 aumentos. Toda la información técnica recogida es indispensable para garantizar la óptima calidad y el juicio correcto de los informes de restauración que se emiten para la Comisión de Acreditación y Catalogación —por ejemplo, los veinticinco informes sobre dibujo y pintura que permitieron evaluar la autenticidad de unas obras presentadas a la Comisión—, a fin de efectuar los peritajes especiales solicitados por las autoridades judiciales y policiales o para dar apoyo a cualquier otro proyecto, como la adquisición de nuevas obras o el catálogo razonado en línea de pinturas de Salvador Dalí. Otra línea de investigación que avanza es el estudio del extenso material inédito de taller del artista que se conserva en la Fundación. Además, se ha continuado con el programa de revisión de los datos de inventario de las obras originales sobre papel y cartón del fondo de la colección expuesta en el Teatro-Museo.

Obra gráfica

El Departamento ha iniciado este año una nueva fase del proyecto de investigación sobre materiales y técnicas que lleva a cabo en colaboración con el Departamento de Conservación y Restauración y el Departamento de Grabado de la Universitat de Barcelona, junto con dos becarias de doctorado. Durante esta quinta fase, la investigación se ha fijado los siguientes objetivos: el examen de la serie *La vida es sueño*, de 1975, la revisión y la determinación del estado de la cuestión de toda la información generada hasta el momento, y la ampliación del estudio a piezas relacionadas con el *modus operandi* del artista en la realización de la obra gráfica, como dibujos preliminares, materiales de calco y planchas. Por otra parte, se ha completado la información técnica de los inventarios sobre libros de artista, entre los cuales destacan *Les poèmes secrets d'Apollinaire* y *Les poèmes de Mao Tsé-Toung*.

<
Examen con microscopio estereoscópico
Examen amb microscopi estereoscòpic

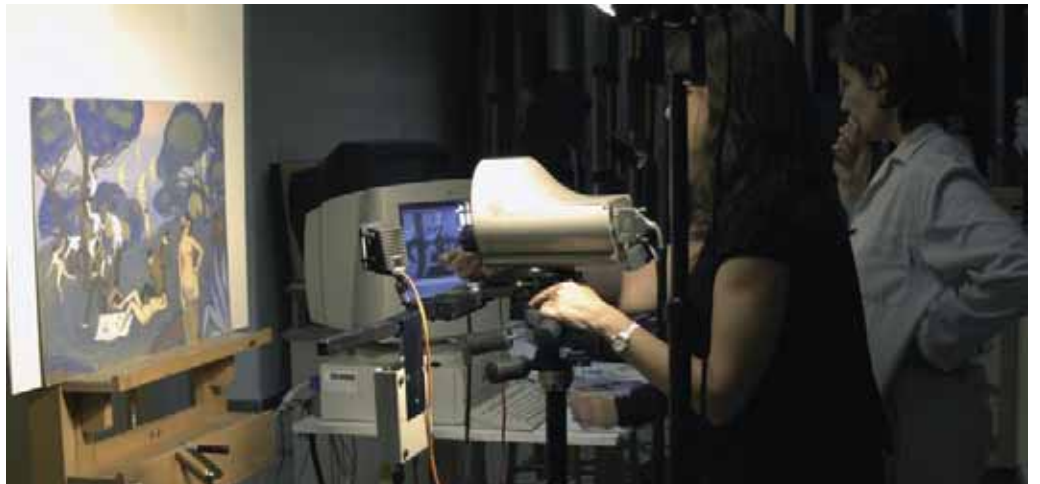

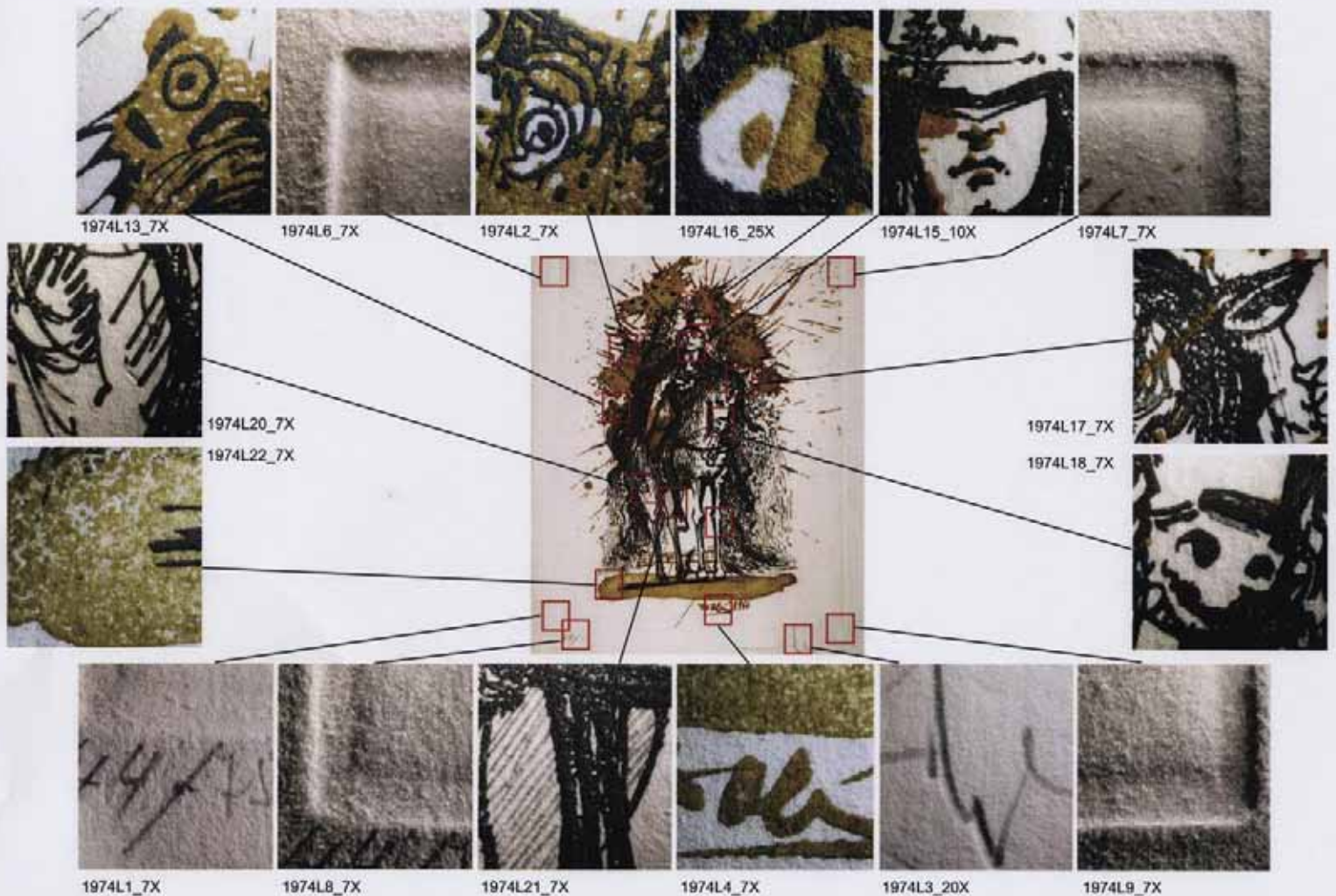
<
Realización de microfotografías
de técnica pictórica
Realització de microfotografies
de tècnica pictòrica

>
Investigación sobre los materiales
y las técnicas de la obra gráfica
Investigació sobre els materials
i les tècniques de l'obra gràfica

>
Inspección con reflectografía
de infrarrojos de un temple
sobre cartón para ver el dibujo
subyacente
Inspecció amb reflectografia
d'infraroigs d'un tremp sobre
cartró per veure'n el dibuix
subjacent

<

Detalles del óleo *Naturaleza muerta con luz frontal*
y rasante, para examinar la textura, y con luz
ultravioleta que muestra antiguos retoques
Detalls de l'oli *Natura morta* amb llum frontal
i rasant, per examinar-ne la textura, i amb llum
ultraviolada que mostra antics retocs

C) DOCUMENTACIÓ I INVESTIGACIÓ TÈCNICA

Les activitats de recerca i de documentació, de realització d'informes i d'investigació sobre la tècnica de Salvador Dalí tenen per objecte enriquir de manera continuada la base de dades sobre els procediments artístics de l'artista, així com donar suport tècnic tant a la resta dels departaments i serveis de la Fundació com a les diverses peticions externes. Actualment, el Departament porta a terme diferents projectes de recerca, amb la col·laboració principal dels laboratoris científics dels departaments de Conservació i Restauració i de Gravat de la Universitat de Barcelona.

Anàlisi d'obra única

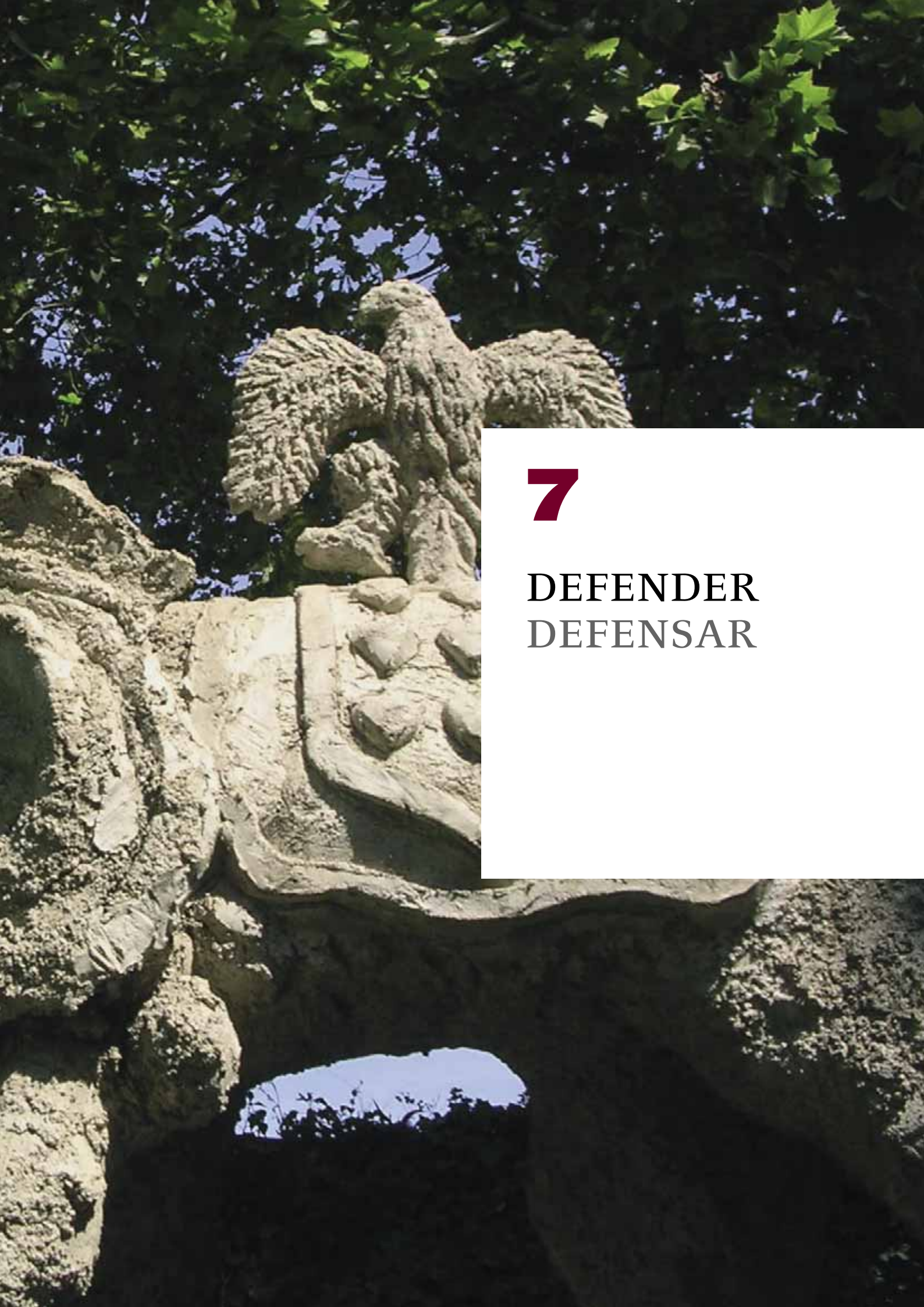
Durant el 2007 s'ha continuat treballant en el projecte d'estudi i documentació de la tècnica pictòrica de Salvador Dalí, que s'ha enriquit amb l'adquisició d'un nou microscopi estereoscòpic de fins a 115 augments. Tota la informació tècnica recollida és indispensable per garantir l'òptima qualitat i el judici correcte dels informes de restauració que s'emeten per a la Comissió d'Acreditació i Catalogació —per exemple, els vint-i-cinc informes de dibuix i pintura que van permetre avaluar l'autenticitat d'unes obres presentades a la Comissió—, a fi de realitzar els peritatges especials sol·licitats per les autoritats judicials i policials i per donar suport a qualsevol altre projecte, com l'adquisició de noves obres o el catàleg raonat en línia de pintures de Salvador Dalí. Un altre eix de recerca que avança és l'estudi de l'extens material inèdit de taller de l'artista que es conserva a la Fundació. A més, s'ha continuat amb el programa de revisió de les dades d'inventari de les obres originals sobre paper i cartró del fons de la col·lecció exposada al Teatre-Museu.

145

Obra gràfica

Enguany, el Departament ha iniciat una nova fase del projecte d'investigació sobre materials i tècniques que du a terme en col·laboració amb els departaments de Conservació i Restauració i de Gravat de la Universitat de Barcelona, juntament amb dues becàries de doctorat. Durant aquesta cinquena fase, la investigació s'ha fixat els objectius següents: l'examen de la sèrie *La vida es sueño*, del 1975, la revisió i la determinació de l'estat de la qüestió de tota la informació generada fins al moment, i l'ampliació de l'estudi a peces relacionades amb el *modus operandi* de l'artista en la realització de l'obra gràfica, com ara dibuixos preliminars, materials de calc i planxes. D'altra banda, s'ha completat la informació tècnica dels inventaris sobre llibres d'artista, entre els quals destaquen *Les poèmes secrets d'Apollinaire* i *Les poèmes de Mao Tsé-Toung*.

7

DEFENDER DEFENSAR

EL PATRIMONIO INMATERIAL: LA CONSTRUCCIÓN DEL MERCADO DE DERECHOS

Su papel de gestora en exclusiva de los derechos inmateriales vinculados a la obra y a la persona de Salvador Dalí otorga a la Fundación un importante ámbito de crecimiento que no es comparable al de ninguna otra institución cultural del mundo: el del otorgamiento de licencias de explotación de estos derechos. Este espacio que tiene reservado le permite un crecimiento triple:

- 1- **Económico**, fundamental para dotar a la entidad de mayores posibilidades a la hora de adquirir obras y desarrollar sus objetivos fundacionales;
- 2- **De prestigio**, en la medida en que la Fundación se consolida internacionalmente como el único referente en el mercado del arte en lo que se refiere a la obra y a la vida del Maestro, y
- 3- **De proyección y de capacidad de influencia**, porque la mención a la Fundación en los copyrights y en las marcas registradas le da una presencia global que constituye una inmejorable publicitación de su posicionamiento como piedra angular del mercado daliniano.

Este mercado debe estructurarse de una manera coherente con la labor fundacional, según la cual la Fundación tiene la misión de velar por el respeto y el reconocimiento de la trayectoria artística y vital de Salvador Dalí, así como por la memoria del artista.

148

Afrontar el mercado de los derechos en una situación ya pacificada requiere definir con extremo cuidado su marco, escoger objetivos, establecer unos parámetros que sean referencia de todas las actuaciones, abordar la complementariedad de los diferentes derechos (derechos de autor, marcas, derechos de imagen) y escoger a los agentes del mercado internacional que pueden colaborar con la Fundación en esta labor. Todo esto tiene un importante contenido jurídico que se plasma en la elaboración de propuestas contractuales adaptadas a los diferentes derechos y a las peculiaridades de los agentes que pueden intervenir.

En la ejecución de esta labor, la Fundación ha contado, un año más, con el valioso asesoramiento del gabinete jurídico externo Roca Junyent Advocats Associats.

GESTIÓN DE LOS DERECHOS

El año 2007 se ha caracterizado por un aumento del interés por la figura y la obra de Salvador Dalí, sobre todo a nivel internacional, que ha quedado reflejado en el éxito conseguido en las exposiciones celebradas en Japón, Reino Unido, Estados Unidos y Finlandia.

En el ámbito de la gestión de los derechos inmateriales vinculados a la obra y a la persona de Salvador Dalí, el número de licencias que otorga la Fundación se ha mantenido al alza durante este año, si bien cabe destacar el significativo aumento de las solicitudes de licencias para el uso de la imagen del Maestro.

EL PATRIMONI IMMATERIAL: LA CONSTRUCCIÓ DEL MERCAT DE DRETS

El fet que la Fundació Gala-Salvador Dalí sigui la gestora, en exclusiva, dels drets immaterials lligats a l'obra i la persona de Salvador Dalí li atorga un àmbit de creixement important i no comparable al de cap altra institució cultural del món: el de l'atorgament de llicències d'exploració d'aquests drets. Aquest espai que té reservat li permet assegurar-se un creixement triple:

- 1- **Econòmic**, fonamental per dotar la Fundació de més possibilitats a l'hora d'adquirir obres i desenvolupar els seus objectius fundacionals;
- 2- **De prestigi**, en la mesura que la Fundació es consolida internacionalment com l'únic referent en el mercat de l'art quant a l'obra i la vida del Mestre, i
- 3- **De projecció i de capacitat d'influència**, perquè la menció a la Fundació en els copyrights i en les marques registrades li dona una presència global que constitueix una publicació immillorable del seu posicionament com a pedra angular del mercat dalinià.

La forma en què s'estructuri aquest mercat ha de ser coherent amb la tasca fundacional, segons la qual la Fundació ha de vetllar pel respecte i el reconeixement de la trajectòria artística i vital i la memòria de Salvador Dalí.

Afrontar el mercat dels drets en una situació ja pacificada requereix definir amb molta cura el seu marc, escollir objectius, establir uns paràmetres que siguin referència de totes les actuacions, abordar el tema de la complementarietat dels diferents drets (dret d'autor, marques, drets d'imatge), i escollir els agents del mercat internacional que poden col·laborar amb la Fundació en aquesta tasca. Tot això té un contingut jurídic important, que es plasma en l'elaboració de propostes contractuals adaptades als diferents drets i a les peculiaritats dels agents que poden intervenir.

Un any més, per executar aquesta tasca la Fundació ha disposat del valuós assessorament del gabinet jurídic extern Roca Junyent Advocats Associats.

GESTIÓ DELS DRETS

L'any 2007 s'ha caracteritzat per un augment de l'interès envers la figura i l'obra de Salvador Dalí, sobretot en l'àmbit internacional, que s'ha fet palès en l'èxit obtingut amb les exposicions celebrades al Japó, al Regne Unit, als Estats Units i a Finlàndia.

En l'àmbit de la gestió dels drets immaterials lligats a l'obra i a la persona de Salvador Dalí, el nombre de llicències que atorga la Fundació s'ha mantingut a l'alça durant aquest any, si bé cal destacar un increment significatiu de les sol·licituds de llicències per l'ús de la imatge de Salvador Dalí.

>
Elementos promocionales de la
exposición de la Tate Modern
Elements promocionals de
l'exposició de la Tate Modern

Los derechos de autor

Se trata del área que más se ha desarrollado hasta la fecha y, por lo tanto, la mejor estructurada.

En este apartado, la Fundación cuenta con la valiosa ayuda de la entidad de gestión VEGAP, que, a través de la red internacional de la CISAC, ha ido abriendo y consolidando el mercado de las licencias sobre el uso de la obra artística de Salvador Dalí. El hecho de que el mercado haya ido creciendo desde el momento de la firma del primer convenio con esta entidad, en 1997, ha provocado aquí también una serie de nuevas necesidades en cuanto a la estructura del mercado de licencias. Una de las tareas importantes que se están llevando a cabo en este campo es la renegociación del convenio con VEGAP, a fin de favorecer la estructura global de la Fundación en la construcción del nuevo mercado de los derechos vinculados a Dalí y, al mismo tiempo, que se pueda prestar un tratamiento adecuado a aquellas iniciativas que superan el ámbito de la gestión colectiva en que está especializada VEGAP.

Otra de las iniciativas que se está llevando a cabo es la emisión de circulares para todas las entidades de gestión de derechos que, a nivel internacional, trabajan para la Fundación a través de la CISAC, de manera que se pueda coordinar y unificar en todo el mundo el tratamiento respecto a determinadas peticiones, entre ellas las que afectan a la imagen de Salvador Dalí.

La Fundación también lleva a cabo la inspección de las explotaciones no autorizadas de derechos de autor, tanto directamente como a través de VEGAP y las otras sociedades miembros de la CISAC, y emprende las acciones necesarias para desarticularlas.

Paralelamente, la Fundación busca fórmulas para recuperar aquellos derechos de autor que Dalí cedió en vida y que actualmente son explotados por terceros fuera de su control. Esta labor se ha ido concretando en la adquisición progresiva y selectiva de determinados contratos firmados por Dalí en su día.

Els drets d'autor

151

Aquesta és l'àrea que fins a la data ha estat més desenvolupada i, per tant, la que està més ben estructurada.

En aquest camp, la Fundació té l'important ajut de l'entitat de gestió VEGAP, que, a través de la xarxa internacional de la CISAC, ha anat obrint i consolidant el mercat de les llicències sobre l'ús de l'obra artística de Salvador Dalí. El fet que el mercat hagi anat creixent des que es va signar el primer conveni amb aquesta entitat, el 1997, ha generat aquí també una sèrie de noves necessitats quant a l'estructura del mercat de llicències. Una de les tasques rellevants que s'estan portant a terme en aquest sentit és la renegociació del conveni amb VEGAP de manera que s'afavoreixi l'estructura global de la Fundació en la construcció del nou mercat de drets lligats a Dalí i que, alhora, es pugui donar un tractament adequat a aquelles iniciatives que superen l'àmbit de la gestió col·lectiva en què està especialitzada VEGAP.

Una altra iniciativa que s'està desenvolupant és l'emissió de circulars per a totes les entitats de gestió de drets que a escala internacional treballen per a la Fundació a través de la CISAC, a fi i efecte de coordinar i unificar arreu del món el tractament de determinades peticions, com ara les que afecten la imatge de Salvador Dalí.

La Fundació també s'encarrega d'inspeccionar les explotacions no autoritzades de drets d'autor, tant directament com a través de VEGAP i de les altres societats membres de la CISAC, i empren les accions necessàries per desarticular-les.

Paral·lelament, la Fundació cerca fórmules per recuperar els drets d'autor que Dalí va cedir en vida i que actualment exploten tercers fora del seu control. Aquesta tasca s'ha anat concretant en l'adquisició progressiva i selectiva de certs contractes signats per Dalí al seu dia.

Más allá de su rentabilidad, esta acción es importante porque permite poner fin a la atomización que podría seguir produciéndose en la titularidad de los citados derechos y refuerza la posición de la Fundación a la hora de marcar pautas de buenas prácticas en el campo del merchandising cultural y de la producción y comercialización de productos dalinianos.

Asimismo, se han seguido vigilando las explotaciones de derechos por parte de terceros para evitar explotaciones no autorizadas así como al objeto de valorar nuevas posibilidades de adquisición de derechos.

Dentro de este ámbito, es importante destacar que la Fundación también gestiona directamente los derechos de autor vinculados a la producción literaria de Salvador Dalí. En este sentido, se está continuando con la labor de identificación y catalogación de la obra escrita y sus diversas ediciones, iniciada en el 2006. Desde entonces, se ha conseguido cobrar regalías atrasadas que algunas editoriales tenían retenidas y recuperar los derechos literarios de diversas obras, mientras que, respecto a otras, se está negociando la puesta al día de los contratos de manera que la Fundación pueda gestionar estos derechos adecuadamente.

Las marcas

En el ejercicio 2007, la Fundación ha diseñado la estrategia que pretende seguir en materia de marcas y que, a grandes rasgos, se puede resumir en dos puntos fundamentales: por un lado, el desarrollo de una marca de alta calidad para productos selectos, y por otro, el desarrollo de una marca comercial para la creación de una línea de productos autorizados (merchandising cultural) que reúnan criterios de calidad y coherencia con la obra de Dalí.

Con el objetivo de consolidar los registros de marca necesarios para la realización de la estrategia descrita, la labor de la Fundación durante el 2007 ha consistido en intentar racionalizar sus registros y los de Demart a escala mundial, a fin de controlar al máximo el nivel de gasto y maximizar su efectividad.

Las vertientes jurídicas de esta labor son diversas:

- **Estructuración y defensa de las marcas:** esta actividad, que se lleva a cabo en colaboración con la agencia de patentes y marcas DURAN CORRETJER, se centra no sólo en la creación de una estrategia de registros y en el asesoramiento sobre los registros y oposiciones destinados a asegurar una mejor salvaguarda de los derechos de la Fundación, sino también en la defensa judicial de las marcas.
- En este ámbito, la Fundación está trabajando también para la recuperación de marcas y nombres de dominio que se hallan en manos de terceros. Así, durante este ejercicio se ha comprobado que la titularidad de la Fundación respecto a las marcas «Salvador Dalí» es cada vez más conocida, tal como evidencia el hecho de que en diversas ocasiones las autoridades de aduanas de diferentes países se han dirigido a la Fundación para resolver dudas relacionadas con productos marcados con la mención «Salvador Dalí».
- **Se ha avanzado en la estructuración de las relaciones con agentes:** dado que los recursos de la Fundación no son ilimitados, es preciso establecer relaciones con agentes que, desde una vertiente más comercial y en la más estrecha colaboración con la institución, la ayuden a llevar a cabo el ambicioso plan de desarrollo de marcas en el apartado del merchandising cultural, siempre dentro de un respeto absoluto hacia la labor fundacional. En este año 2007 se ha firmado un contrato con ArtMerchandising & Media.

La recuperació de drets, deixant de banda la seva rendibilitat, permet posar fi a l'atomització que es podria seguir produint en la seva titularitat, així com reforçar la posició de la Fundació a l'hora de marcar pautes de bones pràctiques en el camp del marxandatge cultural i de la producció i comercialització de productes dalinians.

Igualment, s'han continuat vigilant les explotacions de drets per part de terceres persones per tal d'evitar explotacions no autoritzades i per avaluar noves possibilitats d'adquisició de drets.

Dins l'àmbit dels drets d'autor, és important destacar que la Fundació, directament, gestiona també els drets d'autor lligats a l'obra literària de Salvador Dalí i que, en aquest sentit, s'està continuant amb la identificació i catalogació de l'obra escrita i de les seves diverses edicions, tasca que va començar el 2006. Des d'aleshores, s'ha aconseguit cobrar regalies endarrerides que algunes editorials tenien retingudes i recuperar els drets literaris de diverses obres, mentre que, respecte d'altres, s'està negociant la posada al dia dels contractes a fi que la Fundació pugui gestionar aquests drets adequadament.

Les marques

L'any 2007, la Fundació ha dissenyat l'estratègia que es vol seguir en matèria de marques i que, a grans trets, es pot resumir en el desenvolupament d'una marca d'alta qualitat per a productes selectes, d'una banda, i, de l'altra, el desenvolupament d'una marca comercial per a la creació d'una línia de productes autoritzats (marxandatge cultural) que reuneixin uns criteris de qualitat i coherència amb l'obra de Dalí.

153

Aquest any, i amb l'objectiu de consolidar els registres de marca necessaris per dur a terme l'estratègia descrita, la tasca de la Fundació ha consistit a intentar racionalitzar els seus registres i els de Demart a escala mundial, a fi de controlar al màxim el nivell de despesa i maximitzar-ne l'efectivitat.

Els vessants jurídics d'aquesta tasca són diversos:

- **Estructuració i defensa de les marques:** en col·laboració amb els agents de patents i marques DURAN CORRETJER, aquí la tasca se centra no només a crear una estratègia de registres i a assessorar sobre els registres i les oposicions que assegurin la millor defensa dels drets de la Fundació, sinó també en la defensa judicial de les marques.
- En aquest àmbit, la Fundació també està treballant per a la recuperació de marques i noms de domini que estan en mans de tercers. Durant aquest any s'ha comprovat com la titularitat de la Fundació respecte a les marques «Salvador Dalí» és cada cop més coneguda, tal com evidencia el fet que en diverses ocasions les autoritats de duanes de diferents països s'hagin adreçat a la Fundació per resoldre dubtes amb relació a productes marcats amb la menció «Salvador Dalí».
- **S'ha avançat en l'estructuració de les relacions amb agents:** atès el fet que els recursos de la Fundació no són il·limitats, es fa necessari establir relacions amb agents que, des d'un vessant més comercial i en col·laboració estreta amb la Fundació, l'ajudin a dur a terme l'ambiciós pla de desenvolupament de marques en l'apartat del marxandatge cultural, sempre dins un respecte total envers la tasca fundacional. Aquest any 2007 s'ha signat un contracte amb ArtMerchandising & Media.

El derecho de imagen

El grado de desarrollo del mercado de licencias es aún reducido en el campo de los derechos de imagen, un ámbito en el que la diversidad de regulaciones existente en nuestro entorno cultural se hace especialmente patente, sobre todo desde el punto de vista jurídico.

La labor jurídica se centra en diferentes aspectos:

- **Análisis de la legislación vigente:** se han preparado diversos informes para profundizar en la naturaleza de este derecho y en sus posibilidades de explotación. Durante este año se ha pedido un informe jurídico a un despacho de abogados de Estados Unidos y se ha solicitado la inscripción de la titularidad de la Fundación al California Secretary of State.
- **Licencias:** establecimiento de modelos de licencia para la cesión de los derechos de imagen.
- **Contratos:** redacción de contratos que desarrollan la cesión de este derecho o de cláusulas contractuales de cesión de este derecho en contratos que combinan su cesión con otros derechos inmateriales.
- **Actuaciones contra el uso no autorizado de la imagen de Salvador Dalí:** la Fundación ha iniciado actuaciones contra espacios museísticos que utilizan el nombre y la imagen de Salvador Dalí sin autorización en Barcelona y Mónaco, y está investigando espacios en otros países de los que ha tenido conocimiento.

154

Durante este año 2007 se ha producido un aumento considerable de las peticiones de uso de la imagen de Salvador Dalí tanto en el ámbito publicitario como de documentales e incluso de películas. En cualquier caso, se trata de proyectos aún sin materializar.

Cabe mencionar, por último, que las divergencias en la regulación del derecho de imagen post mórtem existente en los diversos sistemas normativos dificulta la explotación de este derecho en un mercado globalizado. Estas dificultades son especialmente manifiestas cuando se aborda un mercado tan importante como el de Estados Unidos.

Comisión de Seguimiento

Las relaciones con el Estado español en lo que se refiere a los derechos inmateriales se articulan a través de la Comisión de Seguimiento, que fue creada en el marco de la Orden Ministerial de 8 de enero de 2001, y que se reúne periódicamente para llevar a cabo el seguimiento de la actividad de la Fundación.

El dret d'imatge

Aquest és un àmbit on el desenvolupament del mercat de llicències encara és reduït i en el qual es fa especialment palesa, sobretot en el pla jurídic, la diversitat de regulacions existent en el nostre entorn cultural.

La tasca jurídica se centra en diferents aspectes:

- **Anàlisi de la legislació vigent:** s'han preparat diversos informes per aprofundir en la naturalesa d'aquest dret i en les seves possibilitats d'explotació. Aquest any s'ha demanat un informe jurídic a un despatx d'advocats dels EUA i s'ha sol·licitat la inscripció de la titularitat de la Fundació al California Secretary of State.
- **Llicències:** establiment de models de llicència per a la cessió dels drets d'imatge.
- **Contractes:** redacció de contractes que desenvolupen la cessió d'aquest dret o de clàusules contractuals de cessió d'aquest dret en contractes que combinen la seva cessió amb altres drets immaterials.
- **Actuacions contra l'ús no autoritzat de la imatge de Salvador Dalí:** la Fundació ha iniciat actuacions contra espais museístics que utilitzen el nom i la imatge de Salvador Dalí sense autorització a Barcelona i a Mònaco, i està investigant espais en altres països dels quals ha tingut coneixement.

Durant aquest any 2007 s'ha produït un augment considerable de les peticions d'ús de la imatge de Salvador Dalí tant en el camp publicitari com pel que fa a documentals i fins i tot pel·lícules, projectes que, tanmateix, encara no s'han materialitzat.

Les divergències en la regulació del dret d'imatge post mortem existents entre els diferents sistemes normatius dificulta les explotacions en un mercat globalitzat. Aquestes dificultats sorgeixen especialment quan s'aborda un mercat tan important com el dels Estats Units.

Comissió de Seguiment

Les relacions amb l'Estat espanyol pel que fa als drets immaterials s'articulen a través de la Comissió de Seguiment, que va ser creada dins el marc de l'Ordre ministerial de 8 de gener de 2001 i que es reuneix periòdicament per fer el seguiment de l'activitat de la Fundació.

<
J.M. Sevillano en la inauguración de la
exposición *Dalí, Painting & Film* en Los Angeles
J.M. Sevillano a la inauguració de
l'exposició *Dalí, Painting & Film* a Los Angeles

>
Los Servicios Jurídicos revisan todo uso de
la imagen, nombre y obra dalinianos
Els Serveis Jurídics revisen tot ús de
l'imatge, nom i obra dalinians

Otros

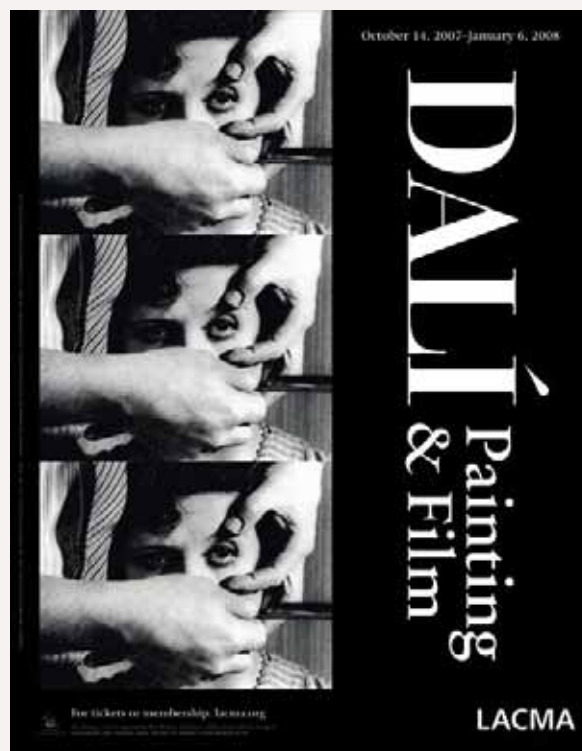
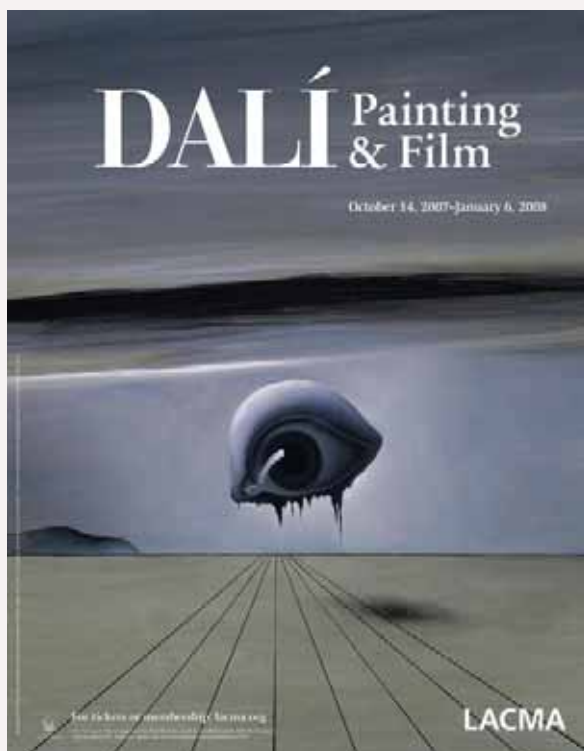
Paralelamente a la gestión de derechos inmateriales vinculados a la obra y a la persona de Salvador Dalí, y como labor que la refuerza, la Fundación ha desarrollado otras líneas de actuación, en particular las siguientes:

- **Obra cinematográfica:** a raíz de la exposición *Dalí, Painting & Film*, se ha iniciado una labor de catalogación de la obra cinematográfica de Salvador Dalí al objeto de determinar los derechos que corresponden al artista en cada una de las producciones en las que intervino.
- **Relaciones con el Salvador Dalí Museum de San Petersburgo (Florida):** durante este año se ha iniciado satisfactoriamente la ejecución del contrato entre la Fundación y el museo norteamericano, firmado en julio de 2006. Desde el punto de vista jurídico, ha sido necesario emitir una circular a las entidades de gestión para que todas tengan conocimiento de estos acuerdos a efectos de un uso adecuado de la reserva de derechos de una y otra entidad, así como de una liquidación correcta de las regalías correspondientes.

DEFENSA DE LOS DERECHOS: LA FUNDACIÓN COMO REFERENTE ÚNICO EN EL MERCADO DEL ARTE

Peritajes

En el 2007 se ha continuado la trayectoria seguida en el ejercicio anterior, y la Fundación ha ido recibiendo numerosas consultas y solicitudes de peritajes tanto de particulares como, sobre todo, de policías y agentes de aduanas de todo el mundo. Esto demuestra la consolidación de la Fundación como referente dentro del mundo daliniano.

Altres

157

Paral·lelament a la gestió de drets immaterials lligats a l'obra i a la persona de Salvador Dalí, i com a tasca que la reforça, la Fundació ha desenvolupat altres línies d'actuació, en particular les següents:

- **Obra cinematogràfica:** arran de l'exposició *Dalí, Painting & Film*, s'ha iniciat una tasca de catalogació de l'obra cinematogràfica de Salvador Dalí a fi de determinar els drets que corresponen a Dalí en cadascuna de les produccions en què va intervenir.
- **Relacions amb el Salvador Dalí Museum de Sant Petersburg (Florida):** durant aquest any s'ha iniciat satisfactòriament l'execució del contracte entre la Fundació i el museu nord-americà, que es va signar al juliol del 2006. En el pla jurídic, ha estat necessari enviar una circular a les entitats de gestió a fi que totes tinguin coneixement d'aquests acords, a l'efecte de garantir un ús adequat de la reserva de drets d'una i altra entitat així com una liquidació correcta de les regalies corresponents.

DEFENSA DELS DRETS: LA FUNDACIÓ COM A REFERENT ÚNIC EN EL MERCAT DE L'ART

Peritatges

La trajectòria seguida l'any passat ha continuat enguany i la Fundació ha anat rebent nombroses consultes i sol·licituds de peritatges tant de particulars com, sobretot, de policies i agents de duanes de tot el món. Això demostra la consolidació de la Fundació com a referent dins el món dalinià.

La Fundación lleva a cabo expertizaciones de obra original para particulares a través de la CAC (Comisión de Acreditación y Catalogación). También actúa como perito para todo tipo de obra pictórica, a solicitud de la autoridad judicial o policial. Actualmente, también la policía extranjera se dirige a la Fundación al objeto de obtener su asesoramiento en casos de decomiso de obra de dudosa atribución. Durante el 2007, estas peticiones han aumentado de forma significativa.

Por otra parte, la Fundación se ha posicionado en contra del uso del ADN de Salvador Dalí para la realización de expertizaciones, un método preconizado por una iniciativa privada.

Esculturas

Durante este año 2007, la Fundación ha visto cómo el mercado de la escultura de Dalí o daliniana está adquiriendo cada vez más fuerza y se ha encontrado a menudo con iniciativas, tanto nacionales como internacionales, que ponen de manifiesto la necesidad de un posicionamiento claro respecto a la legitimación de los editores que las comercializan.

Se trata, en el estado actual, de una labor eminentemente de estudio de cadenas contractuales de cesiones de derechos, aunque también se han estudiado y seguido de cerca las actividades de diversos editores.

Actuaciones judiciales

Queda un ámbito de actuación judicial. No obstante, desde el año 2004 viene observándose un cambio radical en la naturaleza de los conflictos que se plantean ante la justicia. Si hasta entonces los frentes abiertos por la Fundación respondían a una estrategia condicionada por el enfrentamiento con Demart Pro Arte B.V., actualmente se centran en la defensa de los derechos frente a actuaciones fraudulentas.

Por ello, la labor de los servicios jurídicos en este ámbito se basa actualmente en los siguientes puntos:

Seguimiento de las actuaciones ya iniciadas: se trata de la continuación de los procedimientos ya iniciados contra terceros infractores de derechos gestionados por la Fundación.

Seguimiento de nuevas actuaciones en la lucha contra el fraude: un primer grupo de actuaciones se dirigen contra terceros que, a pesar de la consolidación de la función gestora de la Fundación, no cumplen los trámites de solicitud y obtención de licencias para la explotación pacífica de derechos.

Un segundo grupo de actuaciones se dirigen contra terceros que durante muchos años han aprovechado la situación de conflicto existente entre la institución y Demart para hacerse un espacio en el mercado de la explotación de los derechos dalinianos, a veces al amparo de algún contrato firmado con el mismo autor, pero sobrepasando ampliamente su ámbito.

La Fundació realitza peritatges d'obra original per a particulars a través de la CAC (Comissió d'Acreditació i Catalogació). Així mateix, actua com a pèrit per a tot tipus d'obra pictòrica a petició de l'autoritat judicial o policial. Actualment, també la policia estrangera s'adreça a la Fundació a fi d'obtenir el seu assessorament en casos de decomís d'obra d'atribució dubtosa. Durant l'any 2007 aquestes peticions han augmentat de manera significativa.

Igualment, la Fundació s'ha posicionat en contra de l'ús de l'ADN de Salvador Dalí per a la realització de peritatges, mètode que ha estat preconitzat per una iniciativa privada.

Escultures

Durant aquest any 2007, la Fundació ha vist com el mercat de l'escultura de Dalí o daliniana està agafant cada vegada més força i s'ha trobat molt sovint amb iniciatives, tant nacionals com internacionals, que posen de manifest la necessitat d'un posicionament clar respecte de la legitimació dels editors que les comercialitzen.

En l'estat actual, aquesta tasca continua essent eminentment d'estudi de cadenes contractuals de cessions de drets, si bé també s'han estudiat i seguit de prop les activitats de diversos editors.

Actuacions judicials

Queda un àmbit d'actuació judicial. No obstant això, des del 2004 s'observa un canvi radical en la naturalesa dels conflictes que es plantegen davant de la justícia. Si fins aleshores els fronts oberts per la Fundació responien a una estratègia clara d'enfrontament i debilitació de Demart Pro Arte B.V., avui se centren en la defensa dels drets davant d'actuacions fraudulentas.

Per tant, la tasca dels serveis jurídics en aquest sector es concentra actualment en els punts següents:

Seguiment de les actuacions ja iniciades: es tracta de la continuació dels procediments ja iniciats contra tercers infractors de drets gestionats per la Fundació.

Seguiment de noves actuacions en la lluita contra el frau: un primer grup d'actuacions van adreçades contra tercers que, tot i la consolidació de la funció gestora de la Fundació, obvien complir els tràmits de sol·licitud i obtenció de llicències per a l'explotació pacífica de drets.

Un segon grup d'actuacions es dirigeix a aquells tercers que, durant molts anys, han aprofitat la situació de conflicte existent entre la Fundació i Demart per fer-se un espai en el mercat de l'explotació dels drets dalinians, a vegades a l'empara d'algun contracte del mateix autor, però sobrepasant-ne a bastament l'àmbit.

8

RECURSOS
HUMANOS
RECURSOS
HUMANS

El Servicio de Recursos Humanos del Departamento de Secretaría General coordina los temas de personal de la Fundación y sus museos: confección de nóminas, seguros sociales, contratación laboral, altas y bajas, pagos de IRPF, formación del personal, procesos de selección y prevención de los riesgos laborales.

Durante el año 2007, la plantilla de la Fundación ha tenido una media de 86,77 trabajadores.

FORMACIÓN

En primer lugar, cabe destacar un curso sobre higiene postural, dirigido a mitigar los riesgos laborales a los que está expuesto el personal de la Fundación a consecuencia de las malas posturas.

Con la finalidad de mejorar la conservación del patrimonio, se organizó un curso de reciclaje con el personal de limpieza de la casa y con el Departamento de Restauración.

Como cada año, se impartió un curso sobre el Plan de emergencias a todo el nuevo personal contratado.

El responsable del Teatro-Museo y jefe de Personal participó en la Jornada de Responsables de Seguridad en los Museos, organizada por el Museu Picasso de Barcelona.

Por último, la jefa del Área de Contabilidad asistió a dos seminarios: El proceso de armonización mercantil y contable, ofrecido por PKF Audiec, y las Jornadas Informativas sobre el nuevo Plan general de contabilidad, organizadas por la Coordinadora Catalana de Fundaciones.

El Servei de Recursos Humans del Departament de Secretaria General coordina els temes de personal de la Fundació i els seus museus: confecció de nòmines, assegurances socials, contractació laboral, altes i baixes, pagaments d'IRPF, formació del personal, processos de selecció i prevenció de riscos laborals.

Durant aquest any 2007, la plantilla de la Fundació ha tingut una mitjana de 86,77 treballadors.

FORMACIÓ

En primer lloc, cal destacar un curs sobre higiene postural adreçat a mitigar els riscos laborals a què està exposat el personal de la Fundació a conseqüència de les males postures.

Amb la finalitat de millorar la conservació del patrimoni, es va organitzar un curs de reciclatge amb el personal de neteja de la casa i amb el Departament de Restauració.

Com cada any es va impartir un curs sobre el Pla d'emergències a tot el nou personal contractat.

El responsable del Teatre-Museu i cap de Personal va participar en la Jornada de Responsables de Seguretat als Museus, organitzada pel Museu Picasso de Barcelona.

Per últim, la cap de l'Àrea de Comptabilitat va assistir a dos seminaris: El procés d'harmonització mercantil i comptable, ofert per PKF Audiec, i les Jornades Informatives sobre el nou Pla general de comptabilitat, organitzades per la Coordinadora Catalana de Fundacions.

DEPARTAMENTOS Y PLANTILLA

La Fundación se estructura en los departamentos siguientes:

Patronato y Secretaría General

Presidente: Ramon Boixadós Malé

Secretario general: Lluís Peñuelas Reixach

Secretaria: M. Teresa Brugués Rost

Contabilidad y finanzas: Àngels Pairó Giménez,

Judit Pairó Giménez y Expi Porrás Roman

Amics dels Museus Dalí y administración: M. Dolors Costa Font y Flor Miscopein

Departamento de Museos

Director: Antoni Pitxot Soler

Administración y coordinación: Lluís Peñuelas Reixach

Teatro-Museo, Dalí·Joyas y jefe de Personal: Miquel Sanchez Duran

Púbol, Portlligat y proyectos museológicos: Jordi Artigas Cadena

Personal y reservas de grupos: Isabel Castell Pujol

Instalaciones y mantenimiento: Roger Ferré Puig y Ferran Ortega López

Departamento de Conservación y Restauración

Director: Antoni Pitxot Soler

Coordinadora: Montse Aguer Teixidor

Jefa de conservación y restauración: Irene Civil Plans

Conservadores-restauradores: Elisenda Aragonès Miquel, Josep M. Guillaumet

Lloveras, Yvonne Heinert Comas, Juliette Murphy y Dolors Velasco Rodríguez

Registro

Rosa Aguer Teixidor

Centro de Estudios Dalinianos

Directora: Montse Aguer Teixidor

Coordinadores: Rosa M. Maurell Constans, Carme Ruiz González,

Fanny Estela Peña y Anna Otero Ibáñez

Departamento de Gerencia

Gerente: Joan Manuel Sevillano Campalans

Difusión y Servicio Educativo: Nuri Aldeguer Corominas

Comercialización: Carles Cervera Rucabado

Marketing: Silvia Nello Maldiney

Comunicación: Imma Parada Soler

Secretaría y administración: Mercedes Aznar Laín

DEPARTAMENTS I PLANTILLA

La Fundació s'estructura en els departaments següents:

Patronat i Secretaria General

President: Ramon Boixadós Malé

Secretari general: Lluís Peñuelas Reixach

Secretària: M. Teresa Brugués Rost

Comptabilitat i finances: Àngels Pairó Giménez,
Judit Pairó Giménez i Expi Porrás Roman

Amics dels Museus Dalí i administració: M. Dolors Costa Font i Flor Miscopein

Departament de Museus

Director: Antoni Pitxot Soler

Administració i coordinació: Lluís Peñuelas Reixach

Teatre-Museu, Dalí·Joies i cap de Personal: Miquel Sanchez Duran

Púbol, Portlligat i projectes museològics: Jordi Artigas Cadena

Personal i reserves de grups: Isabel Castell Pujol

Instal·lacions i manteniment: Roger Ferré Puig i Ferran Ortega López

Departament de Conservació i Restauració

Director: Antoni Pitxot Soler

Coordinadora: Montse Aguer Teixidor

Cap de conservació i restauració: Irene Civil Plans

Conservadors-restauradors: Elisenda Aragonès Miquel, Josep M. Guillamet Lloveras,
Yvonne Heinert Comas, Juliette Murphy i Dolors Velasco Rodríguez

165

Registre

Rosa Aguer Teixidor

Centre d'Estudis Dalinians

Directora: Montse Aguer Teixidor

Coordinadores: Rosa M. Maurell Constans, Carme Ruiz González,
Fanny Estela Peña i Anna Otero Ibáñez

Departament de Gerència

Gerent: Joan Manuel Sevillano Campalans

Difusió i Servei Educatiu: Nuri Aldeguer Corominas

Comercialització: Carles Cervera Rucabado

Màrqueting: Silvia Nello Maldiney

Comunicació: Imma Parada Soler

Secretaria i administració: Mercedes Aznar Laín

Teatro-Museo Dalí

Responsables adjuntos:

Carles Núñez Felip
Carles Font Garcia

Servicios de acceso, atención al visitante, información, limpieza, mantenimiento y tienda:

Manel Albreda Vicente
Victor Álvarez Serra
Assumpció Arnall Figueres
Inés Ayats Xargay
Olga Ayats Pineda
Marina Batallé Serra
Sara Bel Amador
Laura Bosch Casamont
Fina Carbelo Rodríguez
Maria Victòria Carberol Llauradó
Sònia Carbó Garriga
Núria Cervera Vila
Anisa Chaer-Yemlahi Serroukh
Mireia Coll Bardés
Laura Coll Blasi
Anna Criado de Lope
Joan Cruañas Sarola
Annie Cubizolles Roman
Jordi Domènech de Ros
Rachid El Ouariachi
Anna Enrique Reno
Núria Estévez Rodríguez
Alba Feixa Cubizolles
Verònica Fernández Aguirre
Meritxell Fernández Domènech
Laura Fernández Sánchez
Josep Ferreira Vilallonga
Geraldine Ferrer Marty
Carla Ferrerós Pagès
Noèlia Garcia València
Toni Gifreu Font
Claudia Göpel Serra
Sandra Guerrero Reyes
Olga Kylymnyk
Luisa López Contreras
Josep M. Lorca Vidal
Rubén Mancera Carrillo
Ángeles Marcos Serrano
Noèlia Martín Naves
Bernardo Jesús Menchón Álvarez
Josefina Moreno Montilla
Patrícia Morente Juanola

Teatre-Museu Dalí

Responsables adjunts:

Carles Núñez Felip
Carles Font Garcia

Serveis d'accés, atenció al visitant, informació, neteja, manteniment i botiga:

Manel Albreda Vicente
Victor Álvarez Serra
Assumpció Arnall Figueres
Inés Ayats Xargay
Olga Ayats Pineda
Marina Batallé Serra
Sara Bel Amador
Laura Bosch Casamont
Fina Carbelo Rodríguez
Maria Victòria Carberol Llauradó
Sònia Carbó Garriga
Núria Cervera Vila
Anisa Chaer-Yemlahi Serroukh
Mireia Coll Bardés
Laura Coll Blasi
Anna Criado de Lope
Joan Cruañas Sarola
Annie Cubizolles Roman
Jordi Domènech de Ros
Rachid El Ouariachi
Anna Enrique Reno
Núria Estévez Rodríguez
Alba Feixa Cubizolles
Verònica Fernández Aguirre
Meritxell Fernández Domènech
Laura Fernández Sánchez
Josep Ferreira Vilallonga
Geraldine Ferrer Marty
Carla Ferrerós Pagès
Noèlia Garcia València
Toni Gifreu Font
Claudia Göpel Serra
Sandra Guerrero Reyes
Olga Kylymnyk
Luisa López Contreras
Josep M. Lorca Vidal
Rubén Mancera Carrillo
Ángeles Marcos Serrano
Noèlia Martín Naves
Bernardo Jesús Menchón Álvarez
Josefina Moreno Montilla
Patrícia Morente Juanola

Josefina Murillo Moreno
 Cèlia Naves Roldán
 Carmen Naves Roldán
 Alba Nebot Serra
 Marta Pairó Magán
 Ester Pastoret Martín
 Sergi Peláez Furest
 Sheila Pérez Zarza
 Rayna Hristova Petrova
 Jordi Poch Tarrés
 Maria Pujol Moret
 Manel Quer Clavaguera
 Laura Quer Guich
 Núria Rabert Sayó
 Mònica Reixach Boada
 Dolores Rodríguez Anaya
 Margarita Rodríguez Heras
 Teresa Rovira Fernández
 María José Ruiz Niño
 Montserrat Sagué Mató
 Andrea Sanjosé Núñez
 Eudald Serra Font
 Assumpció Tàpias Carbó
 Rosa Tarradas Albatana
 Carme Tarragó Mauri
 Àurea Tetilla Iglesias
 Cathy Tillet Lagièrre
 María Remedios Torres Durán
 Eva Torres Rísquez
 Verònica Uitto
 Leticia Valenzuela Gil
 Lisa Wuyts

Casa-Museo Castillo Gala-Dalí

Responsables adjuntos:

Núria Ferrer Carbó
 Joana Planet Carnicé

Servicios de acceso, atención al visitante, información, limpieza, mantenimiento y tienda:

Enriqueta Bernal Zomeño
 Dolors Fabrellas Vila
 Carmen Fernández Amador
 Maria Teresa Ferrer Plana
 Emma Llensa Fita
 Olga Presas Quintana
 Maribel Rabaña Maynau
 Josefina Salavedra Cornellà

Josefina Murillo Moreno
Cèlia Naves Roldán
Carmen Naves Roldán
Alba Nebot Serra
Marta Pairó Magán
Ester Pastoret Martín
Sergi Peláez Furest
Sheila Pérez Zarza
Rayna Hristova Petrova
Jordi Poch Tarrés
Maria Pujol Moret
Manel Quer Clavaguera
Laura Quer Guich
Núria Rabert Sayó
Mònica Reixach Boada
Dolores Rodríguez Anaya
Margarita Rodríguez Heras
Teresa Rovira Fernández
María José Ruiz Niño
Montserrat Sagué Mató
Andrea Sanjosé Núñez
Eudald Serra Font
Assumpció Tàpias Carbó
Rosa Tarradas Albatana
Carme Tarragó Mauri
Àurea Tetilla Iglesias
Cathy Tillet Lagièrre
María Remedios Torres Durán
Eva Torres Rísquez
Verònica Uitto
Leticia Valenzuela Gil
Lisa Wuyts

169

Casa-Museu Castell Gala-Dalí

Responsables adjunts:

Núria Ferrer Carbó
Joana Planet Carnicé

Serveis d'accés, atenció al visitant, informació, neteja, manteniment i botiga:

Enriqueta Bernal Zomeño
Dolors Fabrellas Vila
Carmen Fernández Amador
Maria Teresa Ferrer Plana
Emma Llensa Fita
Olga Presas Quintana
Maribel Rabaña Maynau
Josefina Salavedra Cornellà

Casa-Museo Salvador Dalí

Responsables adjuntos:

Jesús Cuadros Mugüerza

Anna M. Descamps Pomés

Servicios de acceso, atención al visitante, información, limpieza, mantenimiento y tienda:

Víctor Apezteguia Zaragoza

Miriam Ballesta Martínez

Anna M. Caminada Llorens

Carles Descamps Ribas

Antònia Descamps Oriol

Conxi Domínguez Pérez

Núria Duran Descamps

Elsa Egea Carmona

Sílvia Ferrer Mena

Yolanda Garcia Montoro

Robert Genovés Núñez

Vanessa Gómez Serriñana

Petronella Groenendaal

Annabel Jaen Faus

Araceli Juárez Martínez

Manel López Barrios

Roger Lozano Serret

Marta Martí Triadú

Noemí Mercadó Fernández

Raquel Mercadó Fernández

Elisa Portabales Fernández

Susana Ahidee Quito

Ruth Sánchez Ballesteros

Helena Thomas Cortada

Marta Vilanova Jou

Casa-Museu Salvador Dalí

Responsables adjunts:

Jesús Cuadros Mugüerza

Anna M. Descamps Pomés

Serveis d'accés,

atenció al visitant, informació,

neteja, manteniment i botiga:

Víctor Apezteguia Zaragoza

Míriam Ballesta Martínez

Anna M. Caminada Llorens

Carles Descamps Ribas

Antònia Descamps Oriol

Conxi Domínguez Pérez

Núria Duran Descamps

Elsa Egea Carmona

Sílvia Ferrer Mena

Yolanda Garcia Montoro

Robert Genovés Núñez

Vanessa Gómez Serriñana

Petronella Groenendaal

Annabel Jaen Faus

Araceli Juárez Martínez

Manel López Barrios

Roger Lozano Serret

Marta Martí Triadú

Noemí Mercadó Fernández

Raquel Mercadó Fernández

Elisa Portabales Fernández

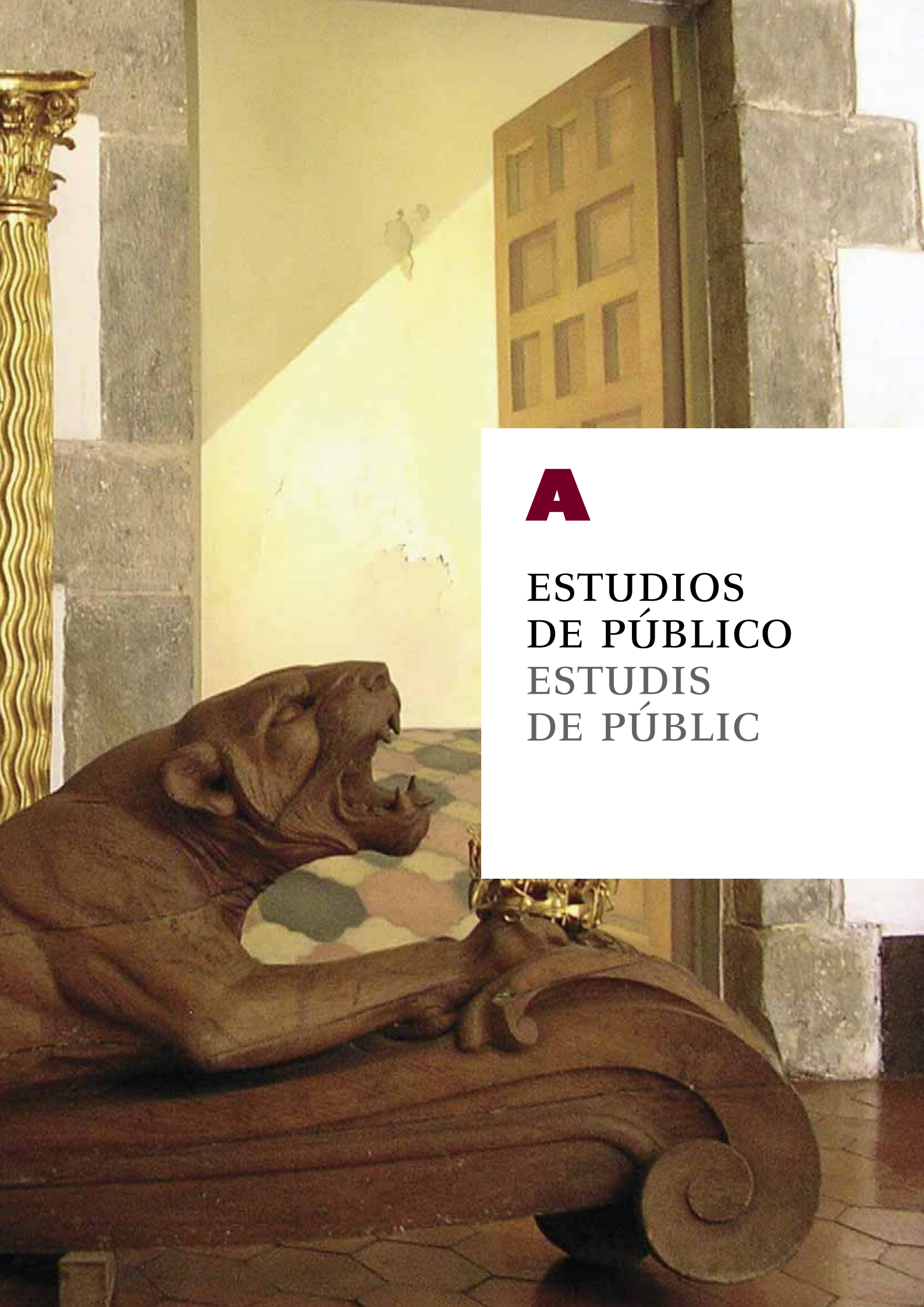
Susana Ahidee Quito

Ruth Sánchez Ballesteros

Helena Thomas Cortada

Marta Vilanova Jou

A

ESTUDIOS
DE PÚBLICO
ESTUDIS
DE PÚBLIC

La Fundación Gala-Salvador Dalí realiza habitualmente estudios de público, cuya gestión y evaluación proporcionan información de gran interés sobre la tipología del visitante, tendencias, valoración de los museos, niveles de satisfacción, etcétera. El procedimiento de recogida de datos se realiza a partir de unos cuestionarios que, cara a cara, realiza un entrevistador/a (personal de Atención al Visitante de los distintos museos), con una frecuencia determinada y especialmente entre el público individual. Durante los meses de temporada alta (de julio a septiembre para el Teatro-Museo y de mediados de junio a mediados de septiembre para las casas-museo de Púbol y Portlligat) el número de encuestas se incrementa adecuándose a los horarios de apertura y al incremento de visitantes.

Durante el año 2007 se han realizado un total de 3 305 encuestas, 1777 en el Teatro-Museo Dalí de Figueres, 649 en el Castillo Gala Dalí de Púbol y 879 en la Casa Salvador Dalí de Portlligat. En el Teatro-Museo Dalí de Figueres se han realizado encuestas de enero a diciembre; en el Castillo de Púbol de marzo a diciembre y en la Casa de Portlligat de marzo a octubre.

Como novedad, se ha introducido una pregunta que se había reclamado desde distintos sectores, a propósito de la posible incidencia del Aeropuerto Costa Brava Girona de Vilobí d'Onyar en la afluencia de visitantes a los Museos Dalí. La respuesta es que el 7% de los visitantes encuestados en el Teatro-Museo, el 16 % de los del Castillo de Púbol y el 6% de los de la Casa de Portlligat, han llegado a nuestras tierras a través de este aeropuerto. Únicamente en el Castillo de Púbol son mayoritarios los encuestados provenientes del aeropuerto de Girona (16%) que del aeropuerto de Barcelona (12%), hecho que podría explicarse por la mayor proximidad geográfica. La mayoría de los cuestionados aseguran llegar a Cataluña por carretera, el 52% en el Teatro-Museo, el 69% en el Castillo de Púbol y el 73% en la Casa de Portlligat.

Analizando los resultados obtenidos, uno de los datos que continúa destacando es el incremento sostenido en el uso de internet como fuente de información y gestión de las visitas, pasando del 9% (2004) al 18% (2007) en el Teatro-Museo. Con la introducción de la venta de entradas a través del web de la Fundación www.salvador-dali.org, este incremento será cada vez más importante, ya que se trata de un servicio muy valorado por los internautas. Por contra, también de forma sostenida se aprecia una disminución en el uso de las herramientas tradicionales de información, sobretodo del ámbito turístico: oficinas de turismo, agencias de viajes, hoteles, etc.

En cuanto al perfil de los encuestados del Teatro-Museo Dalí de Figueres, tienen entre 26 y 40 años (39%), continúan siendo en su mayoría franceses (23%) que se alojan en un hotel (48%) de Barcelona (32%), viajan en familia (52%) y visitan por primera vez el Museo Dalí (83%).

Se presentan a continuación los resultados de las encuestas realizadas en cada uno de los museos en forma de gráficos.

La Fundació Gala-Salvador Dalí realitza habitualment estudis de públic, la gestió i avaluació dels quals proporcionen informació de gran interès sobre la tipologia del visitant, tendències, valoració dels museus, nivells de satisfacció, etcètera. El procediment de recollida de dades es realitza a partir d'uns qüestionaris que, cara a cara, realitza un entrevistador/a (personal d'Atenció al Visitant dels diferents museus), amb una freqüència determinada i especialment entre el públic individual. Durant els mesos de temporada alta (de juliol a setembre per al Teatre-Museu i de mitjans de juny a mitjans de setembre per a les cases-museu de Púbol i Portlligat) el nombre d'enquestes s'incrementa adequant-se als horaris d'obertura i a l'increment de visitants.

Durant l'any 2007 s'han realitzat un total de 3.305 enquestes, 1777 al Teatre-Museu Dalí de Figueres, 649 al Castell Gala Dalí de Púbol i 879 a la Casa Salvador Dalí de Portlligat. Al Teatre-Museu Dalí de Figueres s'han realitzat enquestes de gener a desembre; al Castell de Púbol de març a desembre i a la Casa de Portlligat de març a octubre.

Com a novetat, s'ha introduït una pregunta que s'havia reclamat des de diversos sectors, a propòsit de la possible incidència de l'Aeroport Costa Brava Girona de Vilobí d'Onyar en l'afluència de visitants als Museus Dalí. La resposta és que el 7% dels visitants enquestats al Teatre-Museu, el 16 % dels del Castell de Púbol i el 6% dels de la Casa de Portlligat, han arribat a les nostres terres per aquest aeroport. Només al Castell de Púbol són majoritaris els enquestats provinents de l'aeroport de Girona (16%) que de l'aeroport de Barcelona (12%), fet que es podria explicar per la major proximitat geogràfica. La major part dels qüestionats asseguren arribar a Catalunya per carretera, el 52% al Teatre-Museu, el 69% al Castell de Púbol i el 73% a la Casa de Portlligat.

Analitzant els resultats obtinguts, una de les dades que continua destacant és l'increment sostingut en l'ús d'internet com a font d'informació i gestió de les visites, passant del 9% (2004) al 18% (2007) al Teatre-Museu. Amb la introducció de la venda d'entrades a través del web de la Fundació www.salvador-dali.org, aquest increment serà cada vegada més important, ja que es tracta d'un servei molt valorat pels internautes. Per contra, també de manera sostinguda s'aprecia una disminució en l'ús de les eines tradicionals d'informació, sobretot de l'àmbit turístic: oficines de turisme, agències de viatges, hotels, etc.

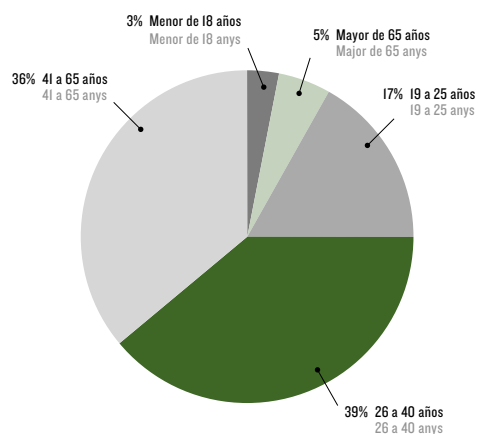
Quant al perfil dels enquestats del Teatre-Museu Dalí de Figueres, tenen entre 26 i 40 anys (39%), continuen essent en la seva majoria francesos (23%) que s'allotgen en un hotel (48%) a Barcelona (32%), viatgen amb la família (52%) i visiten per primera vegada el Museu Dalí (83%).

Es presenten a continuació els resultats de les enquestes realitzades a cada un dels museus en forma de gràfics.

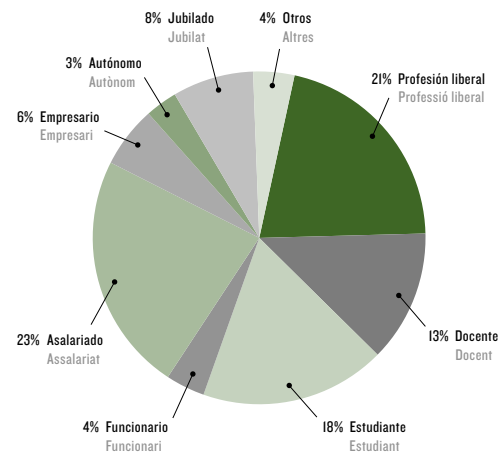
ENCUESTA MUSEOS DALÍ 2007: TEATRO-MUSEO DALÍ ENQUESTA MUSEUS DALÍ 2007: TEATRE-MUSEU DALÍ

PERFIL DEL VISITANTE PERFIL DEL VISITANT

EDAD / EDAT

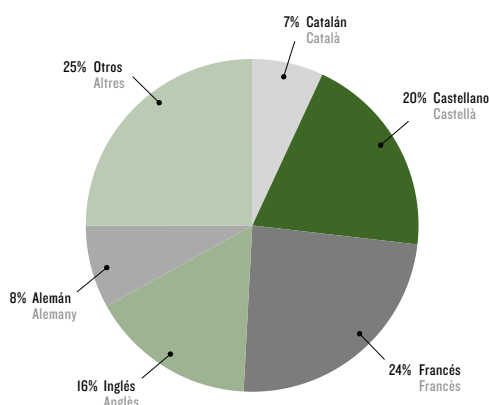

PROFESIÓN / PROFESSIÓ

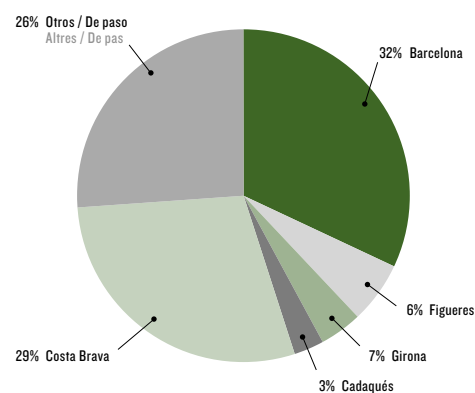

176

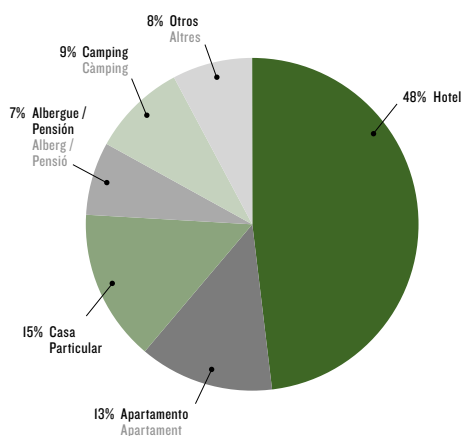
IDIOMA UTILIZADO / IDIOMA UTILITZAT

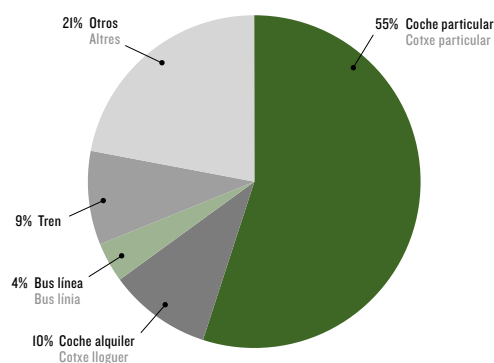
ALOJAMIENTO (LOCALIDAD) / ALLOTJAMENT (LOCALITAT)

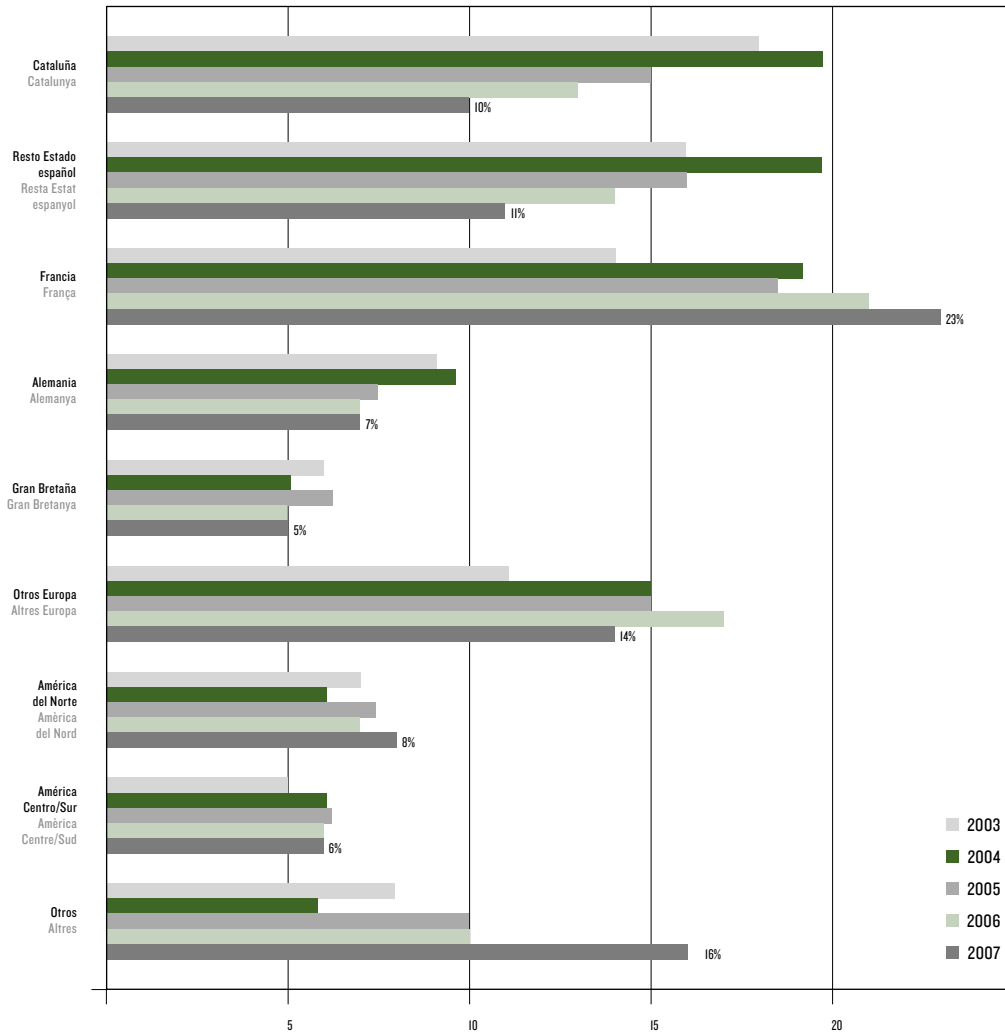
ALOJAMIENTO (ESTABLECIMIENTO) / ALLOTJAMENT (ESTABLIMENT)

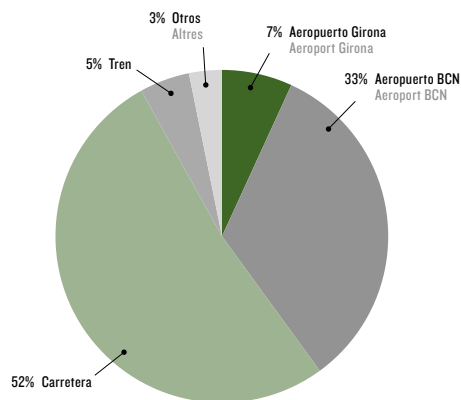
TRANSPORTE / TRANSPORT

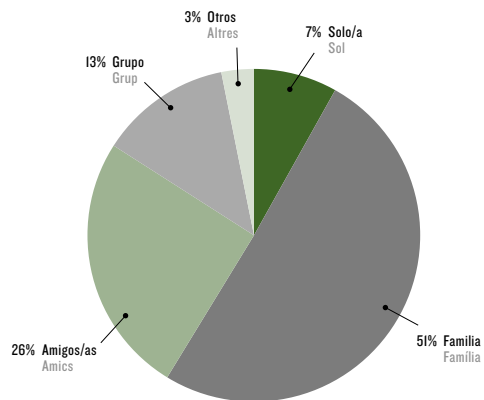
PROCEDENCIA / PROCEDÈNCIA

LLEGA A CATALUNYA POR... / ARRIBA A CATALUNYA PER...

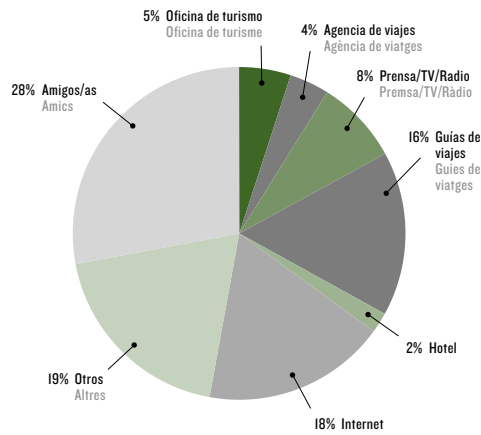
VISITA EL MUSEU CON... / VISITA EL MUSEU AMB...

DIFUSIÓN

DIFUSIÓ

ELEMENTOS DE DIFUSIÓN / ELEMENTS DE DIFUSIÓ

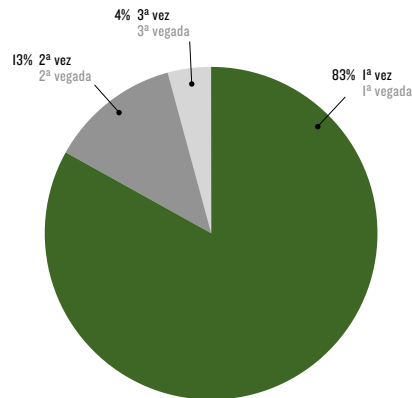

FRECUENCIA Y DURADA DE LA VISITA

FREQÜÈNCIA I DURADA DE LA VISITA

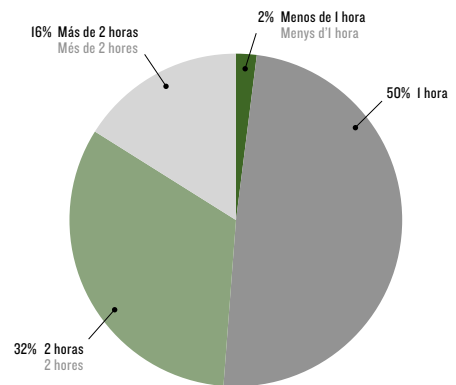
178

VISITA EL MUSEU POR... / VISITA EL MUSEU PER...

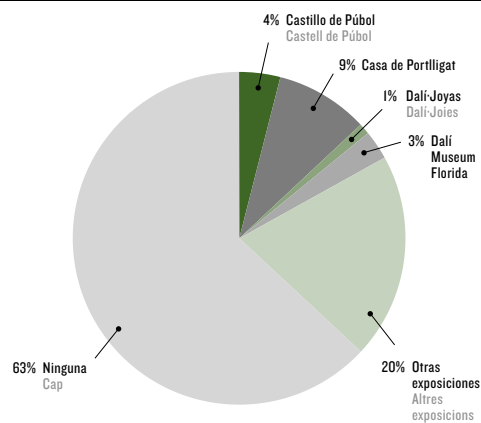
TIEMPO DEDICADO A LA VISITA

TEMPS DEDICAT A LA VISITA

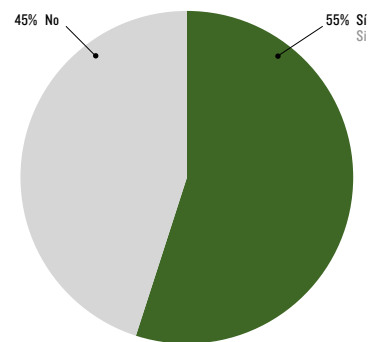
OTRAS VISITAS RELACIONADAS CON DALÍ

ALTRES VISITES RELACIONADES AMB DALÍ

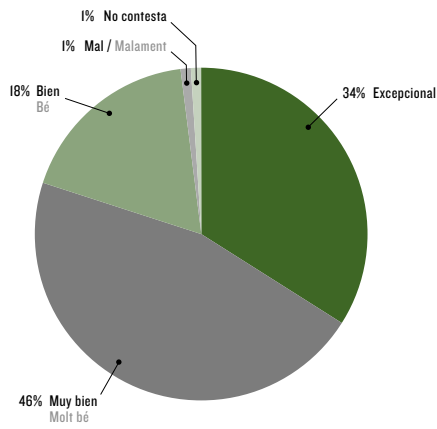

¿HA VISITADO O PIENSA VISITAR FIGUERES?

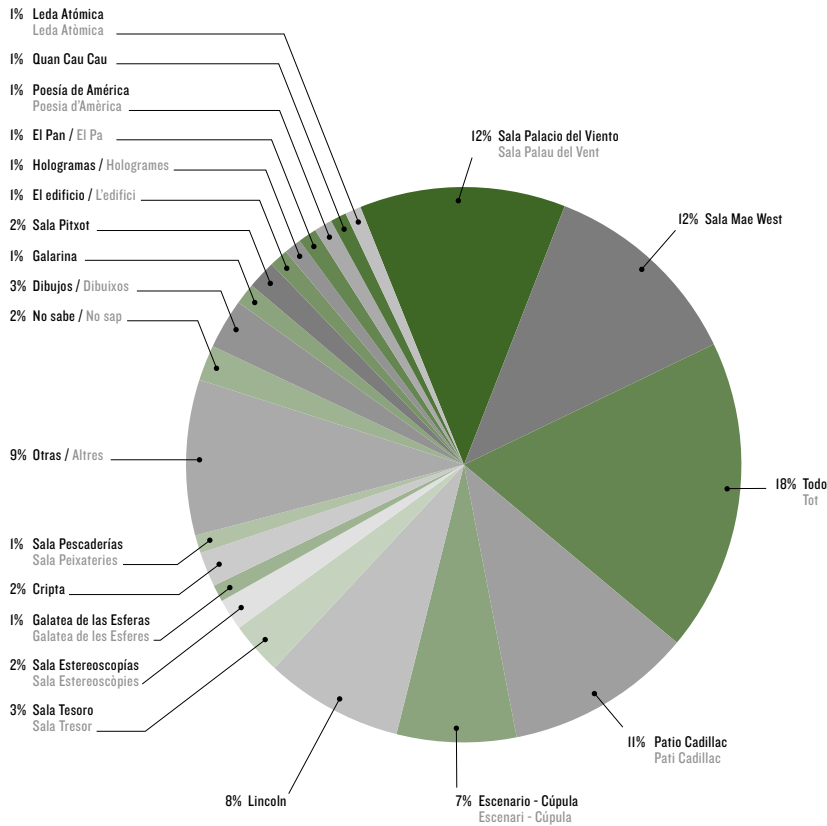
HA VISITAT O PENSA VISITAR FIGUERES?

OPINIÓN GLOBAL DEL MUSEO
OPINIÓ GLOBAL DEL MUSEU

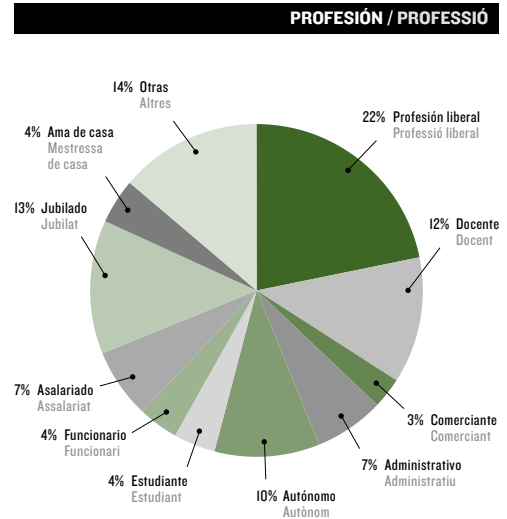
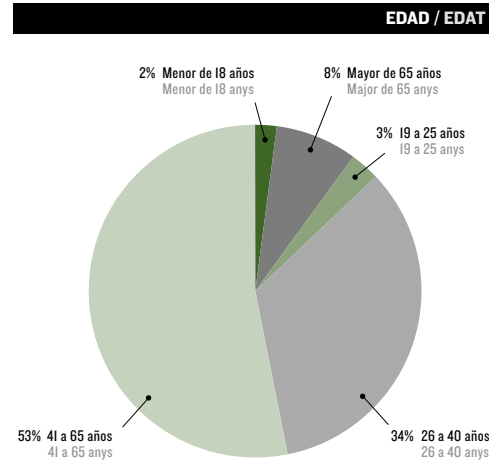

OBRA, SALA, INSTALACIÓN QUE DESTACARÍA / OBRA, SALA, INSTAL·LACIÓ QUE DESTACARIA

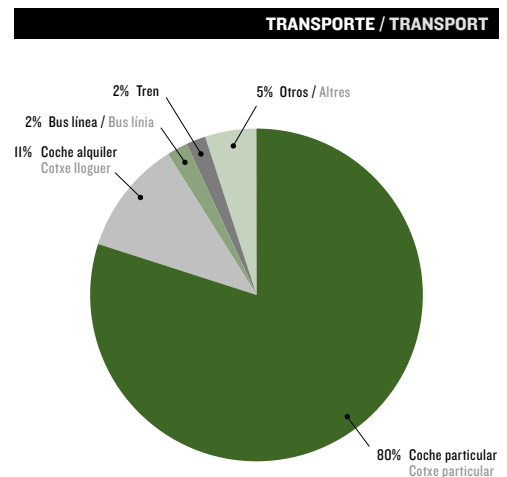
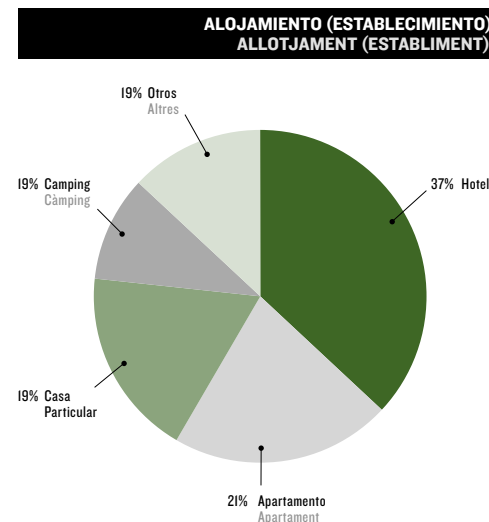
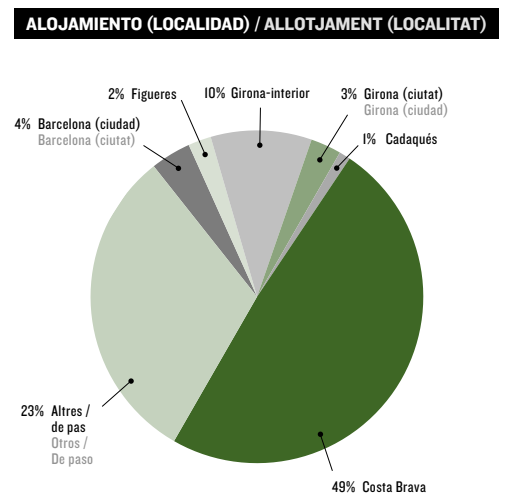
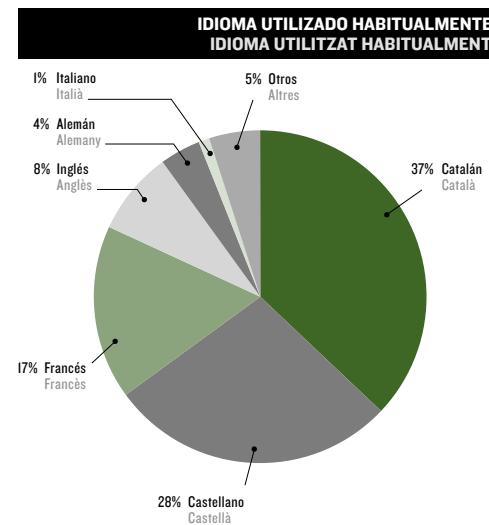

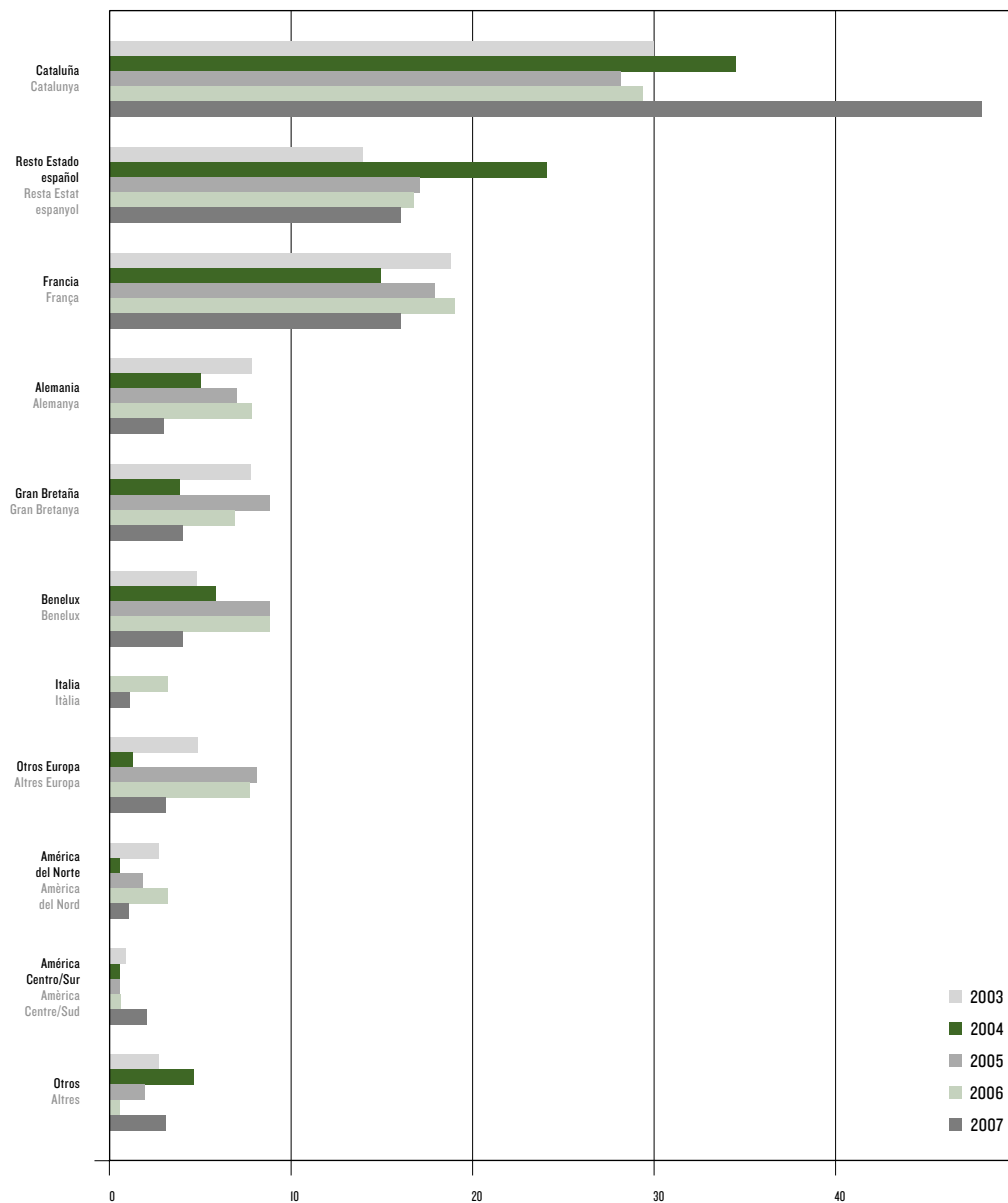
CASA-MUSEO CASTILLO GALA DALÍ (PÚBOL) CASA-MUSEU CASTELL GALA DALÍ (PÚBOL)

PERFIL DEL VISITANTE PERFIL DEL VISITANT

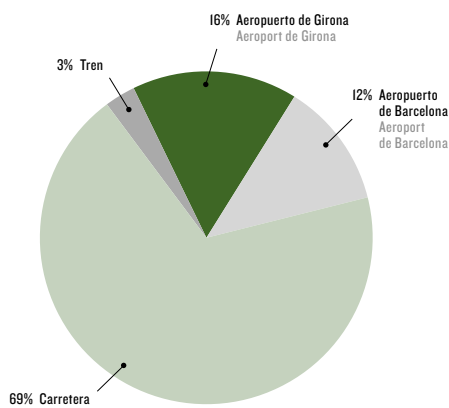

180

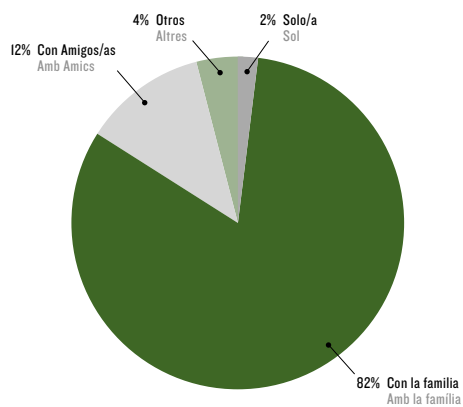

LLEGA A CATALUÑA POR... / ARRIBA A CATALUNYA PER...

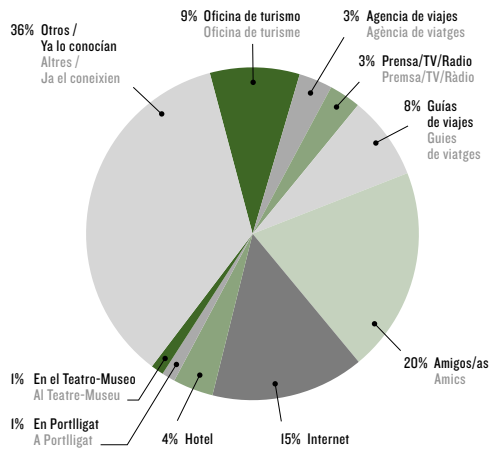

VISITA EL MUSEO... / VISITA EL MUSEU...

DIFUSIÓN DIFUSIÓ

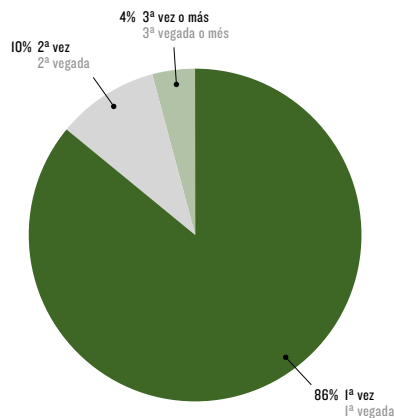
ELEMENTOS DE DIFUSIÓN / ELEMENTS DE DIFUSIÓ

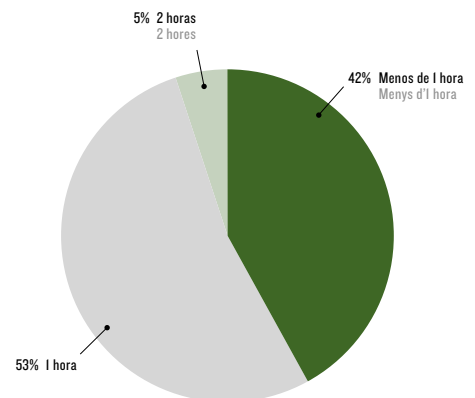
FRECUENCIA Y DURADA DE LA VISITA FREQUÈNCIA I DURADA DE LA VISITA

182

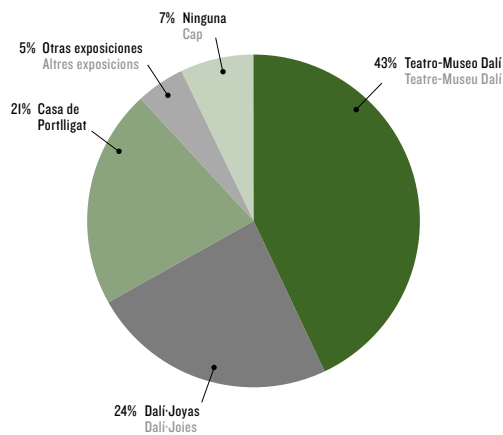
VISITA EL MUSEO POR... / VISITA EL MUSEO PER...

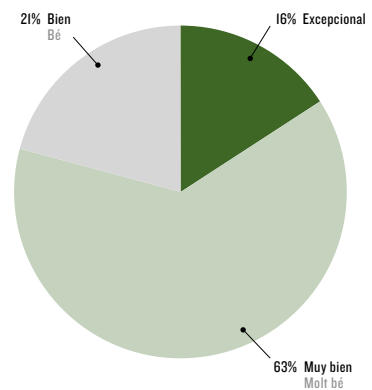
TIEMPO DEDICADO A LA VISITA TEMPS DEDICAT A LA VISITA

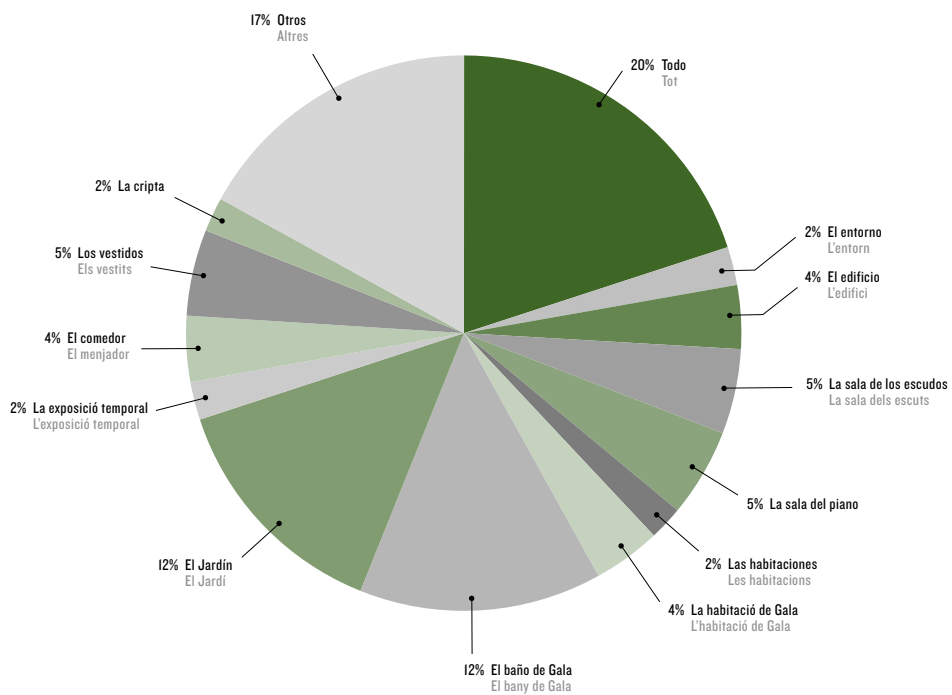

OTRAS VISITAS RELACIONADAS CON DALÍ ALTRES VISITES RELACIONADES AMB DALÍ

OPINIÓN GLOBAL DEL MUSEO OPINIÓ GLOBAL DEL MUSEU

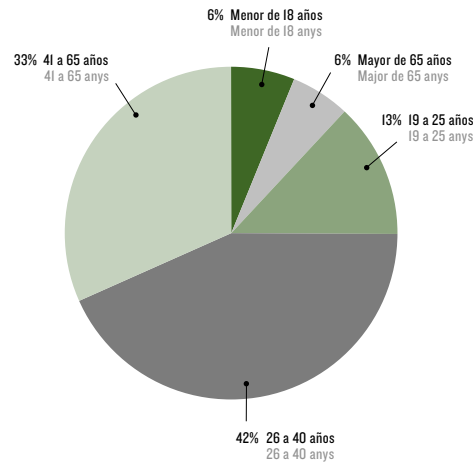
CASA SALVADOR DALÍ (PORTLLIGAT)

CASA SALVADOR DALÍ (PORTLLIGAT)

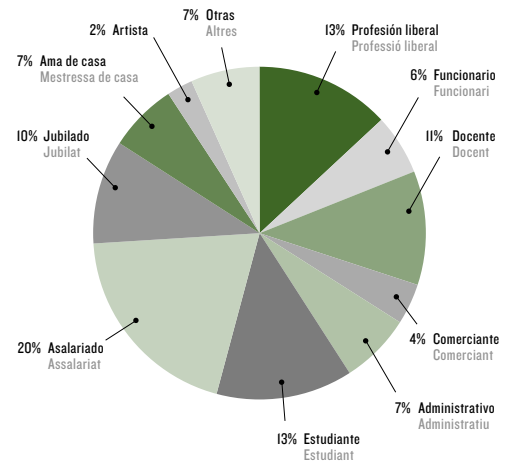
PERFIL DEL VISITANTE

PERFIL DEL VISITANT

EDAD / EDAT

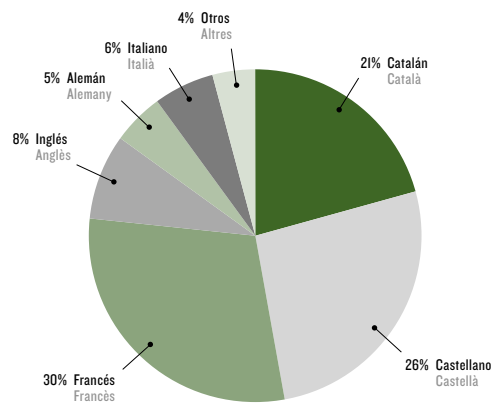

PROFESIÓN / PROFESSION

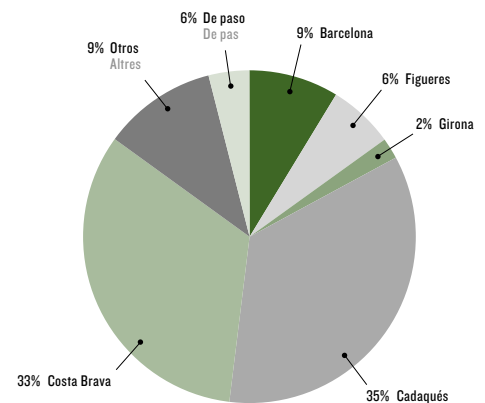

184

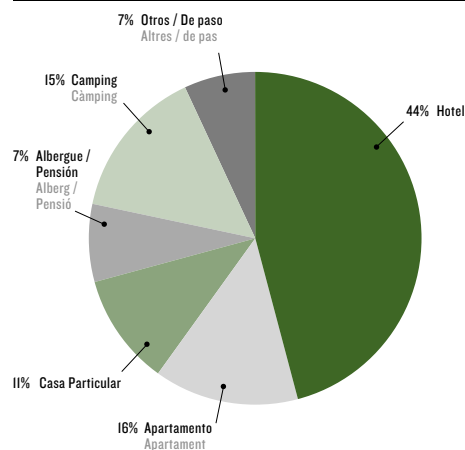
IDIOMA UTILIZADO HABITUALMENTE / IDIOMA UTILITZAT HABITUALMENT

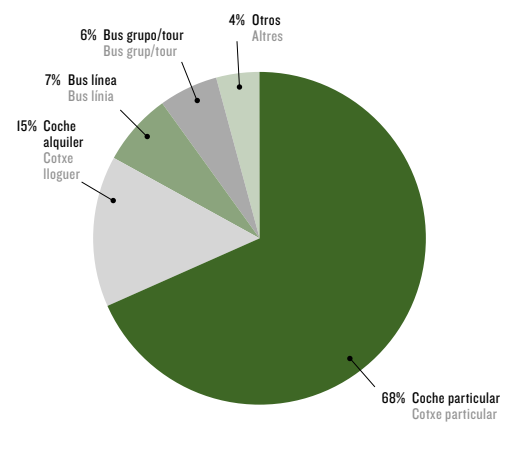
ALOJAMIENTO (LOCALIDAD) / ALLOTJAMENT (LOCALITAT)

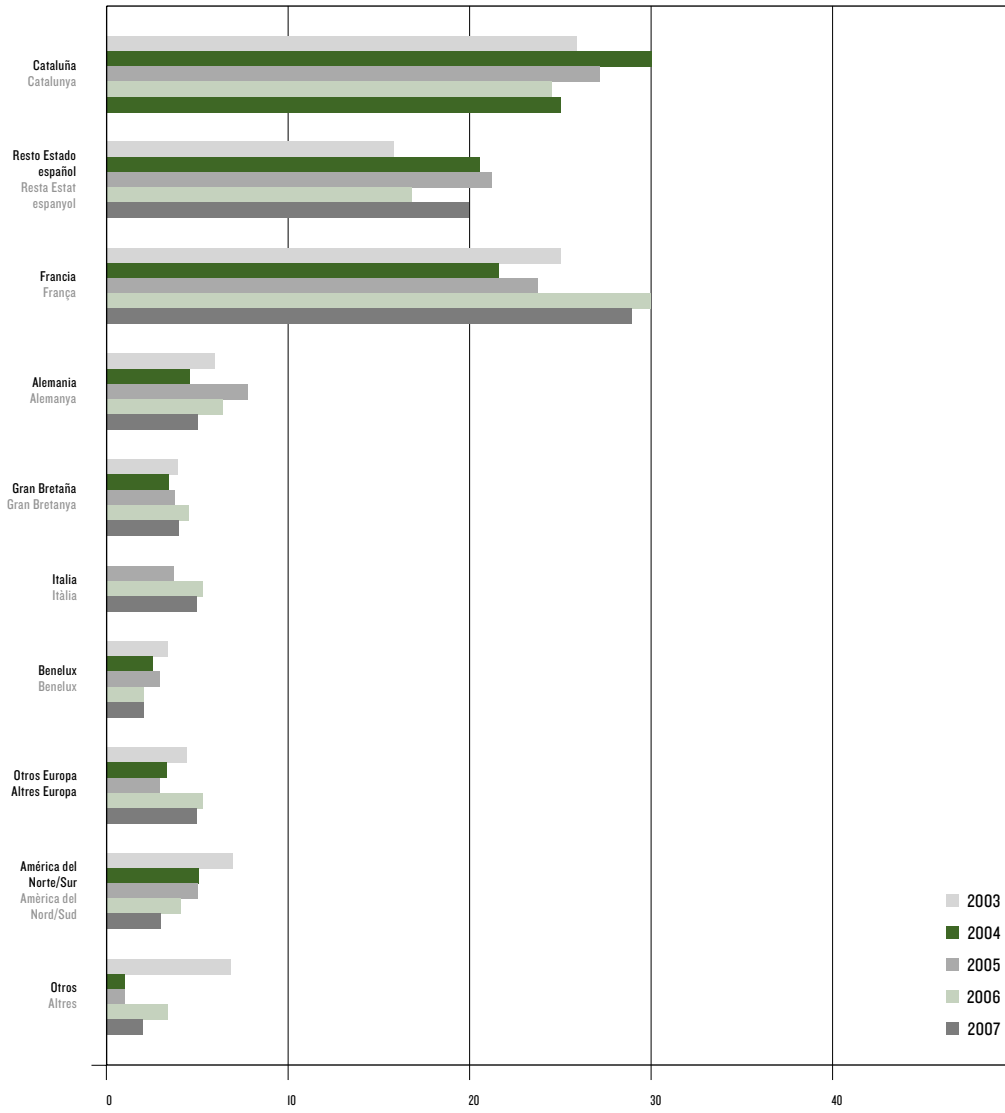

ALOJAMIENTO (ESTABLECIMIENTO) / ALLOTJAMENT (ESTABLIMENT)

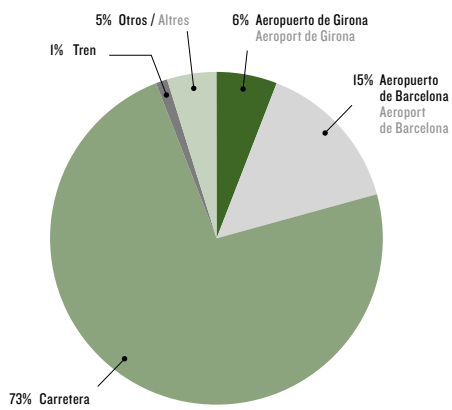

TRANSPORTE / TRANSPORT

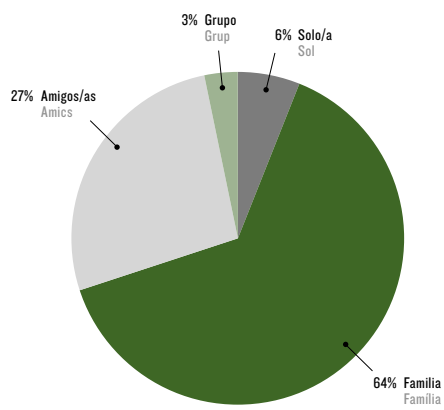

LLEGA A CATALUÑA POR... / ARRIBA A CATALUNYA PER...

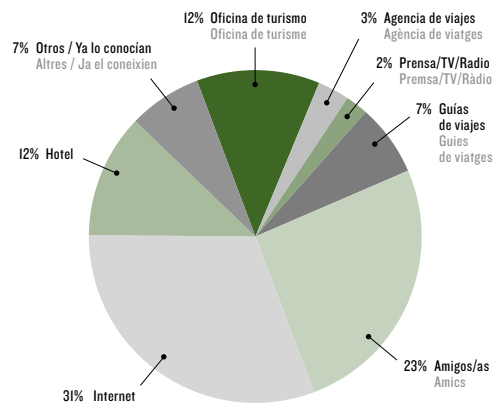

VISITA EL MUSEO... / VISITA EL MUSEU...

DIFUSIÓN DIFUSIÓ

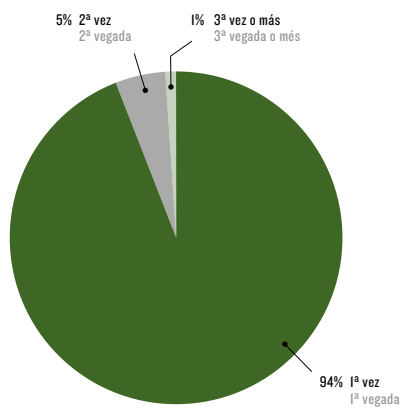
ELEMENTOS DE DIFUSIÓN / ELEMENTS DE DIFUSIÓ

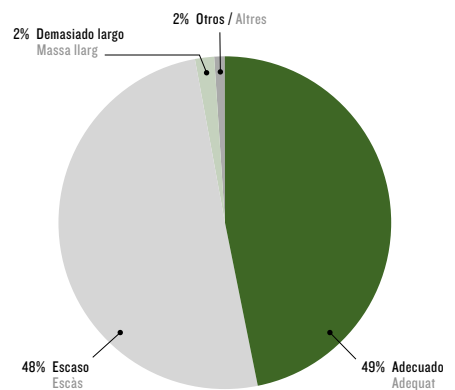
FRECUENCIA Y DURADA DE LA VISITA FREQUÈNCIA I DURADA DE LA VISITA

186

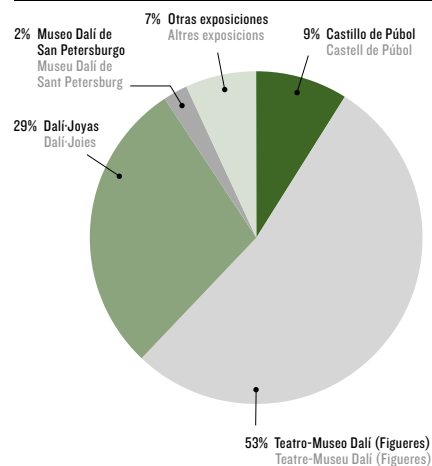
VISITA EL MUSEO POR... / VISITA EL MUSEU PER...

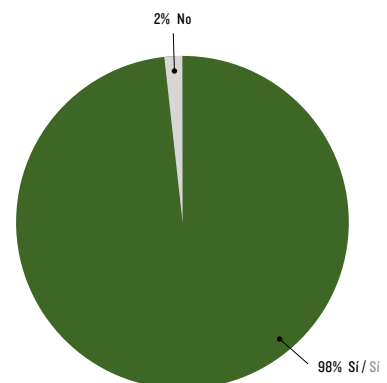
VALORACIÓN DEL TIEMPO PROGRAMADO DE VISITA VALORACIÓ DEL TEMPS PROGRAMAT DE VISITA

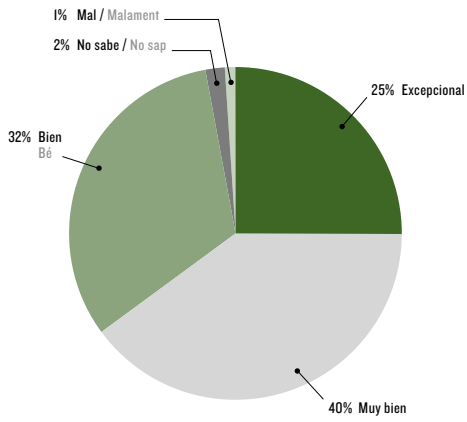
OTRAS VISITAS RELACIONADAS CON DALÍ ALTRES VISITES RELACIONADES AMB DALÍ

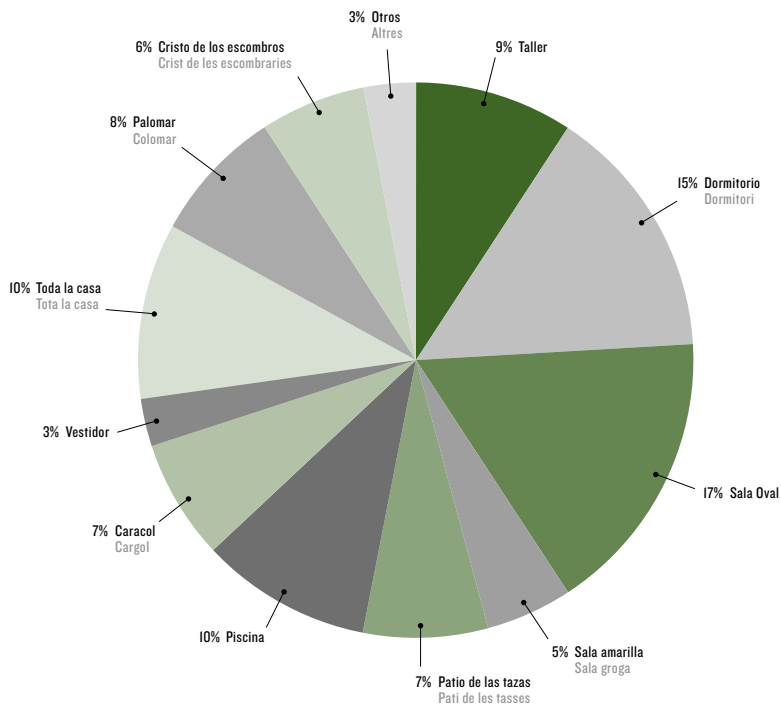
¿HA VISITADO O PIENSA VISITAR CADAQUÉS? HA VISITAT O PENSA VISITAR CADAQUÉS?

OPINIÓN GLOBAL DEL MUSEO
OPINIÓ GLOBAL DEL MUSEU

OBRA, SALA, INSTALACIÓN QUE DESTACARÍA / OBRA, SALA, INSTAL·LACIÓ QUE DESTACARIA

Dale

B

INFORME
DE GESTIÓN
ECONÓMICA
INFORME
DE GESTIÓ
ECONÒMICA

MEMORIA ECONÓMICA CORRESPONDIENTE AL EJERCICIO 2007

ACTIVIDAD DE LA FUNDACIÓN

La Fundación tiene por objeto «promocionar, fomentar, divulgar, prestigiar, proteger y defender, en el territorio del Estado español y en el de cualquier otro Estado, la obra artística, cultural e intelectual del pintor español Salvador Dalí Domènech, sus bienes y derechos de cualquier naturaleza; su experiencia vital, su pensamiento y sus inquietudes, proyectos e ideas y obras artísticas, intelectuales y culturales; su memoria y el reconocimiento universal de su genial aportación a las bellas artes, a la cultura y al pensamiento contemporáneo» (art. 4 de los Estatutos).

Para cumplir estos objetivos, la Fundación ha realizado las actividades descritas a lo largo de esta memoria.

BASES DE PRESENTACIÓN DE LAS CUENTAS ANUALES

Las cuentas anuales se han preparado a partir de los registros contables de la Fundación, habiéndose aplicado las disposiciones legales vigentes en materia contable, al objeto de mostrar la imagen fiel del patrimonio, la situación financiera y los resultados de las operaciones.

Las cuentas anuales adjuntas se han formulado aplicando los principios contables establecidos en el Código de Comercio, el Plan General de Contabilidad aprobado por Real Decreto 1.643/1990, de 20 de diciembre, y las Normas de adaptación del Plan General de Contabilidad a las entidades sin fines lucrativos aprobadas por Real Decreto 776/1998, de 30 de abril.

De acuerdo con la legislación mercantil, se presentan a efectos comparativos, para cada una de las partidas del balance, de la cuenta de resultados y del cuadro de financiación, además de las cifras del ejercicio, las correspondientes al ejercicio anterior.

El balance oficial presentado, apartado «Balance sin actualización del valor del patrimonio artístico», contabiliza el patrimonio artístico en función de su precio de adquisición. Con ello se aplica la interpretación efectuada por el Protectorado de Fundaciones de la Norma sexta de valoración de la quinta parte del citado Real Decreto (Resolución de 21 de abril de 2003).

Junto al balance oficial se presenta otro de carácter informativo —apartado «Balance con actualización del valor del patrimonio artístico»— en el que se contabiliza el patrimonio artístico de la Fundación en función de su valor de mercado. Gracias a este criterio de valor, el balance informativo presentado expresa la imagen fiel del patrimonio de nuestra entidad, tal como exigen las disposiciones contenidas en la primera parte (Principios contables) y en la cuarta parte (Contenido de la memoria) del Real Decreto 776/1998, por el que se aprueban las Normas de adaptación del Plan General de Contabilidad a las entidades sin fines lucrativos y las Normas de información presupuestaria de estas entidades.

MEMÒRIA ECONÒMICA CORRESPONENT A L'EXERCICI 2007

ACTIVITAT DE LA FUNDACIÓ

La Fundació té per objecte «promocionar, fomentar, divulgar, prestigiar, protegir i defensar en el territori de l'Estat espanyol i en el de qualsevol altre estat l'obra artística, cultural i intel·lectual del pintor espanyol Salvador Dalí Domènech, els seus béns i drets de qualsevol naturalesa; la seva experiència vital, el seu pensament i les seves inquietuds, projectes, idees i obres artístiques, intel·lectuals i culturals; la seva memòria i el reconeixement universal de la seva genial aportació a les belles arts, a la cultura i al pensament contemporani» (art. 4 dels estatuts).

Per complir aquests objectius, la Fundació ha realitzat les activitats que es descriuen en aquesta Memòria.

BASES DE PRESENTACIÓ DELS COMPTES ANUALS

Els comptes anuals s'han preparat a partir dels registres comptables de la Fundació, tot aplicant les disposicions legals vigents en matèria comptable, a fi i efecte de mostrar la imatge fidel del patrimoni, la situació financera i els resultats de les operacions.

Els comptes anuals adjunts s'han obtingut aplicant els principis comptables establerts al Codi de comerç, al Pla general de comptabilitat aprovat per Reial decret 1.643/1990, de 20 de desembre, i a les Normes d'adaptació del Pla general de comptabilitat a les entitats sense finalitats lucratives aprovades per Reial decret 776/1998, de 30 d'abril.

D'acord amb la legislació mercantil, es presenten a efectes comparatius, per a cadascuna de les partides del balanç, del compte de resultats i del quadre de finançament, a més de les xifres de l'exercici, les corresponents a l'exercici anterior.

El balanç oficial presentat, apartat «Balanç sense actualització del valor del patrimoni artístic», comptabilitza el patrimoni artístic en funció del seu preu d'adquisició. D'aquesta manera s'aplica la interpretació efectuada pel Protectorat de Fundacions de la norma 6a de valoració de la cinquena part del Reial decret esmentat (Resolució de 21 d'abril de 2003).

Juntament amb el balanç oficial se'n presenta un altre de caràcter informatiu — apartat «Balanç amb actualització del valor del patrimoni artístic» — en el qual es comptabilitza el patrimoni artístic de la Fundació segons el seu valor de mercat. Gràcies a aquest criteri de valor, el balanç informatiu presentat expressa la imatge fidel del patrimoni de la nostra entitat, tal com exigeixen les disposicions contingudes en la primera part (Principis comptables) i en la quarta part (Contingut de la Memòria) del Reial decret 776/1998, pel qual s'aproven les Normes d'adaptació del Pla general de comptabilitat a les entitats sense finalitats lucratives i les Normes d'informació pressupostària d'aquestes entitats.

EXCEDENTE DEL EJERCICIO

La Dirección propondrá a la Junta Ordinaria del Patronato la aprobación de la aplicación del excedente que, expresado en euros, se detalla a continuación:

Base de reparto:	
Excedente positivo del ejercicio	3 571 533,17
Aplicación:	
A reservas voluntarias	3 571 533,17

NORMAS DE VALORACIÓN

Los principios y criterios de contabilidad más significativos aplicados en la preparación de las cuentas anuales son los siguientes:

Inmovilizaciones inmateriales

Gastos de investigación y desarrollo, y concesiones, patentes, licencias, marcas y similares: se valoran a precio de adquisición o producción, amortizándose sistemáticamente en un plazo no superior a cinco años.

Aplicaciones informáticas: se valoran a su precio de adquisición o producción, y se amortizan sistemáticamente en un plazo no superior a cinco años.

Bienes del patrimonio histórico

En el balance sin actualización del valor del patrimonio artístico, se valoran a su precio de adquisición.

En el balance con actualización del valor de patrimonio artístico, figuran las revalorizaciones realizadas en los ejercicios 1996, 2000 y 2002 de la totalidad de las obras de arte que constituyeron la aportación inicial del Fundador y de las donaciones y adquisiciones de obras de arte posteriores, por valor de 40.825, 8.347 y 89.791 miles de euros, respectivamente. Estas revalorizaciones se realizaron con la finalidad de reflejar el patrimonio artístico de la Fundación en función de su valor de mercado.

Inmovilizaciones materiales

El inmovilizado material está registrado al coste de adquisición. Las reparaciones que no suponen una ampliación de la vida útil y los gastos de mantenimiento son cargados directamente en la cuenta de resultados. Los costes de ampliación o mejora que dan lugar a una mayor duración del bien son capitalizados como mayor valor del mismo. La dotación anual a la amortización se calcula mediante la aplicación del método lineal, de acuerdo con los siguientes porcentajes anuales:

	2006	2007
Construcciones	3-4%	3-4%
Instalaciones técnicas y maquinaria	5-10%	5-10%
Otras instalaciones, utillaje y mobiliario	5-12%	5-12%
Otro inmovilizado	20%	20%

EXCEDENT DE L'EXERCICI

La Direcció proposarà a la junta ordinària del Patronat l'aprovació de l'aplicació de l'excedent que, expressat en euros, es detalla a continuació:

Base de repartiment:	
Excedent positiu de l'exercici	3.571.533,17
Aplicació:	
A reserves voluntàries	3.571.533,17

NORMES DE VALORACIÓ

Els principis i criteris de comptabilitat més significatius aplicats en la preparació dels comptes anuals són els següents:

Immobilitzacions immaterials

Despeses de recerca i desenvolupament i concessions, patents, llicències, marques i similars: es valoren al preu d'adquisició o producció, i s'amortitzen sistemàticament en un termini no superior a cinc anys.

Aplicacions informàtiques: es valoren al seu preu d'adquisició o producció, i s'amortitzen sistemàticament en un termini no superior a cinc anys.

Béns del patrimoni històric

Al balanç sense actualització del valor del patrimoni artístic, es valoren al seu preu d'adquisició.

Al balanç amb actualització del valor del patrimoni artístic, figuren les revaloracions realitzades en els exercicis 1996, 2000 i 2002 de la totalitat de les obres d'art que van constituir l'aportació inicial del Fundador i de les donacions i adquisicions d'obres d'art posteriors, per valor de 40.825, 8.347 i 89.791 milers d'euros, respectivament. Aquestes revaloracions es van realitzar amb la finalitat de reflectir el patrimoni artístic de la Fundació en funció del seu valor de mercat.

Immobilitzacions materials

L'immobilitzat material està registrat al cost d'adquisició. Les reparacions que no suposen una ampliació de la vida útil i les despeses de manteniment es carreguen directament al compte de resultats. Els costos d'ampliació o millora que donen lloc a una durada més prolongada del bé es capitalitzen com a valor més gran d'aquest bé. La dotació anual a l'amortització es calcula mitjançant l'aplicació del mètode lineal, d'acord amb els percentatges anuals següents:

	2006	2007
Construccions	3-4%	3-4%
Instal·lacions tècniques i maquinària	5-10%	5-10%
Altres instal·lacions, utilitatge i mobiliari	5-12%	5-12%
Altres immobilitzat	20%	20%

Inmovilizaciones financieras

Los valores negociables de renta fija o variable se valoran por su precio de adquisición a la suscripción o compra.

Los valores negociables admitidos a cotización en un mercado secundario organizado se contabilizan por el precio de adquisición o el valor de mercado, si éste fuera inferior a aquél, dotándose las provisiones necesarias para reflejar la depreciación experimentada.

La participación en DAS se contabiliza por el precio de adquisición y la participación en DEMART B.V. se registra por un valor simbólico, por haberse recibido sin contraprestación económica.

Existencias

Las existencias se presentan valoradas a su precio de coste o al valor neto de realización, si éste fuera inferior a aquél, dotándose las provisiones necesarias con cargo a los resultados del ejercicio.

Subvenciones, aportaciones, donaciones y legados de capital/Aportaciones de bienes

Las subvenciones, aportaciones, donaciones y legados de capital no reintegrables (aportaciones de bienes) se valoran por el importe concedido y se imputan a resultados en proporción a la depreciación de los activos financiados por tales subvenciones, aportaciones, donaciones o legados.

En caso de activos no depreciables, la subvención, aportación, donación o legado se imputa al resultado del ejercicio en el momento en que se produce la enajenación o baja de los mismos.

Deudas no comerciales

Figuran por su valor de obtención. La diferencia entre dicho valor y la cantidad reembolsada se imputa anualmente a resultados de acuerdo con un criterio financiero.

Clientes, proveedores, deudores y acreedores de tráfico

Las correcciones valorativas se incorporan dotando contra los resultados las provisiones necesarias en función del riesgo que presenten las posibles insolvencias con respecto al cobro o recuperación de los activos de que se trate.

Clasificación de las deudas

Las deudas con vencimiento inferior a doce meses se clasifican en cuentas a corto plazo, considerándose como largo plazo las que superen dicho marco temporal.

Impuesto sobre Sociedades

La Fundación cumple los requisitos para acogerse a los beneficios fiscales que prevé la Ley 49/2002, de 23 de diciembre, de Régimen Fiscal de las Entidades sin Fines Lucrativos y de los Incentivos Fiscales al Mecenazgo.

La totalidad de las rentas de la Fundación están exentas del Impuesto sobre Sociedades, ya que las rentas obtenidas se corresponden con las actividades exentas descritas en los puntos 1.a, 1.c y 2 del artículo 6 y en los puntos 4, 8 ,9 y 11 del artículo 7 de la Ley 49/2002, de 23 de diciembre, de Régimen Fiscal de las Entidades sin Fines Lucrativos y de los Incentivos Fiscales al Mecenazgo.

Immobilitzacions financeres

Els valors negociables de renda fixa o variable es valoren pel seu preu d'adquisició en el moment de la subscripció o compra.

Els valors negociables admesos a cotització en un mercat secundari organitzat es comptabilitzen pel preu d'adquisició o el valor de mercat, si aquest darrer és inferior al primer, dotant les provisions necessàries per reflectir la depreciació experimentada.

La participació a DAS es comptabilitza pel preu d'adquisició i la participació en DEMART B.V. es registra per un valor simbòlic, per haver-se rebut sense contraprestació econòmica.

Existències

Les existències es presenten valorades al seu preu de cost o al valor net de realització, si aquest darrer és inferior al primer, dotant les provisions necessàries amb càrrec als resultats de l'exercici.

Subvencions, aportacions, donacions i llegats de capital/Aportacions de béns

Les subvencions, aportacions, donacions i llegats de capital no reintegrables (aportacions de béns) es valoren per l'import concedit i s'imputen a resultats en proporció a la depreciació dels actius finançats per les esmentades subvencions, aportacions, donacions o llegats.

En el cas dels actius no depreciables, la subvenció, aportació, donació o llegat s'imputa al resultat de l'exercici en el moment en què es produeix l'alienació o baixa.

195

Deutes no comercials

Figuren registrats pel seu valor d'obtenció. La diferència entre aquest valor i la quantitat reemborsada s'imputa anualment a resultats d'acord amb un criteri financer.

Clients, proveïdors, deutors i creditors de tràfic

Les correccions valoratives s'incorporen dotant contra els resultats les provisions necessàries en funció del risc que presenten les possibles insolvències respecte al cobrament o la recuperació dels actius de què es tracti.

Classificació dels deutes

Els deutes amb un venciment inferior a dotze mesos es classifiquen en comptes a curt termini, i es consideren de llarg termini els que superin aquest marc temporal.

Impost sobre societats

La Fundació compleix els requisits per acollir-se als beneficis fiscals que preveu la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge.

La totalitat de les rendes de la Fundació estan exemptes de l'impost sobre societats, ja que les rendes obtingudes es corresponen amb les activitats exemptes descrites als punts 1.a, 1.c i 2 de l'article 6 i als punts 4, 8, 9 i 11 de l'article 7 de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge.

Ingresos y gastos

Los ingresos y gastos se imputan en función del principio del devengo, es decir, cuando se produce la corriente real de los bienes y servicios que los mismos representan, con independencia del momento en que se produce la corriente monetaria o financiera derivada de ellos. No obstante, siguiendo el principio de prudencia, la Fundación únicamente contabiliza, como regla general, los beneficios realizados, en tanto que las pérdidas y riesgos previsibles, aun los eventuales, se contabilizan tan pronto son conocidos.

INMOVILIZACIONES INMATERIALES

La composición y evolución de estas cuentas en el transcurso del ejercicio corresponde al siguiente detalle, expresado en euros:

	2006	Altas	Bajas	2007
210 Gastos de investigación y desarrollo	20 304,59	0,00	0,00	20 304,59
211/212 Propiedad intelectual e industrial y concesiones	5 580 248,95	180 304,00	0,00	5 760 552,95
215 Aplicaciones informáticas	728 758,87	116 632,96	0,00	845 391,83
281 Amortizaciones	(4 185 685,79)	(1 208 755,65)	0,00	(5 394 441,44)
Total Inmovilizado inmaterial neto	2 143 626,62			1 231 807,93

196

BIENES DEL PATRIMONIO HISTÓRICO

La composición y evolución de estas cuentas en el transcurso del ejercicio corresponde al siguiente detalle, expresado en euros:

	2006	Altas	Bajas	2007
231/233 Obras de arte y documentación bibliográfica	51 407 204,13	1 592 276,06	0,00	52 999 480,19
Total bienes del patrimonio histórico / Obras de arte y documentación bibliográfica	51 407 204,13			52 999 480,19

En el balance con actualización del valor del patrimonio artístico figuran las revalorizaciones realizadas en los ejercicios 1996, 2000 y 2002 de la totalidad de las obras de arte que constituyeron la aportación inicial del Fundador y de las donaciones y adquisiciones de obras de arte posteriores, por valor de 40.825, 8.347 y 89.791 miles de euros, respectivamente. Estas revalorizaciones se realizaron con la finalidad de reflejar el patrimonio artístico de la Fundación en función de su valor de mercado.

Ingressos i despeses

Els ingressos i despeses s'imputen en funció del principi de meritació, és a dir, quan es produeix el corrent real dels béns i serveis que representen, amb independència del moment en què es produeix el corrent monetari o financer que se'n deriva. Això no obstant, i seguint el principi de prudència, la Fundació únicament comptabilitza, per regla general, els beneficis realitzats, mentre que les pèrdues i riscos previsibles, fins i tot els eventuals, es comptabilitzen tan bon punt són coneguts.

IMMOBILITZACIONS IMMATERIALS

La composició i evolució d'aquests comptes en el decurs de l'exercici correspon al detall següent, expressat en euros:

	2006	Altes	Baixes	2007
210 Despeses de recerca i desenvolupament	20.304,59	0,00	0,00	20.304,59
211/212 Propietat intel·lectual i industrial i concessions	5.580.248,95	180.304,00	0,00	5.760.552,95
215 Aplicacions informàtiques	728.758,87	116.632,96	0,00	845.391,83
281 Amortitzacions	(4.185.685,79)	(1.208.755,65)	0,00	(5.394.441,44)
Total Immobilitzat immaterial net	2.143.626,62			1.231.807,93

197

BÉNS DEL PATRIMONI HISTÒRIC

La composició i evolució d'aquests comptes en el decurs de l'exercici correspon al detall següent, expressat en euros:

	2006	Altes	Baixes	2007
231/233 Obres d'art i documentació bibliogràfica	51.407.204,13	1.592.276,06	0,00	52.999.480,19
Total béns del patrimoni històric/Obres d'art i documentació bibliogràfica	51.407.204,13			52.999.480,19

Al balanç amb actualització del valor del patrimoni artístic hi figuren les revaloracions realitzades en els exercicis 1996, 2000 i 2002 de la totalitat de les obres d'art que van constituir l'aportació inicial del Fundador i de les donacions i adquisicions d'obres d'art posteriors, per valor de 40.825, 8.347 i 89.791 milers d'euros, respectivament. Aquestes revaloracions es van practicar amb l'objectiu de reflectir el patrimoni artístic de la Fundació en funció del seu valor de mercat.

INMOVILIZACIONES MATERIALES

La composición y evolución de estas cuentas en el transcurso del ejercicio, expresada en euros, corresponde al siguiente detalle:

	2006	Altas	Bajas	2007
220/221 Terrenos y construcciones	2 348 974,30	6 720,00	0,00	2 355 694,30
222 Instalaciones técnicas, maquinaria y proyectos	6 549 015,48	205 100,40	0,00	6 754 115,88
225 Otras instalaciones, utillaje y mobiliario	1 234 549,72	48 875,02	0,00	1 283 424,74
226 Equipos informáticos y otro inmovilizado	465 980,40	88 742,70	(864,23)	553 858,87
282 Amortizaciones	(5 001 287,50)	(506 924,97)	864,23	(5 507 348,24)
Total Inmovilizado material neto	5 597 232,40			5 439 745,55

El importe de los bienes completamente amortizados al cierre del ejercicio, expresado en euros, es el siguiente:

	2007
220/221 Terrenos y construcciones	107 762,08
222 Instalaciones técnicas, maquinaria y proyectos	774 317,02
225 Otras instalaciones, utillaje y mobiliario	537 008,03
226 Equipos informáticos y otro inmovilizado	273 922,46
Total bienes completamente amortizados	1 693 009,59

INVERSIONES FINANCIERAS

Los movimientos de las inmovilizaciones financieras habidos en el transcurso del ejercicio, expresados en euros, corresponden al siguiente detalle:

	2006	Altas	Bajas	2007
250 Participaciones en entidades del grupo / Inversiones financieras permanentes	204 345,12	0,00	0,00	204 345,12
260 Depósitos y fianzas constituidos a largo plazo	76 332,16	0,00	(60.000,00)	16 332,16
Total Inmovilizado financiero	280 677,28			220 677,28

Los movimientos de las inversiones financieras temporales habidos en el transcurso del ejercicio, expresados en euros, corresponden al siguiente detalle:

	2006	Altas	Bajas	2007
534 Créditos a entidades del grupo /	280 632,72	27 507,23	(24 713,61)	283 426,34
541 Depósitos a plazo y valores de renta fija	2 588 045,49	11 575 000,00	(9 896 000,00)	4 267 045,49
Total Inversiones financieras temporales	2 868 678,21			4 550 471,83

IMMOBILITZACIONS MATERIALS

La composició i evolució d'aquests comptes en el decurs de l'exercici, expressada en euros, correspon al detall següent:

	2006	Altes	Baixes	2007
220/221 Terrenys i construccions	2.348.974,30	6.720,00	0,00	2.355.694,30
222 Instal. tècniques, maquinària i projectes	6.549.015,48	205.100,40	0,00	6.754.115,88
225 Altres instal·lacions, utilatge i mobiliari	1.234.549,72	48.875,02	0,00	1.283.424,74
226 Equips informàtics i altre immobilitzat	465.980,40	88.742,70	(864,23)	553.858,87
282 Amortitzacions	(5.001.287,50)	(506.924,97)	864,23	(5.507.348,24)
Total Immobilitzat material net	5.597.232,40			5.439.745,55

L'import dels béns completament amortitzats al tancament de l'exercici, expressat en euros, és el següent:

	2007
220/221 Terrenys i construccions	107.762,08
222 Instal. tècniques, maquinària i projectes	774.317,02
225 Altres instal., utilatge i mobiliari	537.008,03
226 Equips informàtics i altre immobilitzat	273.922,46
Total béns completament amortitzats	1.693.009,59

199

INVERSIONS FINANCERES

Els moviments de les immobilitzacions financeres que han tingut lloc en el decurs de l'exercici, expressats en euros, corresponen al detall següent:

	2006	Altes	Baixes	2007
250 Participacions en entitats del grup / Inversions financeres permanents	204.345,12	0,00	0,00	204.345,12
260 Dipòsits i fiances constituïts a llarg termini	76.332,16	0,00	(60.000,00)	16.332,16
Total Immobilitzat financer	280.677,28			220.677,28

Els moviments de les inversions financeres temporals que han tingut lloc en el decurs de l'exercici, expressats en euros, corresponen al detall següent:

	2006	Altes	Baixes	2007
534 Crèdits a entitats del grup	280.632,72	27.507,23	(24.713,61)	283.426,34
541 Dipòsits a termini i valors de renda fixa	2.588.045,49	11.575.000,00	(9.896.000,00)	4.267.045,49
Total Inversions financeres temporals	2.868.678,21			4.550.471,83

El detalle de las entidades con participación de la Fundación es el siguiente:

	Valor libros	Fondos Propios 2006	% partic.	Actividad
Distribucions d'Art Surrealista, S.A. Torre Galatea, Pujada del Castell, 28 17600 Figueres (Girona) NIF: A17064320	204 344,12	407 669,04	100%	Comercio minorista
Demart Pro Arte, B.V. Frederick Roeskestraat, 123 1076 EE Amsterdam Holanda	1,00	(297 616,23)	100%	Explotación marcas

Atendiendo a lo establecido en el Acuerdo de 20 de noviembre de 2003 del Consejo de la Comisión Nacional del Mercado de Valores, por el que se aprueba el Código de conducta de las entidades sin ánimo de lucro para la realización de inversiones temporales, se informa de que la Fundación no ha realizado inversiones temporales durante el 2007 en valores mobiliarios e instrumentos financieros en el ámbito de supervisión de la Comisión Nacional del Mercado de Valores.

EXISTENCIAS

200

La composición de las existencias de la Fundación al cierre del ejercicio, expresada en euros, es la siguiente:

300 Existencias comerciales	1 267 721,18
390 Provisiones	(63 386,06)
Total	1 204 335,12

USUARIOS Y OTROS DEUDORES DE LA ACTIVIDAD PROPIA

La Fundación no mantiene saldos deudores con usuarios, patrocinadores o afiliados al cierre del ejercicio.

La evolución de los saldos procedentes de clientes y otros deudores de la actividad propia en el transcurso del ejercicio, expresada en euros, ha sido la siguiente:

	2006	Altas	Bajas	2007
430 Clientes	21 036,52	4 236 713,79	(4 224 324,50)	33 425,81
440/480 Otros deudores / Deudores varios y gastos anticipados	106 456,99	9 879 219,88	(9 632 965,36)	352 711,51
Total	127 493,51			386 137,32

El detall de les entitats amb participació de la Fundació és el següent:

	Valor llibres	Fons Propis 2006	% partic.	Activitat
Distribucions d'Art Surrealista, S.A. Torre Galatea, Pujada del Castell, 28 17600 Figueres (Girona) NIF: A17064320	204.344,12	407.669,04	100%	Comerç minorista
Demart Pro Arte, B.V. Frederick Roeskestraat, 123 1076 EE Amsterdam Holanda	1,00	(297.616,23)	100%	Explotació marques

En compliment del que estableix l'Acord de 20 de novembre de 2003 del Consell de la Comissió Nacional del Mercat de Valors, pel qual s'aprova el Codi de conducta de les entitats sense ànim de lucre per a la realització d'inversions temporals, s'informa que la Fundació no ha realitzat inversions temporals durant el 2007 en valors mobiliaris i instruments financers en l'àmbit de supervisió de la Comissió Nacional del Mercat de Valors.

EXISTÈNCIES

La composició de les existències de la Fundació al tancament de l'exercici, expressada en euros, és la següent:

300 Existències comercials	1.267.721,18
390 Provisions	(63.386,06)
Total	1.204.335,12

USUARIS I ALTRES DEUTORS DE L'ACTIVITAT PRÒPIA

La Fundació no manté saldos deutors amb usuaris, patrocinadors o afiliats al tancament de l'exercici.

L'evolució dels saldos procedents de clients i altres deutors de l'activitat pròpia en el decurs de l'exercici, expressada en euros, ha estat la següent:

	2006	Altes	Baixes	2007
430 Clients	21.036,52	4.236.713,79	(4.224.324,50)	33.425,81
440/480 Altres deutors / Deutors diversos i despeses anticipades	106.456,99	9.879.219,88	(9.632.965,36)	352.711,51
Total	127.493,51			386.137,32

FONDOS PROPIOS

La evolución de los fondos propios en el transcurso del ejercicio, expresada en euros, ha sido la siguiente:

	2006	Aplicación excedente	Excedente 2007	2007
100 Dotación fundacional / Aportación Fundador y otros	20 265 819,54	0,00	0,00	20 265 819,54
100/117 Reservas voluntarias / Reservas capitalizadas	33 557 923,12	3 544 667,04	0,00	37 102 590,16
129 Excedente del ejercicio	3 544 667,04	(3 544 667,04)	3 571 533,17	3 571 533,17
Total Fondos Propios	57 368 409,70			60 939 942,87

Dotación fundacional / Aportación Fundador y otros

La dotación inicial y la suma de las donaciones recibidas suponen un patrimonio de 20.265.820 euros.

Revalorización patrimonio artístico

La reserva de revalorización, reflejada en el balance recogido al final de esta Memoria, se registró en los ejercicios 1996, 2000 y 2002, amparándose en informes periciales sobre la totalidad de las obras de arte que constituyeron la aportación inicial del Fundador y las adquisiciones gratuitas y onerosas posteriores, por valor de 40.825, 8.347 y 89.791 miles de euros, respectivamente.

Reservas voluntarias / Reservas capitalizadas

El saldo de la cuenta de reservas voluntarias y de capitalización a 31 de diciembre de 2007 corresponde a la aplicación de los excedentes positivos de ejercicios anteriores.

SUBVENCIONES, APORTACIONES, DONACIONES Y LEGADOS DE CAPITAL/APORTACIONES BIENES

Los movimientos habidos en el transcurso del ejercicio, expresados en euros, corresponden al siguiente detalle:

	2006	Altas	Saneam.	2007
132/131 Otras subvenciones, aportaciones, donaciones y legados / Aportaciones bienes	544 669,80	0,00	(24 645,81)	520 023,99
Subvenciones, aportaciones, donaciones y legados / Aportaciones bienes	544 669,80			520 023,99

DEUDAS NO COMERCIALES

Deudas con entidades de crédito/Deudas largo y corto plazo con entidades de crédito

La composición de las deudas con entidades de crédito de la Fundación al cierre del ejercicio, expresada en euros, es la siguiente:

FONS PROPIS

L'evolució dels fons propis en el decurs de l'exercici, expressada en euros, ha estat la següent:

	2006	Aplicació excedent	Excedent 2007	2007
100 Dotació fundacional / Aportació Fundador i altres	20.265.819,54	0,00	0,00	20.265.819,54
100/117 Reserves voluntàries / Reserves capitalitzades	33.557.923,12	3.544.667,04	0,00	37.102.590,16
129 Excedent de l'exercici	3.544.667,04	(3.544.667,04)	3.571.533,17	3.571.533,17
Total Fons Propis	57.368.409,70			60.939.942,87

Dotació fundacional/Aportació Fundador i altres

La dotació inicial i la suma de les donacions rebudes suposen un patrimoni de 20.265.820 euros.

Revaloració del patrimoni artístic

La reserva de revaloració, reflectida en el balanç recollit al final d'aquesta Memòria, es va registrar en els exercicis 1996, 2000 i 2002, a l'empara dels informes pericials emesos sobre la totalitat de les obres d'art que van constituir l'aportació inicial del Fundador i les adquisicions gratuïtes i oneroses posteriors, per valor de 40.825, 8.347 i 89.791 milers d'euros, respectivament.

Reserves voluntàries/Reserves capitalitzades

El saldo del compte de reserves voluntàries i de capitalització a 31 de desembre de 2007 correspon a l'aplicació dels excedents positius d'exercicis anteriors.

SUBVENCIONS, APORTACIONS, DONACIONS I LLEGATS DE CAPITAL / APORTACIONS BÉNS

Els moviments que han tingut lloc en el decurs de l'exercici, expressats en euros, corresponen al detall següent:

	2006	Altes	Sanejам.	2007
132/131 Altres subvencions, aportacions, donacions i llegats / Aportacions béns	544.669,80	0,00	(24.645,81)	520.023,99
Subvencions, aportacions, donacions i llegats / Aportacions béns	544.669,80			520.023,99

DEUTES NO COMERCIALS

Deutes amb entitats de crèdit/Deutes a llarg i curt termini amb entitats de crèdit

La composició dels deutes amb entitats de crèdit de la Fundació al tancament de l'exercici, expressada en euros, és la següent:

	Vencimiento de las deudas a largo plazo					
	Corto plazo	2009	2010	2011	Posterior 2011	Largo plazo
170/520 Préstamos y otras deudas	1 006 695,28	1 006 695,27	540 910,89	540 910,89	0,00	2 088 517,05
Total Deudas entidades de crédito	1 006 695,28	1 006 695,27	540 910,89	540 910,89	0,00	2 088 517,05

Otras deudas no comerciales

La composición a 31 de diciembre de 2006 y de 2007, expresada en euros, es la siguiente:

	Corto plazo 2006	Largo plazo 2006	Corto plazo 2007	Largo plazo 2007
475 Hacienda Pública acreedora por IVA	30 874,47	0,00	20 446,90	0,00
475 Hacienda Pública acreedora por IRPF	29 639,88	0,00	33 352,48	0,00
476 Organismo Seguridad Social Acreedora	94 162,77	0,00	103 716,31	0,00
173/523 Otras deudas / Proveedores inmovilizado	215 361,68	940 000,00	251 995,43	740 000,00
Total otras deudas no comerciales	370 038,80	940 000,00	409 511,12	740 000,00

SITUACIÓN FISCAL

204

La Fundación no ha sido inspeccionada por las autoridades fiscales durante sus cuatro últimos ejercicios. De acuerdo con la legislación vigente, los impuestos no pueden considerarse definitivamente liquidados hasta que las declaraciones presentadas hayan sido inspeccionadas por las autoridades fiscales o haya transcurrido el plazo de prescripción.

GARANTÍAS, COMPROMISOS Y CONTINGENCIAS

Las fianzas, avales o garantías prestados a terceros al cierre del ejercicio, en euros, son las siguientes:

Entidad financiera	Importe	Fecha constitución
"la Caixa"	16 000,00	13-mar-01
"la Caixa"	269 635,00	18-sep-07

INGRESOS Y GASTOS

Consumo de materias primas y otros aprovisionamientos

Los consumos de existencias correspondientes al ejercicio, expresados en euros, se indican en el siguiente detalle:

600 Compras de bienes	1 195 773,53
610 Variación de existencias	26 085,62
Consumo de explotación	1 221 859,15

	Curt termini	Venciment dels deutes a llarg termini				
		2009	2010	2011	Posterior 2011	Llarg termini
170/520 Préstecs i altres deutes	1.006.695,28	1.006.695,27	540.910,89	540.910,89	0,00	2.088.517,05
Total Deutes entitats de crèdit	1.006.695,28	1.006.695,27	540.910,89	540.910,89	0,00	2.088.517,05

Altres deutes no comercials

La composició a 31 de desembre de 2006 i de 2007, expressada en euros, és la següent:

	Curt termini 2006	Llarg termini 2006	Curt termini 2007	Llarg termini 2007
475 Hisenda pública creditora per IVA	30.874,47	0,00	20.446,90	0,00
475 Hisenda pública creditora per IRPF	29.639,88	0,00	33.352,48	0,00
476 Organisme Seguretat Social creditora	94.162,77	0,00	103.716,31	0,00
173/523 Altres deutes / Proveïdors immobilitzat	215.361,68	940.000,00	251.995,43	740.000,00
Total altres deutes no comercials	370.038,80	940.000,00	409.511,12	740.000,00

SITUACIÓ FISCAL

La Fundació no ha estat inspeccionada per les autoritats fiscals durant els quatre últims exercicis. D'acord amb la legislació vigent, els impostos no es poden considerar definitivament liquidats fins que les declaracions presentades no hagin estat inspeccionades per les autoritats fiscals o fins que no hagi transcorregut el termini de prescripció.

205

GARANTIES, COMPROMISOS I CONTINGÈNCIES

Les fiances, avals o garanties prestats a tercers al tancament de l'exercici, expressats en euros, són els següents:

Entitat financera	Import	Data constitució
"la Caixa"	16.000,00	13-mar-01
"la Caixa"	269.635,00	18-set-07

INGRESSOS I DESPESES

Consum de primeres matèries i altres aprovisionaments

Els consums d'existències corresponents a l'exercici, expressats en euros, s'indiquen al detall següent:

600 Compres de béns	1.195.773,53
610 Variació d'existències	26.085,62
Consum d'explotació	1.221.859,15

Gastos de personal

El detalle de este epígrafe al cierre del ejercicio, expresado en euros, es el siguiente:

640 Sueldos y salarios	1 855 745,60
642 Seguridad social a cargo de la empresa	571 499,78
649 Otros gastos sociales	29 346,81
642/649 Total Cargas sociales	600 846,59

La plantilla media de personal a tiempo completo en el transcurso del ejercicio, distribuida por áreas de trabajo, ha sido la siguiente:

Secretaría General y Museos	59,88
Gerencia y tiendas	17,03
Centro de Estudios	5,01
Restauración y Registro	4,85
Total	86,77

Variación de las provisiones

La variación de las provisiones en el transcurso del ejercicio corresponde al siguiente detalle, expresado en euros:

693 Dotación a la provisión de existencias	63 386,06
793 Provisión de existencias aplicada	(64 436,09)
Variación de las provisiones de tráfico	(1 050,03)

206

Transacciones efectuadas con empresas del grupo y asociadas

Las transacciones efectuadas con empresas del grupo y asociadas, en euros, son las siguientes:

Compras del ejercicio	1 092 262,37
Gastos otros servicios	27 079,23
Ingresos otros servicios	3 320,08
Ingresos financieros	11 000,00

Ingresos y gastos extraordinarios

	Gastos	Ingresos
775 Aportaciones / Subvenciones de capital traspasadas al resultado	0,00	24 645,81
678/778 Resultados extraordinarios	0,00	27 085,24
Total	0,00	51 731,05
Resultados extraordinarios positivos		51 731,05

Despeses de personal

El detall d'aquest epígraf al tancament de l'exercici, expressat en euros, és el següent:

640 Sous i salaris	1.855.745,60
642 Seguretat social a càrrec de l'empresa	571.499,78
649 Altres despeses socials	29.346,81
642/649 Total Càrregues socials	600.846,59

La plantilla mitjana de personal a temps complet en el decurs de l'exercici, distribuïda per àrees de treball, ha estat la següent:

Secretaria General i Museus	59,88
Gerència i botigues	17,03
Centre d'Estudis	5,01
Restauració i Registre	4,85
Total	86,77

Variació de les provisions

La variació de les provisions en el decurs de l'exercici correspon al detall següent, expressat en euros:

693 Dotació a la provisió d'existències	63.386,06
793 Provisió d'existències aplicada	(64.436,09)
Variació de les provisions de tràfic	(1.050,03)

207

Transaccions efectuades amb empreses del grup i associades

Les transaccions efectuades amb empreses del grup i associades, en euros, són les següents:

Compres de l'exercici	1.092.262,37
Despeses altres serveis	27.079,23
Ingressos altres serveis	3.320,08
Ingressos financers	11.000,00

Ingressos i despeses extraordinaris

	Despeses	Ingressos
775 Aportacions / Subvencions de capital traspasades al resultat	0,00	24.645,81
678/778 Resultats extraordinaris	0,00	27.085,24
Total	0,00	51.731,05
Resultats extraordinaris positius		51.731,05

APLICACIÓN DE ELEMENTOS PATRIMONIALES A FINES PROPIOS

El destino de las rentas e ingresos, expresado en euros, corresponde al siguiente detalle:

Ejercicio	Ingresos brutos	Gastos necesarios	Imptos.	Dif.	Importe destinado a fines propios					
					Destinado en el ejercicio					
					Importe	%	(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)
2004	12 943 109	9 271 098	0	3 672 011	3 649 224	99,4%	3 649 224	0	0	0
2005	10 943 930	7 941 638	0	3 002 292	2 978 069	99,2%		2 978 069	0	0
2006	11 786 972	8 217 486	0	3 569 486	3 544 667	99,3%			3 544 667	0
2007	12 498 443	8 902 311	0	3 596 133	3 571 533	99,3%				3 571 533

Ejercicio	Gastos de administración	Importe destinado a dotación fundacional					
		Total Importe	Destinado en el ejercicio				
			(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)	
2004	22 787	0	0	0	0	0	
2005	24 223	0		0	0	0	
2006	24 819	0			0	0	
2007	24 599	0				0	

208

ACONTECIMIENTOS POSTERIORES AL CIERRE

No se han producido hechos posteriores que puedan afectar significativamente a las cuentas anuales de la Fundación.

CUADRO DE FINANCIACIÓN

Aplicaciones	2006	2007	Orígenes	2006	2007
Recursos aplicados en las operaciones			Recursos procedentes de las operaciones	5 178 660,57	5 262 567,98
Adquisiciones de inmovilizado			Fondos Propios	0,00	0,00
Inmaterial	272 448,52	296 936,96	Deudas a largo plazo	0,00	0,00
Patrimonio Histórico	910 333,22	1 592 276,06	Enajenación de inmovilizado		
Material	246 569,11	349 438,12	Material	0,00	0,00
Financiero	761,46	0,00	Inmaterial	0,00	0,00
Cancelación o traspaso a corto plazo de deuda a largo plazo	1 206 695,28	1 206 695,28	Financiero	429,30	60 000,00
			Aportaciones	90 000,00	0,00
			Traspaso inversiones a corto plazo	0,00	0,00
Total aplicaciones	2 636 807,59	3 445 346,42	Total orígenes	5 269 089,87	5 322 567,98
Exceso de orígenes sobre aplicaciones	2 632 282,28	1 877 221,56	Exceso de aplicaciones sobre orígenes		
	5 269 089,87	5 322 567,98		5 269 089,87	5 322 567,98

APLICACIÓ D'ELEMENTS PATRIMONIALS A FINS PROPIS

La destinació de les rendes i ingressos, expressada en euros, correspon al detall següent:

Exercici	Ingressos bruts	Despeses necessàries	Imptos.	Dif.	Import destinat a fins propis					
					Destinat en l'exercici					
					Import	%	(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)
2004	12.943.109	9.271.098	0	3.672.011	3.649.224	99,4%	3.649.224	0	0	0
2005	10.943.930	7.941.638	0	3.002.292	2.978.069	99,2%		2.978.069	0	0
2006	11.786.972	8.217.486	0	3.569.486	3.544.667	99,3%			3.544.667	0
2007	12.498.443	8.902.311	0	3.596.133	3.571.533	99,3%				3.571.533

Exercici	Despeses d'administració	Import destinat a dotació fundacional				
		Total Import	Destinat en l'exercici			
			(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)
2004	22.787	0	0	0	0	0
2005	24.223	0		0	0	0
2006	24.819	0			0	0
2007	24.599	0				0

209

ESDEVENIMENTS POSTERIORS AL TANCAMENT

No s'han produït fets posteriors que puguin afectar significativament els comptes anuals de la Fundació.

QUADRE DE FINANÇAMENT

Aplicacions	2006	2007	Orígens	2006	2007
Recursos aplicats en les operacions			Recursos proc. de les operacions	5.178.660,57	5.262.567,98
Adquisicions d'immobilitzat			Fons Propis	0,00	0,00
Immaterial	272.448,52	296.936,96	Deutes a llarg termini	0,00	0,00
Patrimoni Històric	910.333,22	1.592.276,06	Alienac. d'immobilitzat		
Material	246.569,11	349.438,12	Material	0,00	0,00
Financer	761,46	0,00	Immaterial	0,00	0,00
Cancel·lació o traspàs a curt termini de deute a llarg termini	1.206.695,28	1.206.695,28	Financer	429,30	60.000,00
			Aportacions	90.000,00	0,00
			Traspàs inversions a curt termini	0,00	0,00
Total aplicacions	2.636.807,59	3.445.346,42	Total orígens	5.269.089,87	5.322.567,98
Excés d'orígens sobre aplicacions	2.632.282,28	1.877.221,56	Excés d'aplicacions sobre orígens		
	5.269.089,87	5.322.567,98		5.269.089,87	5.322.567,98

	2006		2007	
	Aumento	Disminución	Aumento	Disminución
Existencias		20 723,54		25 035,59
Deudores	53 139,16		188 219,39	
Acreedores	29 798,13			100 322,98
Inversiones financieras temporales	2 640 694,42		1 681 793,62	
Tesorería		70 625,89	132 567,12	
Ajustes por periodificación				
	2 723 631,71	91 349,43	2 002 580,13	125 358,57
Aumento del capital circulante		2 632 282,28		1 877 221,56
Reducción del capital circulante	0,00		0,00	
	2 723 631,71	2 723 631,71	2 002 580,13	2 002 580,13

La conciliación entre el saldo de la cuenta de resultados y los recursos procedentes de las operaciones mostrados en el cuadro de financiación, expresada en euros, es la siguiente:

	2006	2007
Excedente del ejercicio	3 544 667,04	3 571 533,17
Aumentos:		
Dotaciones amortización	1 658 639,34	1 715 680,62
Disminuciones:		
Aportac. / Subvenc. de capital traspasadas al resultado	(24 645,81)	(24 645,81)
Beneficio enajenación de inmovilizados		
Recursos procedentes de las operaciones	5 178 660,57	5 262 567,98

210

CUENTA DE RESULTADOS ANALÍTICA

Las cuentas de resultados analíticas de los ejercicios 2006 y 2007, expresadas en euros, son las siguientes:

Conceptos	Ejercicio 2007		Ejercicio 2006	
	Importe	%	Importe	%
Ingresos de la entidad por la actividad propia	12 268 831,43	100,0%	11 686 627,19	100,0%
Consumo de explotación	(1 221 859,15)	-10,0%	(875 426,42)	-7,5%
Otros gastos de explotación	(3 373 338,68)	-27,5%	(3 085 092,03)	-26,4%
Otros ingresos	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Gastos de personal	(2 456 592,19)	-20,0%	(2 478 883,39)	-21,2%
Resultado bruto de explotación	5 217 041,41	42,5%	5 247 225,35	44,9%
Dotaciones amortizaciones inmovilizado	(1 715 680,62)	-14,0%	(1 658 639,34)	-14,2%
Variación de las provisiones de tráfico	1 050,03	0,0%	1 358,33	0,0%
Resultado neto de explotación	3 502 410,82	28,5%	3 589 944,34	30,7%
Ingresos financieros	177 880,65	1,4%	47 669,99	0,4%
Gastos financieros	(160 489,35)	-1,3%	(145 622,24)	-1,2%
Resultado de las actividades ordinarias	3 519 802,12	28,7%	3 491 992,09	29,9%
Resultados procedentes del inmovilizado	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Subvenciones de capital traspasadas al resultado	24 645,81	0,2%	24 645,81	0,2%
Resultados extraordinarios	27 085,24	0,2%	28 029,14	0,2%
Resultado antes de impuestos	3 571 533,17	29,1%	3 544 667,04	30,3%
Impuesto sobre sociedades	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Excedente del ejercicio	3 571 533,17	29,1%	3 544 667,04	30,3%

	2006		2007	
	Augment	Disminució	Augment	Disminució
Existències		20.723,54		25.035,59
Deutors	53.139,16		188.219,39	
Creditors	29.798,13			100.322,98
Inversions financeres temporals	2.640.694,42		1.681.793,62	
Tresoreria		70.625,89	132.567,12	
Ajusts per periodificació				
	2.723.631,71	91.349,43	2.002.580,13	125.358,57
Augment del capital circulant		2.632.282,28		1.877.221,56
Reducció del capital circulant	0,00		0,00	
	2.723.631,71	2.723.631,71	2.002.580,13	2.002.580,13

La conciliació entre el saldo del compte de resultats i els recursos procedents de les operacions mostrats al quadre de finançament, expressada en euros, és la següent:

	2006	2007
Excedent de l'exercici	3.544.667,04	3.571.533,17
Augments:		
Dotacions amortització	1.658.639,34	1.715.680,62
Disminucions:		
Aportac. / Subvenc. de capital traspasades al resultat	(24.645,81)	(24.645,81)
Benefici alienació d'immobilitzats		
Recursos procedents de les operacions	5.178.660,57	5.262.567,98

211

COMPTE DE RESULTATS ANALÍTIC

Els comptes analítics de resultats dels exercicis 2006 i 2007, expressats en euros, són els següents:

Conceptes	Exercici 2007		Exercici 2006	
	Import	%	Import	%
Ingressos de l'entitat per l'activitat pròpia	12.268.831,43	100,0%	11.686.627,19	100,0%
Consum d'explotació	(1.221.859,15)	-10,0%	(875.426,42)	-7,5%
Altres despeses d'explotació	(3.373.338,68)	-27,5%	(3.085.092,03)	-26,4%
Altres ingressos	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Despeses de personal	(2.456.592,19)	-20,0%	(2.478.883,39)	-21,2%
Resultat brut d'explotació	5.217.041,41	42,5%	5.247.225,35	44,9%
Dotacions amortitzacions immobilitzat	(1.715.680,62)	-14,0%	(1.658.639,34)	-14,2%
Variació de les provisions de tràfic	1.050,03	0,0%	1.358,33	0,0%
Resultat net d'explotació	3.502.410,82	28,5%	3.589.944,34	30,7%
Ingressos financers	177.880,65	1,4%	47.669,99	0,4%
Despeses financeres	(160.489,35)	-1,3%	(145.622,24)	-1,2%
Resultat de les activitats ordinàries	3.519.802,12	28,7%	3.491.992,09	29,9%
Resultats procedents de l'immobilitzat	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Subvencions de capital traspasades al resultat	24.645,81	0,2%	24.645,81	0,2%
Resultats extraordinaris	27.085,24	0,2%	28.029,14	0,2%
Resultat abans d'impostos	3.571.533,17	29,1%	3.544.667,04	30,3%
Impost sobre societats	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Excedent de l'exercici	3.571.533,17	29,1%	3.544.667,04	30,3%

BALANCES DE SITUACIÓN SIN ACTUALIZACIÓN DEL PATRIMONIO ARTÍSTICO

Los balances de situación sin actualización del valor del patrimonio artístico a 31 de diciembre del 2007 y 2006, expresados en euros, son:

Balances de Situación sin Actualización del Valor del Patrimonio Artístico a 31 de Diciembre de 2007 y 2006		
ACTIVO	2007	2006
INMOVILIZADO	59 891 710,95	59 428 740,43
Inmovilizaciones inmatrimales	1 231 807,93	2 143 626,62
Gastos de investigación y desarrollo	20 304,59	20 304,59
Propiedad intelectual y concesiones	5 760 552,95	5 580 248,95
Aplicaciones informáticas	845 391,83	728 758,87
Amortizaciones	(5 394 441,44)	(4 185 685,79)
Bienes del Patrimonio Histórico	52 999 480,19	51 407 204,13
Inmovilizaciones materiales	5 439 745,55	5 597 232,40
Terrenos y construcciones	2 355 694,30	2 348 974,30
Instalaciones técnicas y maquinaria	6 754 115,88	6 549 015,48
Otras instalaciones, utillaje y mobiliario	1 283 424,74	1 234 549,72
Equipos informáticos y otro inmovilizado	553 858,87	465 980,40
Amortizaciones	(5 507 348,24)	(5 001 287,50)
Inmovilizaciones financieras	220 677,28	280 677,28
Participaciones en entidades del grupo	204 345,12	204 345,12
Depósitos y fianzas constituidos a largo plazo	16 332,16	76 332,16
ACTIVO CIRCULANTE	6 440 574,19	4 463 029,65
Existencias	1 204 335,12	1 229 370,71
Existencias comerciales	1 267 721,18	1 293 806,80
Provisiones	(63 386,06)	(64 436,09)
Otros deudores	386 214,27	197 994,88
Clientes por ventas y prestaciones de servicios	33 425,81	21 036,52
Deudores varios	352 711,51	106 456,99
Administraciones públicas	76,95	70 501,37
Inversiones financieras temporales	4 550 471,83	2 868 678,21
Créditos a entidades del grupo	283 426,34	280 632,72
Cartera de valores a corto plazo	4 267 045,49	2 588 045,49
Tesorería	299 552,97	166 985,85
TOTAL ACTIVO	66 332 285,14	63 891 770,08

Balances de Situación sin Actualización del Valor del Patrimonio Artístico a 31 de Diciembre de 2007 y 2006

PASIVO	2007	2006
FONDOS PROPIOS	60 939 942,87	57 368 409,70
Dotación fundacional / Fondo social	20 265 819,54	20 265 819,54
Reservas	37 102 590,16	33 557 923,12
Reservas voluntarias	37 102 590,16	33 557 923,12
Excedentes del ejercicio	3 571 533,17	3 544 667,04
INGRESOS A DISTRIBUIR EN VARIOS EJERCICIOS	520 023,99	544 669,80
Subvenciones, aportaciones, donaciones y legados de capital	520 023,99	544 669,80
ACREEDORES A LARGO PLAZO	2 828 517,05	4 035 212,33
Deudas con entidades de crédito	2 088 517,05	3 095 212,33
Deudas con entidades de crédito	2 088 517,05	3 095 212,33
Otros acreedores	740 000,00	940 000,00
Otras deudas	740 000,00	940 000,00
ACREEDORES A CORTO PLAZO	2 043 801,23	1 943 478,25
Deudas con entidades de crédito	1 006 695,28	1 006 695,28
Préstamos y otras deudas	1 006 695,28	1 006 695,28
Acreedores Comerciales	627 594,83	566 744,17
Deudas por compras y prestac. servicios	627 615,79	566 744,17
Otras Deudas no Comerciales	409 511,12	370 038,80
Administraciones Públicas	157 515,69	154 677,12
Otras deudas	251 995,43	215 361,68
TOTAL PASIVO	66 332 285,14	63 891 770,08

BALANÇ DE SITUACIÓ SENSE ACTUALITZACIÓ DEL PATRIMONI ARTÍSTIC

Els Balanços de situació sense actualització del valor del patrimoni artístic a 31 de desembre de 2007 i 2006, expressats en euros, són:

Balanços de Situació sense Actualització del Valor del Patrimoni Artístic a 31 de Desembre de 2007 i 2006		
ACTIU	2007	2006
IMMOBILITZAT	59.891.710,95	59.428.740,43
Immobilitzacions immaterials	1.231.807,93	2.143.626,62
Despeses de recerca i desenvolupament	20.304,59	20.304,59
Propietat intel·lectual i concessions	5.760.552,95	5.580.248,95
Aplicacions informàtiques	845.391,83	728.758,87
Amortitzacions	(5.394.441,44)	(4.185.685,79)
Béns del Patrimoni Històric	52.999.480,19	51.407.204,13
Immobilitzacions materials	5.439.745,55	5.597.232,40
Terrenys i construccions	2.355.694,30	2.348.974,30
Instal·lacions tècniques i maquinària	6.754.115,88	6.549.015,48
Altres instal·lacions, utilatge i mobiliari	1.283.424,74	1.234.549,72
Equips informàtics i altre immobilitzat	553.858,87	465.980,40
Amortitzacions	(5.507.348,24)	(5.001.287,50)
Immobilitzacions financeres	220.677,28	280.677,28
Participacions en entitats del grup	204.345,12	204.345,12
Dipòsits i fiances constituïts a llarg termini	16.332,16	76.332,16
ACTIU CIRCULANT	6.440.574,19	4.463.029,65
Existències	1.204.335,12	1.229.370,71
Existències comercials	1.267.721,18	1.293.806,80
Provisions	(63.386,06)	(64.436,09)
Altres deutors	386.214,27	197.994,88
Clients per vendes i prestacions de serveis	33.425,81	21.036,52
Deutors diversos	352.711,51	106.456,99
Administracions públiques	76,95	70.501,37
Inversions financeres temporals	4.550.471,83	2.868.678,21
Crèdits a entitats del grup	283.426,34	280.632,72
Cartera de valors a curt termini	4.267.045,49	2.588.045,49
Tresoreria	299.552,97	166.985,85
TOTAL ACTIU	66.332.285,14	63.891.770,08

Balanços de Situació sense Actualització del Valor del Patrimoni Artístic a 31 de Desembre de 2007 i 2006

PASSIU	2007	2006
FONS PROPIS	60.939.942,87	57.368.409,70
Dotació fundacional / Fons social	20.265.819,54	20.265.819,54
Reserves	37.102.590,16	33.557.923,12
Reserves voluntàries	37.102.590,16	33.557.923,12
Excedents de l'exercici	3.571.533,17	3.544.667,04
INGRESSOS A DISTRIBUIR EN DIVERSOS EXERCICIS	520.023,99	544.669,80
Subvencions, aportacions, donacions i llegats de capital	520.023,99	544.669,80
CREDITORS A LLARG TERMINI	2.828.517,05	4.035.212,33
Deutes amb entitats de crèdit	2.088.517,05	3.095.212,33
Deutes amb entitats de crèdit	2.088.517,05	3.095.212,33
Altres creditors	740.000,00	940.000,00
Altres deutes	740.000,00	940.000,00
CREDITORS A CURT TERMINI	2.043.801,23	1.943.478,25
Deutes amb entitats de crèdit	1.006.695,28	1.006.695,28
Préstecs i altres deutes	1.006.695,28	1.006.695,28
Creditors Comercials	627.594,83	566.744,17
Deutes per compres i prestac. serveis	627.615,79	566.744,17
Altres Deutes no Comercials	409.511,12	370.038,80
Administracions Públiques	157.515,69	154.677,12
Altres deutes	251.995,43	215.361,68
TOTAL PASSIU	66.332.285,14	63.891.770,08

BALANCE DE SITUACIÓN CON ACTUALIZACIÓN DEL PATRIMONIO ARTÍSTICO

Como se ha indicado en el texto de la Memoria, se adjunta el Balance con actualización del patrimonio artístico a 31 de diciembre, expresado en euros.

Balance con Actualización del Valor del Patrimonio Artístico a 31 de Diciembre de 2007			
Cta.	Concepto	Activo	Pasivo
100	Aportación Fundador y otros		20 265 819,54
100	Reservas voluntarias y capitalizadas		33 557 923,12
III	Revalorización patrimonio artístico		138 963 429,82
129	Excedente ejercicio anterior		3 544 667,04
132	Aportaciones bienes		520 023,99
	TOTAL FONDOS PROPIOS		196 851 863,51
210	Investigación y desarrollo	20 304,59	
211	Concesión Púbol - Portlligat	167 951,88	
212	Propiedad intelectual e industrial	5 592 601,07	
215	Aplicaciones informáticas	845 391,83	
	TOTAL INMOVILIZADO INMATERIAL	6 626 249,37	
221	Construcciones	2 355 694,30	
222	Instalaciones	6 086 734,18	
222	Proyecto nuevas instalaciones	667 381,70	
225	Mobiliario	1 283 424,74	
226	Equipos informáticos	553 858,87	
231	Documentación bibliográfica	1 849 415,59	
233	Obras de arte	190 113 494,42	
	TOTAL INMOVILIZADO MATERIAL	202 910 003,80	
250	Inversiones financieras permanentes	204 345,12	
260	Fianzas constituidas a largo plazo	16 332,16	
	TOTAL INMOVILIZADO FINANCIERO	220.677,28	
281	Amort. acumul. inver. conces. Púbol - Portlligat	-167 947,87	
281	Amort. acumul. propiedad intelectual	-4 636 250,23	
281	Amort. acumul. aplicaciones informáticas	-569 846,90	
281	Amort. acumul. gastos I + D	-20 396,44	
282	Amort. acumul. construcciones	-902 736,75	
282	Amort. acumul. instalaciones	-2 993 958,60	
282	Amort. acumul. proyecto nuevas instalaciones	-315 876,89	
282	Amort. acumul. mobiliario	-876 950,57	
282	Amort. acumul. equipos informáticos	-417 825,43	
	TOTAL AMORTIZACIONES	-10 901 789,68	
300	Existencias	1 267 721,18	
390	Provisión depreciación existencias	-63 386,06	
	TOTAL EXISTENCIAS	1 204 335,12	

Balance con Actualización del Valor del Patrimonio Artístico a 31 de Diciembre de 2007

Cta.	Concepto	Activo	Pasivo
430	Clientes	33 425,81	
440	Deudores varios	352 711,51	
473	H.P. Retenciones y pagos a cuenta	76,95	
534	Créditos a corto plazo	283 426,34	
170	Deudas Largo Plazo entidades crédito		2 088 517,05
173	Proveedores Inmovilizado largo plazo		740 000,00
410	Acreedores		627 594,83
465	Remuneraciones pendientes de pago		191,91
475	H.P. Acreedora por IVA		20 446,90
475	H.P. Acreedora por IRPF		33 352,48
476	Organismos SS acreedores		103 716,31
520	Deudas Corto Plazo entidades crédito		1 006 695,28
523	Proveedores inmovilizado		251 803,52
	TOTAL DEUDORES / ACREEDORES	669 640,61	4 872 318,28
541	Valores de renta fija	4 267 045,49	
570	Caja Fundación	99 815,28	
572	Bancos e inst. crédito c/c	199 737,69	
	TOTAL CUENTAS FINANCIERAS	4 566 598,46	
	RESULTADO PERIODO		3 571 533,17
	TOTALES	205 295 714,96	205 295 714,96

BALANÇ DE SITUACIÓ AMB ACTUALITZACIÓ DEL PATRIMONI ARTÍSTIC

Com s'ha indicat en el text de la Memòria, s'adjunta el balanç amb actualització del patrimoni artístic a 31 de desembre, expressat en euros.

Balanç amb Actualització del Valor del Patrimoni Artístic a 31 de desembre de 2007			
Cta.	Concepte	Actiu	Passiu
100	Aportació Fundador i altres		20.265.819,54
100	Reserves voluntàries i capitalitzades		33.557.923,12
III	Revaloració patrimoni artístic		138.963.429,82
129	Excedent exercici anterior		3.544.667,04
132	Aportacions béns		520.023,99
	TOTAL FONS PROPIS		196.851.863,51
210	Recerca i desenvolupament	20.304,59	
211	Concessió Púbol - Portlligat	167.951,88	
212	Propietat intel·lectual i industrial	5.592.601,07	
215	Aplicacions informàtiques	845.391,83	
	TOTAL IMMOBILITZAT IMMATERIAL	6.626.249,37	
221	Construccions	2.355.694,30	
222	Instal·lacions	6.086.734,18	
222	Projecte noves instal·lacions	667.381,70	
225	Mobiliari	1.283.424,74	
226	Equips informàtics	553.858,87	
231	Documentació bibliogràfica	1.849.415,59	
233	Obres d'art	190.113.494,42	
	TOTAL IMMOBILITZAT MATERIAL	202.910.003,80	
250	Inversions financeres permanents	204.345,12	
260	Fiances constituïdes a llarg termini	16.332,16	
	TOTAL IMMOBILITZAT FINANCER	220.677,28	
281	Amort. acumul. inver. conces. Púbol - Portlligat	-167.947,87	
281	Amort. acumul. propietat intel·lectual	-4.636.250,23	
281	Amort. acumul. aplicacions informàtiques	-569.846,90	
281	Amort. acumul. despeses R + D	-20.396,44	
282	Amort. acumul. construccions	-902.736,75	
282	Amort. acumul. instal·lacions	-2.993.958,60	
282	Amort. acumul. projecte noves instal·lacions	-315.876,89	
282	Amort. acumul. mobiliari	-876.950,57	
282	Amort. acumul. equips informàtics	-417.825,43	
	TOTAL AMORTITZACIONS	-10.901.789,68	
300	Existències	1.267.721,18	
390	Provisió depreciaió existències	-63.386,06	
	TOTAL EXISTÈNCIES	1.204.335,12	

Balanç amb Actualització del Valor del Patrimoni Artístic a 31 de desembre de 2007

Cta.	Concepte	Actiu	Passiu
430	Clients	33.425,81	
440	Deutors diversos	352.711,51	
473	H.P. Retencions i pagaments a compte	76,95	
534	Crèdits a curt termini	283.426,34	
170	Deutes Llarg Termini entitats crèdit		2.088.517,05
173	Proveïdors Immobilitzat llarg termini		740.000,00
410	Creditors		627.594,83
465	Remuneracions pendents de pagament		191,91
475	H.P. Creditora per IVA		20.446,90
475	H.P. Creditora per IRPF		33.352,48
476	Organismes SS creditors		103.716,31
520	Deutes Curt Termini entitats crèdit		1.006.695,28
523	Proveïdors Immobilitzat		251.803,52
	TOTAL DEUTORS / CREDITORS	669.640,61	4.872.318,28
541	Valors de renda fixa	4.267.045,49	
570	Caixa Fundació	99.815,28	
572	Bancs i inst. crèdit c/c	199.737,69	
	TOTAL COMPTES FINANCERS	4.566.598,46	
	RESULTAT PERÍODE		3.571.533,17
	TOTALS	205.295.714,96	205.295.714,96

ÍNDICE DE PORTADILLAS
ÍNDIX DE PORTADELLES

0.

Homenaje a Newton
Plaza Gala Dalí, Figueres
Homenatge a Newton
Plaça Gala Dalí, Figueres
Núm. Inv. 5020

1.

Fuente de toreros y manolas
Font de toreros i manoles
Zona Piscina
Casa-museu Salvador Dalí, Portlligat

2.

Busto modernista.
Patio Central. Teatro-Museo Dalí, Figueres
Bust modernista
Pati central. Teatre-Museu Dalí, Figueres
Núm. Inv. 5079

3.

Monumento a Francesc Pujols
Plaza Gala Dalí, Figueres
Monument a Francesc Pujols
Plaça Gala Dalí, Figueres
Núm. Inv. 5005

4.

Cástor y Pólux
Càstor i Pòl-lux
Zona Piscina.
Casa-museu Salvador Dalí, Portlligat

5.

Venus de Milo aux tiroirs
Teatro-Museo Dalí, Figueres
Teatre-Museu Dalí, Figueres
Núm. Inv. 5009

6.
Maniquies
Fachada de Torre Galatea y el Teatro-Museo Dalí, Figueres
Maniquins
Façana de Torre Galatea i el Teatre-Museu Dalí, Figueres
Núm. Inv. 5004

7.
Elefante
Jardín. Castillo Gala Dalí, Púbol
Elefant
Jardí. Castell Gala Dalí, Púbol
Núm. Inv. P0384

8.
Cabeza de Venus otorrinológica
Sala Mae West. Teatro-Museo Dalí, Figueres
Cap de Venus otorrinològic
Sala Mae West. Teatre-Museu Dalí, Figueres
Núm. Inv. 5120

9.
Leona
Sala de los escudos, Castillo Gala Dalí, Púbol
Lleona
Sala dels escuts, Castell Gala Dalí, Púbol
Núm. Inv. P0037

10.
Medalla El mundo sangrante
Espacio Dalí-Joyas, Figueres
Medalla El món sagnant
Espai Dalí-Joies, Figueres
Núm. Inv. 5150

CRÉDITOS

Se puede obtener una copia de esta Memoria en formato PDF en el sitio web de la Fundación:

<http://www.salvador-dali.org>

Redacción: Fundació Gala-Salvador Dalí

Coordinación: Imma Parada Soler

Fotografías: Black & White Ltd., Dafydd Jones, 2007 (Tate Modern), *El Punt*, LACMA, Martí Gasull, Museu de l'Empordà, Revista *Fuera de Serie*, *Skylight*, *The Times*, Torner

Diseño: bisdixit.com

Traducciones: Link

Fotomecánica e impresión: Gràfiques Trema

Obras de Salvador Dalí:

© Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2008

Obras de Salvador Dalí de la Colección del Salvador Dalí Museum:

© Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2008 /

En los EEUU: © Salvador Dalí Museum Inc., St. Petersburg, FL, 2008

De la edición:

© Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2008

Portada:

Torre Galatea, sede de la Fundació Gala-Salvador Dalí

Todos los derechos reservados

Depósito legal: GI-27-2008

Fundació Gala-Salvador Dalí

Torre Galatea

Pujada del Castell, 28

17600 Figueres

<http://www.salvador-dali.org>

CRÈDITS

Es pot obtenir una còpia d'aquesta Memòria en format PDF

en el lloc web de la Fundació:

<http://www.salvador-dali.org>

Redacció: Fundació Gala-Salvador Dalí

Coordinació: Imma Parada Soler

Fotografies: Black & White Ltd., Dafydd Jones, 2007 (Tate Modern),

El Punt, LACMA, Martí Gasull, Museu de l'Empordà,

Revista *Fuera de Serie*, Skylight, *The Times*, Torner

Disseny: bisdixit.com

Traduccions: Link

Fotomecànica i impressió: Gràfiques Trema

Obres de Salvador Dalí:

© Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2008

Obres de Salvador Dalí de la Col·lecció del Salvador Dalí Museum:

© Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2008 /

Als EUA: © Salvador Dalí Museum Inc., St. Petersburg, FL, 2008

De l'edició:

© Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2008

Portada:

Torre Galatea, seu de la Fundació Gala-Salvador Dalí

223

Tots els drets reservats

Dipòsit legal: GI-27-2008

Fundació Gala-Salvador Dalí

Torre Galatea

Pujada del Castell, 28

17600 Figueres

<http://www.salvador-dali.org>

FUNDACIÓ
GALA-SALVADOR DALÍ

FUNDACIÓ
GALA-SALVADOR DALÍ

